

Popis arkeološkoga odjela Nar. zem. muzeja u Zagrebu: Odsjek 1, sv. 1: Egipatska sbirka; Predhistorička sbirka: sa 36 tabla

Ljubić, Šime

Authored book / Autorska knjiga

Publication status / Verzija rada: **Published version / Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)**

Publication year / Godina izdavanja: **1900**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:300:590262>

Rights / Prava: [Public Domain Mark 1.0](#)/Javno dobro. Autorsko pravo je isteklo.

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-05**

Repository / Repozitorij:

[AMZdepo - Repository of the Archaeological Museum in Zagreb](#)

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

POPIS

ARKEOLOGIČKOGA ODJELA NAR. ZEM. MUZEJA

U ZAGREBU.

UREDIO
PROF. SIME LJUBIĆ,

RAVNATELJ NAR. ZEM. MUZEJA,

POSJEDNIK VEL. ZLAT. AUSTR. MEDALJE ZA ZNANOST I UMJETNOST, KOMANDER KNEZ. CRNOG. REDA DANILA I., VITEZ REDA ITAL. KRUNE, PRAVI ČLAN JUGOSLAV. AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI U ZAGREBU, P. PREDSDJEDNIK HRV. ARKEOL. DRUŽTVA, POČASTNI ČLAN SVEUČIL. SENATA U ODESI I ARKEOL. DRUŽTVA U BORDEAUXU, PRAVI ČLAN ARKEOL. ODESKOGA DRUŽTVA, DOPISUJUĆI ČLAN INTERNAC. ANTROPOL. SASTANKA, ARKEOL. DRUŽTVA U MOSKVI, NJEM. ARKEOL. ZAVODA U RIMU, C. KR. CENTRALNE KOMISIJE ZA SAČUVANJE STARINA U BEČU, ARKEOL. DRUŽTVA U BEČU, KR. DEPUTACIJE ZA NAUKU DOMAĆE POVJESTI U MLETCIH, UČENOGA DRUŽTVA U BIOGRADU I T. D.

ODSJEK I.

SVEZAK I.

EGIPATSKA SBIRKA — PREDHISTORIČKA SBIRKA.

SA 36 TABLA.

U ZAGREBU.

TISKARSKI I LITOGRAFIJSKI ZAVOD C. ALBRECHTA.

1889.

PROIŠTENO

S-178

XXV 17

I.

Kollerova egipatska sbirka.

Ova je sbirka čest velike sbirke starina, koju je c. kr. podmaršal barun *Franjo Koller* († 1826.) u Napulju sakupio, gdje je deset godina carsku službu obnašao. Ovu je sbirku vještačka ruka bila u deset odsjeka razdjelila prema razlikosti starina i umjetnih spomenika. Bogata sbirka grčko-etrurskih posuda, kano i posuda od terra-cotte i stakla, zatim mjedenih tvorina i vajarskih umotvorina kupljena bje za kr. muzej u Berlinu.

Sbirka egipatskih starina, koja se njeko vrijeme čuvala u obiteljskom gradu Obristvu, a novije doba u Pragu, postala je svojinom ovoga narodnoga zemaljskoga muzeja. Ovu je sbirku bio poznati rimski starinar Lanci od grčkoga antikvara Papiandropola nabavio, pa ju je po njezinu sadržaju medju vrstnije ubrajao.

Premda je svrha našem muzeju sakupljati starine nadjene na zemljištu trojedne kraljevine i slavenskoga juga: to mu se ipak nije svidjelo uzkratiti mjesta ovoj sbirci, koja, u sebi ugledna, pade mu u dio bez velike žrtve. Godine 1867. bi predsjedniku jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, prečast. g. dru. Franji Račkomu, učinjena ponuda, da se ova sbirka, koju je ravnateljstvo c. kr. kabineta za starine u Beču procijenilo na 7000 for. kupi za naš muzej. Kollerova obitelj ukazala se posredovanjem jedne visokorodjene hrvatske rodoljubke pripremanom sbirku za tri tisuće for. ustupiti, koje bi se u tri godišnja obroka izplatiti mogle. Dobivši predsjednik tisuću for. od preuzvišenoga gosp. biskupa J. J. Štrosmajera pozva dne 15. siečnja 1868. odličnije rodoljube na dobrovoljne prinose. Poziv nije ostao bez odziva, te se do skora sakupi 1700 for. osim troškova za vozarinu i poštarinu, tako da je za podmirenje kupovnine valjalo muzeju dodati samo 300 for. Osim preuzv. g. vladike bosansko-djakovačkoga znatnije su prinose poklonili: spomenuta rodoljubka razteretnicu od 500

for., pokojni kardinal nadbiskup Gjuro Haulik 200 for., tadašnji ban preuzv. g. Levin Rauch 100 for., preuzv. g. grof Julijo Janković 100 for., presv. g. biskup Ivan Kralj i barun Nikola Vranicani-Do-brinović po 50 for. Ovim i ostalim darovateljem izriče se zahvalnost u ime našega zavoda.

Cjelu je sbirku u ime nar. zem. muzeja preuzeo u Pragu prof. V. V. Tomek uslied molbe jugosl. akademije; a sbirka dodje u Zagreb u travnju 1868. Nastojanjem muzeal. ravnatelja pregledao nju, razredio, napise pročitao i velikim djelom popisao poznati egyptolog profesor berlinskog sveučilišta *Henrik Brugsch-Paša*, koj se njom, prigodom svojega boravljenja u Zagrebu god. 1869., zanimao te ju veoma znamenitom našao.

Po želji obitelji ostavlja se ovoj sbirci i u našem zavodu ime nekadanjega joj vlasnika.

Ormar br. I.

a) Kukci (skarabeji, znakovi tvorbe i poroda poslije smrti) s napisima, koji sadržaju poglavje mrtvačke knjige starih Egipćana.

- Broj 1—5. Od klorolita. Najveći dug 0·075, a širok 0·045; najmanji dug 0·048, a širok 0·033.
6. Vapnenac. Dug 0·055, šir. 0·04.
7. Quarzit. Dug 0·05, a šir. 0·035.
- 8—10. Porfiroid. a) dug 0·055, šir. 0·035; b) dug 0·048, šir. 0·033; dug 0·047, a šir. 0·035.
11. Kremenac. Dug 0·043, a šir. 0·03. Malko okrnjen.
12. Lazulit. Dug 0·033, a šir. 0·02. Okrnjen.
13. Feldspat. Dug 0·034, šir. 0·025. Vidi tablu I. br. 5.
- 14—15. Pečenica. a) dug skoro 0·04, šir. 0·025; b) dug skoro 0·03, šir. 0·017.
- 16—18. Serpentin. a) dug 0·057, šir. 0·037; b) dug 0·05, šir. 0·037; c) dug 0·038, šir. 0·028.

b) Kukci (skarabeji) bez napisa.

- 19—22. Melanit. Najveći dug 0·06, a šir. 0·04; najmanji dug 0·04, a šir. 0·028.
- 23—42. Quarzit. Najveći dug 0·06, a šir. 0·04; najmanji dug 0·035, šir. 0·028.

- Broj 43—59. Porfiroid. Najveći dug 0·053 a šir. 0·038; najmanji dug 0·03 a širok 0·023.
- 60—66. Klorolit. Najveći dug 0·057, šir. 0·04; najmanji dug 0·027 a šir. 0·02.
- 67—70. Sivac. Najveći dug 0·053, a širok 0·035; najmanji dug 0·035 a šir. 0·025.
- 71—73. Vapnenac. Najveći dug 0·053, a šir. 0·04; najmanji dug 0·042, a šir. 0·027.
- 74—75. Jaspis. a) dug 0·05, šir. 0·033; b) dug 0·027, šir. 0·02.
- 76—77. Vapnena solja (mramor, a po nekih iztočni alabastar). a) dug 0·035 a šir. 0·027; b) dug 0·03 a širok 0·02.
78. Kremenac. Dug 0·04 a šir. 0·03.
79. Lazulit. Dug 0·037 šir. 0·027.
80. Lazulna pečenica. Dug 0·07 a širok 0·047.
81. Pieščenic. Dug 0·05 a šir. 0·027.
82. Syenit. Dug 0·05 a šir. 0·035.

c) Razni predmeti.

83. *Lutka* plosnata od drva¹, razno bojadisana. Vis. 0·16.
84. Drven razno urezan *okrug* sa ručicama. Promjerje 0·085.
- 85—88. Tri odlomka *škrinjice* od drva. Drvo je pokrito zelenim emailom. Dugi su 0·095 a široki: jedan 0·06 a ostala dva 0·045 bez nožica.
- 89—91. Božica *Isis*, dojeća sina si *Horusa*. Tri komada, jedan od drva (vis. 0·085), drugi od vapnenca (vis. 0·075), a treći, krasno izradjen, od kloroporfira sa napisom (vis. 0·11), nego je odozgor malko okrnut. Vidi priloženu tablu I. br. 2.
- 92—96. Kipovi drveni boga *Osirisa*. Pet komada, od kojih tri njekoć pozlaćena. Visoki su 0·185; 0·19; 0·11; 0·105; 0·07.
97. Na drvenoj ploči pečenicom zamaženoj (duga 0·125 a šir. 0·075) *skarabej* od vapnenca zeleno bojadisan (dug 0·045 a šir. 0·035), znak tvorbe i preporoda.
98. Drven *odlomak kipa* bez glave njeke žene, vis. 0·20.
99. Nakit pernat *njekog boga*, njekoć razno bojadisan i stranom pozlaćen; dug 0·115 a šir. 0·09.

¹ Drveni predmeti skoro svi su od drva sikomore.

- Broj 100. Osoba moleća se bogu *Anubisu*, koji je u spodobi šakala. Dva komada od pečenice, modro bojadisana; a) visok 0·10, a šir. 0·07; b) vis. 0·065, šir. 0·075.
- „ 101. Drvena *žlica* krasno izrezana, duga 0·305. U dva komada. **Vidi tablu I. br. 20.**
- „ 102. Prosta drvena *posuda* sa ručicama. U otvoru promjer 0·08.
- „ 103. *Poklop* drveni krasno izrezan. Promjer 0·075.
- „ 104. *Posuda* drvena, kojom se voda grabi.
- „ 105. Krilati *jastreb*, znak boginje juga. Od platna vapnencem pomažena, te s jedne strane pozlaćena. Širok 0·31, a vis. 0·075.
- „ 106. Drven *češalj* dvostruk, dug 0·18 a šir. 0·07.
- „ 107. Drven crno i bjelo bojadisan *bik* za žrtvu (Opferstier), dug 0·18.
- „ 108. Drven *kumir* stojeći, s lieve osakaćen, vis 0·095.
- „ 109. Drvena *žlica* crvena, duga 0·125.
- „ 110. Drvena staroegipatska *tintarnica* za dvie masti, crvenu i bijelu; sa osam pera; duga 0·38 a šir. 0·055. **Vidi tablu I. br. 19.**
- „ 111. Čučeći *sokol* drven, povapnjen te razno bojadisan, znak boga sunca, Horsa; dug 0·135 a šir. 0·06.
- „ 112. Ulomak drvene *žlice*, dug 0·22.
- „ 113. Kip boga *Amona* (Zeusa) iz Tebe, od drva, vis. 0·31.
- „ 114. *Zapisi* od čista zlata (33 komada), našasti na mumijah; prilijepljeni na modroj drvenoj ploči.
- „ 115. Egipatski *opanci* od bisosa, dugi skoro 0·29. Dva komada.
- „ 116. *Opanci* od sljepljena platna (Carton-Stoff), dugi 0·23. 2 komada.
- „ 117. *Boca* od pečenice u spodobi lutke. Desnica joj uz prsa sa pticom. Visoka 0·26.
- „ 118. Krilati *kukac*, znak sunca. Od sadre, bakrenom solju bojadisan. Dug 0·07, a šir. 0·045.

Ormar br. II.

- „ 119. *Dva prsta* zajedno spojena, koja su možda za gibanje papirusa služili. Četiri komada od razna kamena; najveći dug 0·10, a najmanji 0·085.
- „ 120. Nilski *konj* od vapnene solje, znak boginje Apet (Rhea), vis. 0·045, a dug 0·065.

- Broj 121. *Miš* od mjeda, znak boginje od Butoa. Dva komada, jedan dug na podnožju 0·135, a drugi 0·07.
- „ 122. *Brada* muškoga kipa od tuča, duga 0·10.
- „ 123. Pečatni prsten od mjeda. Promjerje mu 0·03.
- „ 124. *Posuda žrtvena* (Libations-Gefässe) od mjeda. Četiri komada.
- „ 125. Božanstvena *kruna* iz zmija ureuskih za žensku osobu. Od tuča. Promjerje joj u otvoru 0·04.
- „ 126. Boginja *Isis* dojeća sina si Horsa. Od tuča; sedam komada, od kojih najveći visok 0·205, najmanji 0·08.
- „ 127. *Ručica žare* od tuča. Dva komada duga 0·115.
- „ 128. *Oči* od mumijskog liesa. Dva komada od tuča duga 0·08.
- „ 129. *Okrug viečnosti* kao zapis, od tuča, njekoć pozlaćen; vis. 0·04.
- „ 130. Boginja *Isis* (Ceres), žena i sestra Osirisova. Dva komada od tuča vis. 0·10.
- „ 131. *Šiljak koplja*, od tuča, dug 0·145 a širok 0·025.
- „ 132. *Nakit* pernat bogovah. Tri komada od tuča, od kojih najveći dug 0·20, a najmanji 0·11.
- „ 133. Bog *Osiris*, kralj preminulih i podzemnoga svieta, Pluto-Dionisos kod Grka. Ima 28 komada, njekoji od mjeda a njekoji od tuča. Najveći vis. 0·205, najmanji 0·05.
- „ 134. *Zmija* Ureusova, od mjeda. Vis. 0·06.
- „ 135. *Horus* (Apollon), sin Osirisov i Isidin, sjedeć. Pet komada od tuča, od kojih najveći vis. 0·165, a najmanji 0·08.
- „ 136. Isti, stojeć. Dva komada od tuča, jedan vis. 0·17 (bez podnožja), a drugi 0·13.
- „ 137. *Apis-bik*, znak Osirisov. Četiri komada od tuča, najveći na podnožju dug 0·105, a najmanji 0·035.
- „ 138. *Mačka*, znak boginje Bast. Šest komada od tuča, od kojih najveći vis. 0·15, a od najmanjega imamo jedino glavu.
- „ 139. Boginja *Mut* (Juno). Od tuča; vis. 0·12.
- „ 140. *Egipćanin žrtvujući*. Od pečenice, njekoć pozlaćen. Vis. 0·11.
- „ 141. *Ptah* (Vulkan), bog grada Memphisa. Od tuča, vis. 0·95.
- „ 142. *Bast* (Diana), božica grada Bubasta, danas Telh-el-Bast u Delti, sa mačjom glavom. Od tuča, podnožje od drva, visoka 0·08.
- „ 143. *Egipćanin* žrtvu prikazujući. Od tuča vis. 0·65, a šir. 0·45.
- „ 144. *Amon* (Zeus), bog thebanski. Tri komada od tuča, od kojih najveći vis. 0·18, najmanji 0·95.

- Broj 144. *a. Amon*. Krasan kip od bronza, kupljen god. 1882. od Emilije Schierer iz Aleksandrije. Vidi tablu I. br. 4.
- „ 145. Ulomak boginje *Bast* (Diana) od tuča. Neima glave ni rukuh; na podnožju napis osakaćen. 0·147.
- „ 146. *Zapis* boginje *Bast* od tuča, vis. 0·07.
- „ 147. Božica štipavaca (šorpion), *Selk*. Od tuča, duga 0·08. Vidi tablu I. br. 3.
- „ 148. Kravlji *rogovi* božice *Isis*. Od tuča, vis. 0·08.
- „ 149. Ptica *Ibis*, znak boga *Thotha* (Merkura). Od tuča, ali podnožje drvom i zemljom izpunjeno. Tri podpuna, a uz njih 7 ulomaka istoga predmeta. Poveće podnožje dugo 0·29, a šir. i vis. 0·07; manje dugo 0·105, a šir. 0·055.

Ormar br. III.

- „ 150. Ibisovom glavom bog *Thoth* (Hermes), bog mudrosti. Niz od 86 malih kipova od bojadisane pečenice.
- „ 151. Bog *Ptah*, egipatski Hefeistos. Niz od 12 malih kipova od bojadisane pečenice.
- „ 152. *Nilometar*, znak postojanosti. Niz od 112 malih predmeta od zeleno bojadisane pečenice i kremenice, 2 od ahata, a dva poveća od pečenice vis. 0·085.
- „ 153. Niz od 18 raznih *kumirića* i *nilometra*; od drva pozlaćena.
- „ 154. Božica *Ape*, znak astronomičkog vremena; od pečenice.
- „ 155. *Neh*, znak bezkrajnog vremena. Od pečenice, 59 komada u niz.
- „ 156. Tri *plitice* od modro bojadisane pečenice.
- „ 157. Dvanaest kipića božice *Iside*; od pečenice.
- „ 158. Čuvar grobova *Anubis*, šakalovom glavom. 41 komad u niz.; od pečenice.
- „ 159. Dvadeset kipića božice *Neftis* u niz, od pečenice.
- „ 160. *Niz* za vrat *mumije*; od izsušenoga nilskoga blata uz modro i ljubičasto bojadisano zrnje (šest komada).
- „ 161. *Krugljice od niza*, od ilovače njekoć pozlaćene. 22 kom.
- „ 162. Krasna *konjska glava*; od vapnenca.
- „ 163. Razni *zapisi* (Amulette) od tesana kamena.
- „ 164. *Niz* za vrat od *mumije*. Od bojadisane pečenice i od staklenice.

- Broj 165. *Niz* za vrat *sa zapisi*, od bojadisane pečenice i od staklenice. Vidi tablu I. br. 21.
- „ 166. *Niz* dugačkih zrna, i ostanci drugoga niza od pomanjih zrna; sve od razno bojadisanog stakla.
- „ 167. Dva *niza* za vrat od *mumija*. Jedan žutkast od poludraguljah i staklenih zrna, a drugi poveći od kremenice.
- „ 168. *Znak sunca*. Četiri komada od kremenice i od kvarcita.
- „ 169. *Zapis* petlje ljubavi (Amulett der Liebesschleife). Poveći (sa napisom) od pečene zeleno bojadisane crvene glinice, a dva druga (bez napisa) od jaspisa.
- „ 170. *Znak ljudskog srca*; od razne pečenice i tesanog kamena. 48 komada.
- „ 171. *Horus, Isis* i *Neftis* sdruženi. Šest komada od bojadisane pečenice.
- „ 172. Dva *Horusova sokola*, znakovi božanstva, kao pečat. Od sivca.
- „ 173. *Oko*, znak preporoda. Ima jih množ u nizu i naposeb, od pečenice, vapnene solje, karniola i tesana kremenika.
- „ 174. *Skarabej* sa imenom faraona *Amenofisa III*. (Memnon) oko god. 1600 pr. Isuk. Od pečenice. Vidi tablu I. br. 7.
- „ 175. *Skarabej* sa imenom faraona *Thuthmosisa II*, oko g. 1550. pr. Is.; od pečenice. Vidi tablu I. br. 8 i 12.
- „ 176. *Skarabej* sa imenom faraona *Thutmosisa III*, oko g. 1500. pr. Is.; od pečenice. 17 komada. Vidi tablu I. br. 9.
- „ 177. *Skarabej* sa imenom faraona *Ramsesa II*. (Sesostrisa), oko god. 1300 pr. Is. Tri komada od feldspata. V. tablu I. br. 13.
- „ 178. *Skarabej* sa imenom faraona *Ramensera*. Od pečenice. Vidi tablu I. br. 14. i 17.
- „ 179. *Kraljev štit?* od feldspata, dva komada. Vidi tablu I. br. 15.
- „ 180. *Kukci*, znakovi tvorbe i tvora. Ima jih 345 raznoga oblika s napisom ili svakojako urezani od pečenice i tesana kamena, a dva od karniola.
- „ 181. *Phallus*, znak plodnosti. 47 komada od pečenice u niz.
- „ 182. Četiri *niza* raznih *kumirića*, od pečenice.
- „ 183. Tri *posudice* od pečenice, jedna od njih bez dna.
- „ 184. Dva ulomka *kumirska* i dva *krila* od bakrenom solju bojadisane pečenice.
- „ 185. *Glava ženska* od ugladjenog sivca.
- „ 186. *Niz* za vrat od staklenih zrna, tri skarabeja i dva malena *kumirića*. Dar udove dall' Asta na Rieci.

Broj 187. *Prsten* od žutog kamena; žaba od kamena i komadić niza za vrat od modrih zrna. Darovao Prof. Heinrik Brugsch-Paša u Berlinu.

Ormar br. IV.

a) Kipovi boga Osirisa bez napisa.

Broj	1.	Visok	0·37;	od	bjelo	bojadisana	drva.
"	2.	"	0·165;	od	crno	"	"
"	3.	"	0·215;	"	"	"	"
"	4.	"	0·20;	"	modro	"	"
"	5.	"	0·175;	"	"	"	"
"	6.	"	0·19;	"	"	"	"
"	7.	"	0·12;	"	izsušenog	nilskog	blata.
"	8.	"	0·20;	"	modro	bojadisane	pečenice, djelomice pozlaćen.
"	9.	"	0·185;	od	pečenice	njekoć	većinom pozlaćene.
"	10.	"	0·075;	od	zeleno	bojadisane	pečenice. Darovao gosp. Jordan u Kairu.
"	11.	"	0·175;	od	vapnene	solje.	
"	12.	"	0·27;	"	"	"	
"	13.	"	0·175;	"	"	"	
"	14.	"	0·23;	"	melanita.		
"	15.	"	0·17;	od	pješčenika.		
"	16.	"	0·21;	od	vapnenca.		
"	17.	"	0·21;	"	"		
"	18.	"	0·19;	"	"		
"	19.	"	0·32;	"	"		
"	20.	"	0·18;	od	žuto-crno	bojadisana	vapnenca.
"	21.	"	0·17;	"	"	"	"
"	22.	"	0·105;	od	vapnenca.		

b) Kipovi Osirisa sa napisom.

Broj	23.	Visok	0·15;	od	crno	bojadisana	drva.
"	24.	"	0·25;	"	"	"	"
"	25.	"	0·175;	"	"	"	"
"	26.	"	0·24;	"	"	"	"
"	27.	"	0·24;	"	"	"	a sastavljen od 3 kom.
"	28.	"	0·21;	"	"	"	djelomice pozlaćena.

Broj	29.	Visok	0·19;	od	crno	bojadisana	drva, djejomice pozlaćena.
"	30.	"	0·21;	"	"	"	"
"	31.	"	0·22;	"	"	"	"
"	32.	"	0·21;	"	"	"	"
"	33.	"	0·22;	"	"	"	"
"	34.	"	0·205;	"	"	"	"
"	35.	"	0·18;	od	vapnenog	blata.	
"	36.	"	0·18;	"	"	"	
"	37.	"	0·155;	"	"	"	
"	38.	"	0·18;	"	"	"	
"	39.	"	0·17;	"	"	"	
"	40.	"	0·18;	"	"	"	
"	41.	"	0·23;	od	glinastog	vapna.	
"	42.	"	0·17;	"	"	"	
"	43.	"	0·195;	od	vapnene	solje.	
"	44.	"	0·225;	"	"	"	
"	45.	"	0·165;	od	sivca.		
"	46.	"	0·155;	od	crno	bojadisane	pečenice. Darovao g. Jordan u Kairu.
"	47.	"	0·16;	od	zeleno	bojadisane	pečenice. Darovao M. S.
"	48.	"	0·15;	"	"	"	Vidi tablu I. br. 1.
"	49.	"	0·12;	"	"	"	"
"	50.	"	0·08;	"	plavo	"	"
"	51.	"	0·105;	"	"	"	"
"	52.	"	0·18;	"	"	"	"
"	53.	"	0·25;	"	"	"	"
"	54.	"	0·21;	crveno	bojadisane	pečenice.	
"	55.	"	0·225;	iz	crno	i	crveno
"	56.	"	0·265;	iz	modro-crno	bojadisana	vapnenca.
"	57.	"	0·23;	iz	crno-žuto-crveno	bojadisana	vapnenca.
"	58.	"	0·18;	iz	vapnenca.		
"	59.	"	0·18;	"	"	doli	okrnut.
"	60.	"	0·20;	"	"	gore	okrnut.
"	61.	"	0·225;	"	"		
"	62.	"	0·225;	"	"		
"	63.	"	0·225;	"	"		
"	64.	"	0·20;	"	"		
"	65.	"	0·215;	"	"	doli	okrnut.
"	66.	"	0·185;	"	"		

Broj 67. Visok 0·165; iz vapnenca.

„ 68. „ 0·21; „ „

Ovi kipovi i slike boga Osirisa većinom imaju kao napis sljedeću izreku: „neka sjaje ta i ta osoba“.

e) Razni predmeti.

Broj 69. *Podnožje kipa*, sa poklopom od drva, dugo 0·275, šir. 0·115, deb. 0·075.

„ 70. Tri *kumirića* od voska; jedan polomljen (vis. 0·075), a ostala dva okrnuta.

„ 71. *Mumija* posvećene *zmije* u platnu zamotana u drvenom liesu. Gore kip *zmije* dug 0·135.

„ 72. *Mistične predstave* sa napisom, koje se kadšto nalaze pod glavami *mumija*; od povapnjenoga platna. Promjer 0·14. Jedna cjela, druga ponješto manjkava, a od treće samo komad.

„ 73. *Kip Osirisa* u liesu, glaseći na ime *Nehpua*. Od drva, dug 0·235, šir. 0·065, deb. 0·05.

„ 74. *Lies mumije* njeke egipatske *zvieri*; od drva. Dug 0·235, širok 0·075, deb. 0·05.

„ 75. *Slike Osirisa*, sadržavajuće poglavje *mrtvačke knjige*. Imade jih 207 komada iz *pečenice*; nje koji su i bez napisa. Najveći visok 0·20, najmanji 0·05.

„ 76. *Kipići Osirisa* s izrekom: „neka sjaje ta i ta osoba“. Ima jih 21 komad. Prva su četiri iz *tesana kamena*, a ostali su iz *pečenice*. Najveći visok 0·155, najmanji 0·077.

„ 77. *Kipići Osirisa* od *pečenice*, nadjeni u *Solinu*; 4 komada (2 bez napisa, a 2 sa napisom). Dva posljednja iz *sbirke Lanza* iz *Spljeta*.

„ 78. *Kip Osirisa* od *bojadisanog drva* sa napisom. Darovao *ljekarnik Finkh* u *Zagrebu*.

„ 79. *Kip Osirisa* od *pečenice*. Darovao *F. Pleše*, župnik u *Fužini*.

„ 80. Dva *kipića Osirisa* od *pečenice*. Dar udove *dall'Asta* na *Rieci*.

Ormar V.

Broj 1. *Povoji mumije*; tri *snopića* od *bissusa* i *platna*.

„ 2. *Mumija krokodila*, duga 0·41.

„ 3. *Mumija ptice* u *povojih* od *platna*, duga 0·46.

Broj 4. *Mumija parcova*, duga 0·25.

„ 5. *Mumija psa*, duga 0·19.

„ 6. *Djelovi mumije* zajedno sa *povoji*. Veliki *snop*.

„ 7. *Noge mumije*, duge 0·20.

„ 8. *Glava mumije* u *povojih* zamotana.

„ 9. *Dielovi pokrivala mumije* od *povapnjena platna*. Devet *komadića*.

„ 10. *Glava mumije* na *polovicu* odmotana.

„ 11. *Ruka mumije* ženske, duga 0·19.

„ 12. *Dvije ruke muške mumije*. Jednu darovao *prof. Brusina*.

„ 13. *Ruka mumije majmuna*, *zgrčena*.

„ 14. *Grobna drvena ploča Nemala*, *proroka boga Amonrâ*. Napis sadržaje *molitvu bogu sunca* u *Heliopolu*. *Visoka* 0·235, *šir.* 0·195.

„ 15. *Drveni kip staroegipatske narikuše* (*Klagefrau*). *Vis.* 0·195.

„ 16. „ „ *kralja preminulih Osirisa*. *Vis.* 0·19. *Polomljena* mu *noga lieva*.

„ 17. *Grobna drvena ploča vratara božice Mut*, *imenom Nehemut*. *Gori okrnjena*.

„ 18. *Drven kip kralja preminulih Osirisa*; *vis.* 0·505. *Podnožje* mu *dugo* 0·31, *šir.* 0·12, *deb.* 0·065.

„ 19. *Grobna drvena ploča*; *ime namijenjenika nečitljivo*; *visoka* 0·395, *šir.* 0·25, *deb.* 0·035.

„ 20. *Komad liesa mumije* sa *razno-bojnim slikarijama*, *nu bez napisa*, *vis.* 9·40, *šir.* po *sriedi* 0·195, *deb.* 0·01.

„ 21. *Grobna drvena ploča*. Napis sadržaje *nazivanje sunca* u *Heliopolisu*. *Vis.* 0·36, *šir.* 0·22, *deb.* 0·025.

„ 22. *Žrtvenik* od *vapnenca*; *klečeći čovjek* drži *korito*. *Podnožje* *dugo* 0·24, *šir.* 0·14, *vis.* 0·155. *Okrnut*.

„ 23. *Odlomak kipa boga Osirisa*, od *vapnena pješčenika*. *Prsa* i *ruke prekrizane* na *njih*. *Vis.* 0·30, *šir.* 0·28.

„ 24. *Krasan kip graditelja Anf-anch*, *sina Nofer-renpia*, *iz dobe Psametihove*. Od *kvarcita*, *vis.* 0·40, a *na podnožju širok* 0·16. Napis mu od *zada*; a *spređa* *osim glave* *sve odtrgnuto*.

„ 25. *Kipić* *njekog preminula Egipćanina*. Od *vapnenca*, *vis.* 0·175, *širok doli* 0·16.

„ 26. *Napis na ploči* *iz vapnenca*: „*ljubeć svoga gospodara — štujuć savršena boga*“. *Vis.* 0·285, *šir.* 0·12, *deb.* 0·04.

„ 27. *Grobna ploča pjevača Thotova* *imenom Tu*. Od *vapnenca*, *vis.* 0·28, *šir.* *doli* 0·17, *deb.* 0·05.

Broj 28. Ulomak grobne kamenite ploče iz vapnenca. Visoka 0·295, šir. 0·225, deb. 0·03.

Opazka: Sljedeći predmeti pod br. 29—34. nalaze se radi svoje velike težine u ormaru II. dole.

- „ 29. Grobna ploča proroka *Hama*. Sin mu *Nefhem* stoji pred njim, a žena mu *Horbest* za njim. Od vapnenca, vis. 0·26, široka 0·175, deb. 0·05.
- „ 30. Mrtvačka slika *Osirisa* od drva; vis. 0·44.
- „ 31. Ulomak važnoga *napisa* na čast bogu *Amonu* i božici *Mut* iz *Tebe*. Od crvene vapnene solje (porfir); vis. sa oknutim komadom 0·28, šir. 0·35, deb. 0·02.
- „ 32. Ulomak kipa upravljalca *Parikepa*, od melanita, sa napisom. Samo komad noge i podnožje, a ovo dugo 0·30, šir. 0·23, vis. 0·10.
- „ 33. Četiri komada *okamenjena drva*, iz blizine *Kahire*; jedan dug 0·28; drugi 0·235; treći 0·19; a četvrti 0·145.
- „ 34. Kamenje iz egipatske *pusture*. 44 komada.

Ormar br. VI.

Knjige pisane na papirosu.

- Broj 1. *Mrtvačka knjiga* (Totdenbuch), poglavje 125., pisano sa hieroglifskim pismom. Papiros dug 3·57, a šir. 0·165.
- „ 2. *Pokopni obret* (Leichenrituale) svećenika *Amonova* imenom *Aletu-Chonsu-Cheperu*. Pisan hieratskim pismom. Dug 0·93, širok 0·235.
- „ 3. *Pogrebni obret*, u hieratskom pismu. Šir. 0·285, kako je dug nemože se razabrati, pošto se nedaje razviti bez očita kvara.
- „ 4. Poglavje *mrtvačke knjige*, u hieratskom pismu. Dug 0·61, a šir. 0·145.
- „ 5. *Pogrebni obret Petacheta*, u hieratskom pismu. Dug 3·91, a šir. 0·35.
- „ 6. *Pogrebni papiros* u linearnih hieroglifih; sadržaje opis preobraženja poslje smrti. Dug 1·64, a šir. 0·45.

Papirosi u okvirih pod staklom.

- Broj 7. Četiri *papirosa*, pisana sa četiri vrsti pismena, koja bjehu u porabi u nilskoj dolini u kasnije doba staro-egipatskoga kraljevstva. I to:

I. Prikazuje u *hieroglifih* astrologičko-pogrebni čin. Slika na desno pokazuje kralja preminulih *Osirisa* kao *Ptah-Sokara* iz *Memfisa*. Veća slika na lievo prikazuje kretanje sunca po stranah noći i smrti. Preminuli prate noćnu zvijezdu na svom putu sa zapada prama istoku, da se pomoli istoku za nov život. Na rečenoj slici razgovetno je razabrati u kutu desno od ozdol putujuću mumiju. Crn kukac od ozgor simbol je nove tvorbe i nova života preminulih. Dug 0·54, širok 0·19.

II. *Napis u hieratskom pismu* od tri redka, sadržaje red ingrediencijah, koje su rabljene na osobitu njeku svrhu. Dug 0·30, šir. 0·06.

III. *Demotski papiros*, sadržaje njeku izpravu, odnoseću se na više medju sobom imetak podielivših osobah. Dug 0·32, širok 0·195.

IV. *Grčki papiros* sadržaje njeki račun, odnoseći se na osobe navedene tamo poimence, koje, kao što u svih podobnih izpravah, teško je protumačiti. Dug 0·235, šir. 0·11.

- Broj 8. *Papiros* u okviru pod staklom, pisan hieroglifičkim pismom. Prikazuje *sud poslje smrti* (psychostasis). Darovao Dr. Bojničić, pristav muzeja.
- „ 9. *Papiros* sa demotskim pismom, neprotumačen. Darovao Dr. Bojničić.

Ormar br. VII.

a) Posude.

- Broj 1. *Grobne posude* od vapnene solje (istočnog alabastra).
- a) Jedna visoka 0·125; u obodu po sriedi 0·30; a promjer u otvoru 0·075.
- b) Osam pomanjih, vis. od 0·075 do 0·04, sa promjerom u otvoru 0·02, osim najmanje, kojoj je promjer samo 0·015.
- c) Petnaest plitkih zdjelica, sa promjerom od 0·055 do 0·045.
- „ 2. *Posude* od vapnene solje (Alabaster), opredieljene ponajviše za *pohranu rumenila*.
- a) žarica sa pobočnicami i s poklopom, vis. 0·11; u obodu 0·47, promjer u otvoru 0·055. Vidi tablu I. br. 10.
- b) Posuda s podnožjem širokim, vis. 0·09, u obodu 0·32, a promjer u otvoru 0·025.

- c) Posuda vis. 0·075; u obodu 0·026, a promjer u otvoru 0·025.
 d) " " 0·08; " " 0·235, " " " " 0·026.
 e) " stojeća na laganoj nožizi, vis. 0·105; u obodu 0·225, u otvoru promjer 0·04.
 f) Posuda s podvršjem širokim, vis. 0·07; u obodu 0·265; promjer u otvoru 0·023.
 g) Prozračna krasna zdjelica na laganoj nožici, vis. 0·065, u obodu 0·038; promjerje u otvoru skoro 0·105. V. tab. I. br. 18.
 h) Posuda s grlom obrezanim, vis. 0·075, u obodu 0·25.
 i) Posuda jednostavna, vis. 0·15, u obodu 0·28, a u otvoru promjer 0·07. Ova je od pravoga alabastra.

- Broj 3. Posuda s noscem i poklopom, za rumenilo, memfitičkog svećenika Ptahmesa; sa napisom u jednom redku razito do ušća; vis. sa poklopom 0·14; u obodu 0·26; promjeru u otvoru 0·035. V. tablu I. br. 11.
 „ 4. Mrtvačke posude najobičnije vrsti, od melanita. Tri su, od kojih jedna vis. 0·185; u obodu 0·46; promjer u otvoru 0·045; — druga vis. 0·09; u obodu 0·25; promjer u otvoru 0·023; — a treća vis. 0·075; u obodu 0·22; a promjer u otvoru 0·02.

b) Kanope sa napisom.¹

- Broj 5. Kanopa iz vapnene solje. Napis teče naokolo, ali mu se jedva neki ostanci vide. Za poklop glava čovječja. Vis. bez poklopa 0·29; u obodu 0·50; promjer u otvoru 0·11. Poklop visok 0·085.
 „ 6. Kanopa proroka *Ur-tet-tem-hotepa*; sadržaje velika crieva. Poklop prikazuje glavu žutoga vuka. Napis u pet redaka, osovno ravnimi potezi medju sobom razdijeljenih, sačinjava podugački četverokut. Vis. bez poklopa 0·255; u obodu 0·53; promjer u otvoru 0·085. Poklop vis. 0·105. Iz vapnene solje.
 „ 7. Kanopa proroka *Ur-tet-tem-hotep*; sadržaje pluća i srdce. Poklop glava majmuna. Napis u pet redaka kao gori. Iz

¹ Piše Champollion-Figeac: »Les canopes sont de vases de diverses matières, au nombre de quatre, dont les couvercles portent quatre têtes différentes (de femme, de chacal, de cynocéphale, d'épervier), et qui contenaient les viscères embaumés des momies». Ove četiri kanope, opredjeljene za svaki lies, prikazivale su 4 genija egipatskog podzemnog svijeta: glava žene prikazivaše *Amseta*; glava vuka *Satmoufa*; glava majmuna *Hopia*; a glava sokola *Namsesa*.

- vapnene solje; vis. 0·265; u obodu 0·48; promjero u tvorbu 0·08. Poklop vis. 0·08.
 Broj 8. Kanopa proroka *Ur-tet-tem-hotep*; sadržaje jetra i žučni mehur. Za poklop glava sokola. Napis u pet redaka kao gori. U nutri su ostanci još sada sačuvani. Od vapnene solje; vis. 0·30; u obodu 0·54; promjer u otvoru 0·085. Poklop vis. 0·09.
 „ 9. Kanopa proroka *Ur-tet-tem-hotep*; sadržaje mala crieva. Od vapnene solje. Za poklop glava žene. Napis u pet redaka kao gori. Vis. 0·265; u obodu 0·53; promjer u otvoru 0·08. Poklop vis. 0·06. Vidi tablu I. br. 16.
 „ 10. Kanopa, nezna se koga je; sadržaje jetra i žučni mehur. Za poklop glava sokola; od vapnena pješčenika. Kanopa je od vapnene solje. Napis u dva redka, osovno ravnim potezom razstavljena, u podugačkom četverokutu. U kanopi su ostanci jošte sačuvani. Vis. 0·275; u obodu 0·56; promjer u otvoru 0·09. Poklop vis. 0·09.
 „ 11. Kanopa hierogramata *Kasa*; sadržaje jetra i žučni mehur; za poklop glava žene. Nadpis u četiri redka, osovno ravnimi potezi razstavljena. Vis. 0·28; u obodu 0·69; u otvoru 0·11. Poklop vis. 0·09. Od vapnene solje.
 „ 12. Kanopa proroka *Uza-hor-suten*; sadržaje jetra i žučni mehur. Za poklop glava sokola. Napis u sedam redaka, osovno ravnimi potezi razstavljenih, u podugačkom četverokutu. Vis. 0·27; u obodu 0·47; promjer u otvoru 0·09; poklop vis. 0·075. Od vapnene solje.
 „ 13. Kanopa od vapnene solje Egipćanina *Testet-ur*; sadržaje pluća i srce. Za poklop glava žutoga vuka. Napis u pet redaka kao gori. Vis. 0·245; u obodu 0·365; promjer u otvoru 0·07. Poklop vis. 0·085.
 „ 14. Kanopa *Ranseneba*; sadržaje jetra i žučni mehur. Od vapnene solje. Za poklop glava žene. Napis u četiri redka kao gori. Vis. 0·25; u obodu 0·62; promjer u otvoru 0·11. Poklop vis. 0·11.
 „ 15. Kanopa *Ranseneba*; sadržaje pomanja crieva. Za poklop glava žutoga vuka. Napis u 4 redka kao gori. Vis. 0·26; u obodu 0·59; promjer u otvoru 0·105. Poklop vis. 0·08.
 „ 16. Kanopa s nečitljivim napisom, od vapnene solje. Za poklop glava majmuna. Napis u 4 redka kao gore. Neima dna, a

odzgora je obrubljen; te tako vis. 0·225; u obodu doli 0·585; promjer u otvoru 0·10. Poklop vis. 0·12.

- Broj 17. Kanopa Egipćanina *Pihora*; sadržaje želudac i velika crieva. Od vapnene solje. Za poklop glava žene. Napis u 5 redaka kao gore. Vis. 0·29; u obodu 0·57; promjer u otvoru 0·105. Poklop vis. 0·11.

Opazka: Poklopi ovih kanopa nepadaju jamačno svi na kanope, na kojih su namješćeni.

c) Razni predmeti.

- Broj 18. Ulomak egipatske *narikuše*, od sušenoga nilskog blata. Vis. 0·15.
- " 19. Kalup za *kip* egipatskog *Phönixa*; od vapnenca. Ploča duga 0·155, šir. 0·14, deb. 0·06.
- " 20. Grobni pečat Amonova proroka *Ramenchepera* sa napisom. Od pečenice. Vis. 0·24; doli promjer 0·08.
- " 21. Grobni pečat proroka *Tenuruketema* sa napisom. Od pečenice. Vis. 0·23; doli promjer 0·085.
- " 22. Krasna glava od kipa egipatskog *svećenika*; od melanita; vis. 0·085. Vidi tablu I. br. 6.
- " 23. *Poklop posude*, iz vapnenca, sa ručicama. Promjer 0·95.
- " 24. Četverokutna *ploča* po sriedi *izdubena* na način zdjelice za kvašenje mastila; iz pravog alabastra. Pojedina strana duga 0·075, a vis. 0·025.
- " 25. Ploča, na kojoj *slika Egipćanke* sa djetetom na lievom krilu; od vapnenca. Ploča vis. 0·20; šir. 0·85, deb. po sriedi 0·03.
- " 26. Dva *kalupa* za sliku egipatskog *Phönixa*; od vapnene solje. Pojedini vis. 0·083, šir. 0·10, deb. 0·03.
- " 27. Drvene *krabulje*, koje su se stavljale na škrinje mumija. Nadjene u Fayumu u Egiptu. Darovao Rikardo Burton, englezki konzul u Trstu. Dva komada. Vidi tablu I. br. 23.
- " 28. Glava velikog kipa nekog *faraona*; od porfira.
- " 29. Glava malena od drvenog kipa nekog *Egipćanina*.
- " 30. *Kumirić* sjedeći od kamena, prosto izradjen.
- " 31. Odlomci drvenih *kumira*. 5 komada.
- " 32. *Kalup* za? od kamena.
- " 33. Dva probušena kamena nepoznate svrhe.

- Broj 34. Glava *zmije ureusove*, od bronza.
- " 35. *Škatulja* mjedena, drvom izpunjena.

a) Kanope bez napisa.

Nalaze se radi svoje težine u ormaru br. I. dole.

- Broj 1. Kanopa od vapnene solje. Poklop prikazuje žensko lice. Vis. 0·28; u obodu 0·61; promjer u otvoru 0·113. Poklop od vapnenca vis. 0·10.
- " 2. Kanopa od vapnene solje. Za poklop lice žene. Vis. 0·285; u obodu 0·64; promjer u otvoru 0·105. Poklop vis. 0·10.
- " 3. Kanopa od vapnene solje. Poklop prikazuje čovječje lice. Vis. 0·285; u obodu 0·56; promjer u otvoru jedva preko 0·10. Poklop vis. 0·115.
- " 4. Kanopa od vapnene solje. Poklop prikazuje čovječje lice. Na njem urezane njeke bilješke sa tri sulice po sriedi. Vis. 0·25; u obodu 0·64; promjer u otvoru 0·115. Poklop od vapnenca vis. 0·095.
- " 5. Kanopa od vapnene solje. Poklop prikazuje glavu sokola. Vis. 0·345; u obodu 0·55; promjer u otvoru 0·12.
- " 6. Kanopa od vapnenca. Poklop prikazuje lice čovječje. Vis. 0·23; u obodu 0·53; promjer u otvoru 0·095. Poklop vis. 0·075.
- " 7. Kanopa od vapnene solje. Poklop prikazuje glavu sokola. U nutri još nješto ostanaka crieva. Vis. 0·20; u obodu 0·41; promjer u otvoru 0·07. Poklop od vapnenca vis. 0·11.
- " 8. Kanopa od vapnenca. Poklop prikazuje glavu majmuna. Vis. 0·23; u obodu 0·47; promjer u otvoru 0·09. Poklop od vapnene solje vis. 0·10.
- " 9. Kanopa od vapnene solje. Poklop prikazuje čovječje lice. Vis. 0·29; u obodu 0·51; promjer u otvoru 0·105. Poklop visok 0·095.
- " 10. Kanopa od pečenice. Poklop prikazuje čovječje lice. U kanopi ima još nješto ostanaka crieva. Vis. 0·32; u obodu 0·45; promjer u otvoru 0·08. Poklop vis. 0·09.

b) Poklopi kanopa.

Isto u ormaru br. I. dole.

- Broj 11. Glava čovječja, od vapnene solje, vis. 0·10.
- " 12. " " od vapnenca zeleno bojadisana, vis. 0·115.

- Broj 13. Glava čovječja, od vapnene solje, vis. 0·095.
 „ 14. „ žutoga vuka, od vapnenca, vis. 0·10.
 „ 15. „ čovječja, od vapnenca modro-zelenkasto bojadisana, visoka 0·115.
 „ 16. Glava majmuna, od vapnene solje, vis. 0·105.
 „ 17. „ čovječja, „ „ „ vis. 0·11.
 „ 18. „ „ od vapnenca, vis. 0·09.
 „ 19. „ žutoga vuka, od vapnene solje, vis. 0·075.
 „ 20. „ majmuna, od vapnene solje, vis. 0·13.
 „ 21. „ „ „ „ „ „ 0·12.
 „ 22. „ čovječja žutkasta sa crvenimi potezi, od pečenice. Visoka 0·09.
 „ 23. Glava čovječja crvena sa crnim potezi, od pečenice. Vis. 0·10.
 „ 24. „ „ crno bojadisana, od pečenice. Vis. 0·085.
 „ 25. „ „ s okrnutim nosom, u licu crveno, a u ostalom modro bojadisana, od vapnenca, vis. 0·095.
 „ 26. Glava čovječja, od vapnene solje, vis. 0·12.
 „ 27. „ sokola, „ „ „ „ 0·12.
 „ 28. Dolnji komad poklopa, izduben na način zdjelice, od vapnene solje, vis. 0·02.
 „ 29. Pet neizrđenih kanopa. Na ormaru gori.

Mumije.

1. a) Mumija gola ženska, stojeća uz jednu željeznu šibku, na drvenom ugladjenom podnožju u visokoj četverouglastoj novoj škrinji sa staklom sve naokolo. Kosa joj crljenkasta, a vidi se još malo pozlate na čelu i na ramenih. Dobro je sačuvana. Visoka je 1·62. Darovao g. Ilija Barić, onda podarcidjakon biskupije djakovačke u Golubincu. Donio ju iz Misira Mihajlo Barić, onda perovodja kralj. dvorske kancelarije ugarske, a po svojoj smrti ostavio bratu, pomenutomu Iliji.

b) Crno bojadisana nova škrinja na izvisitom podnožju, sa staklenima vratima. U njoj stoje drob i povoji gori spomenute mumije. Na povojih prikazuje se do sada sasvim nepoznato, neprotumačeno pismo. Slavni dr. H. Brugsch-Paša, sada profesor berlinskog sveučilišta, koj je te povoje dugo proučio i prepisao, kani o njih izdati

osobito djelo. Ovo je takova riedkost, da joj jamačno neima para u svietu.¹ Vidi tablu I. br. 22, 24 i 26.

Sedam je komada tako napisanih povoja:

1. komad dug 3·58; šir. 0·065.
2. „ „ 1·82; „ 0·06.
3. „ „ 2·82; „ 0·055.
4. „ „ 2·60; „ 0·05.
5. „ „ 2·15; „ 0·055.
6. „ „ 1·46; „ 0·063.
7. „ „ 0·33; „ 0·045.

2. Mumija ležeća u drvenoj škrinji, narešena izvana s hieroglifičkim (?) pismom. Mumija je izvan glave sva omotana s napisanim platnom. Na trbuhu su ju kušali omotati, i tako su ju znatno pokvarili. Oči su patvorene. Lies je dug 1·85; šir. doli 0·295, gori 0·43; a vis. doli 0·20, gori 0·32. Dar stožernika nadbiskupa zagrebačkoga Gjure Haulika kao donešena iz Misira, ali po Brugschu nije misirska (unegyptisch).

3. Mumija ležeća u trostrukom drvenom liesu od sikomora, na kom su hieroglifi i drugi svakojaki ukrasi živo bojadisani. Sama je pako mumija urešena pozlaćenom krinkom i bojadisanimi slikami,

¹ O ovih povojih na dugo je pisao slavno poznati arkeolog *Richard F. Burton*, englezki konzul u Trstu u svojoj razpravi „*The ogham-runes and el-Mushajjar*“ (Reprinted from the Trans. Roy. Soc. of Literature, Vol. XII, Part 1, 1879), gdje priloži u četiri table nacрте od pet komada iz tih povoja, koje po njegovom nalogu prepisa g. *Fil. Pr. Cautley*. Njihovu pako znamenitost iztaknuo je bio još g. 1869, kako smo gori spomenuli, glasoviti egiptolog *Dr. Brugsch*, a to potvrđuje i poslanica dne 26 svibnja 1872 upravljena na muz. ravnateljstvo u Zagrebu u ime njemačkoga iztočnoga društva u Lipsku od g. prof. *Dra Ludolfa Krehla*, nadknjižničara sveučil. knjižnice u istom gradu i urednika lista *Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft*, koj se o tom ovako izrazuje: „Herr Prof. Dr. Brugsch hat bei Gelegenheit der in den letzten Tagen hier in Leipzig abgehaltenen allgemeinen deutschen Philologen-Versammlung die Gelehrten auf ein, wie es scheint, im höchsten Grade interessantes Schriftmonument aufmerksam gemacht, welches er in Ihrem so überaus reichen Museum gesehen“. Isto se tako ob ovoj i o sljedećoj mumiji izrazio dvie godine kašnje g. *Leo Reinisch*, profesor egipatske nauke na bečkom sveučilištu, u poslanici na ravnatelja nar. zem. muzeja u Zagrebu, pošto je ovu našu sbirku puna tri dana svestrano razgledao i proučio:

„Agram 25 December 1873. Verehrter Herr Director. Im Interesse Ihres Museums erlaube ich mir, Sie auf zwei Stücke desselben besonders aufmerksam zu machen, welche wahre Unica und der merkwürdigsten Art sind. Das erste

a sva je u povojih zamotana. Spada na preminulu domaćicu (Hausfrau) *Schepenun*, kćer *Perfuna* i *Anamene*. Podpuno sačuvana. Izvanjski je lies dug 2·32; šir. doli 0·50, gori 0·70; vis. doli 0·88, po sriedi 0·61.

4. Mumija ležeća u dvostrukom drvenom liesu od sikomora, na kom su hieroglifi i drugi kojekakvi ukrasi bojadisani. Sva je zavita u povojih. Spada na domaćicu *Keres*. Podpuno sačuvana. Izvanjski je lies dug 2·10; šir. doli 0·41, gori 0·64; vis. doli 0·70, po sriedi 0·44.

Staro-egipatske nadgrobne ploče. (Leichenstelen.)

Nadgrobne ploče naše sbirke sve su iz staro-egipatskih grobnica, i odnose se na pokojne svih razdobja stare egipatske historije. Prikazuje se na njih, kako se preminuli klanjaju kralju svomu i sudcu preminulih *Osirisu*; a kako opet iza preminulih preostavši članovi obitelji štiju im spomen. Tekst tumači više ili manje potanko ono, što se prikazuje. Valja jošte pamtiti sljedeće alegorične slike, koje se nalaze na gornjem kraju nadgrobnih ploča, te su u savezu sa filozofijskim pojmovi staro-egipatskih bogoslova: a) *oba oka*, kojih desno prikazuje *sunce*, a lievo *mjesec*, oba nazvana „*oka*

Stück sind die im schwarzen Kasten verwahrten Inschriften auf Leinwand mit einer semitischen Schrift, deren Charactere bisher völlig unbekannt sind. Ich habe fast sämtliche Museen Europas und Amerikas besucht, und nirgends begegnete mir ein so merkwürdiges Stück aus dem Alterthume, als die erwähnten Inschriften des Agramer Museums. In Interesse des hiesigen Landesmuseums und der Wissenschaft im allgemeinen erlaube ich mir, Sie zu bitten, diese Inschriften in einem getreuen Facsimile zu veröffentlichen und auf die Art der Forschung zugänglich zu machen.

Das zweite Stück ist die im Cataloge auf S. 49 Nr. 2 aufgeführte Mumie, welche in demselben als unegyptisch bezeichnet ist. Die Mumie ist aber sicher nach echt ägyptischer Weise präparirt, aber sie stammt nach allen Anzeichen zu schliessen aus dem ersten christlichen Jahrhundert. Die Hieroglyphen auf der Mumieneinhüllung sind als Zauberformel angewendet.

Das Landesmuseum würde sich um die Wissenschaft sehr verdient machen, wenn dasselbe ausser den bezeichneten zwei Stücken auch sämtliche Papyruse photographiren, und diese Inschriften in einem besonderen Textbände vereinigt publiciren würde. Dies ist der beste und einzige Weg, dem Landesmuseum in Agram einen bleibenden Ruf in der gelehrten Welt zu sichern.

Genehmigen Sie, verehrter Herr Director, den Ausdruck meiner Hochachtung mit welcher ich die Ehre habe zu zeichnen. Dr. Leo Reinisch, Professor an der Universität Wien.

božja“. Htjelo se time označiti snaga božanstvenoga najvišjega bića, koje sve vidi. — b) Okrug , simbol *vremena*, naročito vječnosti. — c) Posuda , simbol *prostora*. — d) Tri vodene pruge , simbol *tekućina* (fluida), iz kojih se sastoji sva elementarna tvorba. Lasno je razumjeti, što svi ovi znaci zajedno znače. Čovjek, stvor elementaran, podleži prostoru i vremenu, i podčinjen je božanstvenomu ravnanju, što se izražava obima očima. Dalji simboli su ležeci ili napred stupajući šakal (žuti vuk), „čuvar grobova“ a zajedno „prokrčitelj puteva na jugu i istoku“, koji odgovaraju kretanju sunca, te koje čovjek mora provaliti od poroda pa do smrti.

Opis nadgrobnih ploča.

Broj 1. Nadgrobna ploča svetoga pjevača *Sechem-necht*. U najgornjem registru oba oka božanstva. Ozdo preminuli u svečanoj odjeći klanjajući se *Osirisu* kano mjestnomu bogu *Sehemu* (egipatskomu Panu) iz Panopolisa. Bog, pred kojim su dva žrtvenika, prikazuje se poput grčkoga Pana kao Ithyphallus-kip, lievom rukom podignutom prama nebu i noseć otajstven bič; koju spodobu Eusebius (u svojoj „Praeparatio evangelica“) tako vješto opisa i protumači. Tekst nad tom slikom glasi:

„O svi vi učenjaci, svi vi sveti pjevači, svi vi svećenici: svi vi ljudi, koji pristupljate grobnomu tomu kamenu, ljubite i štujte vaša božanstva, i prenesite vaše dostojanstvo na potomke Vaše! Isto tako pomolite se pobožnom molitvom *Osirisu* za svetoga pjevača boga *Sehema* u gradu Panopolisu, za pokojnoga *Sehem-nehta*“.

Sliedi zatim molitva božanstvu, sadržana u šest redaka na lievoj strani napisa, glaseća ovako:

„O nagni tvoj obraz, ti bože *Sehem* u miru! O nagni tvoj obraz, ti blaženi *Horus* u miru! O nagni tvoj obraz Bože *Har-uer*, koj si štovao svog oca, u miru! Tko stoji na stazi zločinca, taj neće dionikom biti riećim ove molitve.“ —

Ploča, gori okruglasta, visoka 0·46; široka 0·25; deb. 0·09. Vapnenik.

Broj 2. Preminuli, kojega označuje napis kao „*osirianskoga nadzornika tezarnice* (der osirianische Waagemeister) *gospodara obijuh svieta* (t. j. faraona egipatskoga) *Sen-resa, pokojnoga*“, klanja se bogu preminulih, kojega tekst označuje kao „*Osirisa, koji stoluje na zapadu, boga velikoga*“. *Osiris* nosi osim kraljevske mitre znakove kraljev-

K. 589

K. 587.

skoga svoga dostojanstva, t. j. zavinut štap, simbol vlade, a bič kano simbol božanstva, koje sudi i kazni. Nad tim cjelim prizorom viditi je čuvara grobova Anubisa u spodobi ležećega šakala.

Ploča, gori trokutna, vis. 0·50; šir. 0·32; deb. 0·08. Vapnenik.

Broj 3. Nadgrobna ploča sastojeća se iz 3 registra, nad kojima se nalazi kano uvod sljedeća slika: oba oka božanstva, medju njima okrug viečnosti, s desna i s lieva ležeći šakal, kojega napis u sredini označuje „*gospodarom donjega svieta*“.

Tekst u prvom registru počimlje nazivom (sličnim onomu na grobnoj ploči pod br. 1):

„Oh vi, koji živite na zemlji, svi vi sveti pjevači, svi vi svećenici, svi vi proroci, svi vi vriedni i svi vi ljudi, koji ulazite u ovaj grob na svom putu ili na svom povratku, treba da ljubite i štujete boga, koj ravna vaše puteve, gospodara grobova. Pomolite se molitvom Osirisu, gospodaru grada Abydosa, da dozvoli obične darove za preminule u korist pokojnoga (sljedi više naslova) *Horanah*.“

Tik pod ovim napisom viditi je rečenoga preminuloga, sjedećega dostojanstveno na stolcu i primajućega žrtve za preminule, koje položiše na žrtveniku razni članovi njegove obitelji. Kraj njega klječi tugujuća žena njegova, straga stoji sin mu pruživ ruku, kojom se klanja, i mladje djetе noseće u ruci posudu sa žrtvom.

Rodoslovje preminuloga razabrali je iz drugoga registra, u kojem (uz dotične slike) označuje se isti kao sin *Snofrua* i supruge ovoga *Reses*. Ini članovi obitelji, ponajviše udate žene s počastnim naslovom „gospodarica kuće“, savršuju u drugom i trećem registru obćenitu sliku obitelji preminuloga *Horanaha*, kojega uspomeni posvećena je ova nadgrobna ploča.

Ploča gori okruglasta vis. 0·58; šir. 0·29; deb. 0·075 Vapnenik.

Broj 4. Nadgrobna ploča blagajnika (Schatzkammerer) *Mentuhotepa*. Spada u vrieme staroga kraljevstva, u XX. stoljeće prije Isusa. Preminuli sjedi na stolici, pred njim bogata žrtva. Velika posuda za napojnu žrtvu nosi njegovo ime. Napis glase:

„Neka se moli molitva Anubisu iz Lykopolisa, koji boravi u pustari, gospodaru predjela grobova, da dozvoli vode i opijućega pića pokojnomu *Mentuhotepu*“.

„Da bude dostojan pred bogom velikim, gospodarom neba, i pred bogom svoje zemlje *Mentuhotep*, blaženo počivajući blagajnik“.

Maleni napis s lieva na kraju uči nas ime pokojnikove matere. Glasi:

„Mati njegova, koja ga je ljubila, i koju je on u srcu nosio, bila je *Sent*, štovanja dostojna“.

Ploča na podugački četverokut, vis. 0·42; šir. 0·29; deb. 0·08. Vapnenik.

Broj 5. Nadgrobna ploča, kao predjašnja iz doba staroga kraljevstva. Ozgor oba mistična oka, med njima ime vlastito *Hepiu*, s desna ime *Se-teta*, s lijeva „gospodarica kuće *Ranes-seneb*“. Ozdo u hieroglifičkom redu s desna:

„Molitva Osirisu za gospodara broda Hierogrammateiona *Neb-abtu*“.

S lieva:

„Molitva Osirisu za gospodara broda *Sebeká* i *Anhtefia*“.

Ozdo u slikah i napisih nekolicina preminulih osoba obojega spola, spadajućih na obitelj gore naznačenih, te sahranjenih u jednom te istom grobu.

Ploča, gori okruglasta, vis. 0·52; šir. 0·33; deb. 0·07. Vapneni pješćenik.

Broj 6. Nadgrobna ploča upravitelja ruda *Anhu*, sina pokojnoga *Ranef-seneba*.

Nad tekstem je okrug viečnosti medju desnim i ljevim okom. Na slici posvema odozdol sin preminuloga doprinaša njemu i njegovoj supruzi *Nekettimpet* običnu žrtvu za preminule. Glavni napis glasi:

„Pomolite se Osirisu, gospodaru Abydosa i bogu, koj pokazuje staze u donji svet, da dozvoli za preminule obične žrtve sastojeće se u volovih, guskah, povojih, tamjanu, ulju i u svem inom, što je dobro i čisto i odašto živi, što je božanstveno, kao što i sladak dah života, snagu i kriepost u donjem svijetu, za pokojnoga upravitelja ruda *Anhu*, za sina blaženo počivajućega *Ranefseneba* i žene mu, njega ljubeće, gospodarice kuće, *Nekettimpet*, koju porodi preminula gospodarica kuće *Akan*“.

Spodobu žrtvujućega sina tumače rieči:

„To mu čini sin, koj ga ljubi, *Neterhertiseneb*, kojega rodila *Nekettimpet*.“

Ploča na podugački četverokut, vis. 0·68; šir. 0·45; deb. 0·13. Vapnenik.

Napis obuzima i lievo krilo ploče.

Broj 7. Velika nadgrobna ploča pokojnoga basilikogramata i upravitelja žitnica *Pehirshemeru*.

K. 592

K. 590.

K 593.

K. 585

Na gornjem kraju iste medju oba simbolična oka i poput piramide stoji čuvar grobova Anubis nalik libijskomu šakalu.

U prvom registru viditi je gore imenovanoga preminuloga u pratnji svoje supruge *Anahai* i kćeri mu *Nefertmut*, klanjajućega se Bogu Osirisu, koj stoluje u zemlji, gdje sunce zalazi, gospodaru vječnosti“.

U drugom pako registru jest preminuli, kojega prati supruga *Anahai*, i kojemu donša svećenik i svećenica dar za preminule, na-klanjajuć mu se. Svećenika spominje napis na strani ovako:

„Pomolite se Osirisu, koj stoluje na zapadu, da pruži jela i pila, zraka i hlada, vina i mlieka osirskomu pjevaču hrama božjega, blaženo počivajućemu *Amen-nest-tu*“. Svećenica imenom *Zet-sehet*, koja je naslikana cviećem u ruci, dolazi napred na strani kano osoba, koja žrtvuje za preminuloga.

Ploča, gori okruglasta, vis. 0·45; šir. 0·31; deb. 0·09. Vapnenik.

Broj 8. Nadgrobna kamenita ploča, glaseća na ime preminuloga *Amenhotepa* i njegove supruge *Nefru*, kao što i *Ahmaia* i njegove supruge *Hatameri*. Iz dobe XVIII. dinastije.

Ploča, gori okruglasta, vis. 0·295; šir. 0·205; deb. 0·03. Vapnenik.

Broj 9. Nadgrobna kamenita ploča glaseća na ime *Inuhema* i njegove supruge *Bektnab*.

Ploča, gori okruglasta, vis. 0·30; šir. 0·20; deb. 0·06. Vapnenik.

Broj 10. Nadgrobna ploča, glaseća na ime upravitelja žrtva hrama u Abydosu *Akua*. Na strani ini članovi iste obitelji. Pod stolcem sluga preminuloga.

Ploča, gori okruglasta, vis. 0·52; šir. 0·30; deb. 0·055. Vapnenik.

Broj 11. Kamen za napojne žrtve. U obe okrugle poveće dvie rupe primalo se posvećena ulja.

Ploča na dugački četverokut vis. 0·20; šir. 0·22; deb. 0·065. Vapnenik.

Br. 12. Nadgrobna ploča egipćanina *Mentuhotepa* (XII. dinastija ?). Napisana nanj molitva upravljena je na Osirisa od Busirisa.

Ploča na dugački četverokut, vis. 0·425; šir. 0·295; deb. 0·08. Vapnenik.

Broj 13. Nadgrobna ploča egipćanina *Kenna*, koj kleči pred bogom preminulih Osirisem.

Ploča na dugački četverokut, vis. 0·295; šir. 0·40; deb. 0·05. Vapnenik.

Broj 14. Nadgrobna ploča egipćanina *Amenemha* i obitelji mu.

Ploča na dugački četverokut, vis. 0·41; šir. 0·25; deb. 0·07. Vapnenik.

Broj 15. Nadgrobna ploča egipćana *Nia*.

Ploča gori na kut, vis. 0·38; šir. 0·235; deb. 0·045. Vapnenik.

Broj 16. Nadgrobna ploča egipćana *Kamia* i supruge mu. Roda memfitičkoga i spada u staro doba.

Ploča, gori okruglasta, visoka 0·43; šir. 0·305; deb. 0·067. Vapnenik.

Broj 17. Nadgrobna ploča iz starije dobe. Imena preminulih veoma su nejasna.

Ploča, gori okruglasta, visoka 0·41; šir. 0·255; deb. 0·065. Vapnenik.

Broj 18. Nadgrobna ploča, iztrošena vremenom, koje napise je veoma teško pročitati.

Ploča, gori okruglasta, vis. 0·46; šir. 0·28; deb. 0·04. Vapnenik.

K 577.

II.

Sbirka predhistorička.

Kamenita doba.¹

I. Predmeti neizgladjeni.

I. Kremeniti trunci.

- a) Dug 0·4 cm. — Teži 3·99 gr. Tab. II. br. 1.
 b) " 0·4 $\frac{1}{2}$ " — " 7·61 " Tab. II. br. 2.
 c) " 0·3 $\frac{1}{2}$ " — " 5·70 "
 d) " 0·3 " — " 1·80 " Tab. II. br. 3.
 e) " 0·3 $\frac{1}{2}$ " — " 4·77 "
 f) " 0·2 " — " 1·10 "
 g) " 0·5 $\frac{1}{4}$ " — " 6·18 "
 h) " 0·2 " — " 3·83 "
 i) " 0·2 $\frac{1}{2}$ " — " 0·92 " Tab. II. br. 4.

Sve ovo nadjeno je na Samotovu, malenom brežuljku ležećem medju Bizovcem i Petrievcu u osiečkoj podžupaniji, na imanju a blizu zaselka grofa Normana. Ono šest prvih komada izkopao je god 1869 Jean Victor (V. *Le Pellerin Slave. Essek 1870*), a zadnja tri god. 1872 prof. S. Ljubić. V. Popis predmeta iz predhist. dobe po S. Ljubiću. Zagreb 1876 str. 1. Tab. I. br. 1. 2.

2. Kremeniti bodeži.

a) S jedne strane posvema ravan, s druge pako sa tri ravna lica, koja se do rta pružaju. Doli svršuje oblučno, a gori šiljasto. Duž cieli desni brid jako je zaoštren, dočim na lievom samo je zaoštrena donja polovica. Ovdje mu i najveća širina, naime 0·1 $\frac{3}{4}$ cm., dug je pako 0·11 $\frac{1}{3}$. Teži 7·57 gram. Sličan u *Musée Préhistorique par G. et A. de Mortillet. Paris 1881. Pl. XXI. 137, 140* iz dobe *Magdalénienne*.

¹) Sječnja g. 1868, kada je na temelju zakonskog članka otvoren nar. muzej, nalazilo se u njem u sve pet komada iz kamenite dobe, naime jedan iz Holštajna, dva iz Štajerske, a samo dva iz Hrvatske (V. Književnik 1866 str. 62).

V. Viestnik 1881 str. 6. Tab. br. 2. Našao ga Luka Sansović, seljak iz Dola, god. 1879 metar duboko na zdravom tlu malo daleko od humca nazvana Purčin Kuk blizu Staroga Grada na otoku Hvaru u Dalmaciji. — **Tab. II. br. 5.**

b) S jedne strane posvema ravan, s druge pako sa dva ravna mal ne isto obsežna lica, tako da mu se prosjek prikazuje kao takmokrak. Gori je usječen, te se je bez dvojbe šiljasto dokončavao. Na zadku je oblučan. Sva tri brida su jako zaoštrena. Dug je ovako 0·10 cm., šir 0·1 $\frac{3}{4}$. Teži 14·78 gr. Po prilici u *Musée préhist. Pl. XVIII. 116.*

V. Viestnik 1881 str. 7. Tab. br. 6. Našast na otoku Uljana napram Zadru u mjestu nazvanu Kukuljica. Došavši srećno u ruke g. Krsta Medakovića, veleposjednika u Zadru, ovaj ga pokloni gosp. gimn. ravnatelju Fr. Buliću sa još drugih 7 komada ondje skupa nadjenih. Bulić od tih 8 komada prikazao dva u dar našem muzeju, dva dvorskomu kabinetu u Beču, dva državnomu muzeju u Spljetu, jedan muzeju Zadarskomu, a jedan za svoju sbirku pridrži.

c) I ovaj je s jedne strane ravan, a s druge sa dva ravna isto obsežna lica, te je trokutast; okrajni bridi su zaoštreni, srednji je pako tup, te se lica pokazuju kao veoma uzka. I na ovom je šiljak otrgan, a na zadku je oblučan. Dug je 0·8 $\frac{1}{4}$ cm., šir pri kraju 0·1 $\frac{1}{2}$, a na zadku 0·2. Teži 13·99 gr.

V. Popis str. I. Tab. I. br. 5. Izkopan u Liki. — **Tab. II. br. 6.**

3. Kremeniti noževi.

a) S jedne strane posvema ravan, a s druge sa tri lica neuredno se protežuća od jednog do drugog kraja, tako da je srednji najprostraniji. Veoma splosnat, a doli svršuje oblučno. Na rtu nješto fali, ali se vidi očito, da se nije šiljasto dokončavao. Oba su brida veoma zaoštrena. Dug je ovako 0·12 $\frac{1}{2}$ cm., šir. 0·2 $\frac{1}{4}$. Teži 13·59 gr.

V. Viestnik 1881 str. 7. Tabla br. 5. Našast, kako gori u Kukuljici na otoku Uljanu napram Zadru. Dar gimn. ravnatelja g. Fr. Bulića. — **Tab. II. br. 7.**

b) S jedne strane posvema ravan, a s druge sa četiri lica neuredno se protežuća od jednog do drugog kraja. Nješto deblji od prednjega. Na zadku svršuje oblučno, a na rtu mu nješto fali, ali se nije šiljasto dokončavao. Oba su brida veoma zaoštrena. Dug je ovako 0·10 $\frac{1}{2}$ cm., šir. 0·1 $\frac{3}{4}$. Teži 11·93 gr.

V. Viestnik 1881 str. 6. Tab. br. 3. Našast kako gori od Luke Sansovića izpod Purčin Kuka na otoku Hvaru.

c) S jedne strane posvema ravan, s druge pako sa tri lica neuredno izražena. Podosta debeo. Na rtu je ponješto manjkav. Na zadku ima trenku (le pédoncule), koja je za polovicu užja od liti.

Oba su brida zaoštrena. Crnkast je. Sa trenkom dug 0·8 cm., šir. 0·2. Teži 11·50 gr. Sr. *Musée préhist. Pl. XVIII. r. 107—111.*

V. Popis str. 1. Tab. I. br. 3. Izkopao Jean Victor kako gori u Samotovu medju Bizovcem i Petrievci na imanju grofa Normana. — **Tab. II. br. 8.**

d) S jedne strane posvema ravan, s druge sa dva široka lica po stranah i jedno uzko po sriedi. Na zadku usiečen na način trenke. Oba brida ponješto iztrvena. Na rtu jedva da mu što fali. Dug je 0·5¹/₂ cm., šir. 0·1¹/₄. Teži 4·05 gr.

V. Viestnik 1881 str. 6. Tab. br. 4. Našast kao gori od Luke Sansovića izpod Purčin Kuka na otoku Hvaru. — **Tab. II. br. 9.**

e) S jedne strane posvema ravan, a s druge na tri lica, te srednje je najširiye. Lievi je brid upravan i tup, desni se diže na luk, te je oštar. I gornja je strana, gdje je širina najveća, ponješto zaoštrena. Smedje boje. Dug je 0·3³/₄, a šir. gori 0·1¹/₂, doli 0·³/₄ cm. Teži 2·29 gr.

V. Popis str. 1. br. 2. Tab. I. br. 4. Izkopao Jean Victor kako gori u Samotovu.

f) S jedne strani posvema ravan, s druge pako na dva lica. Oba su brida zaoštrena. Doli se širi na trokut, malko zavojen, kao da mu to ručka. Crnkast. Dug je 0·4 cm., a šir. na liti 0·1. Teži 3·79 gr.

V. Popis str. 1. br. 3. Izkopao S. Ljubić kako gori u Samotovu.

4. Vršci strielica.

a) Na svakoj strani po dva lica. Doli nakoso usječen. Boje je žutkaste. Dug 0·2¹/₂. Teži 0·84 gr.

V. Popis str. 1. br. 1., Tab. I. br. 6. Izkopao Jean Victor kako gori u Samotovu. — **Tab. II. br. 10.**

5. Jedarke (nucléus), udarači (percuteurs) i oblutci (caillons), kao prvo orudje, najpotrebitije za rezanje stiene i za trvenje (Sr. *Musée préhist. Pl. XXXI.*)

a) Jedaraka iz kremena na način usječena čunja, doli splosnata a gori utučena; sa više lica postrance, koja se jedno uz drugo od gori do doli protežu. Iz crvenkasta kremena. Teži 100 gr. Po pri-lici kao *Musée préhist. Pl. XXXI. 233., XXXIII. 251.*

V. Viestnik 1880 str. 25. Izkopao g. 1880 iz humca ležeća medju Babskom i Šidom u Sriemu g. M. Epner, učitelj u Novaku zajedno s posudami osobitoga lika, zubom od *Elephas primigenius* i t. d. — **Tab. II. br. 11.**

b) Isto kao br. 1, ali više okrugljasta, iz žutkaste kami. Promjer 0·6. Teži 181 gr.

Našasta u Kukujevačkoj gori. Dar Ante Bogetića. — **Tab. II. br. 12.**

c) isto kao pod b), ali iz crnkasta kremena. Promjer 0·7 cm. Teži 425 gr. Sliči onoj u *Musée préhist. Pl. XIII. 74*, gdje se zove „*Raclair moustérien, en silex noir*“; a moguće, da je to *marteau-percuteur*, kojim su se orudja pravila kako *l. c. Pl. XXXI. 225—227.* Sr. C. *Montelius. Antiq. Suéd.* br. 1, na kojoj se kao na našoj opazuju jamice.

V. Viestnik 188 str. 25. Izkopao učitelj M. Epner kao gori. — **Tab. II. br. 13.**

d) Isto kao pod b), ali gori svršuje na oštrac, daleko je manja, i čini se iz obsidiana. Teži 9 gr. Sr. *Musée préhist. Pl. XXXIII. 255, 256.*

Našasta u humcu kod Babske u Sriemu od učitelja Epnera. — **Tab. II. br. 14.**

e) Udarač iz serpentina, crnkaste boje, na način poduljastog kruga, udaranjem ponješto ociepan. Promjer 0·6—0·6¹/₂ cm. Teži 274 gr.

Našast u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

f) Isto kao pod e), iz kremena, ali više okrugljast i manji. Promjer 0·4. Teži 62 gr.

Našast od ciglara metar duboko na zemljištu Janka Kutnjaka blizu Potoka Zlatarčice izviruća u Ivančicu izpod stare gradine Oštre. Dar gosp. Božića učitelja u Zlataru.

g) Isto kao pod f). Promjer 0·3 cm. Teži 52 gr.

Našast u župi Kraljevvrh na podnožju Zagrebačke gore, kako se gora proteže prama Bistri. Dar učitelja Božića u Zlataru.

h) Isto kao pod e), ali veoma ugladjen, jajast i podpun. Po sriedi izdjelana je kao uzica, koja sve naokolo teče na okrug. Promjer 0·6—7 cm. Teži 454 gr.

Dar g. Jos. Kirina, učitelja u Bistrici, gdje je u šumi našast. — **Tab. II. br. 15.**

i) Isto, iz gline, smedje boje, s jedne strane zašiljen. Promjer 0·6¹/₂. Teži 344 gr.

Dar g. Jos. Kirina, učitelja u Bistrici, gdje je u šumi našast. — **Tab. II. br. 16.**

k) Oblutak iz vapnenca, kao na tri oblučna ugla udesen. Promjer 0·5¹/₂ cm. Teži 225 gr.

Našast kod Drežnika.

- l) Isto, iz serpentina, crnkaste boje, ali na šest lica kao kočka. Promjer $0.4\frac{1}{4}$ cm. Teži 165 gr.
 Našast na Hiulki kod Novog mjesta blizu Vinkovaca. Dar ondješnjeg protest. župnika Karla Stenzla. — **Tab. II. br. 17.**
- m) Isto, iz serpentina, crnkaste boje, oblučan, na jednoj strani urezan. Promjer $0.6\frac{1}{2}$ — 0.7 . Teži 312 gr.
 Našast na Hiulki kod Novog mjesta blizu Vinkovaca. Dar ondješnjeg protest. župnika Karla Stenzla.
- n) Isto, iz serpentina, sive boje, s jedne strane ponješto čunjast a s protivne poravnan. Promjer 0.7 . Teži 469 gr.
 Izkopao inžinir Brandenburg kod željezničke postaje u Rumi. Dar g. M. Pausa, župnika u Rumi.
- o) Isto mal ne posvema kao pod n), ali iz pesčenika. Promjer $0.7\frac{1}{2}$. Teži 417 gr.
 Izkopao inžinir Brandenburg kod željezničke postaje u Rumi. Dar g. M. Pausa, župnika u Rumi.
- p) Isto kao pod n), ali samo jedna polovica, te sredina mu kremen, a kora vapnenac. Promjer $0.8\frac{1}{2}$. Teži ovako 410 gr.
 Izkopao S. Ljubić na Pulčin Kuku iznad Starog Grada na otoku Hvaru u Dalmaciji.
- r) Isto, iz glinenog vapnenca, bjelkast, sa nekoliko malih ravnica. Promjer 0.5 . Teži 160 gr.
 Izkopao iz humca kod Babske u Srijemu g. Egner, učitelj u Novaku.
- s) Isto iz kremenjaka kao pod r), ali ponješto odbit. Promjer 0.5 cm. Teži 181 gr.
 Izkopao iz humca kod Babske u Srijemu g. Epner, učitelj u Novaku.
- t) Isto, iz vapnenca, s jedne strane ravan, tako, da izgleda kao polovica kruga, a s protivne obla jamica. Na ravnu su dva olovna čavla zabodena. Promjer na ravnu $0.6\frac{1}{2}$, na jamici 0.3 . Teži 302 gr.
 Izkopao S. Ljubić g. 1874 iz mogile na Garici blizu Vrbnika na otoku Krku. V. Popis str. 5. br. 1. Tab. I. br. 18.
- u) Isto, iz vapnenca. Tri su, dva jajasta, a jedan na 6 lica kao kočka. Promjer 0.4 cm. za sva tri komada. Jedan pako teži 20.18 gr., drugi 28.20 , a treći 35.75 gr.
 Izkopao S. Ljubić g. 1874 iz mogile na Garici blizu Vrbnika na Krku. V. Popis str. 5 br. 2.
- v) Isto, iz vapnenca, omečen, i s jedne strane usječen kao kalup nečemu. Promjer 0.4 . Teži 73 gr.
 Našao S. Ljubić kod starog Grada na otoku Hvaru. V. Popis str. 5 br. 3.
- w) Isto kao pod e). Teži 0.262 gr.
 Dar g. Jos. Kirina, učitelja u Bistrici, gdje je nadjen.

- ž) Isto kao pod w) ali plosnast i sa više jamica. Teži 319 gr.
 Dar istoga Kirina.
- y) Isto kao po f). Dva komada; jedan teži 0.85 , drugi 0.93 gr.
 Dar istoga Kirina. — **Tab. II. br. 18.**
- z) Isto, iz pečene pjeskulje. Više malenih dielom oblih, a dielom s jedne strane plosnatih oblutaka, kao da su dušice, puceta.
 Našao u mogilah na maloj Gori kod Radobilja u Zagorju grof Emanuil od Grafenrieda. Dar ondješnjeg župnika Ed. Finka. V. Popis str. 5. Tab. I. br. 19.

II. Predmeti izgladjeni.

A. Neprobušeni.

I. Sjekire, koje su se u drvenu ili koštenu ručku zabadale i užem učvršćivale:

- x) S jednim bridom t. j. s jedne strane zaoštrene, a s druge tupe.
- a) Iz amfibolita mal ne trokutna, oblučasta, veoma tanka. Duga je $0.12\frac{1}{2}$ cm., šir. po sriedi 0.5 a na bridu $0.6\frac{1}{2}$, deb. najviše $0.1\frac{1}{2}$. Teži 185 gr. Sliči onoj u *Musée Préhistorique Pl. L. 459.*
 Našasta u Zagorju. Dar g. J. Hrvoića. — **Tab. II. br. 19.**
- b) Iz antigoritnog serpentina, mal ne četverokutna, s bridom na obluk, sa strane i na zadku ravna, veoma liepo ugladjena. Duga $0.8\frac{3}{4}$ cm, šir. na zadku mal ne 0.4 , po sriedi $0.4\frac{3}{4}$, a na bridu $0.5\frac{1}{4}$, deb. najviše $0.2\frac{1}{4}$. Teži 200 gr. Priliči onoj u *Musée Préhist. Pl. XLIX. 452.*
 Našasta u Golubovcu kod Lobora u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca, podžup. liečnika u Zlataru. — **Tab. II. br. 20.**
- c) Kao pod b), nego iz trahita, a slabo izradjena, i na jednom kutu brida malko odbita. Duga 0.10 cm., šir. na zadku 0.4 , po sriedi 0.5 , na bridu 0.6 , debela najviše $0.2\frac{1}{2}$. Teži 219 gr.
 Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.
- d) Kao pod c), nego iz pješčenika, amo tamo urezana i na bridu jako odbita. Duga 0.11 , šir. na zadku 0.3 , po sriedi $0.4\frac{1}{2}$, na bridu $0.5\frac{3}{4}$, deb. najviše 0.3 . Teži 269 gr.
 Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.
- e) Kao pod b), nego ostrac je veoma odbit. Osobita je zato, što na jednoj strani ostaju očiti tragovi započeta provrtanja. Škulja je okrugla, 5 mm. duboka, promjerom od 17 mm.; u sredini diže se čunjic, s čega se vidi, da se školja pravila šupljim valjcem. Duga

0·8¹/₂ cm., šir. na zadku 0·3, po sriedi 0·4, na oštracu 0·5, deb. najviše 0·2. Teži 132 gr.

Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca. — **Tab. II. br. 21, a.**

f) Iz antigoritnog serpentina, samo prednji komad ovakove ali mnogo veće sjekire. I obluk je na bridu izbočiti nego obično. Duga je 0·6¹/₂, a šir. na bridu 0·6¹/₂. Teži 119 gr. Priliči onoj u *Musée Préhist. Pl. XLIX. 454.*

Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

g) Kao pod b), ali iz vapnenca i mnogo manja. Duga 0·3³/₄, šir. na zadku 0·2, po sriedi 0·2³/₄, na bridu 0·3¹/₄. Teži 18·82 gr. Sr. *Lubbock. Die vorgesch. Zeit str. 86. Fig. 98. Musée Préhist. LI. 469.*

Izkopao S. Ljubić kao gori u Samotoveu na pet stopa dubljine. V. Popis str. 3. Tab. I. br. 10.

h) Kao pod f), nego iz kamena lydita, te sa strane i na zadku oblučna. Duga 0·3³/₄, šir. na zadku 0·1³/₄, po sriedi 0·2¹/₂, na bridu 0·2³/₄. Teži 15·19 gr.

Izkopao Jean Victor, kako gori u Samotoveu. V. Popis str. 4, br. 2. — **Tab. II. br. 22.**

i) Kao pod f), nego iz kremenastog glinenjaka, te duža i užja. Na okrajku zada i po stranah ponješto odbita. Duga 0·5³/₄ cm. šir. svuda 0·2¹/₂. Teži 29·35 gr.

Izkopao S. Ljubić kako gori u Samotoveu. V. Popis str. 4. br. 6.

k) Kao pod i), ali iz kremenastog glinenjaka, te od brida do zadka postupice sve užja, i malko na bridu odbita. Duga 0·4¹/₂ cm., šir. na zadku 0·1, po sriedi 0·2, na bridu 0·2¹/₄. Teži 16·34 gr.

Izkopao S. Ljubić u Samotoveu. V. Popis str. 3. Tab. I. br. 11.

l) Kao pod i), ali iz kremenastog glinenjaka i podpuna. Zadak je nakoso usječen. Duga 0·4¹/₂ cm., a šir. svuda 0·1¹/₂. Teži 16·45 gr.

Izkopao Jean Victor, kako gori u Samotoveu. V. Popis str. 4, br. 3. Tab. I. br. 14.

m) Kao pod a), nego veoma raztrošena i veća. Duga 0·13, šir. na zadku po prilici 0·3 cm., po sriedi 0·7, na bridu 0·9. Teži 288 gr.

Našasta u Zagorju. Dar Dra. Josipa Prelca.

n) Kao pod b), ali na bridu jako okrnuta. Duga 0·6¹/₂, šir. na zadku 0·3, po sriedi 0·3³/₄, na bridu 0·5¹/₄. Teži 50 gr.

Našasta u Zagorju. Dar Dra. Josipa Prelca.

β) Sjekire sa dva brida (au double tranchant).

a) Iz željeznovite gline, pakružnog oblika, gori i doli ravna, a sa strane oblučna. Duga je 0·11¹/₂ cm., šir. po sriedi 0·4¹/₂, a visoka svudi 0·6¹/₂. Teži 659 gr.

Dar Josipa Kirina, učitelja u Bistrici, po kom je našasta ondje u šumi. — **Tab. II. br. 23, a.**

γ) Sjekire, s jedne strane na brid, a s druge na bodež (hache-poignard).

a) Po svoj prilici iz nephrita. Sva je na obluk izradjena, samo je po stranah donekle ravna, kao što pokazuje i njen prosjek. Po Monteliusu ovakove sjekire obične su samo u Skandinaviji, a riedke su u ostalom svijetu. Naša je tako velika, da joj u tom ni ondje nema para. A isto se tako odlikuje po riedkosti tvari i po vanrednoj ugladjenosti. (Sr. Montellius: *Sur les différents types des haches en silex Suédoises. Congrès intern. d'anthr. et d'archéol. préhist. Stockholm 1874. I. :38—51. — Antiquités Suédoises 5, 15. — Musée Préhist. Pl. XLIX. 446.*) Duga je 0·34 cm., šir. na bridu 0·7, a na polovici 0·6. Teži 1151·50 gr. Boje je smedjasto-zelenkaste; žuljna je i svietla jako.

Našasta g. 1856 od Luke Vitezića u jednom pećinastom skripu blizu Vrbnika na otoku Krku. Dar brata mu Dra Dinka Vitezića sada odvjetnika u Krku. V. *Viestnik 1881 str. 8—10. Tab. br. 16 a, b. — Tab. III. br. 1, a.*

2. Dljeta (ciseau).

a) Iz nephrita, trokutno, krasno ugladjeno i dobro zaoštreno. Dugo 0·3³/₄ cm., šir. na bridu 0·3¹/₄. Teži 23 gr.

Našasto u Dalmaciji i kupljeno sa sbirkom V. Solitra u Spljetu. V. Popis str. 3. br. 2. Tab. I. br. 9.

b) Iz njeke vrsti amphibola, te kao pod a). Dugo 0·4 cm., šir. na bridu 0·3. Teži 21·6 gr.

Našasto na zemlji Pešek kod Zaboka u Zagorju. Dar krapinskoga župnika Ljudevita Sartori — **Tab. III. br. 3.**

c) Iz diabasa, ogromno, valjasto, na zadku ravno, a na predku s jedne i druge strane upravno razsječeno na oštri kut. Brid mu malko utučen. Dugo je 0·17 cm., šir. na bridu 0·6¹/₂, promjer po sriedi 0·5³/₄, na zadku 0·3¹/₂. Teži 1032 gr.

Našasto u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca. — **Tab. III. br. 2, a.**

3. Glodala (polissoirs).

a) Iz kremenjaka, liepo ugladjeno, na zadku oblučno, jako zaostrenim i polukružnim bridom. Dugo je 0.11 cm., šir. na bridu 0.4¹/₂ a na zadku 0.2. Teži 154 gr.

Našasto u selu Motičine kod Našica hvat duboko u kopanju podruma. Dar g. Mernyika, ljekara u Našicah. V. Popis str. 4, br. 1. Tab. I. br. 13.

b) Iz fine pečene glive (tvrđina 4, 5), prilično ugladjeno, na bridu i na zadku malko odbito. Dugo 0.11 cm., šir. na bridu 0.4¹/₂ a na zadku 0.2¹/₂. Teži 184 gr.

Našasto kod Gornjeg Muća. Dar J. M. Granića, župnika u Gornjem Muću.

c) Iz glinenasto-kremenasta kamena (tvrđina 4, 5), kao pod b), samo na zadku odbito. Dugo 0.10¹/₂, šir. na bridu 0.4¹/₂, a na zadku 0.2¹/₂. Teži 209 gr.

Našasto kod Gornjeg Muća. Dar M. J. Granića, župnika ondje. — **Tab. III. br. 5, a.**

d) Iz glinenasto-kremenasta kamena, kao pod b). Dugo 0.10¹/₂ šir. na bridu 0.2³/₄, a na zadku 0.2¹/₄. Teži 63 gr.

Našao Ante Bogutovac kod Struga blizu Gunje na Savi pod kladom. Dar g. Antuna Bogetića.

e) Iz kremenjaka, na gornjoj strani slazi ravno i trokutno k bridu, koj je veoma otučen; zadak mu ravan. Dugo je 0.10¹/₂ cm., šir. na bridu 0.4, na zadku 0.3. Teži 151 gr.

Dar g. Antuna Bogetića, koj ga nadje blizu mogile zvane Tursko Brdo kod Sotina.

f) Iz glinenca, samo stražnji komad povećega glodala, porabom ponješto otučen. Dugo 0.6¹/₄. Teži 122 gr.

Izkopa S. Ljubić kao gori u Samotovcu. V. Popis str. 3. br. 5.

g) Iz kremenjaka, samo prednji dio ogromnoga glodala sa zaostrenim ali malko po sriedi odbitim bridom. Ovako je dugo 0.7 cm., šir. na bridu 0.7. Teži 172 gr.

Dar Antuna Bogetića, koj ga našao hvat duboko u zemlji, kad se njeka kuća u Niemcih gradila.

h) Iz kremenjaka, kao što pod g), ali je brid podpun. Ovako je dugo 0.5³/₄ cm., šir. na bridu 0.4¹/₂. Teži 98 gr.

Dar Antuna Bogetića, koj ga našao hvat duboko u zemlji, kad se je njeka kuća u Njemcih gradila.

i) Iz kremenjaka, kao pod h). Ovako je dugo 0.3 cm., šir. na bridu 0.2¹/₂. Teži 14.30 gr.

Izkopao S. Ljubić kako gori u Samotovcu. V. Popis str. 4. br. 8.

k) Iz nephrita, s donje i gornje strane do brida podpuno ugladjeno, a sa stranah, zada i djelom na gornjoj strani ocjepkano. Dugo

je 0.6, šir. na bridu 0.3, na zadku 0.4 cm. Teži 62.7647 (u vodi 39.7450) gr. *Musée Préhist. Pl. XXXIX.* donosi više komada ovomu sličnih navlastito pod br. 322, 328 i 333 pod nazivom *tranchet* (bičkija). Sr. *Montelius Antiq. Suéd. 10 a.*

Izkopao S. Ljubić u Samotovcu. V. Popis str. 4. br. 7. — **Tab. III. br. 6.**

l) Iz kremenjaka, pomanje ali veoma liepo ugladjeno. Dugo 0.4, šir. na bridu 0.3, na zadku 0.2¹/₃. Teži 28.63 gr.

Izkopao S. Ljubić kako gori u Samotovcu. V. Popis str. 4. br. 4. Tab. I. br. 15.

m) Iz kremenjaka, kao što pod l). Dugo 0.4, šir. na bridu 0.2³/₄, na zadku 0.1³/₄. Teži 18.06 gr.

Izkopao S. Ljubić kako gori u Samotovcu. V. Popis str. 4. br. 5. — **Tab. III. br. 4.**

B. Probušeni.

I. Sjekire.

z) Sa rupom pri zadku:

a) Iz sijenita, podosta ugladjena. Gornja i donja strana su ravne, pobočne su ponješto oblučne kao što i stražnja, koja je četverokutna. Rupa je okrugla i pravilno izradjena, ponješto malena napram veličini i težini predmeta, promjerom s oboje strane 0.2¹/₂. Duga je 0.21 cm., vis u bridu i po stranah 0.6, šir. na rupi 0.7. Teži 1715 gr. Sr. *Musée Préhist. Pl. LIV. 512*, gdje se o sličnoj kaže: *Sommet de casse-tête, sorte d'épais et lourde marteau-hache. Denmark. Type très répandue en Scandinavie. Constituait un excellent assommoir; était peut-être aussi parfois employé comme outil. Grâce à la masse et au poids, le tranchant devait produire une action assez considérable.* — Dr. Jos. Hampel. *Antiq. Préhist. de la Hongrie. Tab. IV.* nema ovakove.

Našasta blizu sela Vidovca pod gorom Zagrebačkom, u što se kamen kopao, te se onda govorilo, da se je na istom mjestu suvremeno još više ovomu sličnih predmeta našlo. Dar Stjepana Gjurana, posjednika u Zagrebu. V. Popis str. 2. br. 1. Tab. I. br. 7. Književnik '866. str. 62. — **Tab. IV. br. 1, a.**

b) Iz pješčenika, prednjoj u mnogom slična, ali surove izradbe. Gori i doli ravna, a mal ne i po stranah i otraga, gdje je malko prebita. Rupa je veoma upravno izdjelana, promjerom 0.2¹/₂ cm. Duga je 0.18¹/₂, vis. svudi 0.6, šir. na rupi 0.5. Teži 1006 gr.

Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Preleca.

c) Iz pješčenika, kao pod b) osim što je ponješto kraća. Na njoj se vidi samo početak provrtanja, promjerom 0.2. Iz ovoga

jasno se razabrati može, da orudje, kojim se rupa pravila, bjaše na način šuplja svrdla ili valja, i da se ta radnja obavljala u ovoj zemlji. Duga je 0·15, vis. svudi 0·5³/₄, Teži 1015 gr.

Našasta u Zagorju. Dar g. Vladimira pl. Halpera, vlastelina u Zajezdi.

d) Iz sijenita (zagreb. gora), ali samo prednji dio, sve naokolo oblučan. Brid je malko odbit. Dug je 0·11, vis. 0·7¹/₂. Teži 848 gr., a da je ova sjekira ciela, težila bi preko 2000 gr.

Našasta u občini Mače u Zagorju. Dar g. Janka Goluba, vlast. u Šikadu.

e) Iz antigoritnog serpentina (Fruška gora), veoma liepo ugladjena. Gori i doli je ravna, a sve naokolo oblučna. Zadak se prikazuje kao ravno usječeni čunj. Brid je porabom malko otučen. Rupa je sasvim pravilna, promjerom s oboje strane 0·2. Duga je 0·11, vis. 0·4¹/₄ svudi, a šir. na rupi 0·4¹/₂. Teži 329 gr. Ovakove nema kod Hampela: *Antiq. Préhist. de la Hongrie Pl. IV.*

Našasta u Samošegu u donjoj Štajerskoj. Dar Gjule Hegedüsa, ljekarnika u Zagrebu. V. Popis str. 2, br. 2. Književnik 1866. str. 62. — **Tab. III. br. 7, a.**

f) Iz antigoritnog serpentina, krasno ugladjena, sve naokolo ponješto oblučna, a na bridu malko odbita. Rupa joj pravilna, nego na ušću s oboje strane rub je proširen i žliebljen, te tako promjer po sriedi rupe 0·2, a na ušću 0·2¹/₂. Duga je 0·12 cm., vis. na bridu i na zadku 0·3, po sriedi 0·4, šir. na rupi 0·5. Teži 460 gr.

Našasta u Zagorju. Nabavio za nar. muzej g. Levin Horvat.

g) Iz ant. serpentina, liepo ugladjena, krivoljasta, gori i doli ravna, a po stranah i na zadku ponješto oblučna, pri bridu malko urezana, i na zadku odbita. Lica je krivoljastoga. Rupa je pravilna i veoma glatka, promjerom 0·2¹/₄. Duga je 0·11¹/₂, vis. na bridu 0·5, a na zadku 0·5¹/₂, šir. na rupi 0·5¹/₄. Teži 580 gr. Sr. *Hampel Catalogne de l' exposit. préhist.* str. 67. br. 34.

Našasta u Zagorju. Dar gospoje Slave udove Antolek-Orešek iz Varaždina.

h) Iz ant. serpentina, prilično ugladjena, gori i doli ravna, a po stranah i na zadku nješto oblučna. Na jednoj strani urez < možda znak. Lica je krivoljastoga. Rupa pravilna i glatka, promjerom 0·2¹/₂. Duga je 0·14¹/₂, vis. svudi 0·5¹/₂, šir. na rupi 0·5¹/₂. Teži 779 gr. Sr. *Hampel Antiq. Préhist. Pl. IV. 27.*

Našasta blizu Radoboja u Zagorju. Dar ondj. duh. pomoćnika St. Korajca.

i) Iz ant. serpentina, podosta ugladjena, gori i doli ravna, a po stranah lievo oblučna, desno skoro ravna. Pri bridu ponješto utučena i odbita. Rupa je pravilna i glatka, promjerom 0·1³/₄. Duga je 0·10¹/₂, vis. na bridu i zadku 0·5, po sriedi 0·5¹/₂, šir. na rupi 0·3¹/₂. Teži 420 gr. i 1 decigr. (specifična težina 2·55), te četvrti stepen tvrdoće.

Našasta u potoku kod Ratkovca u občini Zlatarskoj (Zagorje). Dar Dra. Jos. Prelca. V. *Viestnik* 1883 str. 51. Slika br. 3.

j) Iz ant. serpentina, veoma pravilno i dosta gladko izradjena, gori i doli ravna, a mal ne i sve naokolo. Rupa pravilna i gladka, promjerom 0·1³/₄. Duga je 0·9³/₄, vis. 0·4 svudi, šir. na rupi 0·3³/₄. Teži 299 gr.

Našao Mado Kramarić, nadeestar u šljunku kod Siska. Dar gosp. Drag. Mačenjaka iz Siska. — **Tab. III. br. 8, a.**

k) Iz diabasa (zagreb. gora), prilično ugladjena i pravilna, i sve naokolo malko oblučna. Na jednoj strani manjka veliki komad do polovice rupe i zadka. I brid je ponješto odbit. Rupa je čunjasta, te promjer na jednoj strani 0·2, a na drugoj 0·1³/₄. Duga je 0·10³/₄, vis. na bridu i zadku 0·3¹/₂ a po sriedi 0·4, šir. na rupi 0·4. Ovako teži 237 gr.

Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

l) Iz ant. serpentina, dobrano ugladjena, doli i gori ravna, a naokolo oblučna, na više mjesta urezana, a na bridu porabom otučena. Promjer rupe na ušću 0·1³/₄, ali je ovdje malko proširena i žliebljena. U tom se jošte razlikuje, što je na bridu više visoka (0·4¹/₂ cm.), nego na zadku (0·3¹/₄). Duga je 0·8, šir. na rupi 0·3. Teži 189 gr.

Našasta u Šemici občine sv. Križa u Zagorju. Darovao po Dru. Jos. Prelcu g. Janko Golub, vlastelin u Šikardu.

m) Iz ant. serpentina, dobro ugladjena, doli i gori ravna a naokolo oblučna. Jako na bridu odbita. Rupa pravilna i gladka, promjerom 0·1¹/₂. Na bridu više visoka (0·4¹/₄) nego na zadku (0·3). Duga 0·7¹/₄, šir. na rupi 0·2³/₄. Teži 148 gr.

Našasta u Krunovcu župe Krascine. Dar Dra. Jos. Prelca.

n) Iz ant. serpentina, samo zadak do polovice rupe. Ova sjekira bjaše liepo ugladjena, gori i doli ravna, a sve naokolo oblučna. Rupa pravilna i gladka, promjerom 0·2³/₄. Vis. 0·6¹/₂. Ovako teži 225 gr.

Našasta u Mihovljanu (Zagorje). Dar Dra. Jos. Prelca.

o) Isto kao pod n). Rupa je žljebovita. Vis. 0·5. Ovako teži 105 gr.

Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

p) Iz ant. serpentina, prilično ugladjena, ponješto na rubu i na bridu razciepkana. Gori i doli ravna a naokolo oblučna. Rupa je pravilna i gladka, ali je na jednoj strani sve naokolo ruba na okrug odbita, te promjer s jedne strane 0·2 cm., a s druge 0·3. Duga 0·11, vis. na bridu 0·4 a na zadku 0·4¹/₂, šir. na rupi 0·5. Teži 452 gr.

Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca. — **Tab. III. br. 9, a.**

r) Iz ant. serpentina, prilično ugladjena. Manjka veliki komad otraga do polovice rupe. Gornja i donja strana su ravne i svršuju uglasto, a ostale su oblučne. Brid je porabom malko utučen. Rupa je pravilna i veoma gladka, promjerom $0.2\frac{1}{2}$. Duga je 0.8, vis. na bridu 0.6, a na zadku $0.5\frac{3}{4}$; šir. na rupi 0.4. Teži ovako 297 gr.

Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

s) Iz ant. serpentina, dobro ugladjena, s preda šiljasta a u ostalom okrugljasta, gori i doli ravna, a po stranah s preda ravna a naokolo oblučna. U bridu je najveća višina, te se postepeno smanja do zadka. Rupa je pravilna i gladka, promjerom $0.2\frac{1}{2}$. Duga je $0.9\frac{1}{2}$, vis. na bridu $0.3\frac{1}{2}$ a na zadku 0.2, šir. na rupi $0.6\frac{1}{2}$. Teži 349 gr.

Našasta na Viničnom u župi Visočkoj podžupanije Križevačke. Dar gosp. Vrnaka, župnika Visočkoga. V. Popis str. 2. br. 3. Tab. I br. 8. Književnik 1866 str. 62 — **Tab. IV. br. 2, a**

t) Iz ant. serpentina, isto kao pod s), nego rub na rupi s oboje strane sve naokolo je odbit kretanjem držala, kad se rabila. Duga je $0.10\frac{1}{2}$, vis. na bridu 0.4, a na zadku $0.1\frac{1}{4}$, šir. na rupi $0.6\frac{3}{4}$. Promjer rupe $0.2\frac{1}{2}$. Teži 355 gr. Ovim i sljedećim nema sličnih u *Musée Préhistorique*.

Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

u) Iz ant. serpentina, a istoga načina kao pod s), samo mnogo višja. Duga je $0.9\frac{1}{4}$, vis. na bridu 0.6 a na zadku 0.3, šir. na rupi 0.6. Promjer rupe $0.2\frac{2}{3}$. Teži 395 gr.

Našasta u Batini občine Zlatarske (Zagorje). Dar Dra. Jos. Prelca. — **Tab. IV. br. 3, a.**

v) Iz ant. serpentina, isto kao pod u), ali razlika medj višinom predka i zadka mnogo je manja. Brid je porabom otupljen. Duga je 0.8, vis. na bridu 0.6, a na zadku $0.5\frac{1}{4}$, šir. na rupi $0.4\frac{3}{4}$. Promjer rupe $0.2\frac{1}{2}$. Teži 385 gr.

Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

z) Iz ant. serpentina, isto kao pod u), ali samo gornja polovica takove sjekire, te se ne može pravo znati njezina višina. Duga je 0.8, šir. na rupi $0.6\frac{3}{4}$. Promjer rupe $0.2\frac{3}{4}$. Teži ovako 146 gr.

Našasta g. 1878. u sv. Simunu blizu Zagreba.

aa) Iz ant. serpentina, po prilici kao pod u), ali na trokut, te joj zadak ravan i na četverokut. Rupa je pravilna i gladka, promjerom $0.2\frac{3}{4}$. Na bridu i postrance malko odbita. Duga je 0.8, vis. na bridu $0.7\frac{1}{2}$ a na zadku 0.7, šir. na rupi $0.5\frac{1}{2}$ a na zadku 0.7. Teži 435 gr. Sr. Hampel l. c. Pl. IV. 6.

Izkopana u potoku kod Stubice u više komada te sljepljena. Dar Dra. Jos. Prelca — **Tab. IV. br. 4, a.**

bb) Iz ant. serpentina, ali samo zadak do pola rupe od sjekire iste vrsti kao pod aa). Promjer rupe $0.2\frac{1}{2}$. Vis. na zadku 0.6. Teži 373 gr.

Našasta u Persavesu občine Mače u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

cc) Iz ant. serpentina, isto kao pod bb), nego je odlomak nješto manji. Teži 265 gr.

Našasta u občini Mače u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

dd) Iz ant. serpentina, isto kao pod cc), nego je odlomak još manji. Teži 207 gr.

Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

ee) Iz pješčenika, isto kao pod cc). Teži 76 gr.

Našasta u Daruvaru kopanjem bunara. Dar g. Antuna Kuševića, ljekara u Daruvaru.

ff) Iz ant. serpentina, samo prednji dio do rupe, te izgleda upravo kao prednji dio cipele zatubasta brka. S gornje strane diže se na rupi do $2\frac{3}{4}$ cm. višine, koja se postupice smanja do brka i postrance do kraja, dočim se s donje strane isto postupice napram brku uzvija. Ova bi se pravo mogla nazvati kopačica (*herminette*), jer joj u mnogom naliči. Duga je od rupe do rta 0.7, a šir. na rupi $0.6\frac{1}{2}$. Teži ovako 200 gr.

Našasta u občini Mače (Zagorje). Dar Dra. Jos. Prelca. — **Tab. IV. br. 5, a.**

gg) Iz ant. serpentina, odlomak sjekire istoga načina kao pod ee). Viš. na rupi $0.3\frac{1}{4}$. Teži 142 gr.

Našasta u občini Mače (Zagorje). Dra Dra. Jos. Prelca.

hh) Iz ant. serpentina, isto odlomak sjekire istoga načina kao pod ee). Vis. na rupi 0.3. Teži 113 gr.

Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

ii) Iz sijenita; samo zadak do polovice rupe. Teži 131 gr.

Našasta u Mariji Bistrici kod mlina prigodom čišćenja potoka. Bjaše ciela, ali ju djeca polupali te prednji dio izgubili Dar učitelja J. Kirina.

β) Sa rupom po sriedi:

a) Iz ant. serpentina, sva krasno ugladjena, gori i doli ravna a po stranah malko oblučna. Rupa je pravilna, promjerom 0.3. Duga je 0.14, vis. na bridu 0.3, po sriedi $0.5\frac{1}{4}$, na zadku $0.4\frac{1}{2}$; šir. na rupi 0.5. Teži 682 gr. Sr. Hampel l. c. Pl. IV. br. 23.

Izorana na Bielom potoku pod Avalom u Srbiji. g. 1844. Došla je u muzej sa sbirkom Ljud. Gaja. V. Popis str. 3, br. 2.

b) Iz ant. serpentina, prilično ugladjena, s jedne strane i sve naokolo ponješto oblučna, a s druge ravna, te i okrajci s preda iz-

razitiji. Krivudja kao brodić. Rupa je pravilna, promjerom $0\cdot2\frac{1}{3}$. Duga $0\cdot12\frac{1}{2}$, vis. na bridu $0\cdot4\frac{1}{2}$, po sriedi $0\cdot4$, na zadku $0\cdot3$, šir. na rupi $0\cdot5\frac{1}{2}$. Teži 600 gr. — **Tab. IV. br. 6, a.**

Našasta u Zagorju. Dar g. Vladim. pl. Halpera, vlastelina u Zajezdi.

e) Iz ant. serpentina, slabo izradjena, samo gori ponješto ravna a doli i naokolo oblučasta. Rupa teče nakoso, promjerom s jedne strane $0\cdot2\frac{1}{2}$, a s druge $0\cdot2\frac{3}{4}$. Do nje s jedne strane očiti znak druge započete manje rupe. Duga $0\cdot14\frac{1}{2}$, vis. na bridu $0\cdot4\frac{1}{2}$, te sve manje do zadka, šir. na rupi $0\cdot6$. Teži 690 gr.

Našasta iznad Kašine u Kašinskoj župi na visočini nazvanoj Kobiljak od zadruga Brlaković. Dar Ivana Tkalčića, akad. u Zagrebu.

d) Iz ant. serpentina, liepo ugladjena, samo odlomak, te manjka jedan dio strane do polovice rupe i zadak. Gori i doli ravna, po stranah oblučna. Rupa pravilna, promjerom $0\cdot2\frac{1}{2}$. Duga po prilici $0\cdot8\frac{1}{2}$, vis. na bridu $0\cdot3\frac{1}{2}$ a na zadku $0\cdot5$; šir. na rupi oko $0\cdot5$. Teži ovako 222 gr.

Našasta u Hrvatskoj. Došla u muzej sa sbirkom Dra. Ljud. Gaja.

e) Iz ant. serpentina, prilične radnje, gori i naokolo oblučasta, a doli ravna. Rupa je pravilna, ali pri rubu žljebasta, promjerom $0\cdot2$. Duga je $0\cdot10$, vis. $0\cdot5\frac{1}{4}$ svudi, šir. na rupi $0\cdot3\frac{1}{2}$. Teži 373 gr.

Našasta u Konščini občine Budinščina. Dar Dra. Jos. Prelca.

f) Iz ant. serpentina, prilično ugladjena, gori i sve naokolo oblučna, a doli ravna. Rupa pravilna, i na rubu s jedne strane žljebasta, promjerom $0\cdot2$. Na zadku malko odbita. Duga $0\cdot9\frac{1}{2}$, vis. $0\cdot2\frac{1}{2}$ svudi, šir. na rupi $0\cdot4\frac{1}{2}$. Teži 210 gr.

Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca. — **Tab. IV. br. 7, a.**

g) Iz diabasa (zag. gora), samo prednji dio sa bridom do rupe, slabo ugladjena, sa krajevi na pravokut. Duga ovako $0\cdot8$, vis. na bridu $0\cdot4\frac{1}{2}$, po sriedi $0\cdot5\frac{1}{2}$, šir. na rupi $0\cdot4\frac{1}{2}$. Teži 433 gr.

Našasta u Bedekovčini, občine Mače. Dar Dra. Jos. Prelca.

h) Iz ant. serpentina, samo prednji dio, krasno ugladjen, do rupe, sa bridom zaoštrenim, s rubovi na pravokut, gori i doli ravna, a po stranah oblučna. Duga $0\cdot6$, vis. na bridu $0\cdot5\frac{1}{2}$, šir. na rupi $0\cdot4$. Ovako teži 204 gr.

Nadjena u Šutinkoj. Dar Dra. Jos. Prelca.

i) Iz ant. serpentina, isto kao h). Duga $0\cdot5$, vis. na bridu, koj je ponješto otučen $0\cdot4\frac{1}{2}$. šir. $0\cdot3\frac{1}{2}$. Teži ovako 141 gr.

Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

j) Iz ant. serpentina, samo odlomak do brida, koj je podosta odbit. Teži 70 gr.

Nadjena u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

k) Iz ant. serpentina, samo odlomak brida poprečke. Teži 48 gr. Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

l) Iz ant. serpentina, samo pobočni komad sjekire. Teži 154 gr. Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

m) Iz ant. serpentina, kao br. 12. Teži 115 gr. Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

n) Iz ant. serpentina, kao br. 12. Teži 132 gr.

Našasta u Završju župe Belec občine Budinščina u Zagorju. Dar g. Ceboci sudb. viećnika u Završju.

o) Iz ant. serpentina, samo zadak sjekire do rupe. Gori i doli ravan a po stranah obao, Vis. $0\cdot6$, šir. $0\cdot5$. Promjer rupe $0\cdot2\frac{1}{2}$. Teži 297.

Našasta u Mihovljanu občine Mače u Zagorju od Stjepana Hercezia. Dar Dra. Jos. Prelca.

p) Iz sijenita (zag. gora), samo zadak do rupe, sve naokolo oblast, doli ravan. Teži 287 gr.

Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

r) Sedam komada od sjekira, što je izkopao Jean Victor u Samotovcu.

s) Šest komada od sjekira, što je izkopao S. Ljubić u Samotovcu.

2. Mlati.

α) Sa oštrim predkom, a tupim zadkom.

Sa rupom pri zadku.

a) Iz dioritčke kami, kakove u Zagrebačkoj gori ima, ali se nezna, dali je iz domaće tvari, jer je u zemlji primila žučkastu boju, kakove nema u domaćih. Nalazi se u najboljem stanju pohrane, te je krasno ugladjen. Sve su strane ravne, a rubovi na pravokut. Zadak se izkazuje kao ravna pačetvorina. Rupa je žljebasta, na jednoj strani proširena, promjerom $0\cdot2\frac{3}{4}$ s jedne, a $0\cdot3$ s druge strane. Dug je $0\cdot12$, vis. na bridu $0\cdot4$ a na zadku $0\cdot3$, šir. na rupi $0\cdot4\frac{1}{2}$. Teži 450 gr. Sr. Hampel. Antiq. Préhist. Pl. IV. 15.

Našast u Zagrebačkoj gori. Dar Dra. Jos. Prelca. V. Viestnik 1883. str. 51, slika br. 4.— **Tab. IV. br. 8, a.**

b) Iz ant. serpentina (Fruška gora), liepo ugladjen, ali mu fali zadak do polovice rupe. Sve su strane kao u prednjem ravne i rubovi na pravokut, ali bolje zaoštreni. Rupa dosta gladka, prikazuje se kao usječeni čunj, te joj promjer s jedne strane $0\cdot2\frac{1}{2}$, a s druge samo $0\cdot2$. Ovako je dug $0\cdot11$, vis. na bridu $0\cdot3$ a pri zadku $0\cdot4\frac{1}{4}$, šir. na rupi $0\cdot4$. Teži 376 gr. Sr. Hampel Ant. Préhist. Pl. IV. 1.

Našasta u Sisku kod kolodvora. Dar Nikole Sukalića, pravnika u Zagrebu V. Popis str. 2, br. 4.

c) Iz kremenjaka, samo pobočni odlomak liepo ugladjena mlata sa bridom i trećim dielom rupe. Rupa veoma glatka, na način usiećena čuuja, te s toga promjerom s jedne strane po prilici $0\cdot2\frac{1}{2}$, a s druge samo $0\cdot1\frac{1}{4}$. Strane bjahu ravne, a rubovi na pravokut. Visok po svudi $0\cdot2\frac{1}{2}$. Ovako teži 75 gr.

Našast u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

d) Iz brusilovca, odlomak pobočni kao pod c) ali bez brida i rubova. Teži 69 gr.

Izkopan hvat duboko u Nemcih, kad se kuća gradila. Dar A. Bogetića.

e) Iz ant. serpentina, prilično ugladjjen, krivugljast, gori i doli ravan, a sve naokolo oblučan. Zadak mu veoma širok i tup. Rupa je pravilna, promjerom $0\cdot2\frac{1}{2}$. Dug je 0·11, vis. na bridu 0·5, pri zadku 0·3, šir. na zadku $0\cdot6\frac{1}{2}$ a na rupi 0·7. Teži 653 gr. Sr. Hampel, l. c. Pl. IV. 25.

Našast u Kašini. Dar ondješnjega učitelja Janka Benkovića.

f) Iz trahita (?), osobita lika i liepote, a vjerojatno i riedkosti. Ne vidi se na njem ni gori ni doli prostora, nego gori do rupe kosa, te kao da je sastavljen od dva oblučna tiela. Samo pri zadku teče sve naokolo žlieb, a na polovici rupe naokolo kao oblučan pas. I brid je na obluk, doli zavnut. Zadak je malko čunjast. Rupa pravilna. Dug $0\cdot13\frac{1}{2}$ cm., vis. do rupe $0\cdot3\frac{3}{4}$, na bridu $0\cdot4\frac{1}{2}$, šir. na rupi $0\cdot4\frac{1}{2}$. Teži 317 gr. Nekako mu sličje dva u muzeju u Parmi, naslikana u *Bull. di palet. ital.* 1881. p. 10, 11. Tab. I. 6, Tab. II. 1, gdje se kaže, da su još dva druga ovim slična, našasta u Monferratu i u Abruzzu, ali se svi ovi razlikuje od našega u tom navlastito, što naš ne teče upravno, nego se uvija, a i načina je vitkijeg. U mnogom mu se približuju oni jaroslavske gubernije naslikani na tabli 26, br. 248 i 253 od grofa Uvarova u djelu Археол. Рос. камен. периодъ. A valjda je sve jedno s onim Dra. Jos. Hampela *Antiq. Préhist. de la Hongrie tab. IV. br. 13.* gdje je fotografički no slabo naslikan. Sr. još *Musée préhist. Pl. LIV. 513.*

Našast u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca. — **Tab. IV. br. 9, a.**

g) Iz ant. serpentina, samo prednji dio do polovice rupe, ali je tako zašiljen, da mu brid na rtu veoma uzak, te malko odbit. Gori i doli ravan, a po stranah oblučan. Rupa pravilna, promjerom $0\cdot2\frac{1}{4}$. Vis. pri rtu $0\cdot2\frac{1}{2}$, na rupi $0\cdot3\frac{3}{4}$, šir. na rupi $0\cdot5\frac{3}{4}$. Teži ovako 265 gr. Sr. Hampel l. c. Pl. IV. 5.

Izkopan na Hiulki kod Novogsela blizu Vinkovca. Dar protest. župnika Karla Stenzla. — **Tab. V. br. 1, a.**

Sa rupom po sriedi.

h) Iz ant. serpentina, na bridu ponješto odbit, prilično ugladjjen, donekle gori i doli i na zadku ravan, a u ostalom oblučan, na zadku po prilici četverokutan. Rupa teče nakoso, promjerom 0·2. Dug $0\cdot10\frac{1}{2}$, vis. na bridu i na zadku 0·3 a po sriedi 0·4, šir. na rupi 0·5. Teži 327 gr.

Našast u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

i) Iz ant. serpentina, na bridu i na zadku ponješto odbijen, mal ne sa svake strane ravan i prilično ugladjjen. Rupa na ušću s oboje strane malko porabom proširena, promjerom $0\cdot2\frac{1}{4}$. Dug 0·12, vis. 0·4, šir. na rupi $0\cdot4\frac{1}{2}$. Teži 401 gr.

Našast u Lonji kod sv. Martina u Kamu. Darovao po g. J. Prelcu g. Marcel pl. Jelačić, vlastelin u Ratkovcu.

β) Sa tupim predkom i zadkom.

a) Iz amfibolita (Fruška gora), prednji odlomak mlata do polovice rupe. Svršuje s preda kao usječen na ravni krug, svudi obao, i liepo izgadjjen. Rupa nakoso izdjelana, te s jedne strane obsežnija, nego li od druge. Dug od rupe do rta 0·4, vis. u rupi $0\cdot3\frac{1}{2}$, promjer na rtu 0·2, šir. na rupi 0·4. Teži ovako 155.

Našast u Zagorju. Nabavio za muzej g. Levin Horvat. — **Tab. V. br. 2.**

b) Iz ant. serpentina, stražnji dio mlata do polovice rupe. Krasno ugladjjen. Gori i doli ravan, a po stranah oblučan. Na zadku svršuje četverouglastom ravnicom, u kojoj su dvie pobočne strane oblučne, a ostale dvie upravne. Rupa je pravilna, promjerom $0\cdot2\frac{1}{4}$. Dug od rupe do zadka $0\cdot4\frac{3}{4}$, vis. po sriedi $0\cdot3\frac{1}{2}$, na zadku 0·3, šir. na rupi 0·4. Teži ovako 175.

Našast u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca. — **Tab. V. br. 3**

c) Iz amfibolita, isto po prilici kao pod b), nego je zadak porabom otučen. Promjer rupe 0·2. Dug od rupe do zadka $0\cdot4\frac{1}{4}$, vis. svuda $0\cdot2\frac{1}{2}$, šir. na rupi $0\cdot3\frac{1}{2}$. Teži ovako 111 gr.

Izkopan u humcu kod Babske u Srijemu po učitelju Epneru.

d) Iz sijenita (zagr. gora), kao pod b), nego je i gori i doli oblučan. te je i zadak kao ravan krug. Rupa je pravilna, promjerom $0\cdot2\frac{1}{2}$. Dug od rupe do zadka $0\cdot4\frac{1}{2}$, vis. u rupi $0\cdot3\frac{1}{2}$, na zadku $0\cdot2\frac{1}{2}$; šir. na rupi $0\cdot5\frac{3}{4}$. Teži ovako 218 gr.

Našast u Sotu u Srijemu. Dar podjašpr. župnika u Sotu Mata Marinkovića.

e) Iz ant. serpentina. Samo odlomak zadka.

Našast u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

f) Iz ant. serpentina, isto kao br. 2, nego je rupa bližja zadku, gdje je otučen. Dug je od rupe do zadka 0·3, vis. 0·3¹/₂, šir. na rupi 0·4. Teži ovako 98 gr.

Našast u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

g) Iz ant. serpentina, tupi šiljak obli. Teži 144 gr.

Našast u Mihovljanu. Darovao po Dru. Jos. Prelcu ondješnji učitelj Ercesi.

h) Iz ant. serpentina, odlomak prednji bata do rupe, s preda tup, gori i doli ravan, a s boka oblučan. Dug od rupe do rta 0·4¹/₂, vis. 0·4¹/₂, šir. na rupi 0·4¹/₂. Teži 237 gr.

Našast u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

i) Iz ant. serpentina, odlomak prednji bata do rupe, s preda tup, gori i doli te mal ne s oboje strane ravan. Dug 0·6¹/₂, vis. 0·5. šir. 0·4¹/₄. Teži 293 gr.

Našast u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

j) Iz pješćenika, isto kao pod i). Dug 0·5, vis. 0·3¹/₂, šir. 0·3¹/₂. Teži 149 gr.

Našast na Krku Dar popa Butkovića, učitelja u Dobrinju.

k) Iz ant. serpentina, odlomak prednji bata, gori i doli i s jedne strane ravan, a s druge oblučan i prilično ugladjen. Rupa sa zadkom odpala. Dug 0·8¹/₂, vis. 0·5, šir. 0·4. Teži 397 gr.

Našast u Mihovljanu. Darovao po Dru. Jos. Prelcu gosp. Janko Golub, vlastelin u Sikadu.

l) Iz kremenjaka, prednji odlomak, samo s jedne strane ravan, u ostalom obao. Rupe sa zadkom nema. Dug 0·7, vis. 0·2¹/₂, šir. 0·3. Teži 128 gr.

Našast u humcu kod Babske u Sriemu po učitelju Epneru.

m) Iz ant. serpentina, odlomak prednji do rupe, gori i doli ravan a po stranah oblučast. Dug 0·6, vis. 0·5. Teži 218 gr.

Našast u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

3. Kladivci na kotač.

a) Iz ant. serpentina, kao krupan kotač, liepo ugladjen, u sredini probušen, sve naokolo obao a samo doli plosnast. Promjer kladivca 0·8 cm., a promjer rupe s jedne strane 0·2¹/₂, a s druge 0·2³/₄. Vis. u školji 0·5. Teži 582 gr. — Musée Préhist. Pl. LIII. n. 498 piše o takovom: „Sommet de casse-tête, simple caillou discoïde, percé d' un trou au milieu pour fixer le manche; forme de plus primitive.“ O. Montelius. Antiq. Suéd I. 8. veli: „Disque circulaire entrapp, percé au centre. Il a probablement servi de volant pour les forets à tige verticale, qui étaient sans doute employés au forage des haches

en pierre.“ Graf Uvarov: Археол. Рос. Камен. Периодъ Tab. 2. br. 3263, zove slični komad iz Sibiriје Молотъ въ видѣ круга или грузило. Dr. Jos. Hampel: Antiq. Préhist. de la Hongrie Pl. IV. 18—20, kaže: Tête de massue, en form de globe, ili de forme ronde.

Našast u Samošegu u Štajerskoj. Dar g. Gjula Hegedüsa, ljekara u Zagrebu. V. Popis str. 4, br. 1. Tab. I. br. 16. Književnik 1866, str. 62. — **Tab. V. br. 4.**

b) Iz ant. serpentina, ali samo polovica, te je sve naokolo obao i viši od prednjega. Promjer kladivca 0·7³/₄, rupe 0·2¹/₄. Visok u rupi 0·6. Teži 194 gr.

Našast u Trnovitici. Dar Ivana Medveda.

c) Iz ant. serpentina, valjasta načina po stranah, a gori i doli donekle plosnast. Radnje slabije, i ponješto odbit. Promjer kladivca 0·6³/₄—0·7³/₄, a rupe 0·2¹/₂. Visok 0·4—0·5. Teži 417 gr.

Našast u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

d) Iz vapnenca, kao usiečeni čunj, doli plosnast. Uz srednju rupu ima sa strane još dvije rupice nakoso izdelane. Srednja rupa proširuje se gori i doli pri rubu. Promjer kotača 0·3¹/₂, na srednjoj rupi 9 mm. Teži 29 gr.

Našast u Hrvatskoj. — **Tab. V. br. 5, a.**

e) Iz vapnenca, kotačić, liepo izgledjen. S jedne strane rupe u sredini izdubljen je na rubu sve naokolo na okrug. Promjer kotačića 0·2, rupe 6 mm. Teži 7¹/₂ gr.

Našast u Manmlinoj pećini u Pećanah. Dar g. Jova Budisavljevića iz Vrela kod Korenice.

f) Iz ant. serpentina, pločasti piljak, rupom po sriedi, ali iz nekijh ostanaka na rubu rupe s dolnje strane čini se, da nije skroz probušen bio. Pošto nije na pravi okrug, s toga i promjer se mienja od 0·5¹/₂ do 0·7 cm.. Promjer na rupi 0·1³/₄. Teži 115 gr.

Našast u župi Kraljevvrh na podnožju Zagrebačke gore sa sjevera, kako se gora proteže prema Bistri. Dar g. Božića učitelja u Zlataru.

g) Iz ant. serpentina, na način pokocke i položine. Na debljem uglu stoji rupa, koja je s oboje strane na rubu proširena i žljebasta. Dvie su protivne strane duge 0·4¹/₂ a dvie 0·5¹/₂. Promjer na rupi 0·2. Višina slazi od 0·2 do 0·1¹/₂ cm. Sliči onomu kod Uvarova. Археол. Рос. камен. периодъ. п. str. 37. Tab. 36. br. 603. Grof misli, da je to мотыка для обработкн земли, a više jih se našlo. Teži 73 gr.

Našast u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca. — **Tab. V. br. 6.**

h) Iz ant. serpentina, kao pod g) ali je sa strane jako odbit, i svuda isto visok, te rupa skoro sav prostor zauzimalje. Dužina je poredica $0\cdot3\frac{1}{2}$; i $0\cdot4\frac{1}{2}$ promjer; rupe $0\cdot3$. Teži 40 gr.

Našast u Martincih kod Zlatara. Dar Dra. Jos. Preleca.

4. Batovi (casse-tête, mazuole.)

a) Iz ant. serpentina, načina valjasta, gori i doli mal ne ravan, prilično izgledjen. Rupa po sriedi upravna i gladka, promjerom $0\cdot2\frac{1}{2}$. Veoma slični onomu u *Musée préhistorique G. et A. de Mortillet Pl. LIV. n. 511*, našast u Norfolku (Englezka). Sr. *Hampel Catal. de l'exposit. préhist.* str. 55, br. 37. Dug $0\cdot7$, vis. s preda $0\cdot4$ a zadu $0\cdot4\frac{1}{2}$, šir. na rupi $0\cdot4\frac{3}{4}$. Teži 267 gr.

Našast u Zagorju. Dar g. Levina Horvata. — **Tab. V. br. 7, a.**

b) Iz ant. serpentina, pakrugloga načina. Oba su okrajka tupa, a sredina gori i doli malko snižena. Rupa na rubu s oboje strane malko proširena i žljebasta, promjerom $0\cdot3$. Slični onomu kod Уваровъ. Археол. Рос. камен. периодъ. Tab. 6. br. 3384 iz Kazanske gubernije, osim što je zadak u Kazanskom malko duži. Dug je $0\cdot8\frac{1}{2}$, vis. po sriedi $0\cdot5$ a na krajevih $0\cdot4$, šir. na rupi $0\cdot5\frac{3}{4}$. Teži 397 gr.

Našast u Lonji kod sv. Martina u Humu. Dar gosp. Marcela pl. Jelačića, vlastelina u Ratkovcu. — **Tab. V. br. 8, a.**

c) Iz zelena porphyra, načina pokockastog, podosta ugladjen. Brid neleži osovno napram rupi nego razito, ali je porabom podosta otučen, te mu po sriedi i jaružica poprieko. Rupa je na rubu s oboje strane malko proširena i žljebasta, i teče malko nakoso, promjerom $0\cdot3$ cm. Duga je $0\cdot9\frac{1}{2}$, vis. po sriedi $0\cdot4$, šir. na bridu $0\cdot7$ a na rupi $0\cdot6\frac{1}{2}$. Teži 391 gr. Sličnu donosi *Musée préhist. Pl. LIV. 510*, te o njoj piše: *Hache polie aplatie, en diorite schisteuse, percée d'un trou au centre des faces planes. Ainsi emmanchée cette hache n'aurait pu servir que comme herminette (motika), or la pierre n'est pas disposée pour cela. C'est donc bien un casse-tête. ussie. Cette forme est assez commune en Russie.* Hampel. *Antiq. Préhist. de la Hongrie Pl. IV.* nedonosi slike od ovakova bata, kao što ni od drugih ovdje navedenih.

Našast u Zagorju. Dar Dra. Jos. Preleca. — **Tab. V. br. 9, a.**

d) Iz ant. serpentina, s preda i zadu ravan kao da je tu usječen, u ostalom oblučan. S jedne strane ne malo odbit. Rupa je nakoso izradjena, promjerom $0\cdot2\frac{1}{2}$. Dug je $0\cdot8$, vis. na prvo $0\cdot2$ a na zadku $0\cdot1\frac{1}{2}$, šir. na rupi $0\cdot4\frac{1}{2}$. Teži 164 gr.

Našast u Zagorju. Dar Dra. Jos. Preleca

e) Iz ant. serpentina, okruglastoga načina, naokolo te gori i doli ravan. Treći dio manjka. Promjer rupe $0\cdot2$. Do ove ostaje znak započete manje rupe valjastim orudjem, promjerom $0\cdot1\frac{1}{2}$. Dug je $0\cdot8$, vis. po sriedi $0\cdot2\frac{1}{2}$, s preda i po stranah $0\cdot2$, a na zadku $0\cdot1$, šir. po prilici na rupi $0\cdot6\frac{1}{2}$. Teži ovako 138 gr.

Našast u Zagorju. Dar Dra. Jos. Preleca. — **Tab. V. br. 10, a.**

5. Razni predmeti.

1. Iz kremenca, pruga na šest lica, dva pobočna malko oblata a ostala ravna, pri jednom kraju probušena, a pri drugom ponješto odbita. Duga je $0\cdot7\frac{1}{4}$ cm., vis. $0\cdot1\frac{1}{4}$, šir. na glavi $0\cdot1$, po sriedi $0\cdot2\frac{1}{4}$ a doli $0\cdot2$. Teži 41 gr. Slična iz Sibirije nalazi se kod grofa Uvarova Археол. Рос. кам. периодъ. Tab. 2 br. 3338 i Tab. 38. br. 4794, str. 136 iz Finlandije, gdje se označuje ovako: Привѣска, продолговатая, изъ глинистаго сланца. Напоминаетъ привѣски Плехановскія и Волосовскія. Найдена въ Тавастгуской губ.-Вѣ. собр. Гелзингфорскаго Университета. *Musée Préhist.* nema takove iz kamena dali iz kosti Pl. LXIV. 626, a ne nalazi se ni kod Hampela ni kod Monteliusa. Služila valjda kao privjesak.

Našasta u Kašini. Dar ondješnjeg učitelja Janka Benkovića. — **Tab. V. br. 11.**

2. Iz kremenca, isto kao br. 1, ali krupnija i oblučnija. Duga $0\cdot9\frac{1}{2}$, vis. do $0\cdot1\frac{3}{4}$, šir. $0\cdot2$. Teži $70\frac{1}{2}$ gr.

Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Preleca. — **Tab. V. br. 12.**

3. Iz brusilovca, pruga iste vrsti kao br. 1, nego je na način pakočke, t. j. sve su joj strane ravne i četverokutne, tako da su protivno ležeće strane sasvim iste, dočim je ona na glavi veća od one na protivnom kraju, jer je na glavi višina $0\cdot1\frac{3}{4}$ a na protivnom kraju, $0\cdot1$. Ležili predmet na širjoj strani ($0\cdot2$), onda rupa teče poprieko, pošto je ova izradjena na užjoj pobočnoj strani ($0\cdot1\frac{1}{2}$). Duga je $0\cdot10$. Teži $65\frac{1}{2}$ gr.

Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Preleca — **Tab. V. br. 13, a.**

4. Iz vapnenca, iste vrsti, ali plosnasta i široka, a naokolo oblučna. Duga $0\cdot4\frac{1}{4}$, šir. do $0\cdot3\frac{1}{2}$.

Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Preleca. — **Tab. V. br. 14.**

5. Iz pješčenika, kao br. 1, nego na glavi oblata, a doli užja. Duga $0\cdot4\frac{1}{2}$.

Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Preleca. — **Tab. V. br. 15.**

6. Iz pješčenika, kao usječeni, prilično ugladjen čunj, a valjda je služio kao čep. Vis. $0\cdot5\frac{1}{2}$. Promjer doli 18 mm., a gori 10. Teži $24\frac{1}{2}$ gr.

Našast u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

7. Iz ant. serpentina, isto kao br. 6, ali bolje ugladjen i manji te obsežniji. Vis. 0·3. Promjer doli 29 mm. a gori 15. Teži 22 gr.

Našast u Sotu u Srijemu. Dar g. Mate Marinkovića, župnika i podjašt-prišta u Sotu. — **Tab. V. br. 16.**

8. Iz raztrošena serpentina, okrugliasti, doli i gori ravan kamenčić, sa rupom po strani, koja ga djelomično probušuje. Promjer 0·3, vis. $0\cdot1\frac{3}{4}$. Teži $36\frac{1}{2}$ gr.

Našast kod Račinovaca uz Savu. Dar Ant. Bogetića. — **Tab. V. br. 17.**

9. Iz vapnenca, ulomak valjaste cievi sa uzkom rupom. Duga 0·7, promjer $0\cdot2\frac{3}{4}$. Teži $114\frac{1}{2}$ gr.

Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

10. Iz vapnene cjedine, isto kao br. 9. Duga 0·4, promjer 0·2. Teži 0·19 gr.

Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca. — **Tab. V. br. 18.**

11. Iz vapnene cjedine, isto kao br. 9, ali se čini, da bjaše s jedne strane zatvorena Duga 0·10, promjer 0·5. Teži 235 gr.

Našasta u Zagorju. Dar Dra. Jos. Prelca.

12. Iz pješčenika; prikazuje se ovaj predmet kao od dvie isto-vietne pakocke sastavljen, medju sobom razdjeljene naokolo-tekućom jaružicom. Okrajni uglovi tih pakocka svršuju na oštricu. Dug je 0·13 cm., vis. po sriedi 0·5, šir. 0·8. Teži 945 gr. Sr. Musée Préhist. Pl. LXII. n. 600 Pl. XCII. n. 1125, 1126. Uvarov l. c. Tab. 36. br. 608. Ovaj predmet mogao je po nekih služiti kao težina, ali i kao bat, pošto uciepljeno držalo lasno se putem jaružice kamenu prilagoditi moglo i podveznjom utvrditi.

Našast u šljunku Save blizu Zagreba. Dar gospoje Emilie Hrube iz Zagreba. — **Tab. V. br. 19.**

13. Iz pješčenika, brusilica na način dugačke pakocke, malko okrnuta. Duga $0\cdot18\frac{1}{2}$ cm., vis. po stranah u sredini 0·4, a po krajevih 0·5. Teži 713 gr.

Našasta u vinogradu Lukića u Virju. Dar ondješnjega učitelja M. Galjera. — **Tab. V. br. 20.**

14. Iz vapnenca, kamen surovo usiećen na način čismarskoga kalupa. Dug 0·13. Teži 504 gr.

Iz Draževca kod Podgore. Dar Mija Pavlinovića.

15. Prednji dio sjekirice, s oblučnim oštanjem osovno položenim. Iz pješčenika. Iz sbirke Dra. Lj. Gaja.

16. Odlomak oštara sjekirice

Iz serpentina. Našast u Zagorju. Dar Dra. Prelca.

17. Odlomak kamena s jedne strane oblučna i izgledjena, a s druge ravna ali surova. S ove strane po sriedi teče jaružica.

Iz amfibolita. Našast u Bedekovštini kod Komora u Zagorju. Dar ondješnjeg župnika Donata Sokaća.

III. Predmeti iz kosti.

1. *Bodež* trokutni. Doli je urezan na polukrug, da se uzom k držku čvršće priveže. Našast u močvari *Kologyvar* kod Osieka. Dug 13 cm.

Dar Dra. Iv. Bojničića. — **Tab. VI. br. 1.**

2. *Bodež* veoma šiljast, a doli, gdje se je u ručku zabadao, oblast; dug 8 cm.

Izkopao I. Victor u Samotovu kod Bizovea. — **Tab. VI. br. 2.**

3. *Bodež* kao br. 2, nego trokutnog lika, i s oboje strane šiljast. Dug $7\frac{1}{4}$ cm. — **Tab. VI. br. 3.**

4. *Nož*, na držku usjećen s oboje strane, a brk mu fali. Dug $15\frac{1}{2}$ cm., šir. najviše $3\frac{1}{2}$.

Izkopao ga I. Victor u Samotovu. — **Tab. VI. br. 4.**

5. *Nož* kao br. 4, ali manjkav gori i doli. Dug $8\frac{1}{2}$ cm. šir. $4\frac{1}{2}$.

6. *Nož* kao br. 4, ali s jedne strane sasvim plosnat, a bok odlomljen. Dug $7\frac{1}{2}$ cm., šir. 2.

Našao S. Ljubić u Samotovu.

7. *Nož* kaobr. 6, ali mu doli školja za privez. Dug 9 cm., šir. $2\frac{1}{4}$.

Našao S. Ljubić u Samotovu. — **Tab. VI. br. 5.**

8. *Nožić* malko oblučast, doli zarezan za privez. Dug 5 cm., šir. $\frac{3}{4}$.

Izkopao S. Ljubić metar duboko u špilji iznad Ozlja skupa sa zubom od *Ursus Spacleus* i od morskoga psa, koja su dva zuba ovdje priložena — **Tab. VI. br. 6, 7.**

9. Tri komada kao gradja za *noževu*.

Izkopao S. Ljubić u Samotovu.

10. *Jegla* do nekle četverokutna. Doli imala je uši, al su ove s opalim komadićem djelomice izčeznule. Duga $7\frac{1}{2}$ cm.

Našao I. Victor u Samotovu. — **Tab. VI. br. 8.**

11. *Jegla* kao br. 10 Doli sa malom glavicom, kod koje ostaje trag, kako se uši bjahu vrtati započele. Duga 7 cm.

Našao S Ljubić u Samotovcu. — **Tab. VI. br. 9.**

12. Više komada izkopanih od I. Victora i S Ljubića na Samotovcu kao gradja za gori pomenuto orudje.

13. *Zub* morskoga psa (*cagnea*), rabljen kao bodež. Dug 6¹/₂ cm.

Našast kod Zlatara. Dar g. Hermana Neudörfera inžinira i vlastelina u Ladislavcu — **Tab. VI. br. 10.**

14. Odlomak od poveće kosti. Na jednoj strani, koja je ugladjena, vide se jasno rukom urezani razni biljezi, šestopruga zvijezda, a ponajviše odkrugici sa piknjom po sriedi. dočim je druga strana sasvim netaknuta. Dug 6³/₄ cm., šir. najviše 2¹/₂, a deb. ¹/₂. Teži 8 gr. Izkopa ga težak metar duboko blizu Staroga Grada na Hvaru.

Dr. Ivan Botteri darova ga ravnateljju narodnoga muzeja S. Ljubiću. — **Tab. VI. br. 11.**

15. Plosnata kost, četverouglasta ali su pobočne strane oblučaste. Na ugladjenoj strani urezani su okrugici, u kojih su šestoprne zviendice ili obluci, sve sumjerno priredjeno. Lievo i desno nalazi se luknja (1 cm. u promjeru), te je još jedna manja koso pri kraju desno. dočim lievo na istom mjestu od prirode jaz. Kroz luknje i jaz prolazio je konopac. Duga 14 cm., šir. najviše 4, deb. ¹/₂. Teži 30¹/₂ gr. Izkopana hvat duboko u Mitrovici.

Dar ondješnjega učitelja g. Ignjata Junga. — **Tab. VI. br. 12.**

IV. Predmeti iz pečenice.

1. *Žara* jednostavna, veoma trbušata. našasta u Erdutu pri kopanju željeznice. Vienac je naokolo opao. Dar poduzetništva iste željeznice Vilanj-Osiek. Vis 23 cm., promjer o boku 27., na dnu 11¹/₂.

2. *Žara* ogromna našasta kao br. 1., sačuvana u nekoliko komada, od kojih se razaznaje, da je imala o boku dvie oblučne guke, a vienac vani nagnut. Dar pomenutoga poduzetništva. Promjer na viencu oko 25 cm., na dubčastom dnu 11.

3. *Žara* trbušata, našasta kao br. 1. O boku naokolo ima na tri mjesta isto razdaleko po tri izbočite pruge osovno i poredno položene. Vienac vani nagnut. Dar istoga poduzetništva. Vis. 22. cm., promjer o boku 22, na viencu 15, na dubočastom dnu 8¹/₂.

4. *Žara* kao br. 3, ali se vienac skoro ravno van pruža. Vis. 21 cm., promjer o boku 21, na viencu 15¹/₂, na dnu 9. — **Tab. VI. br. 13.**

5. *Žara* kao br. 1, ali kao sgnječena. Ostaje samo poveći dio. Vis. 14 cm., promjer o boku 19. na viencu 13, na dnu 9.

6. Samo doljni dio sa dnom od velike *žare*, izkopane od I. Victora u Samotovcu. Promjer dna 12¹/₂ cm.

7. *Žara*, malim viencem pram vani, i kratkim grlom. Najviše je debela pri grlu, tako da izgleda kao preokrenuti čunj, pošto joj dno veoma maleno. Jedini ukras je užica gdje se grlo zameće. Okrnjena na viencu. Vis. 19¹/₂ cm., najveći promjer 22 cm., promjer na ušću 14¹/₂, na dnu 7.

Izkopao inžinir Brandenburg kod željezničke postaje u Rumi. Dar M. Pausa.

8. *Žara* kao br. 7, ali podpuna. Nema užice. Vis. 18. cm., najveći promjer 18, promjer na ušću 13, na dnu 8.

9. *Žara* kao br. 7, ali joj najveća širina u ušću, te izgleda kao povisoka zdjela. Vis. 13, promjer na ušću 21¹/₂, dna dnu 9¹/₂. **Tab. VI. br. 14.**

10. *Žara* trbušata sa povisokim čunjastim grlom. Preko grla povučene su od trbuha do vienca dvie oblučaste ručke, jedna prama drugoj, široke i plosnate kao pant.

Iz Erduta kao gori. Dar poduzetništva željeznice Vilanj-Osiek. — **Tab. VI. br. 15.**

11. Lončić sa malim stalkom, koj je iznutra prazan. Grlo povisoko unutra nagnuto. Na trbuhu naokolo šest jamica, ali su nepravno namješćene i razne veličine. Ostaju samo dvie trećine. Vis. 10¹/₂ cm., promjer na trbuhu 10, na ušću 6¹/₂, na dnu 3¹/₂.

Našast kod Rume, a dar M. Pausa kao gori.

12. Lončić jednostavan, malim grlom i rubom van pruženim. Sav je ukrašen, te i na rubu iznutra crtami na rečkavicu. Vis. 11 cm., promjer na trbuhu 10, na ušću 9, na dnu 6¹/₂.

Našast kod Rume, a darovao M. Paus kao gori.

13. Lončić po prilici kao br. 12, ali bez nakita. Vis 9 cm., promjer na trbuhu 10¹/₂, na ušću 9, na dnu 7¹/₂.

Našast u Njemcih, a dar Ant. Bogetića.

14. Lončić surovo i jednostavno izradjen. Vis. 6 cm., promjer na trbuhu 6, na ušću 5, na dnu 3¹/₂.

Našast u humcu kod Babske u Sriemu od učitelja Epne: a — **Tab. VI. br. 16.**

15. Lončić veoma surovo izradjen, sa ručkom preko grlića i sa dvie guke, jedna prama drugoj, na trbuhu. Veći dio grla opao. Vis. 9 cm., promjer na trbuhu $10\frac{1}{2}$, na ušću 9, na dnu 7.

Iz humca kod Babske, izkopao učitelj Epner.

16. Lončić s velikim grlom a malim tjelom svršujućim krugljasto. Ručka kao pant diže se iznad vienca, i oblučno slazi doli do dna. Vis. $4\frac{1}{2}$ cm., promjer na tjelu $7\frac{1}{2}$, na ušću $5\frac{1}{2}$.

Dar g. Rohrauera u Vukovaru — **Tab. VI. br. 17.**

17. *Zdjelica* oblata, na dnu izvana dubčasta a unutra čunjasta. Ručka o boku opala. Vis 3 cm., promjer na viencu $7\frac{1}{2}$.

Našasta u Erdutu i darovana od poduzetništva kao gori. — **Tab. VI. br. 18.**

18. Poveći odlomak prostrane *zdjelice*, oblata, rubom unutra nagnutim. Vis. $3\frac{1}{2}$ cm.

Izkopao u Samotovu Jean Victor

19. Čaša valjasta, običnoga načina, sve naokolo na rubu okrnjena. Ovako vis. $8\frac{1}{2}$ cm., promjer na ušću $8\frac{1}{2}$, na dnu $6\frac{1}{2}$.

Našasta u Erdutu i darovana od poduzetništva kao gori. — **Tab. VI. br. 19.**

20. Čaša visokim valjastim grlom. Izpod grla ponješto obsežnija ali joj kratko tjelo, koje se pretvara u čunj sa dugim šiljkom, te se mora u čem zabosti da stoji. Na čunjastoj strani ima do šest izdubenih okruga, a sedam izbočitih na grlu, gdje je okrnjena. Vis. 17 cm., promjer na trbuhu 10, na ušću 7.

Našasta u Erdutu i darovana od poduzetništva kao gori. — **Tab. VII. br. 1.**

21. Čaša kao br. 20, ali bez ukrasa, i grlo kraće. Vis. 19 cm., promjer na trbuhu $10\frac{1}{2}$, na ušću $7\frac{1}{2}$.

Našasta kod Rume, a dar M. Pausa kao gori.

22. Na debelom i punom valjku stoji gori prostrano korito, a doli maleno kao podstavak, te i ovo njeka vrst čaše. Okrnjena na rubu gori i doli. Vis. 12 cm., promjer na valjku 6, gori $14\frac{1}{2}$, doli 8.

Iz humca kod Babske u Srijemu Dar učit. Epnera.

23. Isto kao br. 22. ali malko manja. — **Tab. VII. br. 2.**

24. Kao br. 22, ali još manja.

25. *Boca* oblata, trbušata, na način staklenke čunjastim podugim grličem, na kom izpod ruba skroz rupa za objesenje. Izpod grlića i na početku trbuha dva pojasa od šest i osam izdubenih

okruga. Dno ravno. Vis. 26. cm., promjer na trbuhu 16, na ušću 4, na dnu 11.

Našasta u Erdutu kako gori

26. *Posuda* načina tintarnice. Tjelo je valjasto kao obična čaša. Rub se spušta vani, te sastavlja kao korito, u sred koga okruglasti otvor ali užji nego je nutarnji prostor. Sve je rukom i cjepanicom učinjeno. Promjer dna i tjela $6\frac{3}{4}$ cm., korita 11, otvora $4\frac{1}{4}$.

Iz gornjeg Muća, dar M. I. Granića — **Tab. VII. br. 3.**

27. Hrbine od *posuda*.

Izkopao S. Ljubić u Samotovu. — **Tab. VII. br. 4. a. b. c. d. e.**

28. Komad od velike posude našaste a Vukovaru, sa škuljom. Poslao u dar ondješnji mjernik Rohrauer — **Tab. VII. br. 5.**

29. *Šestoprni predmet* u na krst, skroz probušen, na način *buzdovana*. Dužina od svake pričke 5 cm.

Našao I. Victor u Samotovu. — **Tab. VII. br. 6.**

30. Kao br. 27, ali pomanji i slabije sačuvan

31. *Težinu* čunjastog načina, mal ne po sriedi skroz probušena. Vis. 12. cm., promjer na dnu 9.

Našasta kod Rume kao gori. Dar M. Pausa

32. *Težina* čunjasta, ali na vrhu tupa, pri vrhu skroz probušena. Vis. 14 cm., promjer na dnu $8\frac{1}{2}$.

Izkopana u Oblaju kod Lapea. — **Tab. VII. br. 7.**

33. *Težina* kao br. 32, ali četverouglasta. Vis $13\frac{1}{2}$ cm., a doli svaka strana duga 8 cm — **Tab. VII. br. 8.**

34. *Težina* pakruglastoga načina. skroz poprieko probušena, duga $5\frac{1}{2}$ cm

Izkopana iz humca kod Babske od učit. Epnera.

35. *Težina* kao br. 34, vrtana s obje strane, ali rupa nije dokončana. duga $9\frac{1}{2}$ cm. — **Tab. VII. br. 9.**

36. Pet komada *težina* isto takovih, izkopanih u Samotovu.

37. Četiri *agrška*, s oboje strane čunjasta, skroz osovno probušena.

Dva našasta u Samotovu, jedan u humcu kod Babske od Epnera, a jedan u mogili kod Batrovaca od Bogetića. — **Tab. VII. br. 10.**

38. *Agršak* kao br. 36. ali samo s jedne strane čunjast s druge plosnat.

Našast kod Rume od inžinira Brandenburga, a dar M. Pausa. — **Tab. VII. br. 11.**

Drugi od istog nalazka, ali s jedne strane jedva čunjast, a s druge malko dubičast. — **Tab. VII. br. 12.**

Još odlomak isto onakovoga iz Bačinske gore od Ant. Bogetića.

39. *Kotač*, s oboje strane plosnat, kao utez mreže. Promjer 5 cm., na školji 2.

Dar učitelja Božića u Zlataru.

40. *Kotač* kao br. 39, ali s jedne strane jedva čunjast. Promjer $4\frac{1}{2}$, na školji $1\frac{1}{2}$.

Dar Dra Preleca iz Zlatara. — **Tab. VII. br. 13.**

41. Odlomak povećeg *kotača* iz Samotovca.

42. Pet *kugla* za trvenje iz humca kod Babske, i jedan iz nalazka kod Rume kao gori.

V. Predmeti iz inozemstva.

A. Iz Magjarske.

1. *Sjekira* iz serpentina, po svih stranah malko oblučna, sa rupom pri zadku. Rupa je pravilno izradjena, ali zadak ponješto izglođan. Duga 13 cm, vis. $5\frac{1}{2}$ mal ne svuda. Teži 638 gr. Promjer na rupi 2 cm.

Našasta u brdovitim stranah južne Magjarske.

2. *Sjekira* kao br. 1, ali manja i po stranah plosnata. Bjaše veća, no buduće se na rupi ulomila, od koje ostaju na zadku očiti tragovi, bje iznova provrtana te umanjena. Duga $9\frac{1}{2}$ cm., vis. $4\frac{1}{2}$. Promjer na rupi 2 cm. Teži 334.

Našasta kao br. 1.

3. *Čekić* sa plosnatimi stranami, tupoga brka. Rupa mu po sriedi. Manjka komad zadka. Dug po prilici 12 cm., vis. $3\frac{1}{2}$. Promjer na rupi 2 cm. Teži 387 gr.

Našasta kao br. 1.

4. *Žara* izkopana god. 18 2. prilikom poplave u mogili kod Alibunara ilirsko-banatske pukovnije. O boku su joj četiri kao uha, provrtana, te medju svaka dva prodire guka, a tako i gori do vienca. Vis. 39 cm, promjer na trbuhu 37, a na ušću 27.

Dar Luke Ilića Oriovčanina.

5 *Žara*, izkopana u Palanki. U njoj još kosti izgoriele osobe. O boku dvie poveće četverouglaste guke kao ručke, jedna prama drugoj, i medju njima dvie manje čunja te, na krst. Grlo je većinom opalo. Ostaje i pokrovac plosnat i okrugljast. Vis. 21 cm., promjer na trbuhu 21, na ušću 10, na dnu $6\frac{1}{2}$. Promjer pokrovca 14 cm.

Dar L. Ilića Oriovčanina.

6. Odlomci iz obsidiana izkopani u Munkaču

B. Iz Kranjske.

Ovu zbirčicu poklonio je god. 1877. narod. zemalj. muzeju gosp. Dr. Dežman, ravnatelj e kr muzeja u Ljubljani, a potiče i ondješnjih zgradjevina na pilovih.

a) Predmeti iz kosti.

1. *Šta ili bodci*. Ima jih 14. Najveći dug $19\frac{1}{2}$ cm, a najmanji $5\frac{1}{2}$
2. *Palica* oblata s oboje strane zašiljena, duga 11 cm.
3. *Palica* na obluk, s jedne strane užliebljena, gori šiljasta, a doli pri kraju sa uši kao jegla, duga 16 cm.
4. *Čeljust* od *Bos Bison*.
5. *Čeljust* od *Cervus Elaphus*.
6. *Čeljust* od istog *Cervus Elaphus*.
7. *Čeljust* od *Cervus Elaphus juv.*
8. *Čeljust* od *Cervus Capreolus*.
9. *Čeljust* od *Ursus Arctos*.
10. *Čeljust* od *Castor Fiber*.
11. *Čeljust* od *Castor Fiber*.
12. *Čeljust* od *Meles Taxus*.
13. *Čeljust* od *Sus Scrofa*.
14. *Čeljust* od *Ovis Aries juv.*
15. *Čeljust* od ?
16. *Tri roga od jelenu* probušena, kao sjekire ili kladivci.
17. *Tri jelenska roga*, ali neizradjena.

b) Predmeti iz pečenice

1. *Lončić*, upravna grla i plosnata dna. Na početku trbuha dvie čunjaste guke, osnovno probušene za visjenje. Vis $4\frac{1}{2}$ cm. promjer na trbuhu $4\frac{1}{2}$, na dnu $3\frac{1}{2}$, na ušću 3.
2. *Lončić* kao br. 1, ali grlo većinom opalo, a guke razito probušene. Vis. 6. cm, promjer na trbuhu 6, na dnu $3\frac{1}{2}$, na ušću 4.

3. *Lončić* sa uhom. Na dnu je ugnut, te mu je po sriedi jamica. Vis. $8\frac{1}{2}$ cm., promjer na trbuhu 10, na dnu 9, na ušću $7\frac{1}{2}$.

4. *Lončić* sa uhom, koje mu većinom opalo. Grlo je povisoko, malko oblučasto i urezom omedjašeno. Na ušću okružen. Vis. 9 cm., promjer na trbuhu $8\frac{1}{2}$, na dnu $4\frac{1}{2}$, na ušću $6\frac{1}{2}$

5. *Lončić* sa zasukanim uhom. Iz gornje strane trbuka izlazi kao cievčica za izlievanje tekućine. Gornja polovica trbuha ima naokolo četiri pasa, trokuti rasno položenimi izpunjena. Kratko grlo razljeva se vani, ali je većinom opalo. Vis. 11 cm., promjer na trbuhu $11\frac{1}{2}$, na dnu 4, na ušću 8.

6. *Zdjela* jednostavna, oblata, plosnatim dnom. Vis. 5 cm., promjer na ušću 12, na dnu $5\frac{1}{2}$.

7. *Zdjela* kao br. 6, nego je dno bolje omedjašeno. Vis. 4 cm., promjer na ušću $9\frac{1}{4}$, na dnu $6\frac{1}{2}$ —7.

8. *Zdjela* kao br. 7. Vis. 3 cm., promjer na ušću 7, na dnu 5.

9. *Podnožje zdjele* iznutra trostrukim okrugom i drugim urezi ukraseno. Izvana je sastavljeno na izbočiti i u njem dubčasti krst.

10. *Odlomci od žara* svakojakimi urezi nakićeni.

11. *Čaša jednostavna*, na rubu okrnjena. Vis. 7 cm., promjer na ušću 7, na dnu 5.

c) Predmeti razni.

1. *Pletivo* medju dvie staklene ploče.

2. *Sjeme* od *Corylus Avellana* i od *Cornus mas*.

Dodatak. Priložen je jedan lončić, odlomak lonca sa čunjastom gukom, odlomak od njeke kore, te komad od kamena zaoštrena kao nož, sve izkopano iz iste Ljubljanske močvare u prisutnosti članova predhist. sastanka dne 28. srpnja 1879, a pobrao S. Ljubić.

C. Iz Švajcarske.

Ovaj snop predmeta bje nabavljen god. 1870. uslied ponude veleč. Dra i prof. Fridrika Pichlera, ravnat. arkeol. muzeja u Gradcu, od poznatoga starinara Mesikomera. Polazi iz sgrađevina na pilovih kod Wetzikona u Ciriškom srezu.

1—2. Dva komada prepiljena ili presječena *jelenskog roga*.

3. *Kameniti mlat* sa jelenskim držalom, prekrasan komad, veoma riedak.

4—7. Četiri *kamenite sprave* za rezanje, pilenje i brušenje.

8—12. Pet komada *kostena orudja*.

13—15. Tri urešena odlomka od *pečenog čriepa*.

16. Osobito poučno *pletivo* najveće mjere. u dvostrukoj staklenoj ploči sačuvano.

17—19. Isto kao br. 16, ali pomanje.

D. Predmeti iz ostalih strana svijeta.

1. *Trunci* iz kremenjače, iz crvene špilje kod Mentona u Italiji. Dar g. Levina Horvata 4 kom.

2. *Klin* iz smedjo-žutoga kremenjaša, samo djelomice ugladjen, našast kod sela Šenfelda u Holsteinu. Dug $7\frac{1}{2}$ cm., šir. zada, gdje se čini da je ponješto odlomljen, 4. a na bridu 5. Teži 159 gr.

Dar nadporučnika Ivana Knežića

3. *Trunci* i nožić iz kremenjače, sve izkopano blizu Kajira u Egiptu.

Dar Rikarda F. Burtona englezkoga konsula u Trstu.

4. *Šiljak* sa žljebići sve naokolo po duljini, iz obsidiana. Izkopao mornar Starogradjanin od parobroda *Elisabetta* na otoku *Sacrificio* ne daleko od *Veracruz* u Mesiku, i darovao S. Ljubiću. Dug 7 cm., a promjer na zadku 2.

Dalje nabavljeni su u Dra Frid. Pichlera ravnatelja arkeol. muzeja u Gradcu sliedeći predmeti mesikanski kao potičući iz muzeja *Miramare* cara Maksimiliana:

5. *Polthon Wbl. Statuette*. Vis. 9 cm. Dvostruko probušena.

6. *Kalbthon Büste*. Vis. $9\frac{1}{2}$. Nad glavom kao mahalo.

7. *Messarchen*. Probušen.

8. *Gelöch. Stein*. Petokutan i izradjen.

9. *Steinkeilchen*. Na okrajku probušen.

10. *Menschl. Antlitz*. Na crnom kamenu. Vis. 6 cm.

11. *Thonwörtel*. Razno ukrašen

12. *Perlstein*. Kao gradivo.

13. *Lončić* iz Perù-a sa ručkom, vis. 6 cm., promjer na trbuhu 6, na ušću $4\frac{1}{2}$, na dnu $4\frac{1}{2}$

Dar g. kapetana Josipa Fort. Kožulića iz Rieke.

Tučana doba.

I. Predmeti iz Hrvatske.

a) Iz raznih mjesta.

Bukovac Veliki.

1. Dva istovijestna krupna *kotača*, iznutra obla a izvana tako čvornasto udešena, kao da su od oblih zrna sastavljena. Rastavljena su, ali okrajci se mal ne tiču Tu je na jednom komadić odbijen (za 2 1/2 cm.).

Promjer za oba 13 cm Jedan teži 651 gr., a drugi 609 gr. Oba našasta zajedno u dvorištu Imbre Cirkvenca u sv. Petru kod V. Bukovca stud. 1879. u kopanju grabe na 2 metra dubljine skupa sa nizom, koj se razpr-ao. Dar on-dješnjega župnika prečast. g Jos. Šavora. — **Tab. VIII. br. 1.**

2. *Provrsl*o mjedenače na poluokrug s ušima, koja su pribita bila. Uši su na način krsta; samo na gornjem okrajku brnica.

Dugo popreko 18 cm., vis. po sriedi 12 1/2 cm. Teži 144 gr. Našasto sa kotači pod br. 1. — **Tab. VIII. br. 2.**

Jaska.

3 *Celt sa uhom* sa četiri okruga izpod vienca i četiri poredice nizzdola.

Dug 14 1/2 cm. Teži 392 gr. Našast izpod Jaske u šumici, kad se gradila željeznica, 1 1/4 metra duboko u zenlji Dar Fr. Geana pilara u Zagrebu.

Kostel, u gornjem Zagorju.

4. *Kotač* iste vrsti kao ona dva pod br. 1, ali mnogo tanji. Promjer 10 1/2 cm. Teži 143 gr. Dar g Stjep Mlinarića.

Kutnjak, u podžupaniji Koprivničkoj.

5. *Buzdovan* okrugljast sa 12 čunjastih bočka.

Promjer na otvoru cievi 2 1/2 cm, vis. 4 1/2. Teži 175 gr. Našast na oranici Kré 15. stud. 1877. Dar g. Ignjata Fischera.

Lepoglava.

6. *Srp* sa gukom odzada i ručkom. Manjka mu brk. Dug 14 cm. Teži 104 gr.

Ludbreg.

7. *Buzdovan* na piljaste bočke. Dvie su opale.

Promjer na otvoru cievi 2 1/2—3 cm., vis. 4. Teži 216 gr Našast u oko-lici Ludbrega. Dar g. Jirouška.

Medvedgrad, blizu Zagreba.

8. *Celt sa uhom* sa tri okruga izpod vienca i trostrukim uglom nizzdol.

Dug 14 cm. Teži 564 gr. Dar grofa M. Kulmera.

Mikloš, kod Slatine.

9. *Dljet*o oblastim oštanjem a uzkom glavom.

Dugo 9 1/2 cm. Teži 107 gr. Dar g. Jakova Kolarića ondje župnika.

Opatovac.

10. *Celt* sa uhom, sa dva okruga izpod vienca.

Dug 9 1/2 cm. Teži 224 gr. Dar g. Andr. Uhernika.— **Tab. VIII. br. 3.**

Seli.

11. *Poklopac* i *kolobar* posude, okrugi ukrašeni.

Promjer ukupno 13 1/2 cm. Teže 125 grama. Dar g Andr. Potočnjaka. — **Tab. VIII. br. 4.**

Sisak.

12. *Koplje*. Na krilih mu dva prutića po duljini; a na ručki skroz probušen.

Dugo 25 cm. Teži 177 gr. Dar arkeolog. društva „Siscia“.

13. *Otk*a sa krilima pri zadku; oštarme upravno. Otraga sa jedne strane guka.

Duga 16 cm. Teži 440 gr. Dar biskupa Jos. Strosmajera — **Tab. VIII. br. 5.**

14. *Celt bez uha*, sa jednim okrugom izpod vienca i kutom nizzdol od tri pruta. Na oblučnom oštarmu malko odbit.

Dug 13 1/2 cm Teži 347 gr. Dar arkeol. društva „Siscia“. — **Tab. VIII. br. 6.**

15. *Srp*, ukrašen dubčastimi crtami na zasuk, kukom otraga. Ručka svršuje na dva šiljka.

Dug 18 1/2 cm. Teži 185 gr. Dar arkeol. društva „Siscia“.

16. *Narukvica* razstavljena, od krupne žice s preda oble, crtami liepo ukrašena, a na ostale tri strane ravno i bez ukrasa.

Promjer 9 cm. Teži 91 gr. Isti darovatelj

17. *Narukvica* od četiri zasukane žice sastavljena, ali ponješto manjkava.

Promjer po prilici 8 cm. Teži 34 gr. Iz sbirke Diericheve.

18. Dva čvornasta *okrug*a nerazstavljena sružena po trećem. koj je manji i razstavljen

Promjer $1\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$ cm. Teže sva tri 12 gr. Dar ark društva „Siscia“.

Toplice Varaždinske.

19 Dvie *toke* od zapinjače, razne veličine i načina.

Obe teže $43\frac{1}{2}$ gr. Dar g. Ožegovića, ondješnjeg načelnika

Virje.

20. *Mač* na dva brida veoma šiljast, a sav plosnat. Na ručki su mu dvie školje gori i jedna po sriedi za utvrđenje korica, a doli je na dva šipa dokončavao.

Dug $28\frac{3}{4}$ cm. Teži 91 gr. Našao ga je blizu Virja seljak Vugorak, te ga donekle izgadio. Dar učitelja Stefanova. — **Tab. VIII. br. 7.**

Iz nepoznatih mjesta.

21. *Buzdovan* krupan, okrugljast, na plosnate guke.

Promjer na otvoru cievi malne 2 cm. Teži 312 gr. Iz sbirke Dra Lj. Gaja.

22. *Buzdovan* na piljaste bočke kao br. 7, ali sa grličem.

Promjer na otvoru cievi $2\frac{1}{2}$ cm. Teži 184 gr. Nadjen u Zagorju. Dar g. Levina Horvata.

23. *Dljet*o sa oblučastim oštanjem.

Dugo $8\frac{1}{2}$ cm. Teži 127 gr. Dar g. Reintera iz Samobora. — **Tab. VIII br. 8.**

b) Nalazište u Topličici kod Zajezde.

Gosp. Blaž Habek, posjednik iz Hrašćine u Zagorju, kopajući travnja 1886 kamen za cestovne nasipe na sjevernoj strani veoma štrmenitog briega, nazvana Vini vrt ili Pokojec medju Topličicom i Gatalovom, naidje na predmete iz tučane (bronzene) dobe, koji su se skupa s kamenom niz brdo kotrljali. Slavna Zlatarska podžupanija, čim dobi prvi glas o tom otkriću, hvalevriedno svu brigu uloži, da te predmete spasi za nar. arkeol. muzej, te povjeri taj posao svomu inžiniru vrlomu gosp. Ferdu Bitzanu, koj ga obavi osobitom vieštinom. U tom radu još su revno sudjelovali na korist našega zavoda dobro poznati rodoljub vlastelin Zajezdski g. Vlad. pl. Halper, i podžupanijski šumar u Zlataru Sugh.

1. *Bodež* u dva komada, naime veći dio liti sa brkom i ručka, a po sriedi komad manjka. Lit je na dva brida, a sredinom oblata. Na ručki strane su uzvite za korice, rupica po sriedi za čavlić, te svršnje na obluk.

Ovako dug $14\frac{1}{2}$ cm. Teži $35\frac{1}{2}$ gr.

2. Samo *ručka* povećeg bodeža, kao pod br. 1, sa dvie luknjice za čavliće

Duga $6\frac{1}{2}$ cm. Teži 23 gr.

3. *Koplje*. Na hrelih mu po jedan prutak po duljini, a na ručki skroz probušeno.

Dugo 13 cm. Teži 85 gr.

4. *Otk*a, izbijenim oblučnim oštanjem. Krila približuju se zadku, gdje svršuje ravno na dvie kuke, jedna prama drugoj okrenuta.

Duga $21\frac{1}{2}$ cm. Teži 544 gr.

5. *Otk*a, malko pobitim brkom. Krila se dižu po sriedi. Na zadku ravna i na obluk urezana.

Duga $13\frac{1}{2}$ cm. Teži 19 gr.

6. *Otk*a, oblučnim bridom i zadkom, na kom školja. Krila su bližja zadku nego brku.

Duga $13\frac{1}{2}$ cm. Teži 419 gr. — **Tab. VIII. br. 9.**

7. *Celt* s *uhom*, ukrašen na ledjih šiljastim dvostrukim trokutom. Na grlu mu još rupica.

Dug 13 cm. Teži 314 gr.

8. Dva odlomka od *celta* kao br. 7. Jedan sa rupicom izpod uha.

9. *Pupak* za u sried štita, malko izbočit, sa pucetom po sriedi izvana, a uhom izada.

Promjer 11 cm. Okrnjen, te teži 53 gr.

10. *Pupak* za u sred štita, jedva po sriedi izbočit, bez puceta, sve naokolo uz rub sa trostrukimi obluci ukrašen. Izada po sriedi uho.

Promjer 8 cm. Teži 37 gr.

11. Kao *pupak*, ali od prednjih pomanji, te mjesto puceta i uha po sriedi ima luknjicu za čavlić. Naokolo uz rub urezane crtice.

Promjer $4\frac{1}{2}$ cm. Teži 19 gr.

12. Odlomak plosnate *pila* s oboje strane zubate.

Dug 8 cm. Teži 18 gr. — **Tab. VIII. br. 10.**

13. *Krug* od trokrat uvojene debele žice. Po sriedi mu kao za listak, s preda čunjast, a zada s popriečnom pružicom, koja ga na mjestu drži. Žica, polazeć iz kruga, razno se giblje i svršuje plosnato. U tri komada.

Teži 77 gr. — **Tab. VIII. br. 11.**

14. *Srpovi*. Sedam jih mal ne cielih i osam odlomaka, svi sa kukom izada, i prutići razno ukrašeni.

Dugi su do $20\frac{1}{2}$ cm. Priložen je komad panta.

15. *Ogrljaj* od oble žice, koja se na obojem kraju uvija. Ukrašen je s preda okrugići i raznimi crtami.

Promjer 10 cm. Teži 38 gr.

16. Poveći odlomak *ogrljaja*, urezanimi okrugici i crtami sve na okolo izkićen. Priložen komadić od tanke proste žice.

17. Odlomak *ogrljaja* kao br. 15.

18. *Narukvica* razstavljena, od izvana oblasti veoma debele i krupne žice. Okrajci plosnato usječeni i mal ne spojeni. Sva je izvana poluokrugi na snopove izkićena.

Promjer 8 cm. Teži 153 gr.

19. *Narukvica* iznutra žlebasta, a izvana veoma krasno urešena.

Promjer do $5\frac{1}{2}$ cm. Teži 32 gr — **Tab. VIII. br. 12.**

20. *Narukvica* od plosnato-oblastog panta, nerazstavljena, bez ukrasa.

Promjer 8 cm. Teži 24 gr.

21. *Prsten* od široka tanka panta. razstavljen.

Promjer 2 cm. Teži $2\frac{1}{2}$ gr.

22. *Zapinjača* veoma riedkoga načina. Iz okrugica od tri put zavojene oble žice, s jedne strane izlazi jezičac, a s druge žica se zavaja na dva oka, i tjera dalje kao šaraf, da sastavi stremen.

Duga $9\frac{1}{2}$ cm. Teži 16 gr. — **Tab. VIII. br. 13.**

23. *Poluciev* sa žljebići poprieko.

Duga 6 cm. Teži 23 gr.

24. *Cievčica* s urezi poprieko, ali po dužini razstavljena.

Duga 7 cm. Teži $4\frac{1}{2}$ gr.

25. Četveronugla *pruga* kao ručka.

Duga 6 cm. Teži 13 gr.

26. Četverokutna *pločica*. Po sriedi kao oko prutićem presječeno. S jedne strane okrajci oka pružaju se dalje na prekrst.

Duga 5 a šir 4 cm. Teži 6 gr. — **Tab VIII. br. 14.**

27. *Krug* od šest put oko sebe zavojene žice. Žica se dalje pruža, ali se nezna, kako je dokončavala.

Teži 12 gr.

28. Odlomak na okrug zavojene proste tanke žice. — Puce sa dvie rupice — i okrugla ploča na korito sgibana. — Dar g. L. Horvata.

29. Odlomak žutkaste zemljene *posude*, dubokimi crtami ukrašene. — **Tab VIII. br. 15.**

e) Nalazište u Podrutah.

God. 1886, prigodom izkapanja za zagorsku željeznicu u Podrutah, otkrio se je dva metra duboko u zemlji zemljeni lonac pun predmeta iz tučane dobe.

Lonac se namah razpao, a predmeti su raznešeni. Muzej dobio je u dar od pozetništva zagorske željeznice po g. Klauberu sljedeće predmete:

1. *Koplje* običnog načina, na ručki skroz probušeno, bez nakita, a malko usječeno.

Dugo $11\frac{1}{2}$ cm. Teži 61 gr

2. *Koplje* sa prutićem na krilih. Bez brka.

Ovako dugo 8 cm. Teži 36 gr

3. Samo brk velikoga *koplja* sa plosnatom hrbtenicom.

Dug $9\frac{1}{2}$ cm. Teži 58 gr.

4. Srednji ulomak *mača* na dva brida, sa dvie urezane crte po stranah.

Dug 7 cm. Teži 56 gr.

5. *Celt* sa *uhom*, ukrašen sa dva okruga izpod vienca i dvostrukim trokutom po stranah.

Dug 15 cm. Teži 398 gr.

6. *Celt* kao br. 5., ali je manjkav na bridu.

Dug ovako $11\frac{1}{2}$ cm. Teži 403 gr.

7. Odlomak *celta* sa strane otvora, 134 gr. težak.

8. Odlomak *celta* sa strane brida, 169 gr. težak.

9. Odlomak *srpa* sa brkom, 35 gr. težak.

10. Odlomak *srpa* sa ručkom okomom, 27 gr. težak.

11. *Pilica* tanke liti, 13 cm. duga, a 9 gr. težka.

12. Odlomak *pilice*, 2 gr. težak.

13. Okrajni odlomak *pasa*, crtami nakićen, i 8 gr. težak.

14—19. Odlomci velike tuč. *posude*, 220 gr. težki.

20. *Pruga* kao *ručka*, 34 cm. težka.

21. Možda *ručka* svršujuća na oko, 11 gr. težka.

22. *Ručka* čunjasta, 18 gr. težka.

23. *Pruga* četverokutna, možda *čavao*, $12\frac{1}{2}$ cm. duga, a 44 gr. težka.

24. Četiri odlomka debele žice.

25. *Zapinjača* iz jednog komada, na polukrug. Zavojka na glavi dvostruka. Gornji dio luka od zasukane žice Stremen plosnat malen.

Duga 9 cm. Teži 15 gr.

26. Žica zavojena na *prsten*.

Teži 5 gr. — Ova dva zadnja komada darovao je g. Levin Horvat.

d) Predmeti iz gornje Krajine.

Ove je predmete na raznih mjestih po gornjoj Krajini sakupio g. Aleks. Shauff, sada tajnik kod gradskoga poglavarstva u Zagrebu, te jih je arkeolog odjelu nar. zem. muzeja uz naknadu odstupio.

1. *Otka* sa krilima, koja su sa strane brida poprečno sružena. Oblasta je s preda, a zadu ravna.
Duga 19½ cm. Teži 740 gr. — **Tab. VIII. br. 16.**
2. *Celt bez uha*, ukrašen samo jednim okrugom izpod vienca.
Dug 18 cm. Teži 561 gr.
3. *Celt sa uhom* i trokutom na ledjih, okrnjen na rubu.
Dug 15 cm. Teži 466 gr.
4. *Celt sa uhom*, na kom po jedna pruga popreko s oboje strane. Okrnjen na rubu, gdje je vjerojatno uho bilo.
Dug 11 cm. Teži 245 gr.
5. Oveći odlomak *celta*. Izpod oblastog vienca izbočit okrug sa dvostrukim trokutom, u kom tri piknje na trokut i više drugih prutića poredno po duljini. Manjkav sa strane brida.
Ovako dug 9 cm. Teži 281 gr.
6. *Rukobran* od 12 put zavojene žice na ciev, izvana oble, a iznutra ravne.
Dug 13 cm. Teži 120 gr.
7. *Srp* u dva komada, na polukrug, dvostrukim prutićem u nakolo ukrašen.
Dug 15 cm. Teži 127 gr.
8. *Zapinjača* slivena, gori ravna, na glavi zavojena. Izpod zavojka popreko pružica, iz koje je izlazio jezičac, koj je opao. S druge strane slazi doli ravno kvaka kao stremen.
Duga 3 cm. Teži 11 gr.
9. *Zapinjača*, kao br. 8, nego se stremen uzvija; a na glavi joj tri rupice.
Duga 3½ cm. Teži 13 gr.
10. *Bočka* sa okrugljastom glavom (promjer 2½ cm.) nakićenom gori po sriedi četverostrukim okrugom, a po stranah osmerostrukom četvorinom.
Duga 11 cm. Teži 78 gr. — **Tab. VIII. br. 17.**
11. Tri odlomka od *zapinjače*.

Prilog.

12. *Zapinjača* od oble žice na luk, na kom dvie kvрге. Luk je ukrašen snopići urezanih okrugića. Na glavi se četverokutna žica uvija na okrug, te je dalje sastavljala jezičac, koj je opao. Stremen je plosnat
Duga 15½ cm. Teži 65 gr. — Našasta na briežuljku Crkvina blizu Brloga. Dar Dra. Radoslava Fabiani u Senju.

13. *Kliestica* liepo sačuvana, po stranah ukrašena sa dva okrugića.
Duga 11½ cm. Teže 22 gr. Našasta na gradini Sokolovac blizu Brinja. Dar Dra Radosl. Fabiani u Senju.
14. *Celt sa uhom*, jednostavan.
Dug 10½ cm. Teži 226 gr. Nadjen u mjestu Svetice kod Munjave. Dar gosp. Radosl. Lopašića u Zagrebu.

e) Predmeti iz Like.

✓ Brušani.

1. *Kliestica* s bridom malko uzvitim, crtami na trokut urezanimi i zrakastimi polukrugli liepo nakićena, nego ukrasi opadaju. U tri komada, te nješto manjka
Duga 12¼ cm. Teži 27 gr. Dar M. Sabljara.
2. *Zapinjača* na duljasti obluk. Navučena na glavi kruglja. Žica, iz nje prolazeć, mota se dva krat na ciev, te sastavlja jezičac. S druge strane podugački stremen, dvostrukom crtom na kut ukrašen. Na okrajku stremena diže se na malom postavku veliko okrugljasto puće. Jezičac na kraju manjkav.
Duga 14½ cm. Teži 74 gr. Dar M. Sabljara. — **Tab. VIII. br. 18.**
3. *Zapinjača*, kao br. 2., ali je i kruglja na glavi izkićena. Opao jezičac.
Duga 13 cm. Teži 51 gr. Dar M. Sabljara.

Brugno (sv. Petar).

4. *Ključ*. Okrug po sriedi, te s jedne strane kyaka, a s druge ručka, sve surovo izradjeno.
Dug 5 cm. Teži 25½ gr. Dar M. Sabljara.
5. Komad *brave* sa luknjom.
Dug 6 cm. Teži 22 gr. Dar M. Sabljara.

Čemernica.

6. *Celt sa uhom*, liepog načina i dobro sačuvan, s običnimi dvostrukimi trokuti na uzvis.
Dug 15½ cm. Teži 598 gr. Dar M. Sabljara.

✓ Širokakaula.

7. *Zapinjača*, sva od jednoga komada. Luk na brod. Na glavi dvie cievi od umotane oble žice poprieko, te iz jedne izlazi jezičac. Stremen uzvija se i natrag okreće, te svršuje na ladji u tri šiljka i tako su dva luka. Liepo je uresi nakićena.
Duga 7 cm. Teži 37½ gr. Dar g. Konst. Malića. — **Tab. IX. br. 19.**

✓ Lovinac.

8. *Rukobran*, sastavljen od žice uvite na kotače kao ciev. Prvi je kotač s jedne i s druge strane od oble žice crtami ukrašen, ostali su izvana na trokut, a iznutra plosnati i bez ukrasa. Okrajni su kotači i najveći, te dalje njihova veličina do sriede postupno opada. Okrajak prvog kotača s jedne strane uvija se na okno za utvrdu, s druge pako strane svršuje jednostavno. Ima do 40 kotača.

Promjer najvećeg kotača s jedne strane $12\frac{1}{2}$ cm., s druge 9 cm, po sriedi 7 cm., dug 36 cm. Teži 1097 gr. Našast u starom grobu na desnoj mrtvačkoj ruki. Dar M. Sablara. — **Tab. IX. br. 20.**

9. *Koplje* jednostavno, veoma šiljasto, na ručki skroz probušeno. Dugo 11 cm. Teži 31 gr. Dar M. Sablara.

✓ Mazin gradina.

10. *Narukvica* na zasuk, s okrajci zavitim na okno. Jedan okrajak opao.

Promjer od 7 do $8\frac{1}{2}$ cm. Teži 32 gr. Dar g. Petrovića, poštara u Gračacu.

11. *Narukvica* razstavljena od tanke ploče uvite kao da je obla žica, te je šuplja. Ukrasi izceezavaju.

Promjer $6\frac{1}{2}$ cm. Teži 9 gr. Dar istog Petrovića.

Sv. Mihovil.

12. *Klieštica* po stranah urezanimi dvostrukimi okrugici sa piknjom po sriedi ukrašena.

Duga $8\frac{3}{4}$ cm. Teže 16 gr. Dar M. Sablara.

✓ Oblajac (kod gornjeg Lapca).

13. *Zapinjača* od jednog komada. Luk je malen i na krupan brod. Na glavi žica se mota na dvie cievčice popreko ležeće, i svršuje u jezičac. S druge strane stremen se jako proteže, sastavljajući pri kraju plosnati koturić sa rupicom po sriedi.

Duga $10\frac{1}{2}$ cm. Teži 25 gr. Dar M. Sablara. — **Tab. IX. br. 21.**

14. *Zapinjača* u spodobi kola, naime plosnati do niekle užlieb-ljen okrug, iznutra sa dva prutića na krst, a izvana sa četiri guke isto na krst. U sredini s jedne strane kola diže se osovno prama kolu još jedna guka na način škrljaka. S druge strane kola jezičac. U žljebiću okruža još se opazuju ostanci ocakline.

Duga $5\frac{1}{2}$ cm. Teži 14 gr. — **Tab. IX. br. 22.**

15. *Rogčić* na polukrug, po duljini razpolovljen, sa dvie ušice u sried obluka, ukrasi i ocaklinom razne boje bogato nakićen.

Dug $8\frac{1}{2}$ cm., visok u obluku $5\frac{3}{4}$. Teži 71 gr. Našast ondje u gradini. Dar g. Antuna Vesanovića, zlatara u Gospiću.

✓ *Lički* Osik.

16. *Bodež* na dva brida, sredinom deblji, sa rupicom na kratkom plosnatom držku.

Dug 12 cm. Teži 17 gr. Našast ondje na gradini Markaševac od J. Devčića, učitelja.

✓ Popina Velika.

17. *Zapinjača* iz jednog komada, sastavljena od dvie toke vodoravno položene. U sriedini žica, polazeć s jedne i druge toke, diže se osovno, te se mota četiri put na ciev.

Duga $12\frac{3}{4}$ cm. Promjer toka od sedam zavoja $5\frac{1}{4}$ cm. Teži 143 gr. — **Tab. IX. br. 23.**

✓ Sv. Rok.

18. *Ogrljaj* od oblaste žice, koja se na okrajcuh uvija.

Promjer 10 cm. Teži 63 gr.

19. *Narukvica* od oblaste žice, koja se na okrajcuh uvija.

Promjer $7\frac{1}{2}$ cm. Teži 29 gr

20. Kao br. 19, ali promjer $6\frac{1}{2}$ cm. i teži 26 gr.

21. Kao br. 19, ali promjer $5\frac{1}{2}$ cm. i teži 26 gr.

22. Kao br. 19, ali promjer 7 cm. i teži 26 gr. U dva komada.

23. Kao br. 19, ali promjer $6\frac{1}{2}$ cm., i teži 34 gr. Komadić manjka.

Još su dva komadića. Sve je ovo našasto u grobu na okostnici blizu ramena, a dar g. Stjep. Šimistrela, trgovca u Lovincu.

Suvaja.

24. *Koplje* sa krilima običnoga načina, i na ručki skroz probušeno. Dugo $8\frac{1}{2}$ cm. Teži 38 gr. Dar M. Sablara.

✓ *Svračkovo selo*. (Malena, Gospić)

25. *Koštena jegla* sa tri malena čvorka na glavi. Palica je crtami ukrašena.

Duga 14 cm. Teži 4 gr. Dar M. Sablara.

✓ Trnovac (blizu Bilaja).

26. *Zapinjača* na dvie toke od oble žice, po sriedi sdružene istom žicom, koja je spreda uvita na dva okruža, ležeća jedan pod

drugim, a zada na način 8. Okrajci žice u sredini toka prodiru nažad i prave kvake, u kojih je zaboden pant, koj teče duž cielu zapinjaču, te se na krajevih prigrablje s preda U jednoj kvaki učvršćen je jošte zaponac od plosnate žice, o kom visi jezičac, koj se zabadao u drugu kvaku.

Duga 18 cm Promjer toka $7\frac{3}{4}$. Teži 225 gr. Našata god. 1840 u starom grobu kod ondješnje crkve. Dar M. Sabljara, koj ju dobi od ličkog pukovnika Kudje Todorovića — **Tab. IX. br. 21.**

27. Pet toka od *zapinjače* sličnih onim pod br. 1. Na jednoj ostaje komad panta, ali nije žicom utvrđen dali čavličem.

Promjer toka od $4\frac{3}{4}$ — $6\frac{1}{2}$ cm. Sve teže 201 gr. Našaste gdje i prednja i isti darovatelj.

28. *Okrug* u spodobi *kola*, po sriedi mu dva pruta na krst. I zada na okrajku krsta kvaka nakoso.

Promjer $3\frac{1}{2}$ cm. Teži 9 gr. Dar M. Sabljara.

Udbina.

29. *Narukav* sastavljen od malih kotačića iz tanke žice. Tri okruga od tih kotačića sapletena i medju sobom sdružena, stoje jedan pod drugim, a iz donjega od njih padaju priviesci od istih kotačića razno sastavljeni.

Promjer 11 cm. vis. 10 cm Teži 402 gr. Dar g. M. Sabljara. — **Tab. IX. br. 25.**

30. *Ogrljaj* od tanke žice. Jedan mu kraj šiljast, a drugi na ciev. Promjer 9 cm. Teži 12 gr. Dar M. Sabljara.

31. *Narukvica* od tanke žice. Prebijena, a okrajci su umotani na uzao.

Promjer 6 cm. Teži $5\frac{1}{2}$ gr. Izkopana u kapitan. vrtu. Dar M. Sabljara.

32. *Jegla* od zapinjače na dvie toke, zavojenom glavom Duga $12\frac{1}{2}$ cm Teži 7 gr Našasta i darovana kao br 31.

33. Ista *jegla*, ali bez šiljka.

Duga $4\frac{3}{4}$ cm Teži 2 gr.

34. Četiri *prstena*, jedan od oble, dva od plosnate, a četvrti od oble izvana, a iznutri plosnate žice.

Promjer od $1\frac{3}{4}$ — $2\frac{1}{2}$ cm. Teže sva $14\frac{1}{2}$ gr.

35. *Naušnica* okrugljasta, s ušicom gori Doli školjica za p i viesak. Grančicama i piknjami u plohorezbi izkićena

Promjer $3\frac{1}{2}$ cm. Teži 8 gr. — **Tab. IX. br. 26.**

36. *Naušnica* polukruglasta, s ušicom gori. Po ploči ima više školjka raznoga načina; u ostalom krasno nakićena. Mal ne po sriedi je guka, a tri doli na rubu. O njoj visili su piljci.

Vis. $4\frac{3}{4}$, a šir. $5\frac{3}{4}$ cm. Teži 20 gr. — **Tab. IX. br. 27**

37. Samo polovica jabučice od *bodače*, crtami nakoso ukrašene. Promjer 2 cm. Teži 6 gr.

38. Komad *cievčice* od podeblje žice.

Dug $4\frac{1}{4}$ cm. Teži 3 gr. Iz kapitan. vrta. Dar M. Sabljara.

39. *Ručica* probušena, sa gukom doli s oboje strane, te izgleda kao maljić.

Duga 4 cm. Teži 33 gr.

40. Odlomak *veružice*, $1\frac{1}{2}$ gr. težak.

41. Maleno *puce* oblasto sa ušicom zada, $\frac{1}{2}$ gr. težko.

42. Dva staklena zrnca, jedno tamno-modro a drugo zeleno, iz niza.

Vrebac.

43. Komad od neizradjenoga jantara, $12\frac{1}{2}$ gr. težak.

Iz nepoznatih mjesta ličke pukovnije:

44. *Celt bez uha*, običnim dvostrukim trokutom na ledjih ukrašen. Dug 15 cm. Teži 475 gr. Prof. Žulić razlučio je jedan komadić, te je našao u njem mjeda 91.96, kositra 7.92 i željeza 0.12 po sto.

45. *Celt bez uha* sa dva okruga naokolo pri viencu i četverostrukim trokutom na ledjih.

Dug 15 cm. Teži 435 gr.

46. *Zvezda* kao veliko puce, koja se rabila pri prsih konja za provučenje remena Naokolo srednje velike trulate guke ima devet malih Ostaju tragovi surove pozlate, te je i kuk srednje guke crtami izkićen. Izada joj kao tronožje utvrđeno.

Promjer 6 cm. Teži 82 gr.

47. Komad *toke* od zapinjače, 15 gr. težak.

48. *Božica* stojeća, drži u desnici kormilo, a u lievici obilnicu. Na glavi joj kruna od četiri pruge u vis. Odjeća duga, pojasom k tielu prilagodjena. Doli manjkava.

Vis. $7\frac{1}{2}$ cm. Teži 51 gr. — **Tab. IX. br. 28.**

f) Predmeti iz okolice Dreznika.

1. *Rukobran* na zasuk od kutne žice, dvadeset i šest put zavojene. Sa širje strane svršuje žica na uvoj, a s druge je manjkava. Promjer od 6 — $8\frac{1}{2}$ cm., dug 30 cm. Teži 336 gr. Dar ogulinskoga puka

Gosp. profes. Žuljić izpitao je sastavinu, te je našao: mjeda 93.87, kositra 4.61, željeza 0.89, kobalta 0.63. Našast u pećini kod Korane.

2. Veliki oblasti *pupak*, koj je ležao u sredini štita. Napram nutrnjom brnicom diže se s vana tupi šiljak.

Promjer 12 cm. Teži 91 gr. Dar ogulinskog puka. Našast u pećini kod Korane.

3. *Koplje* maleno, doli na ručki skroz probušeno.

Dugo 8 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 29 gr. Dar g. Josa Vukelića, drežn. župnika. Našast u Vranjkovoj pećini.

4. *Celt sa uhom* sa četiri okruga naokolo pri viencu, a s preda i zadu ravni prutići nuz dol.

Dug 10 cm. Teži 248 gr. Dar ogulinskoga puka, a našast u pećini kod Korane.

5. *Celt sa uhom*, kao br. 4, ali bez okruga na vratu.

Dug 8 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 161 gr.

6. *Celt sa uhom*, kao br. 5, ali i bez prutića. Uho je nepodpuno izraženo.

Dug 10 cm. Teži 207 gr.

7. *Celt sa uhom*, kao br. 4, ali su tri okruga izpod vienca, te na otvoru je malko oblučast.

Dug 6 cm. Teži 113 gr. Dar g. J. Vukelića. Našast u Vranjković-pećini.

— **Tab. IX. br. 29.**

8. *Celt bez uha*, krasno izradjen. Krila, poprečnom prugom sdružena, jedva se dižu. Izpod vienca okrugić.

Dug 14 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 238 gr. Dar g. J. Vukelića. Našast na gradini iznad Kozijaka na Plitvičkim jezerih. — **Tab. X. br. 30.**

9. *Srp* na polukrug sa prutićem na liti, a kukom otraga. Ručka svršuje oblučno.

Dug popreko 13 $\frac{3}{4}$ cm. Teži 83 gr. Dar ogulin. puka. Našast u pećini kod Korane.

10. *Srp* kao br. 9, ali dva prutića na liti i na ručki, a brk opao.

Dug 17 $\frac{1}{3}$ cm. Teži 226 gr.

11. *Zapinjača* gorostasna i krasno na odziv izkićena. Luk je od 1 $\frac{1}{2}$ cm. široke vrpce, koja se na glavi pretvara u četverokutnu žicu, te uvijajuć se na okrug sastavlja dalje jezičac od oble žice. Stremen je na trokut. Na luku bje kašnje popravljena.

Duga je 33 cm., a u obluku visoka 16 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 199 gr. Dar ogulin. puka. Našasta u pećini kod Korane. Prvi ju izdao sa nepodpunom slikom englez *W. M. Wylie. (From Proceedings of the Society of Antiquaries, December 9, 1875).* — **Tab. X. br. 31.**

12. *Toka* od oble žice četrnaest put zavojene, trulata. S gornje strane središnji okrajak diže se na način kvake; okrajna pako žica, na rubu motajuć se na okrug, uzvija se gori, ali se nezna kako, pošto je manjkava.

Promjer 10 cm. Teži 182 gr. Dar ogulinskog puka. Našasta u pećini kod Korane. — **Tab. X. br. 32.**

13. *Bodača* ogromna sa plosnatim koturom (promjer 4 $\frac{1}{2}$ cm.) na glavi, izpod koga još jedan kotur manji, zubat, s oboje strane trulat. Palica u gornjoj strani sve naokolo raznim crtami ukrašena, svršuje šiljasto.

Duga 28 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 90 $\frac{1}{2}$ gr. Dar ogulin. puka. Našasta u pećini kod Korane. — **Tab. X. br. 33.**

14. *Bodača* druge vrsti. Izpod brnice, koja sastavlja glavu, malne na polovici palice, stoji kao prazno zrno (promjer 2 $\frac{1}{2}$ cm.) sa osam pakrugastih otvora naokolo.

Duga 8 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 26 gr. Našasta u pećini kod Korane. Dar ogulin. puka — **Tab. X. br. 34.**

15. *Bodača* kao br. 14 posvema, ali je brnica opala.

16. *Narukvica* nerazstavljena. Žica je debela, plosnata, na četiri lika.

Promjer 9 cm. Teži 104 gr.

17. Tri *cievce* od omotane žice.

Duge 5, 11 i 12 cm. Teže 8, 17, 20 gr. Iz Vranjković-pećine. Dar Jos. Vukelića.

18. Niz od pet medju sobom svezanih *kotača*. Svi su sastavljeni od oble tanke žice tri ili četiri puta zavojene. O prvom kotaču visi plosnati prsten nerazstavljen

Promjer kotača 4 $\frac{1}{2}$ cm. Teže 184 gr.

19. *Veružica* od devet sgrčenih kotačića nerazstavljenih, nepravilno sapletenih.

Duga 9 cm. Teži 29 gr. Našasta u mogili kod Selišta skupa sa četiri noža.

g) Predmeti iz Grižanih u Vinodolu. ✓

Godine 1873 razkopavajući se izpod Grižanih starodavna mogila radi poravnjanja zemljišta, našlo se u čiepu u sred nje mnogo predmeta, svi iz tuča. Pokupi jih, u koliko je mogao, gosp. Cvietko Gruber, onda duhovni pomoćnik u Grižanih i posla jih nar. muzeju u dar.

1. *Golema zapinjača* na polukrug, sva od jedne oble dosta debele žice. Žica na glavi postaje četverokutna, te se uzvija na okrug i teče dalje ravno i oblo kao jezičac. S druge pako strane na koncu

luka žica postaje plosnata, i sastavlja stremen. Na luku, koj je izrezanimi crtami i okrugici liepo izkićen, dva su koturića.

Duga je $25\frac{1}{2}$ cm., a vis. po sriedi 14. Teži 157 gr. — **Tab. X. br. 35.**

2. *Zapinjača* posvema kao br. 1, ali manja.

Duga $14\frac{1}{2}$ cm., a vis u obluku 10. Teži 88 gr.

3. *Zapinjača* od dva komada. Luk je gori okrenut, te se na krajevih mota na okno i spušća ravno doli. Na glavi zabada se u kvrgu jezičca, a s druge strane sastavivši stremen, obrazuje dalje toku od četiri zavoja. Jezičac prikazuje se kao bodača okruglaste glavice. Žica u koliko sastavlja luk, četverokutna je i crtami na kut ukrašena.

Duga 13 cm. Teži 25 gr. — **Tab. X. br. 36.**

4. *Zapinjača*, krupna, slivena, na polukrug, dugim upravnim stremenom. Na glavi popriečna pruga svršuje s oboje strane krugljom. Jezičac opao.

Duga 8 cm. Teži 104 gr.

5. *Spona* na razstavljeni okrug, od četverokutne žice sa okrajci uzvitimi kao kvake. Jezičac kreće se po okrug, sa glavom na okrugic omotanom.

Promjer 6 cm. Teži 32 gr.

6. *Spona* na nerazstavljeni okrug, sa noscem svršujućim na tri šiljka. U zarezu nosca padao je brk jezičca, koj je opao. Žica je gori oblata, doli plosnata.

Promjer do 6 cm., a duga je s noscem $7\frac{1}{4}$ cm. Teži $30\frac{1}{2}$ gr

7. *Zaponac* sa jezičcem, kao br. 5. i 6., učvršćen na okrajku pasa, od koga ostaje komad. Urezane su razne crte na jezičcu i na pasu

Dug 7 cm. Teži 35 gr.

8. Devet istovjetnih *narukvica* nerazstavljenih. Žica je izvana na kut, a s nutra žljebasta.

Promjer od $7\frac{1}{2}$ — $8\frac{1}{2}$ cm. Teže od 27—38 gr. ukupno 285.

9. *Narukvica* nerazstavljena od krupne mal ne plosnate žice.

Promjer 7 cm. Teži 71 gr.

10. *Narukvice* tri, zajedno sdružene, razstavljene, ali jedna manja; ova od oble, a one dvie od plosnate žice.

Promjer 3 i $4\frac{1}{2}$ cm. Teži 14 gr.

11. *Narukvica* jednostavna od oble tanke žice.

Promjer 5 cm. Teži 3 gr.

12. *Prsten* nerazstavljen, od žice izvana na kut a iznutri plosnate.

Promjer 2 cm. Teži 4 gr.

13. *Prsten*, kao br. 12

Promjer $2\frac{1}{2}$ cm. Teži 5 gr.

14. *Bodača* sa krugljastom glavom, izpod koje na palici dva koturića. Palica većinom opala.

Duga 3 cm. Teži 14 gr.

15. Tri odlomka pločasta, valjda od *pasa*, 64 gr. težka.

h) Predmeti iz sv. Jurja kod Senja.

1. *Mač* oblučast, šiljast, široke liti i ručke. Lit ulazi u ručku, gdje je utvrđena sa dva čavla, te polazi dalje kroz ručku do kraja. I ručka se s mačem kreće na obluk, ali je polomljena. S jedne strane na liti prutić.

Dug 39 cm., šir. najviše 5. Teži 398 gr. Izkopan je u vinogradu Marka Matičića na Dražici, a dar je g. Fr. Sabljaka, ondje car. prijarnika. — **Tab. X. br. 37.**

2. *Zapinjača* na dvie plosnate toke od oble žice deset put zavojene. Toke su po sriedi sdružene istom žicom, uvitom na dva okrug, jedan pod drugim ležeća. Okrajci žice u sredini toka prodiru zada na način kvake. O jednoj od tih kvaka omotana je glava jezičca, a u drugu slazio je šip istoga jezičca.

Promjer toka $7\frac{1}{2}$ cm. sva duga 18. Teži 191 gr. Dar g. Sabljaka.

3. *Zapinjača* kao br. 2, nego izada po duljini pr teže se pant $1\frac{1}{2}$ cm. širok, koj se na krajevih prigiblje izvana. Usried toka izvana stoji čavlic plosnatom glavicom, koj je otraga na pantu prubit, da ga učvrsti. Toke su od osam put zavojene oble žice.

Promjer toka $5\frac{1}{2}$ cm., duga sva $12\frac{1}{2}$ cm. Teži 84 gr. Dar Sabljaka. — **Tab. X. br. 38.**

4. *Valjak* od izvana oble a iznutri plosnate žice, devet put zavojene, na način rukobrana, ali najviše za prst.

Promjer 2 cm., dug $6\frac{1}{2}$ cm. Teži 17 gr. Dar g. Sabljaka.

5. *Praporac* na način čunja.

Vis. 3 cm., promjer na otvoru 4. Teži 46 gr. Dar kapetana Iv Belčića iz Senja.

6. *Čavao* sa glavom kao kapica.

Promjer na otvoru $3\frac{1}{2}$ cm., dug $5\frac{1}{2}$ cm. Teži 33 gr.

7. *Čavao* kao br. 6, ali pomanji.

Promjer na otvoru $1\frac{1}{2}$ cm., dug 4. Teži 6 gr.

8. *Čunjasta glavica* na način phalusa ili želudca, jamicom na vrhu. Stoji na palici, koja svršuje plosnato
Sve dugo 5 cm Teži 26 gr. — **Tab. X. br. 39.**
9. *Oblasto puce* s ušicom izada, 1 gr. težko.

II. Predmeti iz Slavonije.

a) Iz raznih mjesta.

1. *Koplje* sa dva prutića na liti, svršujuća šiljasto na brku Guka na hreljih. Na ručki skroz probušeno.

Dugo 12¹/₄ cm Teži 73 gr. Našasto u Odvorci gradičanske pukovnije. Dar Luke Ilića — **Tab. X. br. 40.**

2. *Koplje*, doli pri otvoru oblato sa tri prutića naokolo, a gori do hrta četverokutno

Dugo 8¹/₂ cm Teži 68 gr. Izoraó iz mogile kod Ilaće Stjepan Lovrić Dar Antuna Bogetića

3. *Buzdovan* sa kukami naokolo na sukrst razredjenimi. Do otvora s oboje strane grlić.

Vis. 5¹/₂ cm., promjer školje 2¹/₂ cm. Teži 260 gr. Našast pri oranju na Grubišinom polju; a dar Antuna Kuševića iz Daruvara.

4. *Trulato veliko puce* sa rubom malko uzvitim. U sredini izvana pupak, a na njem tri rupice. Otraga uho. Valjda za u sried štita (*umbo*).

Promjer 12¹/₂ cm. Teži 130 gr. Našast u Adaševcih, dar Ant. Bogetića

5. *Puce* kao br. 4, samo manji i bez rupica na pupku

Promjer 6 cm. Teži 25 gr.

6. *Puce* kao br. 5.

Promjer 5¹/₂ cm Teži 31 gr.

7. *Celt sa uhom* ali neprobušenim, te je do uha školja napravljena za učrćenje na stalki. Na grlu naokolo prutić.

Dug 9 cm. Teži 181 gr. Izkopan u Adaševcih, a dar Ant. Bogetića.

8. *Celt sa uhom* bez ukrasa, s jedne strane malko poderan.

Dug 9 cm. Teži 181 gr. Izkopan u Adaševcih, a dar Ant. Bogetića.

9. *Celt bez uha*, običnim trostrukim trokutom po stranah i prutićem naokolo pri viencu ukrašen. Škulja izpod vienca samo s jedne strane.

Dug 13³/₄ cm Teži 520 gr. Našast u okolici Broda na Savi, a dar prof. Jurinca u Varaždinu.

10. *Celt bez uha*, četverostrukim trokutom po stranah i dvostrukim prutićem naokolo pri viencu nakićen. Rupica skroz o boku. Dug 15¹/₂ cm. Teži 555 gr. Našast u Nemcih.

11. *Konjska sprava*, naime:

a) Oblučna priečka (duga 13 cm.) svršujuća u dva čunjasta kola razne veličine (promjer u jednom 4¹/₄ cm., u drugom 3¹/₄ cm.). Na kolih po sedam trokutnih školja. U sried priečke cievka (2 cm duga) razito položena, a do kolih po jedna isto takova cievka osovno. Kroz te cievke polazili su kotači, od kojih ostaje devet komada, razno crtami izkićenih.

b) Tri velika kotača nerazstavljena (promjer 8 cm.) a medju sobom svezana. O skrajnih vise po tri privjeska svršujuća glavom race.

c) Zvezda četverouglaste forme i šiljastog pupka, kao veliko puce (po stranah duga 4 cm.), rabljena za provučenje remena. Na dva mjesta umjetno je zarezana.

d) Tri komada svana obl ste s nutra plosnate vrpce (šir. 1¹/₂ cm., duga 26), na dva obluka pognute ako se sduže u jedno.

Sve teži 945 gr. Našasto u Adaševcih kod Kukuljevaca. Dar Ant. Bogetića. — **Tab. XI. br. 41.** a, b, c, d.

12. *Zvezda* kao br. 11. c), ali petokutna i trulata.

Strane su 2 cm. duge. Izoraó iz mogile kod Ilaće S. Lovrić Dar Ant. Bogetića.

13. Tri krupna mal ne sasvim ista a veoma bogato raznovrstnimi crtami izkićena *okruga*, razstavljena. Krasila su nožnicu ili nadramenicu Svana su oblata, a snutra plosnata za 1¹/₂ cm.

Promjer u dva je sada 13¹/₂ cm., ali je praznine medju okrajci za 4¹/₂ cm.; u trećem pako, gdje su okrajci sduženi, promjer je 12 cm. Jedan teži 414 gr. drugi 392, a treći 485. Našasti u vinogradu g. Stjep. Batinića mlinara na Or-ljavi blizu Ciglenika sa više drugih predmeta iz tuča u hrpi. Krajevi od dvaju bjehu prvo sduženi, ali jih je iznašatelj nabijajuć jih na ornice, raztegao; a na ornicaht već jih dvi godine držao. O ovom nas obavjestio g. Jakov Bobinac, učitelj u Cigleniku, koj ona dva veoma riedka komada uz drugo posla narodnomu muzeju u dar. U trećem krajevi su još tvrdo sduženi, a vremenom dobio je crnosvietlu patinu, koja ga osobito krasí. Ovoga dobi u dar od Bobinca gosp. prof. Jurinac, koj ga zem. muzeju veledušno pokloni. — **Tab. X. br. 42.**

14. *Narukvica* razstavljena, raznimi crtami liepo ukrašena. Nješto fali po sriedi, gdje je ulomljena, i na okrajku.

Teži 27 gr. Našasta u Adaševcih, a dar Ant. Bogetića.

15. *Narukvica* kao br. 14, ali bez ukrasa, i 30 gr. težka.

16. Odlomak *narukvice* kao br. 14, 7 gr. težak

17. Predmet na način *zvončica*, ali bez traga uhu za klepac. Dolnja strana je opala, nego se vidi, da tjelo bjaše krugljasto. Nad kapićom okruglo grlo, nad kim uho.

Promjer po prilici 8 cm. Ovako teži 125 gr. Izorao na mogili kod Ilaće Stjep. Lovrić, a poslao u dar Ante Bogetić.

18. *Češalj* sastavljen od pločice na polukrug i od zuba, koji iz nje padaju upravno. Na pločici s preda dva prutića na krst, a iz nje prodiru vani tri brnice i dva vrška. Zubova bjaše jedanaest, ali su tri opala, a jedan je polomljen.

Vis sa srednjom brnicom $6\frac{3}{4}$ cm., šir. 6 Teži 20 gr. Našast u zemljenom loncu s drugimi predmeti u Adaševcih, a dar A. Bogetića — **Tab. X. br. 43.**

19. *Sjekira* trokutne forme, s bridom osovno položenim napram ručki, u koju se držalo zabadalo.

Duga $17\frac{1}{2}$ cm., na bridu $6\frac{1}{2}$. a pri ručki 4. Teži 964 gr. Ima jih 29 celih, jedan odlomak i veliki komad tvori, od koje su napravljene. Bilo jih do 40, kad su nadjene bile u zemljenom loncu za oranja na livadi Grahovište kod Brestinske blizu Gaja u Daruvarskom kotaru. Došle su darom presv. grofa I. Jankovića Daruvarskoga, i gosp. Reinera iz Samobora, a o tom su se hvalevriedno trudili g. savjetnik Vočinić, ravnatelj Stein i duh. pomoćnik Pazman. — **Tab. XI. br. 44.**

b) Predmeti izkopani u obsegu župe Mačkovačke.

gradičanske pukovnije, darovani od Luke Ilića Oriovčanina.

1. Odlomak iz sredine *bodeža* urešena sa dvie poredno tekuće crte uz brid.

Dugo 5 cm., šir. 3. Teži 48 gr.

2. Šiljak od *koplja*.

Dug 6 cm. Teži 23 gr.

3. *Dljet* četverokutno

Dugo $6\frac{1}{2}$ cm., šir. u bridu $3\frac{1}{2}$, a na glavi $2\frac{1}{2}$. Teži 83 gr.

4. *Dljet* četvorno na glavi manjkavo.

Dugo 5 cm., šir. u bridu 1. a po stranah $\frac{3}{4}$. Teži 14 gr. — **Tab. XI. br. 45.**

5. *Dljet* oblasto na ciev, a pri bridu užljebljeno, za dubljenje.

Dugo $5\frac{1}{2}$ cm. Teži 35 gr. — **Tab. XI. br. 46.**

6. *Otk* s obilatima krilima, na zadku ravna i s rupicom.

Duga 15 cm. Teži 630 gr.

7. *Otk* kao br. 6, ali na zadku kao usječena i bez rupice. Komad na bridu odtrgnut.

Duga 14 cm. Teži 368 gr.

8. *Otk* kao br. 6, ali na zadku usječena na obluk, sa dva šiljka. Manjka brid.

Ovako je duga 9 cm. Teži 233 gr.

9. *Otk*, ali samo zadak, koj je na polukrug sa rupicom i 33 gr. težak.

10. *Celt sa uhom*, običnim trostrukim kutom s oboje strane ukrašen.

Dug 14 cm. Teži 488 gr.

11. Prednji dio *koplja* ili brk. Do srednjeg panta tek uo dva prutića sa svake strane.

Dug 10 cm. Teži 82 gr.

12. *Nož* na jedan brid bez brka, koj se šiljasto dokončavao. Manjka i dio ručke, na kojoj rupice za utvrđenje korica čavličić. Jedan od ovih ostao je na svom mjestu.

Dug ovako $8\frac{1}{2}$ cm. Teži 26 gr. — **Tab. XI. br. 47.**

13. *Nož* na jedan brid, sa šiljastim i malko uzvitim brkom i kratkom ručkom bez rupica.

Dug $9\frac{1}{2}$ cm. Teži 15 gr. — **Tab. XI. br. 48.**

14. *Nož* kao br. 13.

Dug $8\frac{1}{2}$ cm. Teži 13 gr.

15. *Srp* na polukrug, uzvitim oštrim brkom, otraga na pravi kut urezan, i kukom na ledjih.

Dug $18\frac{1}{2}$ cm. Teži 124 gr.

16. *Srp* kao br. 15, ali mu brk oblast, a na liti dva prutića.

Dug 18 cm. Teži 146 gr.

17. *Srp* kao br. 16, ali osim obične kuke, gdje počima ručka, ima još na polovici luka drugu veliku na način preokrenuta čunja, a izpod ove rupicu. Brk malo odbit.

Dug $10\frac{3}{4}$ cm. Teži 226 gr. — **Tab. XI. br. 49.**

18. Odlomak *sarpa* sa brkom malko zavnutim.

Dug 11 cm. Teži 31 gr.

19. Tri okrugle *narukvice*, razstavljene, jedna u drugu navučena, krasno raznimi urezanimi crtami nakićene.

Promjer 7 cm. Teže 130 gr.

20. *Narukvica* oblasta, iz krupne žice, snutra žljebasta, oblućnima crtami ukrašena, na okrajciji manjkava.

Promjer do $6\frac{1}{2}$ cm. Teži ovako 60 gr.

21. *Narukvica* od oble zavojene žice, sa okrajciji na oko uzvitimi, gdje se klinčićem napinjala. Jedan okrajak opao.

Ovako teži 16 gr.

22. Dva okrajka *narukvice* kao br. 21, 5 gr. težka.

23. Tri *okruglića*, jedan u drugi nerazstavljivo navučena, tankom žicom na više mjesta obavita

Promjer 2 cm. Teže $9\frac{1}{2}$ gr.

24. *Zapinjača* od oble žice na poduljasti luk. Žica motajuć se na glavi dva put na okrug i popreko, svršuje s ove strane u jezičac, dočim s druge strane, sastavivši poduži stremen uzvija se i kreće natrag do sredine luka, gdje se opasujuć ga, dokončava.

Duga $11\frac{1}{2}$ cm. Teži 44 gr.

25. *Zapinjača* od oble žice, koja se na okna, jedno iza drugoga, uvija, i tim sastavlja luk. Jezičac i stremen opali su.

Duga $5\frac{1}{2}$ cm. Teži 5 gr.

26. *Zapinjača* kao br. 25, 4 gr. težka.

27. *Ručka* od nečesa, crtami krasno nakićena.

Duga 10 cm. Teži 13 gr.

28. Kao veliko *puce*, malko trulato. S preda po sriedi okrugljasti šiljak, izada plosnata brnica.

Promjer $5\frac{3}{4}$ cm. Teži 56 gr.

29. Plosnato *puce* sa dvostrukom oblučnom brnicom izada.

Promjer $4\frac{3}{4}$ cm. Teži $17\frac{1}{2}$ gr.

30. *Puce* kao br. 29, ali samo jednom brnicom izada.

Promjer 4 cm. Teži 14 gr.

31. *Puce* kao br. 30, ali je trulat.

Promjer $3\frac{1}{2}$ cm. Teži 9 gr.

32. *Puce* kao br. 31, ali je brnica plosnata.

Promjer $2\frac{1}{4}$ cm. Teži 7 gr.

33. *Puce* kao br. 30, ali mjesto brnice školja, a preko nje prutić.

Promjer 3 cm. Teži 6 gr.

34. Mali predmet, doli plosnat, a u ostalom trulat. S kroz je probušen na krst, kuda je valjda užica ili remen polazio.

Promjer $1\frac{1}{2}$. Teži 11 gr.

e) Predmeti iz mogile kod Pocrkavlja

na dvorištima u mjestu Bilišu brodske pukovnije, izkopani slučajno listopada 1862 (Vidi Nar. Novine 1862 br 104). — Dar braće Brlića, Dra Andrije Torkvata i Dra Ignjata iz Broda.

1. *Kačiga* jednostavna. Navratak slazi veoma doli, te se na rubu

van širi. Gori je oblata i svršuje na oštri čunj. Bez ukrasa osim prutića u naokolo.

Vis. 27 cm. Promjer od 17— $21\frac{1}{2}$ cm. Teži 827 gr. — **Tab XI. br. 50.**

2. *Bodež* na dva brida. Brk opao, a doli se širi na polukrug, u kom naokolo četiri školjice za čavliće, kojimi je na ručki utvrđen bio.

Dug 13 cm. Teži 137 gr.

3. *Bodež* kao br. 2, ali se doli širi na trokut i ima šest školjica. U jednoj od ovih ostaje još čavlić. Trokut ide dalje, i tvori ručku.

Dug $11\frac{1}{2}$ cm. Teži 128 gr.

4. *Bodež* kao br. 2 bez brka, ali mu i ručka, na kojoj su tri školjice na trokut.

Dug $12\frac{1}{2}$ cm. Teži 48 gr.

5. *Bodež* kao br. 2 bez brka, ali se doli ne širi, nego lit teče dalje kao ručka, na kojoj su tri školjice, jedna pod drugom, u kojih ostaju čavlići.

Dug 8 cm. Teži 26 gr.

6. *Bodež* kao br. 5, ali mu i brk, a čavlići opali.

Dug 10 cm. Teži 38 gr.

7. *Bodež* kao br. 5, ali na liti tri prutića poredno.

Dug $9\frac{1}{2}$ cm. Teži 26 gr.

8. Skrajni odlomak ručke velikoga *mača*, svršujuće na plosnato *puce*, 49 gr. težak.

9. Valjda *bodež* na jedan brid sa dugom ručkom, a bez brka. U dva komada.

Dug 17 cm. Teži 130 gr. Sve surovo izradjeno.

10. Jedan brk, sedam odlomaka iz sredine i jedanaest ručka *mačevih* ili *noževih*. sve 654 gr. težko.

11. *Koplje* bez brka. Na ručki nema školjica za čavao. Ciev je po liti plosnata. Uz brid jažica.

Ovako dugo $21\frac{1}{2}$ cm. Teži 320 gr.

12. *Koplje* sa školjicama na ručki. Ciev mu oblata.

Dugo 11 cm. Teži 51 gr.

13. *Koplje* kao br. 12, ali mu ručka veoma duga, a do cievi na liti po jedan prutić sa svake strane.

Dugo $12\frac{1}{2}$ cm. Teži 67 gr.

14. Tri komada iz sredine, jedan brk (dug $15\frac{1}{2}$ cm.), jedan

komad od trouglastog, a jedan od čunjastoga *koplja*, sve 366 gr. teško.

15. Tri brka od strielica bez šipa.

Duga od 3—4 cm. Teže sva tri 8 gr.

16. Dva komada od *pupka*, ležeća u sried štita, izvana žljebasta, a iz nutra plosnata.

Promjer 14 cm. Teže 72 gr.

17. Prednji dio *dljeta*, 30 gr. težak.

18. Stražnji dio *dljeta*, 9 gr. težak.

19. *Dljeto* okrugljasto i na bridu natučeno; 10 $\frac{1}{2}$ cm. dugo a 23 gr. teško.

20. *Dljeto* kao br. 19, nego oštrim bridom; 4 $\frac{1}{2}$ cm. dugo a 7 gr. teško.

21. *Dljeto* kao br. 19, ali na zadku natučeno i svršuje šiljasto; 9 cm. dugo a 11 gr. teško.

22. Razni komadi krupni i nepodobni, valjda od sjekira ili gradivo, sve 1206 gr. teško.

23. *Otk*a sa krilima po sriedi i pram nutri nagnutima, na zadku urezana.

Duga 23 cm. Teži 359 gr.

24. *Celt s uhom* sa običnim trostrukim kutom po stranah, ali se ovdje prutići giblju na obluk.

Dug 12 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 330 gr.

25. *Celt* kao br. 24, ali bez nakita, te do uha rupica, pošto u lievanju uho ostalo je neprobušeno.

Dug 9 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 230 gr.

26. *Celt* kao br. 24, ali dvostrukim kutom, a od uha komad fali. — Dug 12 cm. Teži 271 gr.

27. *Celt bez uha*, a sa strane probušen, petostrukim kutom po stranah urešen. Brid podosta odbit.

Dug 13 cm. Teži 295 gr.

28. *Celt* kao br. 27, četverostrukim kutom. Manjka prednja polovica.

Ovako dug 7 cm. Teži 198 gr.

29. *Celt* kao br. 27, bez ukrasa. Manjka dio otraga.

Ovako dug 8 cm. Teži 91 gr.

30. Ulomeci *celta* kao br. 27, dva prednja sa bridom i dva zadnja, sve 320 gr. teško.

31. *Nož* bez brka, sa 4 školjice na ručki za utvrđenje korica. Dug 8 $\frac{3}{4}$ cm. Teži 1 $\frac{1}{2}$ gr.

32. *Srp*, sa tri jednostavna prutka na ručki. Dug 21 $\frac{1}{4}$ cm. Teži 182 gr.

33. *Srp* kao br. 32.

Dug 17 $\frac{1}{4}$ cm. Teži 72 gr.

34. *Srp* kao br. 32. Na kraj ručke zarezan. Dug 18 cm. Teži 147 gr.

35. *Srp* kao br. 32. Manjka mu brk. Dug 14 cm. Teži 99 gr.

36. *Srp* kao br. 35

Dug 14 cm. Teži 84 gr.

37. *Srp* kao br. 32, ali su prutki nakoso zarezani kao da su zasukani

Dug 26 cm. Teži 145 gr.

38. *Srp* kao br. 37 ali bez brka.

Dug 14 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 97 gr.

39. *Srp* kao br. 37, ali srednji prutak nije zarezan, a brk opao. Dug 15 cm. Teži 69 gr.

40. *Srp* kao br. 37, ali na početku još tri jednostavna prutka poprieko, i bez brka.

Dug 17 cm. Teži 155 gr.

41. *Srp* kao br. 40, ali srednji prutak svršuje na kut. Ostaju tragovi još druge guke.

Dug 15 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 109 gr.

42. *Srp* sa četiri prutka na ručki. Okrajna su zarezana, a nutarnja jednostavna. Ručka svršuje na obluk. Bez brka.

Dug 15 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 128 gr.

43. *Srp* kao br. 42, ali ručka svršuje na polukrug.

Dug 15 cm. Teži 145 gr.

44. *Srp* kao br. 42, ali na početku ručke još osam prutića poprieko.

Dug 12 cm. Teži 99 gr.

45. *Srp* sa pet prutaka jednostavnih, dva poprieko na ručki, i bez brka.

Dug 12 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 103 gr.

46. *Srp* sa dva okrajna prutka i četiri poprieko, bez brka.

Dug 16 cm. Teži 91 gr.

47. *Srp* sa dva okrajna prutka zarezana i jednim poprieko, a šip otrgan.

Dug 15 cm. Teži 120 gr.

48. *Srp* kao br. 47, ali bez prutka poprieko.

Dug 11³/₄ cm. Teži 60 gr.

49. Odlomeci *srpova* raznoga načina.

50—53. Tri poveća odlomka i jedan manji od *srpova bez ručke*, mjesto koje doli na uglu diže se guka okomice kao čunjić; sve 116 gr. teško.

54. *Pilica* s zubčići s oboje strane, prilomljena.

Duga 14¹/₂ a šir 1¹/₂ cm. Teži 20 gr — **Tab. XI. br. 51.**

55. *Pilica* kao br. 54.

Duga 15 cm., šir. 1¹/₂ cm. Teži 15 gr.

56. *Pilica* kao br. 54, ali manjkava.

Duga 11¹/₂ a šir. do 2 cm. Teži 16¹/₂ gr.

57. *Pilica* kao br. 54, ali prilomljena.

Duga 10¹/₂, šir. do 2¹/₂ cm. Teži 19 gr.

58. *Pilica* kao br. 54, ali u dva komada.

Duga 8¹/₃ a šir. 2³/₄ cm. Teži 15 gr. — **Tab. XI. br. 52.**

59. Odlomeci *pilica*.

60. Odlomeci *pojasa* i t. d.

61. *Ogrljaj*, razstavljen, od debele žice, raznimi crtami nakićen.

Jedan kraj šiljast, a drugi opao.

Promjer po prilici 11¹/₂ cm. Teži 112 gr.

62. *Ogrljaj* kao br. 61, ali bez ukrasa i sa krajevi savitimi.

Promjer 9 cm. Teži 39 gr.

63. *Ogrljaj* kao br. 62, ali ukrašen. Jedan kraj opao.

Promjer po prilici 10 cm. Teži 33 gr.

64. *Narukvica* razstavljena, crtami na poluokrug ukrašena.

Krajevi šiljasti.

Promjer 6¹/₂ cm. Teži 35 gr.

65. *Narukvica* kao br. 64, ali bez ukrasa.

Promjer 7 cm. Teži 17 gr.

66. *Narukvica* kao br. 65, ali sa krajevi savitimi.

Promjer 7 cm. Teži 25 gr.

67. Odlomeci *ogrljaja* i *narukvica* gori opisane vrsti.

68. *Narukvica*, razstavljena, izvana trbučasta a iznutra žljebasta, crtami poprieko izkićena. U dva komada.

Promjer 6 cm. Teži 29 gr. — **Tab. XI. br. 53.**

69. Odlomeci *narukvica* kao br. 68.

70. Komad *zapinjače na toke*, i dva jezičca.

71. *Puce* trulato sa čunjastom gukom po sriedi. Otraga ušica.

Valjda iz sredine štita.

Promjer 4¹/₂ cm. Teži 20 gr.

72. *Puce* jedva trulato, ušicom odzada.

Promjer 4³/₃ cm. Teži 14 gr.

73. *Puce* kao br. 72.

Promjer 3¹/₂ cm. Teži 8 gr.

74. *Puce* kao br. 72.

Promjer 2¹/₂ cm. Teži 3¹/₂ gr.

75. *Puce* kao br. 72, ali straga dvie ušice

Promjer 4³/₄ cm. Teži 27 gr.

76. *Puce* kao br. 72, ali mjesto ušica dvie rupice.

Promjer 3³/₄ cm. Teži 6 gr.

77. *Puce* kao br. 76.

Promjer 3¹/₂ cm, Teži 5 gr.

78. Kao *puce* trulato, rupicom po sriedi, okrugli ukrašeno i na bridu zubato.

Promjer 2¹/₂ cm. Teži 9 gr.

79. *Bodača*, na kojoj medju dvie krugljice kotur kao glava. Šiljak opao.

Duga 5¹/₂ cm. Teži 5 gr.

80. *Prsten* razstavljen, od plosnate žice.

Promjer 3 cm. Teži 7 gr.

81. *Prsten* kao br. 80.

Promjer 2 cm. Teži 6 gr. — **Tab. XI. br. 54.**

82. *Prsten* kao br. 80. Slomljen na dva komada.

Promjer 2¹/₄ cm Teži 2 gr.

83. *Prsten* kao br. 80, ali nerazstavljen.

Promjer 2³/₄ cm. Teži 4 gr.

84. *Prsten* kao br 83.

Promjer 2³/₄ cm. Teži 5 gr. — **Tab. XI. br. 55.**

85. *Prsten* kao br. 80, ali od oble žice na zasuk.

Promjer 2 cm. Teži 7 gr. — **Tab. XI. br. 56**

86. *Prsten* kao br. 85.

Promjer 2 cm. Teži 2 gr.

87. *Prsten* kao br. 80, ali od oble žice na dva zavojka.

Promjer 2 cm. Teži 5¹/₂ gr.

88. *Prsten* kao br. 80. ali od oble tanke žice.
Promjer 2 cm. Teži 1 gr.
89. Njeki ukras kao plosnati prsten sa glavom, 4 1/2 gr. težak.
90. Cievčica od tanke žice, 6 1/2 cm. duga a 6 gr. težka.
91. Cievčica od tanke ploče, 9 cm. duga a 10 gr. težka.
92. *Čuvao* sa trulatom glavom bez brka, 7 cm. dug, 20 gr. težak.
93. *Ručka*, okruglići ukrašeni, 8 cm. duga, 30 gr. težka
94. Poveći dio tavnice sa ručkom, od koje ostaju djelovi.
Promjer 5 1/2 cm. Teži 9 1/2 gr. — **Tab. XI. br. 57.**
95. Odlomci raznovrstne žice.

d) Predmeti iz nalazišta kod Samca

Svibnja god. 1882 Ivan Bakić ribar iz Broda, lovec ribu, opazi na Savskoj obali viš Samca, da njeko žuto orudje van zemlje viri, te misleć, da je na blago naišao, sakupi toga što je više mogao, i donese kući u Brod. Vrli g. Adolf Miler, umirovljeni major u Brodu, čim doču o toj stvari, posveti svu svoju brigu, da što više tih predmeta spasi za nar muzej, i sretno uspije. Sam izruči muzeal. ravnatelju, u što je ovaj onih dana parobrodom polazio natrag iz Mitrovice u Zagreb, liep smotak tih predmeta, što se dalje opisuje, uz uvjet, da se za to Ivan Bakić primjerno nagradi što je i učinjeno. Po sviedočenju istoga Milera ovo otkriće sastojalo je sve od tučanih predmeta ali troje vrsti, naime od predmeta potpunih, od ulomaka predmeta porabom polomljenih, te od šibka ili gruda, od kojih se je ono orudje pravilo ili popravljalo. Činilo bi se, da se tu radilo o kovnici. Ali sve, što je ondje na kupu bilo, nije ribar Bakić digao. Gosp. Miler obećao je, da će nastojati o tom, da isti ribar, kad Sava opadne, odgrne sve ono ležište, i pomnivije pobere sve i najsitnije stvari, koje se lasno izmaći mogu iz ruke, dočim su često najvažnije.

- Nož* malko oblučast i šiljast. Na držku mu okrajci podignuti i po duljini četiri rupice za čavljiće na utvrdu korica.
Dugo 16 1/2 cm. Teži 46 gr. Ovo je dar Stjepana Damjanovića.
- Koplje* sa jednim prutoš uz oboje strane cievi. Kreljuti se dole kao što i prutak šire na obluk. Ciev je na držku skroz probušena.
Dugo 23 1/2 cm. Teži 158 gr. I ovo je dar Stjepana Damjanovića.
- Koplje* kao br. 2.
Dugo 18 1/2 cm. Teži 111 gr. Dar od istoga Damjanovića.
- Koplje* kao br. 2, ali su prutići dvostruki.
Dugo 34 cm. Teži 342 gr.
- Koplje* kao br. 2, ali bez prutića.
Dugo 19 1/2 cm. Teži 171 gr.

- Koplje* kao br. 2, ali prutak je izbočit, a krila su veoma uzka. Manjka šip.
Ovako dugo 12 1/2 cm. Teži 98 gr.
- Koplje* s oblučnim krili sve od brka do ručke, koja je veoma kratka. Na krilih uz brid teče urezana crta, a dolnji dio cievi crtami je krasno izkićen. Brk je oblučast.
Dugo 19 cm. Teži 154 gr. — **Tab. XII. br. 58.**
- Koplje* kao br. 7, ali bez nakita.
Dugo 16 cm. Teži 109 gr.
- Odlomak u dva komada velikoga mača na dva brida. Po sriedi kao debeli pant, a do brida teku dva prutića.
Dug 20 cm. Teži 209 gr.
- Otk* krilata. Krila približuju se zadku, gdje otk svršuje na obluk sa krajevi pram nutri okrenutimi.
Duga 16 1/2 cm. Teži 544 gr.
- Celt bez uha*. Skroz probušen. Do vienca dvie jaružice naokolo.
Dug 6 1/2 cm. Teži 312 gr.
- Celt bez uha*, sa dvostrukim trokutom po stranah. Malko okrnjen na bridu.
Dug 14 1/2 cm. Teži 458 gr.
- Celt bez uha* kao br. 12.
Dug 13 1/2 cm. Teži 411 gr.
- Celt bez uha* kao br. 12. Trećina sa bridom odpala.
Dug ovako 9 1/2. Teži 340 gr.
- Celt s uhom* sa dvostrukim trokutom po stranah.
Dug 13 cm. Teži 375 gr.
- Celt bez uha* sa dva popriečna prutića do vienca i po sriedi. Brid sasvim upravan. Na otvoru okrnjen.
Dug 8 1/2 cm. Teži 101 gr.
- Celt* osobitoga lika. Ciev čunjasta, a na njoj kao da su navučena klieštica. Oko otvora debeo okrug ili vienac.
Dug 11 cm. Teži 90 gr. — **Tab. XII. br. 59.**
- Obični *srp* na polukrug, kukom na ledjih.
Dug 16 cm. Teži 114 gr.
- Srp* na obluk sa dva prutića naokolo. Ručka mu opala.
Dug ovako 19 cm. Teži 94 gr.

a) Predmeti iz nalazišta u Tenji.

Pramalićem god. 1877 orajući neki seljak iz Tenje, nedaleko od Osieka, na svojoj močvarskoj livadi, naidje plugom četvrt metra duboko na veliki zemljeni lonac veoma trbučast, koj se namah raspade. Lonac bijaše pun bakrenih predmeta raznoga načina i porabe. Prvu viest o tom otkriću dobilo je muzealno ravnateljstvo od gosp. Ladislava Viraga, sudca u Osieku. Po njegovom izvještaju doznalo se je, da je seljak pobrao 38 komada koplja, 5 celta celih i dva okrnjaka, 45 srpova, 17 narukvica celih i 7 odlomaka, 4 bodeža, jedan dugi mač u tri komada, i 6 inih okrnjaka. Vjerojatno, da je bilo i drobnijih predmeta, često najvažniji, ali da su se neopreznu oku seljakovu izmakli. Željezu nebjaše ni traga. I Tenjino otkriće neosta ipak na okupu. Veći dio ipak, a to zaslugom gosp. Viraga oca i sina, a navlastio prof. Andrije Kodrića muzeal. povjerenika u Osieku, dodje u nar. zem. muzej u Zagrebu, a nešto se čuva kod Gimnazije i kod Realke i u gradskom muzeju u Osieku.

1. *Koplje*. Do glavne osrednje plosnate pruge od cievi, koja se stere tja do šipa, još po dvie manje izbočite i oblaste na krilih sa svake strane, te se i ove doli pri ručki giblju na obluk, kao što i krila sama. Na ručki je skroz probušeno, da se tu koplje na kopljištu utvrdi.

Dugo 24 cm. Teži 155 gr — **Tab. XII. br. 60.**

2. *Koplje* kao br. 1, nego do glavne oblaste pruge samo po jedna manja.

Duga 22 cm Teži 161 gr.

3. *Koplje* kao br. 2, ali dugo 21 cm. i 132 gr. teško.

4. *Koplje* kao br. 2, ali dugo 20 cm. i 129 gr. teško.

5. *Koplje* kao br. 2, ali dugo 15 cm., i 71 gr. teško.

6. *Koplje* kao br. 2, ali dugo 14 cm. 8 mm., i 74 gr. teško.

7. *Koplje* kao br. 1, ali samo šiljak, dug 11 cm., i 49 gr. težak.

8. *Koplje* kao br. 2, ali pobočna pruga, kao što i krila giblju se doli na ugao, a nema šiljka, te tako dugo 13 cm. 5 mm., a 92 gr. teško. — **Tab. XII. br. 61.**

9. *Koplje* kao br. 2, nego do glavne, nema nikakove manje pruge, te dugo 14 cm., a 81 gr. teško.

10. *Koplje* kao br. 2, ali dugo 17 cm. 2 mm., a 94 gr. teško.

11. *Koplje* kao br. 2, ali dugo 18 cm. 2 mm., a 118 gr. teško.

12. *Koplje* kao br. 2, ali dugo 20 cm. 3 mm., a 128 gr. teško.

13. *Koplje* kao br. 2, ali dugo 20 cm. 9 mm., a 140 gr. teško.

14. *Koplje* kao br. 2, ali dugo 22 cm. 8 mm., a 120 gr. teško.

— **Tab. XII. br. 62.**

15. *Koplje* kao br. 2, nego nema drugih pruga do glavne, koja je plosnata, te je dugo 15 cm. 7 mm., a 77 gr. teško.

16. *Koplje* kao br. 1, ali dugo 16 cm. 4 mm., a 86¹/₂ gr. teško.

17. *Koplje* kao br. 15, ali je dugo 18 cm. 3 mm., a 85 gr. teško.

18. *Koplje* kao br. 15, ali je dugo 19 cm. 7 mm., a 116¹/₂ gr. teško.

19. *Koplje* kao br. 15, ali je dugo 20 cm. 5 mm., a 116¹/₂ gr. teško.

20. *Koplje* kao br. 15, ali je dugo 24. cm., a 143 gr. teško.

21. *Koplje* kao br. 15, ali je dugo 23 cm. 2 mm., a 115 gr. teško.

22. *Koplje* kao br. 2, ali je dugo 21 cm., a 131 gr. teško.

23. *Koplje* kao br. 15, ali je dugo 18 cm. 8 mm., a 118 gr. teško.

24. *Koplje* kao br. 15, ali je dugo 18 cm. 5 mm., a 109 gr. teško.

25. *Koplje* kao br. 9, ali je dugo 16 cm. 8 mm., a 114 gr. teško.

26. *Koplje* kao br. 15, ali je dugo 16 cm., a 87 gr. teško. — **Tab. XII. br. 63.**

27. *Mač* na dva brida. Sredinom liti teče debeli pant. Pri držku lit se širi na trokut. Rub držka i trokuta uzvija se, da utvrdi korice. Na trokutu bjahu zabodena četiri čavlića, po dva sa svake strane. Držak svršuje oblasto.

Dug 54 cm. 3 mm., šir. na liti do 3 cm., na trokutu do 5, na držku do 2 cm. 5 mm. Teži 381 gr. — **Tab. XII. br. 64.**

28. *Bodež* načina kao br. 27, ali sredinom liti teče uglasto rebarce. Držak svršuje ravno, i tu rupica za čavlić. Uz rub na liti teče dvostruka urezana crta.

Dug 25 cm. 6 mm., šir. na liti do 3, na trokutu do 4, na držku do 2 cm. 5 mm. — **Tab. XII. br. 65.**

29. *Bodež* kao br. 28, ali bez trokuta, a držak plosnat sa tri rupice na trokut. Fali brk.

Osako dug 15 cm. 2 mm., šir. do 3 cm. 5 mm. Teži 71 gr.

30. *Bodež* kao br. 29, ali rub držka malko uzvit, a lit veoma šiljasta. U rupicah ostaju dva čavlića.

Dug 20 cm. 7 mm., šir. do 3 cm. Teži 57 gr. Uz ovaj još odlomak liti od drugog bodeža.

31. *Celt bez uha* s viencem. Po stranah dvostruki šiljasti trokut, komu po boku po jedna crta.

Dug 15 cm., šir. na ušću 6 cm. a na bridu 6 Teži 529 gr.

32. *Celt* kao br. 31.

Dug 15 cm. 4 mm. šir. na ušću 5½ cm. na bridu 5½ cm. Teži 442 gr.

33. *Celt* kao br. 31.

Dug 13 cm., šir. na ušću 5½ cm., na bridu 4 cm. 7 mm. Teži 272 gr. Malko okrnjen na ušću.

34. *Celt* kao br. 31.

Dug 13 cm. 8 mm., šir. na ušću 5½ cm., na bridu 4 cm. 5 mm. Teži 371 gr. Malko okrnjen na ušću. — **Tab. XII. br. 66.**

35. *Celt* kao br. 31, ali samo odlomak sa bridom.

Dug ovako 5½ cm., šir. na bridu 5½. Teži 200 gr.

36. *Narukvica* od krupne izvana oble iznutra ravne žice, razstavljena. Svršuje na ravne strane. Okrajci su ukrašeni izrezanimi polukrugima.

Promjer najveći 11 cm. Teži 132 gr.

37. *Narukvica* kao br. 36.

Promjer 10½ cm. Teži 117 gr.

38. *Narukvica* kao br. 36, nego okrajci tanji.

Promjer 9½ cm. Teži 68 gr.

39. *Narukvica* kao br. 36.

Promjer 8½ cm. Teži 80. gr.

40. *Narukvica* kao br. 36.

Promjer 9½ cm. Teži 82. gr.

41. *Narukvica* kao br. 36, nego su naokolo tri strane ravne, a prednja obla.

Promjer 11 cm. Teži 124 gr.

42. *Narukvica* kao br. 41.

Promjer 10½ cm. Teži 163 gr.

43. *Narukvica* kao br. 41.

Promjer 10 cm. Teži 133 gr.

44. *Narukvica* kao br. 41.

Promjer 10½ cm. Teži 122.

45. *Narukvica* kao br. 41.

Promjer 8 cm. Teži 73 gr.

46. *Narukvica* kao br. 41, ali okrajci idu jedan preko drugoga i nemaju ukrasa.

Promjer 7½ cm. Teži 142 gr. — **Tab. XII. br. 67.**

47—49. Tri odlomka *narukvica*, 70, 48 i 100 gr. težka

50. *Srp* na polukrug, sa četverokutnom kukom otraga. Okrajak izvanjski slazi nakoso. Držak je ukrašen sa pet porednih crta, a tri teku dalje naokolo. Šip oblast

Dug u obluku 16½ cm. Teži 195 gr. — **Tab. XII br. 68.**

51. *Srp* kao br. 50, ali je luk i šip uzvinut.

Dug 22 cm. Teži 177 gr.

52. *Srp* kao br. 50, ali mu četiri crte na držku, a šip šiljast.

Dug 18 cm. Teži 163 gr

53. *Srp* kao br. 50, ali mu četiri prutića na držku i tri prieko. Naokolo sredinom teče jaružica, a uz izvanjski rub niz od školjica.

Dug 16 cm. 2 mm. Teži 114 gr.

54. *Srp* kao br. 50, ali nema prutića poprieko. a kuka šiljasta.

Dug 16 cm. 8 mm Teži 159 gr.

55. *Srp* kao br. 54, ali nutarnji prutići na držku lukom sdruženi, te po njih i na vanjskom rubu školjice.

Dug 17 cm. 3 mm. Teži 126 gr.

56. *Srp* kao br. 55. Šip šiljast.

Dug 19 cm. Teži 202 gr.

57. *Srp* kao br. 55 Na ledjih još jedna dugačka kuka.

Dug 17 cm. 8 mm. Teži 162 gr.

58. *Srp* kao br. 50, ali bez ukrasa na liti. Na držku četiri kao zasukana prutića.

Dug 18 cm. Teži 135 gr.

59. *Srp* kao br. 50, sa tri poredna prutića na držku, od kojih okrajni su školjicami ukrašeni, a držak svršuje na luk.

Dug 16½ cm. Teži 131 gr.

60. *Srp* kao br. 59, ali bez ukrasa na liti, gdje je zdjelčast.

Dug 18½ cm. Teži 192 gr.

61. *Srp* kao br. 59, ali na držku okrajni prutići na zasuk.

Dug 18 cm. Teži 149 gr.

62. *Srp* kao br. 59, ali držak svršuje ravno, a lit je ravna i bez ukrasa.

Dug 17 cm. Teži 169 gr

63. *Srp* kao br. 59, ali na držku poredni prutići bez ukrasa, doli X i svršuje ravno. Sredom liti teče prutić, a kuka šiljasta mu kao i brk.

Dug 19 cm. 3 mm. Teži 186 gr.

64. *Srp* kao br. 59, ali srednji prutić na dršku svršuje na ∞ , i nema ukrasa na liti

Dug 21 cm. Teži 126 gr.

65. *Srp* kao br. 64, ali srednji prutić na dršku svršuje na ∞ .

Dug 20 cm. Teži 145 gr.

66. *Srp* kao br. 59, ali sva tri prutića na dršku zasukana su, ledja su ravna, a na rubu vanjskom školjice.

Dug 19 cm. 8 mm. Teži 149 gr. — **Tab. XII. br. 69.**

67. *Srp* kao br. 59. Bez ukrasa na liti.

Dug 16½ cm. Teži 126 gr.

68. *Srp* kao br. 59. Prutić sredinom liti.

Dug 16 cm. Teži 155 gr.

69. *Srp* kao br. 66. Šip mu uzvit, a držak svršuje ravno.

Dug 20 cm. Teži 139 gr.

70. *Srp* kao br. 66, ali bez školjica na ledjih.

Dug 17 cm. Teži 130 gr.

71. *Srp* kao br. 62.

Dug 18 cm. Teži 163 gr.

72. *Srp* kao br. 71.

Dug 19 cm. Teži 176 gr.

73. *Srp* kao br. 71. sa dvie kuke.

Dug 18½ cm. Teži 159 gr.

74—76. Tri odlička *srpova*. Teže 144, 109, 135 gr.

77. *Srp* kao br. 62, ali brk uzvinut, a kuka šiljasta.

Dug 22 cm. Teži 177 gr.

78. *Srp* kao br. 59, ali na ledjih tri prutića razito

Dug 20 cm. 8 mm. Teži 198 gr.

79. *Srp* na polukrug sa šiljastom kukom otraga, a još jednom četverokutnom na ledjih. Na dršku dva poredna prutića crtami popriečke ukrašena. Brk šiljast.

Dug 17 cm. Teži 176 gr. — **Tab. XII. br. 70**

80. Dva brka od *srpa*.

f) Nalazak kod Jarčine u Mitrovačkom kotaru.

Ljeti god. 1876, u što se je izkapala jaružica na livadi gosp. Dra. Mavra Fischera, liečnika i posjednika u Rumi, ležećoj prema Jarku a nedaleko od Jarčine u Mitrovačkom kotaru, radnici 95 cm. duboko naidjoše na zemljeni lonac, u kom hrpimice naslagani sve tučani predmeti raznoga načina. Bolji dio tih predmeta prodje malo kašnje u vlast vojn. liečnika Dra. Franka, a ostalo nastojanjem

presv. vel. župana Bude Budisavljevića Dr. Ernst iz Rume pokloni nar. zem. muzeju. Putem zamjene Frankovi predmeti u naprieda dodjoše u ruke muzealnoga ravnatelja, koj jih istomu muzeju posveti.

1. *Mač* na dva brida sa uglastim rebarcem po sredini liti. Pri dršku lit se širi na trokut. Rub drška i trokuta uzvinut. Držak i trokut imali su drvene ili kostne korice, utvrđene sa sedam čavlića, naime četiri na trokutu, po dvie desno i lievo, a tri na dršku. I danas ostaju dva čavlića na mjestu. Veći dio liti opao.

Dug ovako 13 cm. Teži 84 gr. — **Tab. XII. br. 71.**

2. Ulomak liti od *mača* na tri rebarca.

Dug 8 cm. Teži 61 gr.

3. *Nož* na jedan brid, ponješto oblučast. Ručka svršuje doli na zaoštrene uglove, a okrajci su ručke i otražnoga brida liti ponješto podignuti. Po sriedi polomljen.

Dug 24½ cm. Teži 83 gr. — **Tab. XII. br. 72.**

4. *Celt* na ciev sa ušicom. Otvor mu oblučast. S oboje strane po dva prutića po duljini. Uz njega još komad drugog *celta* sa bridom.

Dug 10 cm., šir. na bridu 3½ cm., na ušću 5 cm. Teži 198 gr. — **Tab. XII. br. 73.**

5. *Srp* na polukrug sa trostrukim prutićem ukrašen i s kukom na ledjih, koja kao da djeli ručku od liti. Otražke podpuno plosnat.

Dug u obluku 17 cm. 5 mm. Teži 131 gr.

6. *Srp* kao br. 5, nego manje oblučast i samo crtami nakićen. Na brku manjkav.

Dug ovako 16½ cm. Teži 124 gr.

7. Dva odlomka od *srpova* po prilici kao br 6.

8. *Srp* sa brkom uzvitim, a ručkom nazad izvrnutom na polukrug. Bez kuke.

Dug 18½ cm. Teži 95 gr. — **Tab. XII. br. 74.**

9. *Srp* bez ručke, a mjesto nje na otražku u gornjem uglu diže se čunjasta kuka okomo. Uz ledja teče naokolo poredica, a pet jih popriečke do kuke. Brk ravan.

Dug 14 cm. Teži 53 gr. — **Tab. XII. br. 75.**

10. *Srp* kao br. 9, ali bez popriečnih poredica.

Dug 13½ cm. Teži 42 gr.

11. *Srp* kao br. 9, ali mu samo četiri popriečne poredice, a brk oblučast.

Dug 12 cm. Teži 52 gr.

12. Komad korice od velikog *mača*, urezanimi ogrugići sa piknjom po sriedi i šiljastimi trokutu ukrašen. Otraga je gori pant preko, a ostalo bjaše izpunjeno drvom ili kožom.

Šir. $6\frac{1}{2}$ cm. Teži 87 gr. — **Tab. XIII. br. 76.**

13. Krug kao toka od debele četverokutne žice devet put zavojene. Ista žica izlazeć iz kruga, diže se u vis i postavši obla, pravi dva oblata okruga ležeća mal ne uzporedno sa tokom. Zadnji komad žice je na vijak, a svršuje na zavojak. U sried toke je veliko plosnato puće, spređa sa šiljkom po sriedi, a zada sa stapkom, koj na okrajku ima poprečnu pružicu, da puće neopane. Ovo dakle stoji na način zalistka. S gornje strane na pucetu vide se naokolo urezana četiri obluka s nutarnje strane osnovnim zarezima ukrašena. Vjerojatno da je to bio pupak u sred štita (*tutulus*).

Promjer toke 16 cm., puceta 5 cm. Teži 957 gr. — **Tab. XIII. br. 77.**

14. Prsni *pojas* od tanke ploče bez ukrasa. Treći dio po sriedi majka. Na krajevih svršuje oblato i sa dugim šiljkom. U sredini imalo je biti šest luknjica, po tri na trokut, a sada su samo četiri. Bjaše duga po prilici 80 cm., a ovako je samo 53.

Teži ovako 123 gr. — **Tab. XIII. br. 78.**

15. Odlomak možda prsnoga *pojasa* od dosta debele ploče. Od izada, gdje je čavlicem utvrđen, izlazi van izpreda kroz razito napravljenu rupu dvostruki pant tako, da sastavlja okno, u kom je nješto bilo zabodeno. Glava čavlića izvana je čunjasta.

Šir. $6\frac{1}{2}$ cm. Teži 37 gr.

16. *Ogrljaj* polukrugao, od oble krupne žice, otvoren, svršuje plosnato.

Promjer 12 do 14 cm. Teži 208 gr.

17. *Narukvica* od oble krupne žice, otvorena. Okrajci, kočkasti i urezanimi crticama ukrašeni, leže jedan na drugom.

Promjer 8 cm. Teži 73 gr.

18. *Narukvica* od oble krupne žice, otvorena. Okrajci, plosnato usječeni, leže malko jedan preko drugoga. Liepo je izkićena urezanimi crticama razno svedenimi.

Promjer 7 cm. Teži 50 gr.

19. *Narukvica* od oble krupne žice, otvorena. Okrajci, plosnato usječeni, leže jedan tik do drugoga. Sva je polukrugi i drugako izkićena.

Promjer 7 cm. 8 mm. Teži 82 gr. — **Tab. XIII. br. 79.**

20. *Narukvica* sastavljena od panta tako zavojena, da se s nutarnje strane pokazuje kao velik žljeb, na okrajcih 1 cm. širok, te postupno do 4 cm. po sriedi. Okrajci su podeblji i ravno usječeni, te stoje upravno jedan prama drugomu.

Promjer do 7 cm. Teži 92 gr. — **Tab. XIII. br. 80.**

21. *Prsten* od oble krupne žice 1. cm. debele. Krajevi skaču jedan preko drugoga, i svršuju plosnato.

Promjer 4 cm. Teži 60 gr. — **Tab. XIII. br. 81.**

22. Veći dio *štipalke*.

Duga $11\frac{1}{2}$ cm. Teži 15 gr.

23. *Zapinjača* na polukrug, koj je iznutra žljebast. Stremen je na zasuk, ali je manjkav, te fali zavojčica na glavi i jegla.

Duga 4 cm. Teži 2 gr.

24. *Pilica* od tanke ploče, s oboje strane zubata, svršuje gori oblučno, doli ravno.

Duga 10 cm. šir. 2 cm. Teži 12 gr.

25. *Phallus* dobro izražen, sa ušicom.

Dug 4 cm. 7 mm. Teži 18 gr. — **Tab. XIII. br. 82.**

26. Kružni plosnati *poklopac* sa ušicom po sriedi. Na polovici daljine od sredika teku naokolo četiri, a pri rubu tri okruga. Ovi su s jedne strane dubčasti, a s druge izbočiti, a to je postalo izbijanjem.

Promjer $12\frac{1}{2}$ cm. Teži 48 gr. Manjka komadić na rubu.

27. *Cievčica* od izravnane žice, s oboje strane manjkava.

Promjer 1 cm, duga $7\frac{1}{2}$ cm. Teži 23 gr. U dva komada.

28. Na *pantu* četiri trulića, a medju njimi po jedna pružica.

Dug 5 cm, 7 mm. Teži 11 gr.

29. Komad tvori, iz koje se ovo orudje pravilo.

Teži 359 gr.

III. Predmeti iz Dalmacije.

Iz raznih mjesta.

1. *Kaciga*. S pređa se narub van pruža (za $1\frac{1}{2}$ cm.), a sa strane padaju kao dva krila, da štite vrat i pleće. Gori sredinom, od čela do zatiljka teče kao jaruga ($4\frac{1}{2}$ cm. široka).

Vis 15 cm. Teži 1052 gr. — Izkopana u šumi izpod Labina god. 1874, kad se je ondje kopalo za željeznicu. — **Tab. XIII. br. 83.**

2. *Otka* sa obilatima krilima. Na okrugljastom zadku urezan oblučić.

Duga $13\frac{3}{4}$ cm. Teži 184 gr. — Došla sa sбирком V. Solitra iz Spljeta.

3. *Otka* kao br. 2, ali su krila nizka i duga.

Duga 18 cm. Teži 526 gr — Nabavljena u Šibeniku kao i sve sljedeće.

4. *Otka* kao br. 3, duga $14\frac{1}{2}$ cm.; teži 371 gr.

5. *Otka* kao br. 3, duga $12\frac{1}{2}$ cm; teži 293 gr — **Tab. XIII. br. 84.**

6. *Otka* kao br. 3, duga 17 cm., teži 344 gr.

7. *Otka* kao br. 3, duga 16 cm., teži 311 gr.

8. *Otka* kao br. 3, duga $16\frac{1}{2}$ cm., teži 315 gr.

9. *Otka* kao br. 3, duga $16\frac{1}{2}$ cm., teži 315 gr.

10. *Otka* kao br. 3, duga 16 cm., teži 320 gr.

11. *Otka* kao br. 3, duga 16 cm., teži 319 gr.

12. *Otka* kao br. 3, duga $16\frac{1}{4}$ cm.; teži 319 gr.

13. *Otka* kao br. 3, ali oblučasta; duga $18\frac{1}{2}$ cm.; teži 489 gr.

14. *Otka* s krilima u vis i veoma nazad. S prednje su pako strane zaprieta.

Duga $19\frac{1}{2}$ cm. Teži 699 gr. Iz sбирке Solitrove. — **Tab. XIII. br. 85.**

15. *Otka* kao br. 14, nego su krila manja, a brid veoma oblučan.

Duga $19\frac{1}{2}$ cm. Teži 636 gr. Nabavljena u Šibeniku.

16. *Celt s uhom*. Pri otvoru, koj je malko oblučast, teku naokolo četiri obručca

Dug 12 cm. Teži 370 gr. — Našast na Kršu iznad Drnisa. Dar g. Ivana Milić-Strkalja iz Drnisa.

17. *Celt bez uha*. Ciev je četverouglasta. Uz bok po sriedi prodiere po jedna guka.

Dug 10 cm. Teži 205 gr. — Iz Solitrove sбирке.

18. *Celt bez uha* kao br. 17, ali je ciev obla i nema guka. Spređa običnimi kutovi ukrašen, a zada prutićem popreko.

Dug 10 cm. Teži 155 gr. — Iz sбирке Solitrove.

19. *Celt bez uha*, sasvim jednostavno izradjen. Brid je na obluk.

Dug 15 cm. Teži 599 gr. — Iz sбирке Solitrove.

20. *Sjekira* sa veoma oblastom luknjom za štap. Brid i zadak stoje poredno. Dolnja njoj strana veoma oblučna. S dola iz zadka prodire šiljak. Iz čista mjeda. Osobite vrsti.

Duga 28 cm. Teži 1421 gr. — Našasta blizu tromeđe kod Spice. a nabavljena u Šibeniku kao gori. — **Tab. XIII. br. 86.**

21. *Sjekira* s oblučnim bridom osovno položenim, a zadkom četverouglastim kao na mlatu. S dola je oblučasta. S gornje strane na luknji obruč.

Duga 14 cm. šir. po sriedi na luknji 5 cm., a na zadku 3. Teži 872 gr. Našasta kao br. 20. — **Tab. XIV. br. 87.**

22. *Sjekira* s oblom luknjom izada i oblučnim bridom. Slični na današnje.

Duga $15\frac{1}{2}$ cm. Teži 789 gr. Našasta na Balinjoj glavici blizu Drnisa. — Dar Iv. Milić-Strkalja iz Drnisa.

23. *Nožić* u dva komada, i stražnji dio drugoga povećeg, načina kao oni kamene dobe iz kremenena.

Dug je nožić 6 cm., a sve teži 10 gr. Našasto blizu Starog Grada na Hvaru. Dao S. Ljubić.

24. Srednji dio *zapinjače* na toke, koj je ležao okomo kao na zapinjači našastoj u Vel. Popini (str. 67 br. 17.), sastavljene od debele žice pet put zavojene na ciev.

Teži 67 gr. — Kupljen u Šibeniku.

25. Samo jedna toka od *zapinjače* na toke, od oble žice dvanaest put zavojene.

Promjer $7\frac{1}{2}$ cm. Teži 88 gr. Našasta blizu Nina. Dar M. Sabljara.

26. *Toka* kao br. 25, ali je žica deblja i plosnata i sedam put zavojena.

Promjer 7 cm. Teži 104 gr.

27. Dvie male *toke* od oble žice pet put zavojene, spojene po sriedi istom žicom na obluk svedenom. U obluku bjaše kotačić nanizan kao ušica, sada opao. Valjda privjesak.

Sve dugo 3 cm. Teži 4 gr. — Iz sбирке Solitrove u Spljetu.

28. Njeka vrst *privjeska* sastavljena od dvie pločice oblastog načina, na glavi sa dva čavlića spojene, te još ostaje jedan. Veoma su liepo okruglići izkićene. Doli svršuju šiljasto, a gori ravno.

Vis. 7 cm. Teže 23 gr. — Našaste na polju blizu Knina, a dar g. Jos. Alačevića onda pretura u Kninu. — **Tab. XIV. br. 88.**

29. *Zapinjača* u spodobi konjića. Manjka joj jezićac i stremen.

Duga $5\frac{1}{2}$ cm. Teži 20 gr — Našasta u Zadarskom okružju. Dar g. Ant. Simonića.

30. *Zapinjača* slivena osobitog lika. Gornji dio teče ravno, te odebljavši na glavi, uvija se ozdo na okrug. Pod ovim poprieko dobeo pupak, iz koga po sriedi polazi jezićac. Stremen je uzvit kao obično.

Duga $3\frac{3}{4}$ cm. Teži 19 gr. — Dar g. Ant. Simonića.

31. *Zapinjača* od debele oble žice na polukružni luk, na kom dva kotačića. Žica na glavi postajuć četverokutna, uvija se na okrug. iz koga polazeć obla, pravi jezičac, koj je slazio u jednostavan stremen. Na glavi bje popravljena.

Duga 11½ cm. Vis u luku 8 cm. Teži 87 gr. Našasta u mjestu Sula na Krku.

32. *Zaponac* oblučast sa jezičcem. Priložena i dvostruka ploča, o kojoj je visio. Na ovoj izvana urezane su crte na trokut kao ukras.

Dug 6 cm. šir. 4. Teži 44 gr. Našast blizu Knina. Dar g. Jos. Alačevića.

33. Dvie *narukvice*, razstavljene, od široke ploče, sasvim iste, nego je jedna nješto više otvorena od druge. Okrajci su deblji. Teče naokolo pet prutova, od kojih tri srednja kao zavojena.

Ploča je na jednoj šir. ½ cm a na drugoj ¼. Promjer na onoj 6 cm. a na ovoj 5½. Svaka teži 32 gr. Našaste su u mjestu Sula na Krku.

34. Komad veoma debele *ploče*, na kom čunjasta jamica kao kalup.

Teži 73 gr. Našast u Muću od M. J. Granića.

IV. Predmeti iz Bosne i Hercegovine.

a) Iz mogile kod Orašja blizu Tolise napram Županju.

Dar Aleksandra Orsulića.

1. *Dljet* od mjedi.

Šir na glavi 2 cm, a na oblučnom bridu 6½, dugo 15 cm., a debelo 2 cm. Teži 631 gr. — **Tab. XIV. br. 89.**

2. *Dljet* kao br. 1, još krupnije ali manje i na bridu okrnjeno.

Dugo 11½ cm. Teži 465 gr.

3. *Dljet* kao br. 1, ali tanje.

Dugo 16 cm. Teži 410 gr.

4. *Dljet* kao br. 3. Na bridu okrnjeno

Dugo 16 cm. Teži 418 gr.

5. *Mlat* sa rupom pri zadku za držak. Zadak ravan, a brid mu stoji okomito. Gori i doli ravan, a po stranah oblučast

Dug 15½ cm., šir. najviše 3½. Teži 804 gr. — **Tab. XIV. br. 90.**

6. *Srp* na polukrug sa dvie kuke od zada i ručkom sa četiri uvite užice ukrašenom.

Dug 18 cm. Teži 150 gr.

7. *Siroki pant*, tanjak, sa tri uzporedno položena, na odbit napravljena, trostruka okruga i rupicom po sriedi. Srednji je okrug manji. I uz rub stoje rupice, valjda za čavliće. Po rubu na dvie strane teče uvita žica na odbit napravljena.

Odlomak dug 18½ cm. Teži 58 gr.

8. *Zapinjača* velika na polukrug, dugim stremenom, koj se na kraju istoga uzvija na način oduljasta listka i natrag giblje. Manjka glava sa jezičcem.

Duga 14 cm. Teži 45 gr. — **Tab. XIV. br. 91.**

9. Toka *zapinjače* od oble šestkrat zavojene žice, 14 gr. težka.

10. Odlomak *narukvice* od triput zavojene plosnate žice, 14 gr. težak.

11. *Puljak* kao privjesak ili zapis sa ušicom, promjerom od 3 cm., a 5 gr. težak.

12. Mali *prsten* od debele žice, promjerom od 1 cm 8 mm., a 4 gr. težak.

13. Maljušni *sić* sa provislom, sve jedan komad, kao privjesak, 4½ gr. težak. *a scakiello*

14. *Sićić* kao br. 13, 4½ gr. težak.

15. *Sićić* kao br. 13, 5 gr. težak.

b) Iz okolice Jajca.

Dar O. Ante Kneževića Jajčanina.

1. *Zapinjača* na polukrug, iz jednog komada. Zavojka joj na glavi jednostruka. Stremen je plosnast i na trokut. Na luku su dvie kvрге. Žica je od luka obla; a od zavojke četverokutna.

Duga 10 cm. Teži 57 gr.

2. *Zapinjača* kao br. 1, ali na luku nema kvрге.

Dug 7 cm. Teži 20 gr.

3. *Zapinjača* slivena kao ona pod br. 30 iz Dalmacije, jedino što je ovdje stremen kao kvaka.

Duga 4 cm. Teži 12 gr. — **Tab. XIV. br. 92.**

4. Krug od *zapinjače* na toke, od sedam krat zavojene oble žice, 29 gr. težak.

5. Odlomak od ploče, na kom izbočito guska razkriljena, a pred njom viverica, kao da se na nju baca.

Teži 11 gr. — **Tab. XIV. br. 93.**

c) Iz Krehina Graca blizu Mostara.

Ovi su predmeti koncem god. 1882 našasti u Krehinu Gracu od nekog pastira u jednom škripeu svi skupa. Čini se, da je cieti nalazak od 33 komada prošao u ruke velečast. g O. Augustina Zupca, onda ravnatelja milosrdnica u Mostaru. Zubac ponudi jih nar. ark muzeju u Zagrebu, ali u isto doba, na to pozvan, posla u Beč 23 komada na ogled s opazkom, da su opredjeljeni za Zagrebački muzej, dočim si pridrža 11 komada duplikata. Poslane u Beč nabavi kašnje, nezna se kako, veleuč. Dr. i Prof. M. Much, koj, osvjedočivši se, da su prvobitno odredjeni bili za narod. muzej u Zagrebu, ovomu jih god. 1886 veledušno pokloni. Ono 11 komada duplikata čuva se sada u manastiru Debeli Brie g kod Mostara za budući hrcegovački muzej.

1. *Celt sa uhom* sa dvostrukim trokutom po stranah.

Dug $9\frac{1}{2}$ cm., šir. na bridu 6, a na ušću od $2\frac{1}{2}$ —3 cm. Teži 335 gr.

2. *Ogromni pupak*, koj je ležao u sried štita, čunjast. Na vrhu čunja diže se ciev s gornje strane po sriedi probušenom zdjelicom zatvorena. Naokolo pupka teče devet pojasa; gornja su četiri pojasa sa jednostrukim, a ostalo pet sa dvostrukim urezanim obručićem omejašena. Polja medju gornjimi pojasi ukrašena su crtami nakoso, a ona medju donjimi na trokute. Okrajak pruža se malko razito, a na tom rubu naokolo se vide četiri put po tri, a jedan put po četiri dvostruka luka unutri okrenuta, a medju sobom sdružena dvostrukimi kolutići sa piknjom po sriedi. Izpod svakoga luka po jedna piknja Samo s jedne strane diže se od zdola trostruki trokut, sjekuč tri donja pojasa Dvie široke kvake, jedna prama drugoj na donjoj strani pupka, unutri pregibljene, služile su za utvrđenje pupka na štitu. Kvake bile su od istog komada, ali se jedna odlomila, te ova još u ono doba drugom čavličići pribitom zamjenila

Promjer na otvoru 24 cm., vis. 11 cm. Teži 430 gr. — **Tab. XIV. br. 94.**

3. *Ogromni pupak* kao br. 2, ali ovaj ima samo osam pojasa. Praznina medju prvim i drugim pojasom ukrašena je naokolo sa okrugići piknjom po sriedi, sdruženimi medj sobom dvostrukom ertom nakoso. Na okrajku tri put po četiri luka izvana okrenuta, a srednji u nutri. I ovdje trostruki trokut, ali raznog ukrasa i sa okrugićem u sriedi.

Promjer na otvoru $24\frac{3}{4}$ cm., vis. 12 cm. Teži 430 gr. Opao komad sa kvakom. i još komad fali.

4. *Pupak*, ponješto čunjast, samo uz rub plosnat, sa šilom po sriedi. Pokraj čunjastoga diela teče naokolo pojas, a u nj se upiru

četiri luka, u sred kojih po jedna trulica odbijanjem proizvedena. Pojas i lukovi crticami su ukrašeni. Četiri rupice u naokolo sviedoče, da se je pupak čavličići na štitu pribijao. Izada mu ipak po sriedi ušica

Promjer $9\frac{1}{4}$ cm., vis 3 cm. Teži 42 gr.

5. *Pupak* kao br. 4, ali pojas bez crtica. Dva okruga na plosnatoj strani teku naokolo, a u lukovih mjesto trulice okrugić sa piknjom po sriedi — Teži 68 gr.

6. *Pupak* kao br. 5, ali pojas ukrašen crticami na reckavicu. — Teži 68 gr.

7. *Pupak* kao br. 4, ali u lukovih bez ukrasa. — Teži 44 gr.

8. *Pupak* kao br. 7. — Teži 47 gr.

9. *Pupak* kao br. 7. Manjka šilo. — Teži 42 gr.

10. *Pupak* kao br. 7. Manjka šilo. — Teži 40 gr.

11. *Pupak* kao br. 7, ali trulice kao br. 4. — Teži 33 gr.

12. *Pupak* kao br. 7, ali na plosnatoj strani dva okruga kao br. 5. Odlomak fali. — Teži 31 gr.

13. *Pupak* kao br. 7, ali na čunjastom prostoru nema lukova nego dva pojasa, jedan izpunjen crtami nakoso, a drugi dvostrukimi crtami na reckavicu. — Teži 37 gr.

14. *Pupak* kao br. 7, ali na čunjastom prostoru lukovi dvostruki. Odlomak. — Teži 25 gr.

Svi ovi pupci, od 4—14, su mal ne iste veličine.

15. *Rukobran* od devet put zavojene pantljike, na kojoj po sriedi teče rebarce komice položeno. Krajevi na zasuk nose razstavljeni kotačići.

Promjer 9 cm., dug 20 cm. Teži 183 gr.

16. *Rukobran* kao br. 15, ali pomanji. Manjka jedan okrajak i kotačići.

Promjer $6\frac{1}{2}$ cm., dug $16\frac{1}{2}$ cm. Teži 194 gr

17. *Zapinjača* na dvie toke od četverokutne žice deset put zavojene. Po sriedini ista žica, izlazeć iz toke obla, diže se s oboje strane osovno i motajuć se sastavlja po dva okruga sa svake strane, te se spušća doli na luk.

Promjer toke 11 cm., sva duga 26 cm. Teži 507 gr.

18. *Zapinjača* kao br. 17.

Promjer toke 12 cm., a sva duga 28 cm. Teži 620 gr.

19. Samo jedna toka od *zapinjače* kao br. 17., ali od žice devet put zavojene.

Promjer $8\frac{1}{2}$ cm. Teži 162 gr.

20. *Zapinjača* na dva plosnata kotura, po sriedi sdružena vrpcom, koja se gori i doli na kut širi, ali sve jedna ploča. Zada je pantljika, koja sjedne strane svršuje u kvaku a s druge u žicu. Ova žica, zavojivši se dva put, pruža se dalje do kvake, da bude jezičcem. Pantljika je utvrđena na ploči sa tri čavlića, po jedan na sredini kotura, a treći u sredini ciele zapinjače. Čavlići prodiru spreda na način glavice sa šilom po sriedi. Koturi ukrašeni su sa više urezanih okrugića uz rub i sa tri trostruka okruga po sriedi, medju sobom sdružena. U pojedinom okrugu pako po jedan piknjasti okrugić sa piknjom po sriedi. Dvie glavice manjkaju.

Promjer kotura $9\frac{1}{2}$ cm. Duga sva 19. Teži 126 gr. — **Tab. XIV br. 95.**

21. *Ogrljaj* povećim dielom zasukan, sa krajevi uvitimi

Promjer 14—15 cm. Teži 72 gr.

22. *Narukvica* za podramnicu kao br. 21, ali od žice ponješto deblje.

Promjer $11\frac{1}{2}$ —12 cm. Teži 82 gr.

23. Odlomak njeke vrsti krupnoga *uresa* za prsi. To je četvero-uglasta ploča, izvana crtami ukrašena. S gornje strane prodire komice kao rebarece sa deset rupica po daljini. Na dolnjem rubu šest kvaka, jedna do druge vodoravno. Svaka kvaka nosila je po jedan privjesak. Ovi su načina kosne bodache, naime na vrhu palice okrugić a pod njim krugljica. Palica se tupo dokončava. Ostaju samo dvie takove bodache, $14\frac{1}{2}$ cm. duge.

Ploča duga $9\frac{1}{2}$ cm. a šir. $2\frac{1}{2}$. Teži sve 98 gr.

d) Iz raznih mjesta u Hercegovini.

1. *Kipić* predstavljajući žensku osobu, голу. Ruka od desnice odlomljena, kao što su i noge. Lievicom skriva sram. Vlasi kao da su na zatiljku sabrani u snop (V. Viestnik 1879 str. 120. Tab. IV.)

Vis. 12 cm. Teži 151 gr. Našast u Konjicu. Dar O. Andrije Saravanje iz Širokog Brega. — **Tab. XIV. br. 96. a. b.**

2. *Zvonac* polukrug s uhom gori, od koga je polovica opala.

Vis. sa uhom 8 cm. Promjer na otvoru $9\frac{1}{2}$ cm. Teži 220 gr. Nadjen kod Vitine. Dar biskupa Strosmajera, koj ga dobi od Fra Lovra Soptića iz Mostara.

3. *Okrug* od oble žice sa zavitim okrajci. Na njem je nanizano osam malih predmeta predstavljajućih bodache, nožice, srpiće glodala, dljetice i t. d. možda orudje vidara.

Sve teži 10 gr. Izkopao Marko Vuletić iz Graca iznad Stona u Hercegovini na Spahinovcu za popovom kućom na zemlji Stojana Vuletića, metar duboko.

V. Predmeti iz ostavštine pok. Iv. Neuhausera.

Ostavi jih oporučno god. 1884 u hrpi bez kazala, a zna se o njih samo to, da svi potiču iz Hrvatske, Štajerske i Kranjske.

1. *Bodež* telutom po sredini liti. Doli tri rupice na trokut za utvrđenje korica čavlići.

Dug 16 cm. Teži 48 gr.

2. *Celt za uhom*. Na otvoru srpast.

Dug 13 cm. Teži 312 gr.

3. *Celt sa uhom*. Otvor ravan, a sa strane rupica za čavlić. Trostrukimi crtami ukrašen. Malko odbit na bridu.

Dug $12\frac{1}{2}$ cm. Teži 360 gr.

4. *Celt sa uhom*. Na otvoru samo s jedne strane šiljast, a crtami ukrašen.

Dug $9\frac{1}{2}$ cm. Teži 127 gr.

5. *Otko* s krilima sa strane brida. Krila su poprečno sdružena. U bridu oblata, zada ravna.

Duga 10 cm. Teži 97 gr.

6. *Dljet* s bokovi malko povišenimi.

Dugo 10 cm. Teži 150 gr.

7. *Srp* otupljen, dvostrukim prutićem u naokolo i gukom zada. Dug $18\frac{1}{2}$ cm. Teži 143 gr.

Srp jednim prutićem u naokolo, bez ručke i guke, a svršuje čunjastom kukom okomo.

Dug $16\frac{1}{2}$ cm. Teži 124 gr.

9. *Ručka*, s jedne strane glavicom a s druge tupa, na okrugiće i četvorine crtkana.

Duga $15\frac{1}{4}$ Teži 50 gr.

10. *Ručka* kao br. 9, ali djelomice zasukana. Komadić palice opao. Duga ovako $7\frac{1}{2}$ cm. Teži 29 gr.

11. *Ogrljaj* razstavljen, crtkami na polukrug ukrašen, svršuje šiljasto.

Promjer $9\frac{3}{4}$ cm. Teži 61 gr.

12. *Narukvica* od krupne žice oblase, razstavljena, razno crtkami nakićena.

Promjer $6\frac{1}{2}$ cm. Teži 61 gr.

13. *Narukvica* kao br. 12. — Promjer 7 cm. Teži 70 gr.

14. *Narukvica* kao br. 12. — Promjer $6\frac{1}{2}$ cm Teži 54 gr.

15. *Narukvica* kao br. 12. — Promjer $6\frac{1}{2}$ cm. Teži 48 gr

16. *Narukvica* kao br. 12. — Promjer 7 cm. Teži 66 gr.

17. *Narukvica* kao br. 12. — Promjer $6\frac{3}{4}$ cm. Teži 60 gr.

18. *Narukvica* kao br. 12. — Promjer $7\frac{1}{4}$ cm. Teži 82 gr.

19. *Narukvica* kao br. 12. ali znatno krupnija.

Promjer $7\frac{1}{2}$ cm. Teži 117 gr

20. *Narukvica* kao br. 12. — Promjer 8 cm. Teži 47 gr.

21. *Narukvica* kao br. 12. — Promjer 8 cm. Teži 58 gr.

22. *Narukvica* kao br. 12, ali bez ukrasa.

Promjer $7\frac{1}{2}$ cm. Teži 83 gr.

23. *Narukvica* kao br. 22 — Promjer 7 cm. Teži 62 gr.

24. *Narukvica* kao br. 22. — Promjer 7 cm. Teži 65 gr.

25. *Narukvica* kao br. 12, ali ukras na zasuk, te okruglasta.

Promjer 6 cm Teži 36 gr.

26. *Narukvica* od isto debele zubate žice. Okrajci svršuju na dva puceta ravna.

Promjer $6\frac{1}{2}$ cm. Teži $14\frac{1}{2}$ gr.

27 *Narukvica* jednostavna, a svršuje šiljasto.

Promjer $5\frac{1}{2}$ cm. Teži 19 gr.

28. *Prsten* od oble krupne žice dvakrat zavojene, svršujuće šiljasto.

Promjer 3 cm. Teži 38 gr.

29 *Okrug* od debele žice. — Promjer 4 cm. Teži 56 gr.

30. *Okrug* kao br. 29. — Promjer $3\frac{1}{2}$ cm Teži 38 gr.

31. *Okrug* kao br. 29. — Promjer 3 cm. Teži 18 gr.

32. Odlomak od *konjskih žvata*, 67 gr. težak.

33. *Zvončić* s ušicom gori Na otvoru je četverokutan, a na kutovih mu po jedna guka — Visok 5 cm Teži 46 gr.

VI. Predmeti iz Magjarske.

1. *Bodež* veoma šiljast, na dva brida, sa kratkim držkom, na kom tri rupice za čavlice, od kojih ostaje jedan na svom mjestu.

Dug $11\frac{1}{2}$ cm. Teži 26 gr. — Našast kod Duna-Pentele.

2. *Koplje* veoma okiseno.

Dugo 17 cm. Teži 137 gr. — Našasto kod Pečuha.

3. *Koplje* jednostavno.

Dugo $15\frac{1}{2}$ cm. Teži 129 gr. — Našasto kod Pečuha.

4. *Koplje* kratko. Po duljini teku tri prutka.

Dugo $10\frac{1}{2}$ cm., šir. do 4 cm. Teži 80 gr. — Našasto u juž. Magjarskoj.

5. *Sjekiro-tesla*, pošto joj brid komice a zadak razito stoji.

Duga 22 cm. Teži 843 gr. — Našasta u južnoj Magjarskoj.

6. *Celt sa uhom*. Na njem četiri prutka naokolo, a tri komice.

Dug $12\frac{1}{2}$ cm. Teži 349 gr. — Našast kod Pečuha.

7. *Celt sa uhom*. Na njem trostruki trokut.

Dug 8 cm. Teži 120 gr. — Našast kod Duna-Pentele.

8. *Celt sa uhom*, bez ukrasa Otvor oblučast, na dva šiljka.

Dug 13 cm. Teži 296 gr. — Našast kod Bistrice (Neusohl).

9. *Celt sa uhom* kao br. 8, nego do vienca dvostruki okrug, te i po stranah nakićen.

Dug $10\frac{1}{2}$ cm. Teži 221 gr. Našast u južnoj Magjarskoj.

10. *Dljet* kao debela plosnata pruga. Rub sa strane podignut.

Brid, oblučast i širji od tjela, svršuje uglasto. Sred glave urezan.

Dug $11\frac{1}{2}$ cm Teži 201 gr. — Našast u južnoj Magjarskoj.

11 *Dljet* kao br. 10, nego obsežnijim bridom.

Dug $12\frac{1}{2}$ cm. Teži 190 gr. — Našast kod Stavnice (Schemnitz).

12. *Dljet* četverouglasto sa veoma debelom glavom.

Dug 8 cm. Teži 229 gr. — Našast kod Šipusa (Zips).

13. *Buzdovan* sa četvero- i trouglastimi zubi.

Dug 8 cm. Teži 221 gr. — Iz južne Magjarske.

14. *Buzdovan* na reznje okome, čunjast.

Visok 4 cm. Teži 201 gr — Iz južne Magjarske.

15. *Buzdovan* na bočke.

Vis. $3\frac{1}{4}$ cm Teži 113 gr.

16. *Rukobran* od žice trinaest put zavojene, nepodpun.

Teži 176 gr. — Iz Matre.

17. *Srp* na polukrug, bez brka.

Teži 125 gr. — Našast kod Pečuha.

18. *Ogrljaj* jednostavan, od debele žice, sa okrajci plosnatim i na zasuk.

Promjer do 16 cm. Teži 197 gr. — Našast kod Pečuha.

19. *Ogrljaj* kao br. 18.

Promjer do 15 cm. Teži 203 gr. — Našast kod Pečuha.

20. *Ogrljaj* kao br. 18.
Promjer do 14 cm Teži 193 gr. — Iz južne Magjarske
21. Četiri *narukvice* jednostavne, razstavljene. jedna u drugu natakuta
Promjer 11¹/₂—12¹/₂ cm. Teže 689 gr. — Našaste kod Pečuha
22. *Narukvica* razstavljena, od žice gori i doli plosnate, crtami liepo nakićene.
Promjer do 10 cm. Teži 104 gr. — Našasta kod Golubovea u Srbiji.
23. *Narukvica* kao br. 22.
Promjer do 8 cm. Teži 70 gr.
24. *Narukvica* kao br. 22, nego samo odlomak, 36 gr. težak.
25. *Narukvica* razstavljena, od oble debele žice, liepo crtami ukrašena
Promjer do 6¹/₂ cm. Teži 50 gr. — Iz južne Magjarske.
26. *Zapinjača* na dvie toke od jedne žice. Ova po sriedi sastavlja okrug, koj leži komice.
Duga 7¹/₂ cm. Teži 20 gr. — Našasta kod Pečuha.
27. Plosnati *krug* od četvero uglaste žice, devet put zavojene. Nješto opalo u sredini. Vjerojatno dio zapinjače na toke.
Promjer 14¹/₂ cm. Teži 241 gr. — Iz Matre.

Predmeti iz raznih mjesta u Austriji.

1. Tri sasvim ista jednostavna *dljeta iz mjeda*, surovo izdjelana. Oštrac jim je oblučast. Jedan je prebijen na dva komada.
Teže 398—396 (prelijeni) i 488 (ugladjeniji) gr. Našasti kod Boljuna u Istri. Darovao Mate Mandić, urednik Tršćanskoga lista „Naša Sloga“.
2. *Dljet*o kao četvero uglasta ploča *iz mjeda*. Brid je malko oblučast.
Vis. 7 cm., sir svudi 4¹/₂ cm. Teži 125 gr. Našasto u Prestzaneku u Kranjskoj. Dar g. Adolfa Vukovića, ravnatelja brzojav ureda u Zagrebu.
3. *Otk*a sa stranami jedva podignutimi; svršuje na bridu veoma oblučno.
Duga 20 cm. Teži 174 gr.

Zeljezna doba.¹⁾

I. Predmeti iz Hrvatske.

a) Nalazište u Prozoru.

Za 8 kilometara daleko od Otočca prama iztoku, desno od glavne ceste, koja vodi od Otočca u Gospić, leži u dolini medju dva briega selo nazvano *Prozor*. Brieg, koj leži na sjevero-iztočnoj strani sela zove se *Vital*, a onaj na zapadnoj strani *Prozor*, odkud i ime selu. Na istoku Vitla širi se prostrana ravnica do Čovića, gdje se i prije i za Rimljana dizao znatni grad imenom *Avendone* (*V. Viestnik hrv. ark. društva 1882 str. 22.*). Dopisom od 16. listopada 1880 pučki učitelj u Prozoru Marko Marković obaviesti ravnatelja nar. zem. muzeja S. Ljubića, da su ondješnji seljaci oruč na Vitlu naišli na razne smolaste nakite, komade žara i drugoga criepovlja i na nje-kakva sgarišta, te da se je on sam odvažio urednijim izkapanjem iztražiti bolje ono zemljište, i da je našao „*da je to bilo groblje, ali neznam da li je grčko, rimsko ili kojeg drugog naroda, koj je ovdje stanovao.*“ Uz dopis priloži Marković i predmete, koje je za toga pokusa odkrio bio (*Viestnik 1881. str. 11.*). Po ovih predmetih uvidi ravnatelj, da se tu radi o otkriću predhist. groblja, i da bi ono mjesto lasno postati moglo znamenitom rudom i za nar. zem. muzej i za poznavanje najdavnije prošlosti naše zemlje; čega radi odvrati Markoviću, neka nastavi započeti rad na račun muzealni; te mu podjeli obsežan naputak o načinu iztraživanja i izkapanja. Premalićem pako sliedeće god. 1881 sam ravnatelj pohiti u Prozor da prouči ono arkeol. tlo, njegovu obsežnost i važnost, te da uputi izkapanje u većoj mjeri i po načelih kako to dotična znanost zahtjeva. Omo-gući izvedenje tih namjera slavno poznati naš junak Fml. *Franjo Filipović* tada na čelu Vis. Krajiške Zem. Upravne Oblasti, koj ne samo pruži sredstva za obavljenje rada, nego izda nalog na ondješnje oblasti, da muz. ravnateljstvu „*idu na ruku u koliko to za sigurnije*

¹⁾ Svi predmeti, od kojih nije osobito naznačena tvar, tučani su ili mjedeni.

i što bolje obavljenje njegove zadaće bude potrebno.“ Otkriće groblja u Prozoru, imenito na briegu Vitalu i okolici, još nije dokončano, te se ondje nastavlja izkapanje po muz. ravnatelju ili po muzealnih povjerenicima svake godine, sada pako na račun muzealne dotacije, koju u to ime dopituje veledušno *Vis. Kr. Zem. Vlada*. Opisu predmeta do sada našastih dakako od strane nar. muzeja u Prozoru, jer je bilo i drugih, koji su ondje u potaji ili nezakonito kopali, te predmete si prisvojili ili razprodali, predstavljamo na **Tabli XV.** sliku jednoga groba, koja će bar donekle uputiti moći o stanju Prozorova groblja.

A) Krune (Vienci ili diademi)¹⁾

1) Vrpca 6 cm. široka, na način veoma razpružena čunja udešena kao kapica. Nije išla sve naokolo, na puni okrug nego samo do dvije trećine, kao živi rub bar donekle na okrajih dokazuje. Otvor je gori oblast, a nešto je nad njim stajalo, kako pokazuju dvostruke rupice na gornjem rubu na četiri mjesta, u koje je ono utvrđeno bilo. Tih dvostrukih rupica ima i na donjem rubu, o kojih su visili privjesci. U otvoru gori promjer je od 4 do 4^{1/2}, a u otvoru doli 14^{1/2} cm. Vrpca urešena je sa sedam redova piknja na odbit, koji teku na razmjernoj daljini upravno od gornjeg ruba do donjega; a takove piknje vide se i uz rub gornji i donji. Na rubovih je vrpca malko ozledjena. Teži ovako 87 gr. — **Tab. XVI br. 1.**

¹⁾ Jedan jedini do sada ovim slični predmet našast je bio u Hallstattu, te ga na svietlo dao slavno poznati arkeolog g. Dr. Ed. bar. v. Sacken u svom djelu *Das Grabfeld von Hallstatt in Oberösterreich. Wien 1868 Tab. XII. 3.* U razjasnjenju table zove ga Sacken »Halsblech mit erhobenen gearbeiteten Verzierungen.« Na strani pako 53 opisuje ga i kaže: »Sehr merkwürdig ist der Umstand, dass derartige Blechstreifen auch um den Hals getragen wurden, obwohl, wie es scheint selten, denn in den Hallstätter Gräbern wurde dieser Brauch nur ein einziges Mal beobachtet, aber in einer Weise dass darüber kein Zweifel bestehen kann. Das neunte männliche Skelett, 1 Fass 5 Zoll tief in der Erde gebettet, mit zwei Fibeln auf der Brust, zwischen denen eine Pfeilspitze und ein Eisenmesser lagen, trug die Taf. XII, Fig. 3 abgebildete Blechbinde um den Hals. Dieselbe ist 2 Zoll 8 Linien breit und mit Reihen von kleinen Buckeln Zickzacklinien und Rauten, durch erhobene Striche dargestellt, verziert. Das mit kleinem Eisenhäckchen versehene Schlussblech ist mittelst dreier eiserner Niete mit grossen, halbkugelförmigen Erzköpfen befestigt. Diese eigenthümliche Halsbinde war so zusammengebogen, dass der obere Durchmesser mit 4^{1/2} Zoll kleiner ist, als der untere (5^{3/4} Zoll), daher die Enden schräg gegeneinander standen. Trotz der sonst geringen Beigaben dürfte doch kaum in diesem seltsamen Schmucke ein Zeichen der Sklaverei zu vermuthen sein, wie es bei

2. Vrpca 4 cm. široka. U otvoru gori promjer na krst 12 do 14 cm., a u otvoru doli 16 do 19 cm., jer vrpca teče oblasto kao što i glava. Gornji rub svršuje jednostavno, ali uz donji sve naokolo su okrugle rupice (68 na broju), sa razstavljenimi okruglićima, o kojih vise privjesci dugački na način stupića. Krajevi vrpce otraga skaču jedan na drugi, te su utvrđeni sa dva čavlića poluokrugljastom glavom. Ima na njoj očitih tragova, da je bila popravljena prije nego je u grob položena. Vrpca je ukrašena sa četvorinama kao na dami; a četvorine sastoje od više redova piknja napravljenih na odbit. Teži 180 gr. — **Tab. XVI br. 2.**

3. Vrpca široka 9^{1/2} cm.; promjer uzet na krst, gori je 9^{1/2} do 12 cm., doli 17 do 19^{1/2}. Isto onako kao pod br. 2 teku naokolo doli pri rubu rupice, i od njih padaju istoga načina privjesci, ali samo otraga, naime za jednu trećinu okruga, te jih jedino 30. Sav je prostor vrpce izpunjen upravnimi redovi od točaka na odbit, 21 na broju. Okrajci vrpce zada neskaču jedan na drugi; svaki okrajak ima u kutovih dva čavlića izvana glavata, jedan gori a drugi doli, a ovi se spajaju otraga putem četverouglaste pločice, u koju su zabodeni. Teži 405. — **Tab. XVI br. 3.**

4. Kao br. 3, nego vrpca je široka 8^{1/2} cm., a promjer uzet na krst gori 12 do 13^{1/2} cm., doli 20 do 21 cm. Okrajci spojeni su putem jedne same pločice, u koju su čavlići bez glave zabodeni. Ima samo 19 redova točaka. Manjka komad s preda i nekoliko privjesaka. Teži 292 gr.

5. Kao br. 3, nego vrpca je široka 8 cm., a promjer gori 10^{1/2} do 12 cm., doli 17 do 19. Nema straga rupica te ni privjesaka.

den Germanen der Fall war. Ein zweites, von Gaisberger (Die Gräber bei Hallstatt, S. 8) angeführtes ähnliches Vorkommis ist nicht vollkommen constatirt.« K ovoj zadnoj izreci primjećuje Sacken sliedeću opazku: »Dass die erwähnte Schiene ein Oberarmband oder Diadem war ist nicht wahrscheinlich, um so weniger, als die Fibeln sich in ihrer richtigen Lage befanden, daher eine Verschiebung des Bleches allein kaum angenommen werden kann.« — Sve ovo gradivo nahrpano tolikom mukom, da se dokaže, što nije ni naravno ni moguće, ruši se u mah tim, što su sve ove naše krune našaste još natakute na lubanjah (V. Tab. XVI. br. 6) ili do njih u komadih, a ima jih 12 kod nas a dvie su čudnim načinom pale u ruke preuz. g. Ramberga. Na jednoj od ovih još se čuvala, kako nas uvjerava Dr. Bojničić, koj ju vidio, kapica od kože, koja je pokrivala gornji otvor krune, a bjaše učvršćena na gornjem rubu iste krune čavlići. Napokon i ta okolnost utvrđuje naše mnjenje što i na ovoj zadnoj te i na jednoj našoj kruni još su stajale zabodene dvie velike jegle bodaće rabljene osobito za kosu.

Redova od točaka ima samo 12. I ovdje su dvie rupice na okrajcih vrpce, ali su čavlići opali. Teži 260 gr. — **Tab. XVI, br. 4.**

⑥ Kao br. 5., nego promjer gori $13\frac{1}{2}$ do 15 cm., doli 20 do 21. Redova od točaka ima 16. Teži 200 gr. ali jedna četvrtina manjka.

⑦ Kao br. 5, nego promjer gori $11\frac{1}{2}$ do $12\frac{1}{2}$ cm., doli 18 do 19. Jedina razlika postoji u ukrasih vrpce, pošto na ovoj ima ⑦ 5! dvostrukih redova točaka, praznim prostorom razstavljenih. Teži 151 gr. — **Tab. XVI, br. 5.**

⑧ Kao br. 5, ali su rubovi jako iztrošeni. Bila su tri čavlića na okrajcih, ali su opala. Redovi točaka ne teku uvijek upravno. Ovako teži 134 gr.

⑨ Kao br. 7, ali su i ovdje rubovi jako iztrošeni, i manjka odlomak, gdje su se krajevi sastajali. Ima samo 5 dvostrukih redova točaka. Vrpca je veoma tanka, a u dva komada. Teži 79 gr.

10. Samo odlomci od tri druge razne.

B) Pribodače i Jegle.

1. Pribodače na krugljice.

a) Na jednu krugljicu kao glavica. Izpod krugljice na palici nalazi se jedna ili dvie plitice, a zatim nekoliko urezanih okruglića ili žljebića na zasuk. Na dvie od njih palica se proteže malko iznad krugljice. Palice su valjaste osim jedne na vijak i jedne, koja je četverouglasta, ukrašena trostrukimi urezanimi crtami na rezkavicu. Na ovoj opazuje se još gori u sried krugljice obla rupica, gdje je nešto zabodeno bilo. U dvie je palica od željeza a krugljica od tući. U nekvojih palicah je odlomljena. Najdužja palica iznosi 16 cm. Krugljice su krute te razne veličine do $2\frac{1}{2}$ cm. promjera. Ima jih 19. — **Tab. XVI, br. 7 8.**

b) Na dvie krugljice, jedna izpod druge; ali druga je manja. Na nekvojih je na palici izpod gornje krugljice jedna, a izpod dolnje i dvie plitice, na drugih nema plitica, a na jednoj medju krugljicama i izpod njih na palici urezani su okruglići. Na sedam njih palice su na vijak. U većini palice su odlomljene. Najdužja iznosi $22\frac{1}{2}$ cm. Krugljice kao gori, do $1\frac{1}{2}$ cm. u promjeru Ima jih 18. — **Tab. XVI, br. 9. 10.**

c) Na tri krugljice postupno manje. Dvie imaju plitice iza svake krugljice, jedna samo iza prve krugljice, a jedna nema nikakove. U ovoj je glava čunjasta, te ostaje komad palice, dočim su u drugih

palice opale, te se njihova duljina poznati nemože. — **Tab. XVI, br. 11. 13.**

d) Na četiri krugljice mal ne iste veličine. Sve imaju plitice iza svake krugljice. Palice su donekle na vijak, ali su većinom ulomljene. Jedna ciela duga $15\frac{1}{2}$ cm. Ima jih 5. — **Tab. XVI, br. 12.**

2 Pribodače sa zrnjem od jantara ili od staklene tvari.

Na glavi bakrene palice nanizana su do tri zrna od jantara, jedno pod drugim. Da se ne izvuku, pridržava jih bakrena plitica s oboje strane. Plitica iznad gornjega zrna sastavljena je od potučene glavice same jegle, a ostale su navučene. Jantarsko zrno kao da je napravljeno od dva po sriedi malko sgnječena i ujedno sljepljena čunja, sastavljajuć po sriedi zaoštreni brid. Izpod zrna na palici urezani su donekle okruglići razno poredani. Dvie imaju samo dva zrna isto velika i oblata, a palica je od dva komada; gornji je deblji i donjekle probušen kao ciev, a dolnji je u gornji zaboden. Na jednoj palici je šest zrna od njeke staklene tvari, medj kojima gornji je poveći. — U sve jih 12 komada i 3 jegle, ali jegle nisu sve podpune. Najveća je 23 cm. duga. — **Tab. XVI, br. 15. 16. 17.**

3. Pribodače na zdjelice.

Glava je na način zdjelice, sa bridom kadmada zubatim. Izpod zdjelice urezani su više put okruglići ili kolobari. Zatim dolazi plitica s oboje strane čunjasta, na bridu često zubata. Izpod plitice sliede kolobarići različito skupljeni ili kvрге ili izrezani okruglići U pet njih palica je od dva komada, gornji deblji je i probušen na ciev, a dolnji tanji u gornji je zaboden. Palice su većinom ponješto manjkave, te i 4 glave. Najdulja palica iznosi 20 cm., a i ta nije podpuna. Ima 14 komada. — **Tab. XVI, br. 18—21.**

4. Pribodače na rudicu.

Sve je valjasta jegla. na glavi poravnana, te u toliko zavojena na rudicu. Ima jih pet, od kojih najdulja iznosi $16\frac{1}{2}$ cm. — **Tab. XVII, br. 22.**

5 Pribodače sa brnicom.

Gori brnica, zatim palica do velike prazne kruglje, na kojoj je naokolo osam dugašastih okna, te dalje palica. Dva komada 8 cm. duga. — **Tab. XVII, br. 23.**

6. Pribodača dvostruka

Sastavljena od jednog komada valjaste žice. Okrajci žice sastavljaju jegle, koje teku uzporedno, a sredina žice zavojena je na način gotičkoga Ω. Duga je $15\frac{1}{2}$ cm. — **Tab. XVII, br. 24.**

7. Jegle.

Ove su sastavljene od žice, koja je obično na glavi skoro do polovice plosnata, a dalje do brka valjasta; ali dvie su od naših sa svim valjaste. Na glavi jim rupa za konac. Na jednoj su dvie rupice, jedna upravno izpod druge. Duge su od $10\frac{1}{2}$ do 26 cm. Jedna ima samo glavicu; u njekojih je pako glavica opala, ili se brk odlomio. U sve 8 komada. — **Tab. XVII, br. 25. 26. 27.**

C) Češlji.

Češalj načina petokuta, jer se gori diže po sriedi na kut, u kom je rupica za visenje. Ima u sve 20 zuba; okrajni su najširji. Dug je $4\frac{1}{2}$ cm., širok po sriedi $3\frac{1}{2}$ a po stranah $2\frac{3}{4}$ cm. Teži 9 gr. — **Tab. XVII, br. 28.**

D) Mindjuše.

1. Nalaze se ovi predmeti postojano do lubanje uz uši, i to jedan desno a drugi lievo (*V. Tab. XVI. br. 6.*), te nisu za drugo mogli služiti nego kao mindjuše. Svaki je sastavljen od dva komada, jedan u drugi natican. Jedan je okrugla pločica nerazstavljena, sa okruglom rupom po sriedi. Oko rupe pločica se sve naokolo diže te pada prema rupi. Drugi je kao narukvica razstavljena, od široka panta, na jednom okrajku užja. Ovaj drugi prolazi kroz rupu prvoga, i sastavlja jedno tjelo. Narukvica je sve naokolo ukrašena sa žliebići.

Ima jih 33, te 5 pločica i njekoliko odlomaka od narukvica. Promjer u pločicah teče od $5\frac{1}{2}$ do 8 cm., a u narukvicah od $3\frac{1}{2}$ do 6 cm. Teže od 29 do 68 gr. Nije nam poznato, da se je ma gdje ovakova šta našlo. — **Tab. XVII, br. 29.**

2. U dva razstavljena okruglića nanizani su okrajci od dva lančića od dvostruke na konopac uvite žice s oknom na svakom kraju. Dva druga razstavljena kotačića navučena su u donji okruglić, i polaze kroz dvie rupice jantarskoga zrna, koje o njih visi. Ovo je zrno kao od dva usiečena i zajedno sdružena čunja sastavljeno. U sried zrna s oboje strane korito, koje je po sriedi skroz probučeno. Lančići i okruglići su od srebra. Sve dugo 7 cm. Promjer zrna $3\frac{1}{4}$ cm. Teži 7 gr. — Zinkograf ga naopako položio. — **Tab. XVII, br. 30.**

3. Dva lančića ali od viesto upletene žice s oknom na okrajcih, navučena su u razstavljenu okruglić, o kom vise. S donje strane lančići zapeti su u okrugliće, koji su u gornjih uglovih podugačke četverouglaste pločice. Izpod te pločice izlaze opet dva lančića iste vrsti

ali kraća. Na odkrajku jednoga od ovih ostaje odlomak okruglića. Tu se predmet prekida; ali se uz ovo našlo još drugih komada iste vrsti radnje, koji su bez dvojbe na ovaj predmet spadali, naime dvie cievčice sa pliticom gori i doli, te poveći komad poluokružne pločice, i jantarsko zrno sasvim isto kao ono pod br. 1, ali mu promjer 4 cm. Četverouglasta pločica, plitice i poluokružna pločica ukrašene su okrugli od piknja i drugako, sve na odbit. Sve je osim zrna od srebra. — **Tab. XVII, br. 31.**

4. Obao okrug sa ušicom doli, iz koje padaju dva lančića od okruglih kolobarića. Teži ovako 7 cm. — **Tab. XVII, br. 32.**

5. Palica, gori plosnata, sa rupicom po sriedi, kroz koju je polazio okruglić; dalje je obla sa dvie krupne krugljice. Donja, kojom palica svršuje, veća je, a izpred svake stoji po jedna plitica. Duga $5\frac{3}{4}$ cm. Teži 17 gr. — **Tab. XVII, br. 33.**

6: Kao br. 5, ali su krugljice pomanje, a iznad gornje stoje dva kolutića. Duga $5\frac{1}{2}$ cm. Teži 10 gr.

7. Kao br. 5, ali su krugljice istovjetne i tri plitice, a gori je palica sve do rupice uvita. Duga $6\frac{1}{2}$ cm. Teži 8 gr. — **Tab. XVII, br. 34.**

8. Jedanaest palica kao br. 5, ali ove nisu gori plosnate nego oblase i bez rupice. I ove imaju, njeke dvie, njeke tri a njeke četiri kruglje razne veličine kao kvrge, te su i ovdje te kruglje jedna od druge pliticom razstavljene. — **Tab. XVII, br. 35. 36. 37.**

Opazka. — Medju privjesci bit će jih valjda ne malo, koji su kao mindjuše služiti.

E) Ogrljaji.

1. Šestostruki ogrljaj našast na vratu okostnice. To je šest ovalnih polukruga od debele krupne žice, jedan u drugi sumjerno ponamješćen, naime od najmanjeg pri vratu do najvećega nuz dol. Žica je u većem dielu zavrtana kao konopac od četiri traka; prema krajevim postaje četverokutna, a napokon svršuje plosnata, te kao takova se uvija na okno. Svu je šest komada isto izradjeno. Promjer najmanjega polukruga 13, a najvećega $24\frac{1}{2}$ cm. Težina u njih napreduje ovako: 26, 37, 60, $80\frac{1}{2}$, $105\frac{1}{2}$, 147 gr. — **Tab. XVII, br. 38.**

2. Kao br. 1, nego je sedmostruk. Promjer najmanjega polukruga $10\frac{1}{2}$ a najvećega $26\frac{1}{2}$ cm. Težina stupa napred ovako: $18\frac{1}{2}$, 22, 36, $53\frac{1}{2}$, 65, $84\frac{1}{2}$, 191 gr.

3. Ogrljaj jednostruk, na okrug, od debele krupne žice zavrtane kao konopac od četiri traka sve do kraja, te s jedne strane postavši

plosnata, svršuje na okno, a s druge postavši obla, pri koncu urezana je iznutri na kvaku. Promjer od 15 do 16 cm. Teži 94 gr.

4. Kao br. 3, nego oba kraja žice zavijaju se na okno. Promjer od 13 do 14 cm. Teži 100 gr.

5. Kao br. 4. Promjer od $11\frac{1}{2}$ do $12\frac{3}{4}$. Teži 85 gr.

6. Kao br. 4. Promjer od 11 do $12\frac{1}{2}$. Teži 64 gr. — **Tab. XVII, br. 39.**

7. Kao br. 4, nego žica prema krajevima postaje četverokutna. Promjer od 13 do $14\frac{1}{2}$ cm. Teži 70 gr.

8. Kao br. 4, ali je na krajevima za $5\frac{3}{4}$ cm. otvorena, te je znatno manja, valjda za još nedoraslu osobu. Promjer od 9 do 10 cm. Teži 59 gr. — **Tab. XVII, br. 40.**

9. Dva okrajna odlomka od ogrljaja kao br. 7.

10. Ogrljaj od još krupnije žice nego su prednji (1 cm.), isto onako izradjen, ali krajevi svršuju kao usječeni. Promjer od $12\frac{1}{2}$ do $13\frac{1}{4}$. Teži 167 gr. — **Tab. XVII, br. 41.**

11. Dva odlomka od ogrljaja na kruglje. — **Tab. XVII, br. 42.**

F) Zapinjače.

1. Na dvie toke.

a. Tjelo (sredina) od dva okna, jedan pod drugim, ali oba sa tokami uzporedno.

1. Dvie velike toke od oble žice 12 put zavojene, razito i uzporedno položene po sriedi, sdružene po dva isto velika kotačića, ležeća uzporedno sa tokama jedan nad drugim na način broja 8, sve to od jedne te iste žice sastavljeno. Okrajci žice u sred toka prodiru zada, i prave kvake. O jednoj kvaki zakučena je glava, na okrug zavojena, od jezičca, a u drugu salazio je šip istog jezičca. — Promjer toka $9\frac{1}{2}$ cm.; duga sva zapinjača 22 cm. Teži 353 gr. Jezičac manjka.

2. Kao br. 1. — Promjer toka 9 cm. 4 mm., duga 22 cm. 7 mm. Teži 379 gr. Jezičac opao.

3. Kao br. 1. Podpuna — Promjer toka 8 cm., duga $19\frac{1}{2}$. Jezičac dug $13\frac{1}{4}$ cm. Teži 216 gr.

4. Kao br. 1. — Promjer toka 8 cm 3 mm., duga $19\frac{1}{4}$ cm. Teži 217 gr. Bez jezičca.

5. Kao br. 1. — Promjer toka 8 cm. 2 mm., duga $18\frac{1}{4}$ cm. Teži 212 gr. Bez jezičca.

6. Kao br. 1. — Promjer toka 7 cm. 8 mm., duga $17\frac{1}{2}$ cm. Teži 170 gr. Bez jezičca.

7. Kao br. 1. — Podpuna. Promjer toka 7 cm. 5 mm., duga 17 cm. Teži 192 gr. Jezičac dug 13 cm. — **Tab. XVIII, br. 43. a. b.**

8. Kao br. 1. — Promjer toka 7 cm. 5 mm., duga 17 cm. Teži $173\frac{1}{2}$ gr. Jezičac malko okrnjen.

9. Kao br. 1. — Promjer toka 7 cm. 5 mm., duga 17 cm. Teži 201 gr. Bez jezičca.

10. Kao br. 1. — Promjer toka 7 cm. 3 mm., duga 16 cm. Teži 189 gr. Jezičac malko okrnjen, a jedna toka raztrešena.

11. Kao br. 1. — Promjer toka 6 cm. 6 mm., duga 15 cm. Teži 144 gr. Bez jezičca.

12. Kao br. 1. — Promjer toka 5 cm. 6 mm., duga 12 cm. 6 mm. Teži 87 gr. Manjka samo jedna kvaka.

13. Kao br. 1. — Promjer toka 5 cm. 5 mm., duga 12 cm. 7 mm. Teži 76 gr. Bez kvaka.

14. Kao br. 1. — Promjer toka 5 cm. 3 mm., duga 12 cm. Teži 65 cm. Bez kvaka i jezičca i po sriedi ulomljena.

15. Kao br. 1. — Promjer toka 5 cm. 2 mm., duga 12 cm. Teži 69 gr. Bez kvaka i jezičca.

16. Kao br. 1. — Promjer toka 5 cm. 2 mm., duga 12 cm. Teži $58\frac{1}{2}$ gr. Bez kvaka i jezičca, i ponješto razdrapana.

17. Kao br. 1. — Promjer toka 4 cm. 8 mm., duga 11 cm. Teži 68 gr. Podpuna.

18. Kao br. 1. — Promjer toka 4 cm. 7 mm., duga 10 cm. 8 mm. Teži 58 gr. Podpuna.

19. Kao br. 1. — Promjer toka 4 cm. 6 mm., duga 10 cm. 6 mm. Teži 56 gr. Fali jedna kvaka.

20. Kao br. 1. — Promjer toka 4 cm. 5 mm., duga 10 cm. 6 mm. Teži 56 gr. Fali jezičac i kvaka.

21. Kao br. 1. — Promjer toka 4 cm 5 mm., duga 10 cm. 4 mm. Teži $51\frac{1}{2}$ gr. Jedna kvaka opala.

22. Kao br. 1. — Promjer toka 4 cm. 5 mm., duga 10 cm. 5 mm. Teži 65 gr. Podpuna.

23. Kao br. 1. — Promjer toka 4 cm. 3 mm., duga 10 cm. Teži 44 gr. Bez jezičca i kvaka, a sredina izkvarena.

24. Kao br. 1. — Promjer toka 4 cm. 2 mm., duga 9 cm. 5 mm. Teži 43 gr. Bez jezičca i kvaka.

25. Kao br. 1. — Promjer toka 3 cm. 6 mm., duga 8 cm. 3 mm. Teži 27 gr. Fali jedna kvaka i komad jezičca.

26. Kao br. 1. — Promjer toka 3 cm. 5 mm., duga 8 cm. Teži $22\frac{1}{2}$ gr. Bez jezičca i kvaka, a sriedina raztrešena.

27. Kao br. 1. — Promjer toka 3 cm. 3 mm., duga 7 cm. 6 mm. Teži 18 gr. Bez jezičca i kvaka, a srieda pokvarena.

28. Kao br. 1. — Promjer toka 3 cm. 1 mm., duga 7 cm. 3 mm. Teži $20\frac{1}{2}$ gr. Podpuna.

29. Kao br. 1. Promjer toka 3 cm., duga 7 cm. Teži 12 gr. Bez jezičca i kvaka i po sriedi oštećena.

30. Kao br. 1. — Promjer toka 3 cm., duga 7 cm. Teži 23 gr. Podpuna.

31. Kao br. 1. — Promjer toka 2 cm. 8 mm., duga oko 6 cm. Teži 8 gr. Samo toke, i to nepodpune.

32. Kao br. 1. — Promjer toka 2 cm. 5 mm., duga 6 cm. 1 mm. Teži $12\frac{1}{2}$ gr. Bez jezičca i kvaka.

33. Kao br. 1. — Promjer toka 2 cm. 4 mm., duga oko 5 cm. Teži $5\frac{1}{2}$ gr. Samo toke.

34. Kao br. 1. — Promjer toka 5 cm., duga 12 cm. Teži 69 gr. Jezičac na kvaki polomljen.

35. Kao br. 1. — Promjer toka $4\frac{1}{2}$ cm., duga $10\frac{1}{2}$ cm. Teži 70 gr. Podpuna.

36. Dvie malene razne toke i nekoliko odlomaka.

β. *Tjelo od dva okna, jedan pod drugim, ali putašcem po sried toka i vrpcom odzada.*

1. Dvie velike toke od oble žice osamput zavojene, razito i uzporedno položene, po sriedi sdružene po dva isto velika kotačića ležeća uzporedno sa tokama jedan nad drugim na način br. 8., sve to od jedne te iste žice. U sried toka veliko putašće sa promjerom od 4 cm., malko trulato, sastavljeno od olovne duše bakrenom pločom pokrite. Zada preko ciele zapinjače stere se široka vrpca, koja se na kraju prigrablje s preda i tim učvršćuje. Kroz sredinu puceta, olovne duše i vrpce polazi čavlič koj izlazeć vani od zada zahvaća i kvake za jezičac — Promjer toka 10 cm. 5 mm. Duga 23 cm. Teži 427 gr. Bez jezičca i kvaka.

2. Kao br. 1. ali duša od puceta željezna. — Promjer toka 7 cm. 5 mm. Duga 17 cm. 5 mm. Teži 185 gr. Bez jezičca, kvaka i jednog puceta.

3. Kao br. 2. — Promjer toka 6 cm. 4 mm. Duga 15 cm. Teži 153 gr. — **Tab. XVIII. br. 44. a. b.**

4. Kao br. 2. — Promjer toka 5 cm. 5 mm. Duga 13 cm. Teži 90 gr.

5. Kao br. 2. — Promjer toka 5 cm. 4 mm. Duga 13 cm. Teži 60 gr. I sredina fali.

6. Kao br. 2. — Promjer toka 4 cm. 9 mm. Duga $11\frac{2}{3}$ cm. Teži 45 gr.

7. Kao br. 2. — Promjer toka 4 cm. 5 mm. Duga 11 cm. Teži $42\frac{1}{2}$ gr.

8. Kao br. 2. — Promjer toka 4 cm. 5 mm. Duga 11 cm. Teži 71 gr. Jedina, koja ima vrpce od željeza, i bakreni jezičac razstavljen, pošto su i kvake opale.

9. Kao br. 2. — Promjer toka 3 cm. Duga 7 cm. 5 mm. Teži 22 gr.

10. Kao br. 2. — Promjer toka 2 cm. 8 mm. Duga 7 cm. 5 mm. Teži $15\frac{1}{2}$ gr. I sredina manjkava.

11. Kao br. 2. — Promjer toka 4 cm. 2 mm. Duga 10 cm. 5 mm. Teži 49 gr.

12. Kao br. 2. — Promjer toka 5 cm. Duga 11 cm. Teži 42 gr.

13. Kao br. 2. — Promjer toka 2 cm. 8 mm. Duga 7 cm. 5 mm. Teži 23 gr.

14. Kao br. 2. — Promjer toka 4 cm. Duga 9 cm. 5 mm. Teži 30 gr.

15. Kao br. 2. — Promjer toka 4 cm. Duga 10 cm. Teži $39\frac{1}{2}$ gr. Na ovoj vrpca izada neide preko ciele zapinjače, nego samo od sredine toka do kraja, te se ugiblje izvana.

16. Kao br. 2. Promjer toka 3 cm. 4 mm. Duga 8 cm. 5 mm. Teži $21\frac{1}{2}$ gr.

17. Kao br. 2. — Promjer toka 3 cm. 5 mm. Teži $16\frac{1}{2}$ gr. I jedna toka fali Ove su zapinjače u obće slabo sačuvane radi okisa.

18. Kao br. 2. — Promjer toka $4\frac{1}{2}$ cm. Duga $11\frac{1}{2}$ cm. Teži 59 gr.

γ. *U kojih se tjelo diže komice na prevrnuti luk.*

1. Dvie velike toke od oble žice 18 put zavojene, razito i uzporedno položene. Sredik je toka podpuno izpunjen. Tjelo, koje toke spaja, osobitoga je ustroja. Žica, polazeć iz toke, spušća se doli, i motajuć se jedan put na okrug, diže se napram tokam osovno u vis, i motajuć se gori tri put, opet se spušća malko doli na obluk, te dižuć se iznova gori, na novo se mota dva put. Ovako s jedne i s druge

toke. Sada padajuć opet doli da sastavi srednji obluk, žica postaje plosnata i sve se više širi, tako da ovaj treći obluk predstavlja četverouglastu oblučnu ploču. Sve to od jedne žice. Na ovih zapinjačah nema traga ni kvakam ni jezičcu; a pošto je tjelo od žice te slabo a toke teške, mal ne sve su u tjelu ulomljene. Pridržavala jih velika kosna jegla na obluk, koja je prolazila kroz dalnji omot žice. — Promjer toka 9 cm. 5 mm. Duga ukupno 25 cm. Teži 291 gr. — **Tab. XVIII, br. 45. a, b.**

2. Kao br. 1. — Promjer toka 8 cm. 5 mm. Duga 23 cm. Teži 225 gr.

3. Kao br. 1. — Promjer toka 8 cm. Duga 23 cm. Teži 227 gr.

4. Kao br. 1. — Promjer toka 7 cm. 8 mm. Duga 22 cm. 5 mm. Teži 182 gr.

5. Kao br. 1. — Promjer toka 7 cm. 6 mm. Duga 20 cm. 5 mm. Teži 178 $\frac{1}{2}$ gr.

6. Kao br. 1. — Promjer toka 6 cm. 7 mm. Duga 19 cm. 5 mm. Teži 114 $\frac{1}{2}$ gr.

7. Kao br. 1. — Promjer toka 6 cm. 3 mm. Duga 17 cm. 5 mm. Teži 119 gr.

8. Kao br. 1, nego žica, dižuć se u vis, mota se četiri put. — Promjer toka 6 cm. Duga 18 cm. Teži 94 gr.

9. Kao br. 1, nego žica, dižuć se u vis, oba puta mota se tri put. — Promjer toka 5 cm. 5 mm. Duga 16 cm. Teži 69 gr.

10. Kao br. 1. — Promjer 5 cm. 4 mm. Duga 15 cm. 5 mm. Teži 77 gr.

11. Kao br. 1. — Promjer 5 cm. 1 mm. Duga 14 cm. 5 mm. Teži 66 gr.

δ. Koje se od prednjih razlikuju.

1. Dvie debele toke od oble debele žice devet put zavojene, razito i uzporedno položene. Žica, polazeć iz toke, diže se napram tokam osovno u vis, mota se četiri put na okrug, te slazi da drugu toku sastavi. Kroz ciev, koju prave ona četiri okruga, mota se posebna tanja žica šest put, sastavljajući tako drugu ciev od šest okruga kao privjesak. Otraga u sried toka nema traga kvakam za jezičac. — Promjer toka 7 cm. 6 mm. Duga 18 cm. Teži 340 gr. — **Tab. XVIII, br. 46.**

2. Dvie velike toke od žice četrnaest put zavojene, razito i uzporedno položene, medju sobom sdružene putem iste žice, koja iz jedne toke polazi u drugu upravno ali nakoso. Žica je obla, osim u

okrajnom okrugu i u spojnici, gdje je četverouglasta. Okrajak žice u sred toka izlazi nazad kao kvaka. Jezičac je opao. — Promjer toka 7 cm. 7 mm. Duga 17 cm. 6 mm. Teži 173 gr. — **Tab. XVIII, br. 47.**

3. Samo jedna toka sa kvakom od zapinjače vjerojatno kao br. 2. — Promjer 7 cm. 8 mm. Teži 89 $\frac{1}{2}$ gr.

4. Toka od oble žice devet put zavojene. Okrajak u sred toke izlazi vani otraga kao da je pravio kvaku; drugi pako okrajak, izlazeć iz toke, pruža se dalje upravno za 5 $\frac{1}{2}$ cm., i svršuje šiljasto. — Promjer toke 5 cm. 3 mm. Duga sa šiljkom 11 cm. Teži 41 gr. — **Tab. XVIII, br. 48.**

5. Dvie toke od oble devet i deset put zavojene žice, medju sobom spojene oblukom od iste žice. Kvakam izada nema traga. Ovaj se predmet rabio i kao spona i kao privjesak. — Promjer toka 4 cm. 2 mm. Duga 8 $\frac{1}{5}$ cm. Teži 38 gr. — **Tab. XVIII, br. 49.**

6. Kao br. 5. Obe su toke od devet put zavojene oble žice. — Promjer toka 4 cm 1 mm. Duga 8 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 26 gr.

7. Kao br. 4. — Promjer toka 3 cm 7 mm. Duga 8 cm. Teži 24 $\frac{1}{2}$ gr.

8. Kao br. 4, ali malena. — Promjer toka 1 cm. 2 mm. Duga 2 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 1 $\frac{1}{2}$ gr.

ε. U kojih su toke pravi lieveni krugovi.

1. Dvie okrugle tanke ploče, na način toka u prednjih zapinjačah, usporedno položene. Tjelo, koje jih sdružuje, sastoji se od dvostruke pločice na način χ . Gori i doli u otvoru od χ jest po jedno okno. Okrugle ploče prodiru donekle u dvostruku središnju pločicu, jedna desno a druga lievo. Po dva čavlića trulate glave, zabodena na okrajciah od χ , zahvaćaju i utvrđuju sve U sried okruglih ploča utvrđeno je po jedno trulato veliko puce rupicom na vrhu, kroz koju polaze čavlići, koji, izlazeć vani odzada, sačinjavaju kvake za jezičac. Prostor na okruglih pločah ukrašen je sa 14 izdubenih okruga sve većih od puceta do ruba. — Promjer okruglih ploča 14 cm 6 mm. Duga je ukupno 31 cm. Teži 175 $\frac{1}{2}$ gr. Fali jedno puce, nešto od okruglih ploča, kvake i jezičac. — **Tab. XVIII, br. 50.**

2. Kao br. 1, ali na okrajciah od χ samo po jedan čavlić. — Promjer okruglih ploča 8 cm 9 mm. Duga 19 cm. 6 mm. Teži 122 gr. Fali još i drugo puce.

3. Kao br. 2, ali ostaje tjelo i uz njega samo nekoliko komadića od ploča. — Teži 48 gr.

4. Isti način kao br. 2, ali je sve jedan komad, osim što ima i ovdje u sried puceta rupica, kroz koju su prolazili čavlići, da odzada sastave kvake za jezičac. — Promjer okruglih ploča 8 cm. Duga 17 cm. 6 mm. Teži 135 gr. Malko okrnjena jedna ploča i jedno okno, a fale kvake i jezičac. — **Tab. XVIII, br. 51.**

5. Kao br. 4. — Promjer okruglih ploča 8 cm. Duga 17 cm. 1 mm. Teži 154 gr. Jedno okno okrnjeno, i fale kvake i jezičac.

6. Kao br. 4. — Promjer ploča 7 cm. 3 mm. Duga 16 cm. Teži 115 gr. Okrnjena oba okna.

7. Kao br. 4. — Na ovoj se opazuju izada izpod puceta ostanci željezne vrpce poprieko položene. — Promjer ploča 5 cm. Duga 11 cm. Teži 64 gr.

8. Kao br. 7. — Promjer ploča 5 cm. Duga 11 cm. Teži 106 gr.

9. Kao br. 8 u svem; teži samo 108 gr.

2. Zapinjače od žice na prosti luk.

α. Sa jeglom razstavljenom i kratkim stremenom.

1. Podugasti luk giblje se mal ne na dva kuta. Zavojka na glavi jednostruka. — Duga 5 cm. Teži 5 gr. — **Tab. XIX, br. 52.**

2. Luk na polukrug. Zavojka na glavi od četverokutne žice, a žica svršuje podpuno, tako da o popravku nemože biti govora. Iznad stremena četiri okrugića naokolo urezana. — Duga 9 cm. Teži 34 gr. — **Tab. XIX, br. 53.**

3. Kao br. 2, ali je bogatije okrugići nakićena. Stremen se diže kao kapa, dvostrukim redom piknja na odbit ukrašen. — Duga 8½ cm. Teži 26 gr. — **Tab. XIX, br. 54.**

β. Sa jeglom nerazstavljenom i kratkim stremenom.

1. Luk na polukrug. Zavojka na glavi jednostruka. — Duga 9 cm. Teži 23 gr.

2. Luk na polukrug, žica luka kao zasukana, a zavojka na glavi jednostruka. — Duga 7½ cm. Teži 9½ gr. — **Tab. XIX, br. 55.**

3. Luk podugast, od četverokutne žice, a zavojka dvostruka. — Duga 5 cm. 9 mm. Teži 5 gr. — **Tab. XIX, br. 56.**

4. Kao br. 3. — Duga 6 cm. 2 mm. Teži 2 gr.

5. Kao br. 3, ali žica s gornje strane obla a s donje ravna, te se luk sve više diže prama stremenu. — Duga 4 cm. 3 mm. Teži 3 gr. — **Tab. XIX, br. 57.**

6. Kao br. 5, ali nad lukom diže se po duljini huholj. Stremen opao — Duga 3 cm. 2 mm. Teži 1½ gr.

7. Kao br. 5, ali je žica luka četverouglasta, a zavojka jednostruka. — Duga 5 cm. 1 mm. Teži 2 gr. — **Tab. XIX, br. 58.**

8. Kao br. 2, ali luk giblje se na dva kuta. — Duga 5 cm. 4 mm. Teži 3 gr. — **Tab. XIX, br. 59.**

γ. Kao pod β, ali jantarskim zrnom na luku.

1. Oblučasti luk nosi na sebi jantarsko zrno pakrugasto, odzgora oblato a ozdola plosnato. Žica je četverokutna, a zavojka na glavi jednostruka. Jezičac opao. — Duga 2 cm. 2 mm. Teži 3 gr. — **Tab. XIX, br. 60.**

2. Kao br. 1, ali ima i jezičac. — Duga 3 cm. 6 mm. Teži 4 gr.

3. Kao br. 1, samo zavojka na glavi dvostruka. — Duga 4½ cm. Teži 4½ gr.

4. Kao br. 3. Sa jeglom, a stremen opao. — Duga 4 cm. Teži 4 gr.

5. Kao br. 3. Zrno oblučasto i valjasto. Bez zavojke i jezičca. — Duga 4 cm. 2 mm. Teži 7 gr.

6. Kao br. 3. Stremen opao. — Duga 4 cm. 6 mm. Teži 8 gr.

7. Kao br. 1, ali je žica trokutna. Ciela. — Duga 5 cm. 4 mm. Teži 11 gr.

8. Kao br. 3. Podpuna. — Duga 5 cm. 2 mm. Teži 10 gr.

9. Kao br. 3. Buduć se na glavi ulomila, isti se jezičac o glavi omotao (Ovakova iz Prozora u Mittheil. d. antr. Gesell. in Wien XIV. 95). — Duga 5 cm. 2 mm. Teži 5 gr.

10. Kao br. 3. Podpuna. Zrno oblučasto i valjasto. — Duga 5 cm. 2 mm. Teži 18 gr. — **Tab. XIX, br. 61.**

11. Kao br. 10. — Duga 5 cm. 2 mm. Teži 19 gr.

12. Kao br. 10. Jegla opala. — Duga 7 cm. Teži 17 gr.

13. Kao br. 1. Manjka veći dio jegle. — Duga 6 cm. 4 mm. Teži 17 gr.

14. Kao br. 1. Zavojka na glavi opala — Duga 5½ cm. Teži 22 gr.

15. Kao br. 3. Podpuna. — Duga 9 cm. 7 mm. Teži 29½ gr.

16. Kao br. 3, ali veoma osakaćena. — Duga 7 cm. Teži ovako 28½ gr.

17. Kao br. 3. Podpuna. — Duga 9 cm. 4 mm. Teži 29 gr.

18. Kao br. 3. Zrno je raztrešeno. — Duga 7 cm. 7 mm. Teži 44 gr.

19. Kao br. 3. Podpuna. — Duga 7 cm. 6 mm. Teži 43 gr.

20. Kao br. 3. Zrno više četverouglasto, a komad jezičca opao. — Duga 7 cm. 8 mm. Teži 47 gr.

21. Kao br. 3. Podpuna. — Duga 9½ cm. Teži 44 gr.

22. Kao br. 3. Jezičac odlomljen, a stremen opao. — Duga 10 cm. 7 mm. Teži 69 gr.

23. Kao br. 1. Na luku jedno s oboje strane plosnato zrno, a bilo jih više. — Duga 6 cm. 4 mm. Teži ovako 3 gr.

24. Kao br. 23, nego zavojka na glavi dvostruka. — Duga 5½ cm. Teži ovako 2 gr.

25. Dvanaest zrna sa komadi od luka, razne veličine i načina, njekeji nepodpuni, a njekeji okrugići ukrašeni.

26. Zrno plosnato ali pakružno, u kom komad luka, dvostrukimi okrugima sa rupicom po sriedi ukrašeno. — Dugo 6 cm., šir. do 4½. Teži 24 gr. — **Tab. XIX, br. 62.**

δ. Sa jeglom nerazstavljenom a podugim stremenom.

1. Luk na polukrug a zavojka dvostruka. — Duga 6 cm. Teži 10 gr.

2. Kao br. 1. Buduć opali zavojka i jezičac, bje kašnje na glavi probušena, i tu utvrđen željezni jezičac, od koga ostaju komadi na glavi i u stremenu. — Duga 11 cm. Teži 9 gr.

3. Luk podugast, zavojka dvostruka, a stremen na kraju užji. Crtkani ukrasi na luku i stremenu. — Duga 8 cm. 2 mm. Teži 11 gr. — **Tab. XIX, br. 63.**

ε. Kao pod β, ali je luk, u koliko nije pokrit zrnjem od razne tvari, plosnatom žicom na zasuk obložen.

1. Na luku je zrno iz staklene tvari modre i sa tri kao oka u naokolo. Svako oko sastoji se od tri okružna žljebića sa točkom po sriedi. Žljebići su izpunjeni žutom tvari, a oko je modro. Zavojka na glavi trostruka. — Duga 7 cm. Teži 20 gr.

2. Kao br. 1, ali zrno je poveće, i bez jezičca. — Duga 6 cm. 8 mm. Teži 36 gr.

3. Zrno jantarsko, oblučasto i valjasto. Zavojka trostruka. Manjka jezičac i stremen. — Ovako duga 6 cm. Teži 12 gr.

4. Zrno jantarsko, gori oblučasto a doli ravno. Bez zavojke i jezičca. — Duga 7½ cm. Teži 12½ gr.

5. Zrno jantarsko, s oboje strane plosnato. Zavojka jednostruka. Fali komad jezičca. — Duga 6½ cm. Teži 6 gr.

6. Kao br. 5. Zavojka dvostruka. Manjka stremen. — Duga 5½ cm. Teži 5 gr.

7. Zrno za više od pola oblato i na režnje po duljini razdjeljeno, doli ravno. Zavojka dvostruka. Opao stremen i komad jezičca. — Duga ovako 6½ cm. Teži 14 gr.

8. Opalo zrno i jezičac. Zavojka četverostruka. — Duga 7 cm. 3 mm. Teži 8 gr.

9. Zrno iz staklene tvari; ima četiri kuka u naokolo. Oko svakog kuka tri put se uzvija na zasuk do hrta žljebić, koj je izpunjen bio njekom žutom tvari. Zavojka je na glavi dvostruka ali je ulomljena. — Duga 9 cm. 7 mm. Teži 39 gr. — **Tab. XIX, br. 64.**

10. Kao br. 1, nego na luku tri zrna od staklene modre tvari. Žica na zasuk opala. — Duga 11 cm. Teži 46 gr.

11. Kao br. 1, nego na luku tri jantarska zrna, a zavojka dvostruka. — Duga 10½ cm. Teži 33 gr.

12. Kao br. 1, nego zrna opala, a zavojka četverostruka. — Duga 9½ cm. Teži 12 gr.

Dalje 6 odlomaka raznih.

13. Po sriedi nanizano pet zrna. Središnje oblato iz tuča sa pet kuka u naokolo, a do njega po dva druga plosnata, jedan od stakla a drugi od jantara. Zavojka četverostruka. Dva zrna opala. — Duga 9 cm. 8 mm. Teži 20 gr.

14. Zrno posried luka plosnato i četverouglasto, iz tuča. Zavojka dvostruka. Opao stremen i komad jezičca. — Duga 5½ cm. Teži 8 gr.

15. Zrno posried luka iz tuča na način posudice. Zavojka dvostruka. — Duga 8 cm. Teži 16½ gr.

16. Samo zrno kao pod br. 11. — Dugo 2½ cm. Teži 10½ gr.

17. Na komadiću luka oblato zrno iz tuča sa pet kuka u naokolo, a do njega po jedan kotačić kao krugla iz iste tvari. — Teži 23 gr. — **Tab. XIX, br. 65.**

18. Na komadiću luka dva oblata zrnca iz tuča, sa pet kuka u naokolo, ali po jedna u svakom od njih diže se na obluk. Teži 26 gr. — **Tab. XIX, br. 66.**

19. Na komadiću luka oblato zrno iz tuča sa pet kuka u naokolo. — Još sedam sličnih odlomaka od drugih zapinjača.

20. Zrno je iz tuca, ali pakrugasto, na način želuda, medju dva plosnata kotačića. Na njem crte na reckavicu. Jezičac opao. — Duga $9\frac{1}{2}$ cm. Teži 23 gr. — **Tab. XIX, br. 67.**

Još 6 ovakovih zrna. Dva su otraga užliebljena, a ostala plosnata. U trih luk bjaše od željeza, kako ostanci na njih kažu.

ζ *U kojih je luk od plosnate žice na način panta.*

1. Produženi luk sa kratkim stremenom. Jednostruka zavojka na glavi i jezičac od oble žice. — Duga $6\frac{1}{2}$ cm. Teži 4 gr. — **Tab. XIX, br. 68.**

2. Kao br. 1, ali je stremen podug i šiljast, a zavojka dvostruka. Crtami i okrugici ukrašena. — Duga 8 cm. Teži 9 gr. — **Tab. XIX, br. 69.**

3. Kao br. 2, ali je pant širji. — Duga $9\frac{1}{4}$ cm. Teži 7 gr.

4. Kao br. 3. Ulomljena. — Duga $8\frac{1}{2}$ cm. Teži 8 gr.

5. Samo odlomak luka još širjega. Po duljini urezan kao lanac od crtica. — Dug 5 cm. Teži 3 gr.

6. Kao br. 3, ali stremen svršuje živinskom glavom, koja se na koso diže. — Duga 6 cm. Teži 4 gr. — **Tab. XIX, br. 70.**

7. Kao br. 3, ali je luk na polukrug. Stremen se na kraju uzvija i natrag okreće na zavojak. — Duga $9\frac{1}{2}$ cm. Teži 19 gr. — **Tab. XIX, br. 71**

Uz ovu pet većih odlomaka. Na dva vidi se na glavi rupica, koja se još u staro doba napravila, kad se zavojka odlomila, za namješćenje jezičca.

8. Ovim slična, ali zavojka na glavi, četverostruka, vija se oko glave, a na stremenu rupica i na kraju pločica razito. — Duga 8 cm. Teži $12\frac{1}{2}$ gr. — **Tab. XIX, br. 72.**

η. *Sa lukom na način pijavke.*

1. Luk, po sriedi veoma debeo i obao, postaje sve tanji, te na jednom kraju pravi jednostruku zavojku i jezičac a na drugom mali stremen. Sva je crtami u naokolo ukrašena. — Duga $5\frac{1}{2}$ cm. Teži 35 gr. — **Tab. XIX, br. 73.**

2. Kao br. 1, ali je luk s dolnje strane ravan. Na glavi su dvie rupice, još u staro doba napravljene, kad se zavojka odlomila, za namješćenje jezičca, koj se na svom mjestu sačuvao. Crtami razno izkičena. — Duga $7\frac{1}{2}$ cm. Teži 37 gr. — **Tab. XIX, br. 74**

3. Kao br. 2, ali bez jezičca. — Duga 6 cm. Teži 37 gr.

4. Kao br. 1, ali stremen opao. — Duga $4\frac{1}{2}$ cm. Teži $27\frac{1}{2}$ gr.

5. Samo komad luka, 4 gr. težak.

6. Cielu luk, dug $3\frac{1}{2}$ cm., težak 5 gr.

θ. *Sa lukom otraga dubčastim na način plavčice.*

1. Luk na polukrug, jednostruka zavojka na glavi, a stremen dugačak. — Duga 5 cm. Teži $4\frac{1}{2}$ gr.

2. Cielu luk sastavljen od preokrenute plavčice. Na glavi poprieko cievčica od oble žice, a iz njezine sredine polazi jezičac Manjka komad cievčice. — Duga 5 cm. Teži 14 gr. — **Tab. XIX, br. 75.**

3. Kao br. 2. Dubčina plavčice je malena Žica, koja spaja okrajke cievčice, teče iznutra na polukrug. Komad luka sa stremenom opao. — Duga 8 cm. Teži $6\frac{1}{2}$ gr. — **Tab. XIX, br. 76.**

4. Luk sastavljen od tri preokrenute plavčice poprieko jedna uz drugu položene, oblučicem razstavljene. Preko plavčica komice pojas od okrugica. Na glavi poprieko cievčica od oble žice, iz koje u sriedini polazi jezičac. S druge strane teče dalje plosnata žica, koja se vjerojatno dokončavala na zasuk, pošto jezičac slazi otraga odanle, gdje se prve dvie plavčice stiču. — Duga $10\frac{1}{2}$ cm. Teži 48 gr. — **Tab. XVI, br. 35. Tab. XIX, br. 77.**

5. Kao br. 4, ali malena. Ostaju samo plavčice. — Duga 5 cm. Teži ovako 7 gr.

3. *Zapinjače sa cievi.*

α. *Sa dvie cievi samo na glavi.*

1. Glavu tvore dvie cievi od oble šest put zavojene žice, istom žicom spojene i razito jedna do druge položene. Iz sredine izlaze oba okrajka žice, jedan odeblji da sastavi luk i stremen, a drugi jezičac. Duga 9 cm. Teži 21 gr. — **Tab. XX, br. 78.**

2. Kao br. 1, nego luk iznad stremena giblje se na pravi kut. Jedna je ciev šest a druga sedam put zavojena. — Duga 7 cm. Teži 32 gr. — **Tab. XX, br. 79.**

3. Kao br. 1, nego manjka luk sa stremenom. Jedna je ciev devet a druga deset put zavojena. — Duga $5\frac{1}{2}$ cm. Ovako teži 13 gr.

4. Kao br. 1, ali žica, koja sastavlja luk, služi za jezičac, dočim druga upravna, na kraju se uzvija te pravi stremen. Cievi su osam put zavojene. — Duga 5 cm. Teži 12 gr. — **Tab. XX, br. 80.**

5. Kao br. 4, ali na upravnoj žici nanizano je oblasto jantarno zrno, žliebići po duljini ukrašeno. Cievi su, jedna osam a druga

sedam put zavojene. Jegla i stremen opali. — Duga $3\frac{1}{2}$ cm. Teži 6 gr. — **Tab. XX, br. 81.**

Uz ove ima još 8 komada veoma osakaćenih.

6 Kao br. 1, ali kroz cievi od tri zavoja polazi bronzena palica, u sred koje utvrđjena na omot glava luka. — Duga 8 cm. Teži 9 gr.

β. Sa dvie cievi na glavi a jednom na stremenu.

1. Glavu tvore dvie cievi od oble četiri put zavojene žice, istom žicom spojene i razito položene. Iz sredine izlaze oba okrajka žice, jedan da sastavi jezičac, a drugi, noseć šest plosnatih zrna od jantara, teče upravno i pravi ciev od četiri zavojke, te se diže osovno kao kvaka. — Duga 9 cm. Teži $26\frac{1}{2}$ gr. — **Tab. XX, br. 82.**

Još 10 nepodpunih.

γ. Na četiri cievi, dvie na glavi a dvie na stremenu.

Glavu tvore dvie cievi od oble jedanaest put zavojene žice, istom žicom spojene i razito položene. Iz sredine izlaze oba okrajka žice; jedan malko oblučast pravi jezičac, a drugi, noseć oblo podugačko jantarno zrno, teče napried ravno, i sastavivši isto onakove dvie cievi, diže se po sriedi i pravi dvostruki stremen kao kvaku. Cievi su s jedne strane 10 a s druge 11 put zavojene. — Duga 8 cm. Teži 41 gr. — **Tab. XX, br. 83.**

Uz ovu još sedam sličnih zapinjača, više manje manjkavih. Na njih zrna od jantara do 5, a dva su od staklene tvari, od kojih jedan je modraste boje, a drugi ima devet očiju sastavljenih od žutog okruga, u kom jasno-modra točka.

2. Kao br. 1, nego na žici, koja spaja prednje cievi sa ostražnima, utvrđjena je sa dva čavlića pločica bakrena, a na ovoj je ukovana druga četverouglasta oblučasta od žutoga stakla sa četiri žliebića po duljini. — Duga 5 cm. Teži 29 gr. — **Tab. XX, br. 84.**

4 Zapinjače sa zavojkama.

α. Sa jednom zavojkom na glavi i jednom nad stremenom.

Bez ukrasa.

1. Od uzke plosnate žice, a samo jezičac od oble. — Duga $6\frac{1}{2}$ cm. Teži 2 gr.

S ukrasi.

2. Od iste žice kao br. 1, nego na luku nanizano sedam plosnatih zrna od jantara. Zavojka na glavi trostruka, a nad stremenom jednostavna. — Duga 11 cm. Teži 34 gr. — **Tab. XX, br. 85.**

3. Od oble žice, a na luku nanizano pet plosnatih zrna od jantara, od kojih su tri opala. Zavojka na glavi četverostruka, a trostruka nad stremenom. — Duga $8\frac{1}{2}$ cm. Teži ovako 18 gr.

β. Sa dvie zavojke, jedna pod drugom, na glavi i sa jednom nad stremenom.

Bez ukrasa.

1. Zapinjača jako malena od plosnate žice s oblučastim lukom. Zavojke su jednostruke. Opao je stremen i dio zavojke nad njim. — Duga 2 cm. Teži 1 gr. — **Tab. XX, br. 86.**

2. Istoga načina kao br. 1, ali je veća, te joj luk jedva oblučast. Podpuna. — Duga $6\frac{1}{2}$ cm. Teži $4\frac{1}{2}$ gr.

3. Kao br. 2, nego četverouglasta. Luk polomljen, a veći dio igle opao. — Duga 5 cm. Teži ovako 2 gr.

4. Kao br. 2. Manjka na glavi dolnja zavojka i jegla — Duga 5 cm. Teži 2 gr.

5. Kao br. 2. U sried luka polomljena, a dolnja je zavojka na glavi dvostruka. — Duga 5 cm. Teži 2 gr.

6. Odlomak iste kao br. 5. — Teži $1\frac{1}{2}$ gr.

7. Kao br. 3, ali na glavi dolnja je zavojka trostruka, i tu je ulomljena. — Duga 5 cm. Teži 5 gr.

S ukrasi.

8 Zapinjača s oblučastim lukom, na kom je nanizano okrugljasto veliko zrno od bijelog stakla; a dva pomanja, po jedno sa svake strane, valjda popucala i opala. Žica je plosnata, a zavojke jednostruke. — Duga $5\frac{1}{2}$ cm. Teži $9\frac{1}{2}$ gr.

9. Kao br. 8, nego na luku sva tri zrna. Jegla već u staro doba slomljena, sa zavojkom je prikopčana. Manjka i stremen. — Duga $3\frac{1}{3}$ cm. Teži 11 gr.

10. Kao br. 8. Žica je uglasta, i na njoj su samo dva zrna. Jegla kao u br. 2. — Duga 6 cm. Teži 15 gr.

11. Kao br. 8, ali žica je okrugljasta, a na njoj jedno veliko modrasto zrno. Jegla kao u br. 2. Opala je jedna zavojka na glavi, a ostale su dvostruke. — Duga $5\frac{1}{2}$ cm. Teži 21 gr.

12. Kao br. 8, ali samo dva modra zrna na luku. Slomljena iznad stremena. Samo komad jegle. — Duga 5 cm. Teži 7 gr.

13. Kao br. 8, ali na luku samo dva modra zrna; glava sa jeglom opala. — Duga $3\frac{1}{2}$ cm. Teži $4\frac{1}{2}$ gr.

Priloženi odlomci od dvie druge zapinjače, jedna sa tri zrna staklena a druga sa dva.

14. Kao br. 8, nego na luku četiri velika tamnomodra sa strane plosnata zrna. Zavojka nad stremenom dvostruka, a obe na glavi trostruke. Od jegle samo odlomak. — Duga 9 cm. Teži 56 gr.

Priloženi odlomci od tri druge ovakove zapinjače.

15. Kao br. 8, nego na luku po sriedi veliko okruglasto prazno a po duljini sve naokolo na oka urezano zrno, a do njega po jedno stakleno bjelo zrno. Opalo jedno zrno, jedna zavojka na glavi i jegla. — Duga 6 cm. Teži 22 gr. — **Tab. 20, br. 87.**

16. Kao br. 8, nego je četverouglasta, sa tri bronzena zrna na luku, od kojih srednji je poveći, četverouglast i malko oblučastnima stranama. — Duga 3 cm. Teži 6 gr. — **Tab. XX, br. 88.**

Odlomci od tri zapinjače načina kao br. 16.

17. Kao br. 8, ali je četverouglasta, a luk je tankom bakrenom žicom na zavoj obložen, te nema zrna. — Duga 3 cm. Teži 1 gr. — **Tab. XX, br. 89.**

18. Kao br. 8, nego sa dva velika jantarska zrna, a treće je opalo. Srednje je zrno s oboje strane plosnato, a ostali samo s jedne. Zavojka nad stremenom je jednostruka, a na glavi gornja je dvostruka a donja trostruka. Žica je trokutna. — Duga 7 cm. Teži 35 gr.

19. Kao br. 8. Na luku nanizana su dva oblata zrna (treći valjda opao) isto velika od njeke staklene tvari priredjene na okruge žute i modre. — Duga $4\frac{1}{2}$ cm. Teži $3\frac{1}{2}$ gr.

20. Kao br. 19, podpuna. — Duga $4\frac{1}{2}$ cm. Teži 6 gr.

21. Kao br. 19, ali dva zrna opala. — Duga $4\frac{1}{4}$ cm. Teži $3\frac{1}{2}$ gr.

22. Kao br. 19; jedno zrno opalo. — Duga $5\frac{1}{4}$ cm. Teži $5\frac{1}{2}$ gr.

23. Kao br. 19, sa tri zrna a stremen manjka. — Teži 5 gr.

24. Kao br. 23, sa jednim zrnom, i stremen opao. — Duga $4\frac{1}{2}$ cm. Teži $4\frac{1}{2}$ gr.

25. Kao br. 24. — Duga $4\frac{1}{2}$ cm. Teži 4 gr.

26. Kao br. 19, sa dva zrna a treće opalo; srednje je poveće. Jegla i komadić stremena opali. — Duga 4 cm. Teži 8 gr.

27. Kao br. 26, sa sva tri zrna. Komad jegle opao. — Duga $5\frac{1}{2}$ cm. Teži 13 gr.

28. Kao br. 19, ali podpuna. Srednje je zrno veće i na četiri čunjaste guke. — Duga 6 cm. Teži 21 gr. — **Tab. XX, br. 90.**

29. Kao br. 28, ali ulomljena nad stremenom. — Duga $7\frac{1}{2}$ cm. Teži 71 gr.

30. Kao br. 26, ali četverouglasta. Zrna su izgledana, jedno opalo. — Duga 8 cm. Teži 47 gr.

31. Kao br. 30, ali na luku samo srednje zrno, a jegla manjka. — Duga 8 cm. Teži $56\frac{1}{2}$ gr.

32. Kao br. 30, a sva tri zrna jako su izgledana. Srednji je ogroman, te mu promjer $5\frac{1}{2}$ cm. — Duga $9\frac{1}{2}$ cm. Teži 102 gr.

33. Kao br. 1, ali luk se uvija na polukrug. Na luku dva zrna, a treće je opalo. Srednje je od jantara, poveće i na kuteve. — Duga 3 cm. Teži 4 gr.

Priložena su dva velika zrna, jedan okruglast, a drugi na četiri guke.

γ. Sa cijelim lukom na zavojke.

1. Zapinjača četverouglasta. Luk je od tri jednostruke zavojke sastavljen. Na glavi izpod zavojke još jedna druga, iz koje polazi jegla u stremen. Žica je uglasta. Na glavi ulomljena. — Duga 4 cm. Teži 3 gr.

2. Kao br. 1, ali manjkava i od plosnate žice. — Teži 2 gr.

3. Kao br. 1, ali od široke plosnate žice. Manjka glava i jegla — Duga 5 cm. Teži ovako 4 gr. — **Tab. XX, br. 91.**

4. Kao br. 3, ali zavojke na glavi dvostruke. Ulomljena i bez stremena — Duga 6 cm. Teži 5 gr.

5. Kao br. 1, ali je luk od četiri jednostruke zavojke sastavljen, a donja zavojke na glavi dvostruka. Žica je plosnata. Podpuna. — Duga $3\frac{1}{2}$ cm. Teži $2\frac{1}{2}$ gr. — **Tab. XVII, br. 50. XX, br. 92.**

6. Kao br. 1, ali je luk od deset zavojka, a o svakoj zavojki visi lančić od dva okruglića. Nema glave, jegle i stremena. — Duga $5\frac{1}{2}$ cm. Teži ovako 4 gr. — **Tab. XX, br. 93.**

5. Zapinjače, u kojih na koncu stremena diže se ravno ili nakoso na malenoj stalki putac, ili se stalka okreće natrag i svršuje šiljasto.

1. Luk na polukrug od debele oblasti žice, koja na glavi postaje plosnata i praveć dvostruku zavojku pretvara se u jezičac; dočim s druge strane sastavlja podugački stremen i na kraju ovoga

na stapki putac mal ne nakoso položen. — Duga $6\frac{1}{2}$ cm. Teži 11 gr. — **Tab. XX, br. 94.**

Uz ovu ima još 14 drugih sličnih, od kojih samo dvie sa jezičcem, a jedna je ukrašena sa obluci na sred luka, i mnogo odlomaka. Njekoje su na glavi provrtane, pokle se jezičac ulomio, da se ovaj iznova namjesti.

2. Luk poduljast, mal ne na kut; pri glavi kao kvrga, po sriedi dvie guke o boku; na kraju stremena diže se nakoso plosnati putac na stapki. Sa okrugici i crtami ukrašena. Manjka zavojka na glavi sa jezičcem. — Duga 13 cm. Teži 23 gr. — **Tab. XX, br. 95.**

Uz ovu još dvie druge, od kojih jedna ima i zavojku na glavi.

3. Kao br. 1, samo na koncu stremena stalka, dižuć se, okreće se natrag i svršuje šiljasto. U sred luka kosast. Manjka na glavi zavojka sa jezičcem. — Duga 7 cm. Teži 21 gr. — **Tab. XX, br. 96.**

4. Kao br. 3, ali zavojka na glavi već u staro doba probušena, da se opali jezičac uvrsti. — Duga $7\frac{1}{2}$ cm. Teži $9\frac{1}{2}$ gr.

6. Zapinjače sa krugljicami na luku i stremenu.

1. U sredini poluokruga krupna luka stoje poprečno na maloj stalki tri krugljice, po jedna o boku a jedna po sriedi. Buduć zavojka sa jezičcem već u staro doba opala, napravljena je na glavi još onda rupica za namješćenje jezičca. Oko rupice i u stremenu ima željezne tvori, te se čini, da je kašnje namješćeni jezičac bio od željeza. I dugi stremen, koj se nakoso diže, svršuje krugljicom na stalki. Luk i stremen ukrašeni su crtkami. — Duga 11 cm. Teži 28 gr. — **Tab. XX, br. 97.**

Ovakovih zapinjača ali razne veličine ima još 13 i tri poveća ulomka. U jednoj od njih luk se giblje na dva kuta, a sredina mu kao poveća kruglja. **Tab. XXI, br. 98.** U njekojih pako sredina luka s dolnje je strane malko dubčasta. Na jednoj o luku visi razstavljeni kolut od oble žice. Jedna ima još jedan dio zavojke na glavi, te na njoj nema traga željezu. Na jednoj stremen svršavao se sa dvie podugačke krugljice, a na drugoj pobočne krugljice izgledaju kao posudice, ili su polovične.

2. Luk na polukrug od krupne žice, koja se na glavi dva put mota i sastavlja jezičac, a s druge strane teče ravno i tvori stremen. Na koncu stremena teče dalje okrugljasta pločica, u sred koje čunjasta rupica. U sred luka o boku po jedna dvostruka krugljica, a po sriedi maleno korito. — Duga 8 cm. Teži 16 gr. — **Tab. XXI, 99.**

3. Kao br. 1., ali mjesto stremena luk se pruža plosnato, i pri kraju ima rupicu. Opala glava i jezičac. — Duga ovako $2\frac{3}{4}$ cm. Teži 2 gr. — **Tab. XXI, 100.**

4. Kao br. 1., ali nema krugljice u sred luka, a pobočne su dvostruke i polovične.

Ovakovih zapinjača ima još šest razne veličine.

5. Kao br. 4., ali sredina luka veoma se širi na četverokut, te su njekoje s dolnje strane na korito svedene. Kod njekojih se u koritu otraga opazuje neki osobiti znakovi na uzvis. Pobočne krugljice u njekojih su jednostruke, a u njekojih dvostruke. — Duga $6\frac{1}{2}$ cm. Teži 11 gr. — **Tab. XXI, br. 101. a. b.**

Ovakovih zapinjača ima još 11 razne veličine.

6. Na dva luka od debela panta. Na prednjem luku samo o boku po jedna kruglja. Drugi luk, koj je mnogo dulji i širji, ima luknju po duljini, a na koncu rupicu za jezičac, ponačinjenu pokle se ovaj odlomio bio. Stremen opao. — Duga $7\frac{1}{2}$ cm. Teži ovako 22 gr. — **Tab. XXI, br. 102.**

Još 5 raznih odlomaka.

7. Zapinjače na dva luka.

a. Bez privjesaka.

1. Na glavi dvie cievke poprieko položene jedna uz drugu, istom žicom otraga spojene. Šupljina cievka izpunjena je debelom palicom. Okrajak lieve cievke u sredini sastavlja jezičac: drugi pako, postavši sve deblji, tvori luk a zatim stremen, gdje dižuć se, svraća se natrag i teče napried iznad luka do dvie njegove trećine, te se tu oko njega uvija na okrug, praveć tako drugi luk. Gornji luk ukrašen je sa dva čvora jedan podaleko od drugoga i crknjami na obluk. — Duga 10 cm. Teži 72 gr. — **Tab. XXI, br. 103.**

2. Kao br. 1, nego na gornjem luku pet čvorova, srednji najveći. Manjka lieva cievka te s njom jezičac. — Duga $6\frac{1}{2}$ cm. Teži ovako $24\frac{1}{2}$ gr.

3. Kao br. 1, ali na gornjem luku dva čvora jedan do drugoga. — Duga $4\frac{1}{2}$ cm. Teži $6\frac{1}{2}$ gr.

4. Kao br. 1, nego donji luk dubčast na način plavčice, a na gornjem pet polučvora, no drugi je najveći. — Duga 5 cm. Teži $11\frac{1}{2}$ gr.

5. Kao br. 1, ali na gornjem luku okruglasta ploča, s donje strane dubčasta a s gornje sa dva kruga ukrašena. Do ploče s oboje strane po dva čvora. Manjka jezičac. — Duga $3\frac{1}{2}$ cm. Teži $3\frac{1}{2}$ gr.

Uz ovu tri odlomka.

6. Kao br. 1, nego na glavi nema cievka; tu se žica, koja je sva obla, dva put mota na okrug i jedan put na obluk zada, a na gornjem luku nema čvora. — Duga 10 cm. Teži $4\frac{1}{2}$ gr. — **Tab. XXI, br. 104.**

7. Kao br. 6, ali se žica na glavi mota na okrug četiri put. — Duga $10\frac{3}{4}$ cm. Teži 37 gr.

Uz ovu 13 nepodpunih.

8. Kao br. 1, nego okrajak gornjega luka samo se naslanja na donji luk, te svršuje na dva rožčića. Dolnji je luk krupan na način pjavice. Opala zavojka na glavi sa jezičcem i obe cievke. — Duga $5\frac{1}{2}$ cm. Teži $15\frac{1}{2}$ gr. — **Tab. XXI, br. 105. a. b.**

Uz ovu jedna podpuna i dva odlomka.

9. Kao br. 8, nego donji luk otraga je prazan na način plavčice. Veoma istrošena i manjkava. — Duga po prilici 6 cm. Ovako teži 7 gr. — **Tab. XXI, br. 106. a. b.**

10. Kao br. 9, ali gornji luk svršuje na tri rožčića. — Duga $5\frac{1}{2}$ cm. Teži $8\frac{1}{2}$ gr.

Uz ove 12 odlomaka.

β. Sa privjesci.

1. Zapinjača sa dvie cievke na glavi poprieko položene, istom žicom otraga spojene. Jedan okrajak ove iste žice, polazeć iz sredine glave, sastavlja jezičac, a drugi, polazeć isto iz sredine, diže se na luk i širi plosnato kao pant, izvana crtami ukrašen, te opada da sastavi stremen, a zatim se opet diže i kreće natrag da sastavi drugi luk padajuć na prvi luk, gdje je čavličem utvrđen. Na drugom luku pri koncu krugljica. O kolutiću, koj je u jezičac nanizan, visi dvo-glavati konjić, a izpod njega šest rupica razito, iz kojih doli pada šest veružica, koje se sa trouglastimi pločicama dokončavaju (V. Tab. XV.). Zapinjača je duga 10 cm., a sve ukupno 20 cm. — **Tab. XXI, br. 107.**

2. Kao br. 1, nego luk zapinjače bogatije ukrašen; kugljica na drugom luku čunjasta je i sa tri guke, a likovi doli pri kraju veružica su na način posudica. Zapinjača je duga $8\frac{1}{2}$, a sve ukupno 17 cm. — **Tab. XXI, br. 108.**

3. Polukružna pločica. Na upravnom rubu doli je više rupica, iz kojih padaju veružice. Veoma je osakaćena, a nema zapinjače. Pločica je na rubu $4\frac{1}{4}$ cm. duga.

4. Ploča okrugljasta na način srca, u sred koje diže se kao puca, po sriedi probušeno. Gori kao zdjelica u prosjeku, a doli iz rupica padale su veružice sa uglastimi pločicama na kraju. — **Tab. XXI, br. 109.**

5. Razni ulomci od pločica, koje su visile o jezičcu zapinjača — **Tab. XXI, br. 110. 111.**

6. Privjesak, koj se je našao uprav ispod predmeta br. 2, te je vjerojatno, da je i on visio o istoj zapinjači. Tjelo je sastavljeno kao preokrenuta ladjica crtami izkićena; na uglovih ladjice dižu se nakoso kao dvie ušice na kraju probušene, a po sriedi pruga, koja se natražke giba. Kroz taj nagib i ladjicu prolazi jegla na rudicu, koja se doli pruža u veliko zrno od jantara po sriedi probušeno, do koga doli opet takovo zrno pomanje, i nad ovim još jedno maleno. Ovakova dvostruka zrna našla su se i gori u prigibu do ušica, i izpod cieloga ovoga predmeta kao niz, valjda na pregači prišit. — **Tab. XXI, br. 112.**

7. Pločica na jedan polukrug s gornje strane a na dva s donje. Gori se pružaju kao tri ušice. U polukrugih doli po jedno jantarsko zrno, a dalje tri cievčice, ali se ne vidi na obluku nego samo jedna rupica, o kojoj su visiti mogle. Na pločici su urezana tri dvostruka okruglića sa piknjom po sriedi. — **Tab. XXI, br. 113.**

8. Zapinjače razne.

1. Luk na polukrug od plosnate dosta široke žice, prije nego sadje da sastavi stremen, vijuga se na način Ω. Na koncu stremena, koj je podugačak, nataknutu je dosta velika kruglja, koja je šuplja i na dvie pole razstavljena. Na glavi je rupica, gdje je još u staro doba zaboden bio jezičac, pokle se zavojka sa jezičcem odlomila. Čini se, da je taj drugi jezičac bio iz željeza, pošto ostaje još sada na stremenu okis. — Duga $9\frac{1}{2}$ cm. — **Tab. XVIII, br. 65. XXI, br. 114.**

2. Po sried podugačkoga luka krupna kruglja, iz koje izlazi zaoštrena palica sa isto takovom krugljom pri kraju. Komad zavojke sa jezičcem opao. — Duga 10 cm. Teži 29 gr. — **Tab. XXI, br. 115.**

Uz ovu odlomak druge iste vrsti.

G) Privješci.

Našasti su na prsih, viseći o odjelu, zapinjači ili nizu, a nekiji su možda i sam niz sastavljali.

1. Životinja četveronožna, uzgor zakovrčenim repom, glavom natrag okrenutom, dugim tielom i vratom, a goljenicami bez šapa. Na hrbtu dvie ušice jedna do druge po duljini, ukupno slivene sa tielom. Duga $5\frac{3}{4}$ cm. Teži 42 gr. — **Tab. XXII, br. 116.**

2. Kao br. 1, nego na okrajcih ozledjena. Duga $5\frac{3}{4}$ cm. Teži 30 gr.

3. Kao konj, ali samo jednom nogom s preda i zada, i jednim uhom na glavi, koja se diže ravno sa tielom. Rep doli okrenut. Na hrbtu ušica odlomljena. Dug 4 cm. Teži 8 gr. — **Tab. XXII, br. 117.**

4. Kokot sa huhorom na glavi. Oko mu je označeno dubokom jamicom. Nad hrbtom na malom stalku dvie brnice uzporodo. Dug 5 cm. Teži 31 gr. — **Tab. XXII, br. 118.**

5. Kao br. 4, ali oko nije označeno jamicom. Malko osakaćen. Dug $4\frac{1}{2}$ cm. Teži 26 gr.

6. Kao br. 4, ali bez huhora, te je kokoš. Okolo stalka na hrbtu uvita je žica na ∞ , možda poklem su se brnice polomile. Duga $4\frac{1}{2}$ cm. Teži 24 gr. — **Tab. XXII, br. 119.**

7. Kao br. 6, ali podosta iztrošena. Duga 4 cm. Teži 21 gr.

8. Posuda (Diota) sa dvie ručke, koje nadvišuje podvršje. Bok, koj je uglast, ručke i grlo sve naokolo ukrašeni su dubčastimi crtami razito. Podstavak je čunjast, doli ravan, te posuda po sebi stoji. Vis. sa ručkami 5 cm., a promjer o boku $2\frac{1}{2}$. Teži 57 gr. — **Tab. XXII, br. 120.**

9. Kao br. 8, nego ručke od boka do podvršja na luk. Podstavak okrugljast, te posuda o samu nestoji. Nema ukrasa. Vis. $4\frac{1}{2}$ cm. Promjer o boku $2\frac{1}{4}$ cm. Teži 40 gr. — **Tab. XXII, br. 121.**

10. Kao br. 9, ali su ručke opale, i na podvršju okrunjena. Vis. $4\frac{1}{2}$ cm. Teži 42 gr.

11. Kao br. 9, ali jedna ručka opala, te na grlu skroz probušena. Vis. $4\frac{1}{2}$ cm. Teži 36 gr.

12. Kao čunjić, unutra prazan, otvorom oblastim, i s brnicom na vršku. Pet komada i 2 odlomka. Vis. do $4\frac{1}{2}$ cm. Teže do 12 gr. — **Tab. XXII, br. 122.**

13. Cievčice, s gornje strane podstavkom brnice zatvorene. Njekoje su ukrašene pri krajevih sa trostrukim urezanim okrugićem.

Ima jih 19 prilično sačuvanih i tri odlomka. Vis. do $3\frac{1}{2}$ cm. Teže do 6 gr. — **Tab. XXII, br. 123.**

Gosp. Ivan Marek razlučio je jedan od ovih odlomaka u kr. sveuč. lučbenom zavodu u Zagrebu, te je u njem našao: 87.889% bakra, 11.231% kositra, a tragove samo kobalta i željeza.

14. Viedrić, oblasto bez podstavka a s provrsлом zajedno slivenim, unutra prazan. Dva osakaćena, i tri odlomka. Vis. 5 cm. Promjer o boku 2 cm. Teže do 7 gr. — **Tab. XXII, br. 124.**

15. Posudica na preokrenuti čunj, sa provrsлом, i sa jaružicom sve naokolo izpod podvršja kao grlić, i sa krugljicom doli na kraju. Tri komada. Vis. $3\frac{1}{4}$ cm. Promjer o boku 2 cm. Teže do 4 gr. — **Tab. XXII, br. 125.**

16. Posudica kao br. 15, ali punim koritom, nema grlića, te doli na kraju čunjić tako da stoji. Vis. 3 cm. Teži 21 gr.

17. Kao oblasti sićie sa provrsлом. Osam komada, od kojih nekiji osakaćeni. Vis. 3 cm. Teže do 5 gr. — **Tab. XXII, br. 126.**

18. Tielo mal ne četverouglasto, u nutri prazno, sa 6 poduljastih okna naokolo komice, naime po dva spređa i zada a po jedno sa strane. Gori na stalku brnica a doli oblasti podstavak. Osam komada i 3 odlomka. Vis. 5 cm. Teže do 11 gr. — **Tab. XXII, br. 127.**

19. Tielo oblasto, krupno. Gori po sriedi diže se podulja ušica, a doli na malom grliću polukruglja. Naokolo tiela osam guka. Vis. $3\frac{1}{2}$ cm., a promjer $2\frac{1}{2}$. Teži 40 gr. — **Tab. XXII, br. 128.**

20. Kao br. 19, ali bez guka i ukrašen. Vis. 2 cm. Teži 3 gr. — **Tab. XXII, br. 129.** (naopako položen).

21. Kao br. 20, ali bez polukruglje doli. Vis. $1\frac{1}{2}$ cm. Teži 1 gr.

22. Kao br. 21, ali mjesto brnice cievčica. Vis. 2 cm. Teži 1 gr. — **Tab. XXII, br. 130.**

23. Plosnati okrug sa ušicom gori. Promjer 3 cm. Teži 4 gr. — **Tab. XXII, br. 131.**

H) N i z i.

1. Od tuča.

a. U spodobi čovjeka.

1. Niz od ploča urezanih u spodobi čovjeka. Gori na glavi kao obluchasti šešir. S boka padaju ruke na pravi kut. Odjelo širi se doli na dva kuta, a iz njega prodiru dalje kao noge sastavljene od dva polučunja, jedan nad drugim. Iza glave ušica. Ima 33 komada ciela i jedan bez glave. Vis. $6\frac{1}{2}$ cm. Teže do 12 gr. — **Tab. XXII, br. 132.**

2. Niz od ploča kao gori. Sešir je označen sa dvie pruge sdruzene na kut, a isto tako i ruke, te i noge se šire na kut, i ithyphalličan je. U glavi je rupica, kroz koju polazi okruglić, te mu ne treba ušice. 12 komada ciljnih, a 2 osakaćena. Vis. 6 cm. Teže do 8 gr. — **Tab. XXII, br. 133.**

3. Kao br. 2, nego bez nogu. Pet komada. Vis. 5 $\frac{1}{2}$ cm. Teže do 9 gr. — **Tab. XXII, br. 134.**

4. Kao br. 3, nego ruke su označene šiljkom razito položenim, a medju šilci diže se osovno treći šiljak. Otraga dvie ušice, jedna izpod druge. 38 komada. Vis. 5 $\frac{1}{2}$ cm. Teže do 6 gr. — **Tab. XXII, br. 135.**

5. Kao br. 4, samo otraga jedna ušica. Dva komada ciela, a dva bez glave.

6. Kao br. 4, nego mjesto šipa do boka, dvie pružice četvero-uglaste, a medju ovimi po sriedi nizka glavica. Otraga jedna ušica. 16 komada. Vis. 6 $\frac{1}{4}$ cm. Teže do 7 gr. — **Tab. XXII, br. 136.**

7. Kao br. 4, nego mjesto šipa o boku okrugle pločice, a po sriedi ništa; te donjni rub odjela na luk. Jedan komad. Vis. 4 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 5 gr. — **Tab. XXII, br. 137.**

8. Kao br. 7, nego o boku po jedan luk u spodobi čučee ptice s otvorom vani, a sva je ploča ukrašena sa dubčastimi okruglić jamicom po sriedi. U glavi je rupica za visenje, te nema ušice. Jedan komad. Vis. 6 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 6 gr. — **Tab. XXII, br. 138.**

9. Ploča po načinu prednjih, nego bez šešira, rupicom na glavi, bez ruku, a doli otvorena na polukrug. Jedan komad. Vis. 5 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 5 gr. — **Tab. XXII, br. 139.**

10. Kao br. 9, ali doli ravna, a sve naokolo zubata. Vis. 5 $\frac{1}{4}$ cm. Teži 4 gr. — **Tab. XXII, br. 140.**

β *Razne vrsti.*

1. Odlomak od niza sastavljena od čovječjih glava. Nad glavami na malom stalku cievčice razito položene, kroz koje polazi mjedena žica, koja jih spaja u niz. Sačuvale su se samo dvie glave i pet cievčica sa žicom. — **Tab. XXII, br. 141.**

2. Niz od zrna sastavljenih od dvaju pružica prekrstenih na X. Okrajci su i sredina na podeblju polukruglju. Zada po sriedi ušica. Osam komada ciljnih a 9 kom. sa pokvarenom ušicom. Pojedini teže do 3 gr. — **Tab. XXII, br. 142.**

3. Niz od malenih tankih bakrenih okruglića. Po sriedi padaju četiri (na slici su tri) okruglaste plosnate pločice jantarske sa cievčicom kao glava; dvie srednje su poveće. Svaka pločica stoji medju dva okruglića iz iste stvari. Sve teži 31 gr. — **Tab. XXII, br. 143.**

4. Niz od okruglih kutijica, sa cievčicom na glavi razito položenom. Kutijice su oblaste; samo pri rubu plosnate. Sastoje se od dvie pločice mal ne sasvim iste, ujedno skopčane veoma umjetno gori u cievčici. Izgledaju i kao zapisi, u kojih se čuvale svete moći. Samo na cievčici urezane crtice po duljini. Deset komada ciljnih i 6 polovica. Promjer u svih 3 $\frac{1}{2}$ cm. Teže do 18 gr. — **Tab. XXII, br. 144.**

5. Kutijica kao br. 4, ali mjesto cievčice gori, četverokutna pločica, po sriedi probušena. U sried kutijice unutra čavlič, da se ne zgnječi. Rub je pilast. Jedan komad. Promjer 2 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 3 gr. — **Tab. XXII, br. 145.**

6. Niz od kutijica sasvim okruglih i oblastih sa uzkom ušicom na glavi. U sredini kutijice unutra čavlič, da se ne zgnječi. Oko glave čavliča jedan ili više dubčastih okruglića. Dvanaest komada ciljnih a 9 polovica. Promjer 2 cm. Teže do 3 gr. — **Tab. XXII, br. 146.**

7. Kao br. 6, nego po sried kutijice nema čavliča, pošto je ploča jača, a kutijica je više obla. Tri komada. Promjer 2 cm. Teže do 4 $\frac{1}{2}$ gr. — **Tab. XXII, br. 147.**

8. Niz od okruglih kutijica, bez ušice. Po sriedi kao kapica, u sredini i skroz probušena. Oko kapice na plosnatom rubu više dubčastih okruglića. Trinaest polovica. Promjer do 2 cm. Teže do 4 gr. — **Tab. XXII, br. 148.**

9. Niz od cievčica, sastavljenih od četverouglastih podugačkih pločica na cievčicu uvitih. Pet ciljnih i jedna manjkava. Duge do 2 $\frac{1}{2}$ cm. Teže 1 gr. — **Tab. XXII, br. 149.**

10. Veružice od pakrugastih razstavljenih okruglića. Žica je podosta široka i krupna. — **Tab. XXII, br. 150.**

2. *Od jantara.*

Niza od jantara, te opalih zrna od njih već se izkopalo u Prozoru na tisuće i tisuće, te jih množina u muzeju, ali su se kroz rad i drugako u većem broju razdrobili i uništili. Zrna su od najmanjih do najvećih do sada poznatih, dosižu naime do 7 cm. promjera ili duljine. Velikom su većinom plosnati okrugli, a mal ne svi su u sredini ili duljinom probušeni. U ostalom odlikuju se i po prevelikoj različenosti forma, te smo njekeje iztaknuli na osobitoj tabli. Boja

je obično zagaseno-crvenkasta; ali je kadkada i žuta, u riedko pako jasno žutkasta. Njekoja su zrna i ukrašena, ali samo okrugići i crtami. — **Tab. XXIII.**

3. Od staklene tvari.

I ovakovih se niza i zrna od njih u ne manjoj množini nego li od jantara izkopalo u Prozoru, te i mnogo kroz izkapanje i drugako satrlo. I oni su razne veličine, naime od $\frac{1}{2}$ cm. u promjeru do $4\frac{1}{2}$. I po načinu još više se razlikuju nego li oni od jantara, pošto jim tvar veoma tvrda. Većinom su krugljasti, ali ima i plosnatih, jajastih, na dva, tri i četiri čunja obratno spojena, kao privjesci sa ušicom, kao puceta i t. d. U njih je i boja razna, naime otvoreno i zagašeno žuta, modra, bjelkasta, crna, crvena, a dva su zrna i zelena. Mnogi su ukrašeni dubčastimi okrugići izpunjenimi žutom tvari, dočim je ostalo na njih modro. Na **Tab. XXIV.** do našamo glavnije njihove razlike u koliko se tiče načina i boje.

V) Pojasi.

1. Od tuča kao ploče, koje su se po dvie s preda na podpunom pojasu od kože prebijale.

a) Ploče sa likovi.

1. Ploča od pojasa slikami nakićena. Na željeznoj ploči utvrđena je sa tri čavlića, dvama na širjoj a jednim na užjoj strani, tanka tučana ploča, na kojoj se vide slike na odbit napravljene. Gori kao široka posuda na stalku u prosjeku, na rubu ptičijimi glavama ukrašena, a kitom po sriedi. Izpod glava zabodeni su čavlići, a pod ovimi šestozračne zvjezdice. Po sriedi izpod stalka posude glava ženska sa diademom od krugljica i kreljuti, izpod kojih po jedna gusćica. Iz glave slazi doli mal ne do kraja upravno po sriedi dosta debeo trak zubat na način hrbtenice, a nezna se kako se dokončavao, pošto je tu čavlić zaboden; a isto tako slaze desno i lievo ovoga središnjega traka po šest drugih tanjih, ali nakoso i po dva mal ne skupa, te su ovi čvornasti i valasti na izmjenu. Doli do središnjega traka po jedan kaleb razkriljenimi kreljuti na svakoj strani, a izpod njih po jedna pliskavica. Napokon doli dvie ladje a na njih po jedan kacigasti vojniki, jedan prama drugomu, štitom i kopljem u rukuh. Ploča je kao zarubljena željeznim pantom, a širja je na jednom nego na drugom kraju. Kvaki otraga nema traga, jer se izjela buduć od željeza. Gori pomenuta tri čavla po svoj prilici kašnje

su zabita, pošto kvare sliku. Duga je $15\frac{1}{2}$ cm., šir. s jedne strane $5\frac{3}{4}$ a s druge 4 cm. Teži 101 gr. — **Tab. XXV, br. 1. (151).**

2. Poveći odlomak ploče od pojasa kao br. 1. Ista je mal ne i predstava, nego u povećem obliku. Duga je 12 cm., šir. na cijeloj strani $4\frac{1}{2}$. Teži ovako 72 gr. — **Tab. XXV, br. 2. (152).**

3. Ulomak od širje strane jedne treće ploče od pojasa, koja je drugako ukrašena. Kao što u prednjih, tako i ovdje tanka tučana ploča leži na krupnoj ploči željeznoj, te je isto željezom naokolo zarubljena. U širjem okrajku ploče kao da je zabodeno do šest koplja isto razdaleko jedno od drugoga, a medju njimi po jedna osmozračna zviezda, nego jedna je u nju pribitim čavličem uništena. Izpod koplja dva konjanika, kacigasta, po načinu dioskura sa piknjom nad glavom, jašu u propanj jedan za drugim. Pod ovim ostaje još grlo i glava guske desno okrenute, i tragovi možda njeke posude; ostalo je propalo. Ovako je duga $7\frac{1}{2}$ a šir. 7 cm. Teži 51 gr. — **Tab. XXV, br. 3. (153).**

b) Ploče bez likova.

α. Sa dva gumba na krajevih.

1. Podpuna ploča četverouglasta, debela, duga 11 cm., šir. na jednom kraju 3 a na drugom $3\frac{3}{4}$. Teži 54 gr. Gornji prostor po duljini razdjeljen je na tri polja. Srednje je polje bez ukrasa; gornje pako i donje ukrašena su isto, t. j. dvostrukim redom trokuta, urezanimi crtami izpunjenih. — **Tab. XXV, br. 4. (154).**

2. Poveći odlomak ploče bez ukrasa, dug 5, šir. $2\frac{1}{2}$ cm. Oba gumba opala. Teži 10 gr.

3. Poveći odlomak, ukrašen trimi izbočitim pružicama po duljini i jednom po širini, koja spaja sve tri na kraju. I uz rub teče takova pružica. Duga $4\frac{1}{4}$ cm. a šir. $3\frac{1}{2}$. Teži 15 gr.

4. Dva odlomka od tanke ploče, malimi točkami na odbit na rackavicu ukrašena, obložena isto takovimi pločicama, čavlići utvrđenimi. Gumbi su na jednom obsežni i plosnati, a stapka njihova dokazuje, da je ploča ležala na pojasu od kože. Teže oba 21 gr. — **Tab. XXV, br. 5. 6. (155. 156).**

β. Sa dva gumba na jednom a tri na drugom kraju.

1. Podpuna ploča četverouglasta, debela, duga $9\frac{1}{2}$ cm., šir. na jednom kraju 4 a na drugom $4\frac{1}{4}$ cm. Teži 60 gr. Lice je ukrašeno sa tri reda od pet dubčastih okrugića sa piknjom po sriedi, i

pet pružica na rackavicu. Rub se diže na kut, koj je izrezan. Na jednoj strani otraga kuka kao kopča. — **Tab. XXV, br 7. (157).**

2. Ploča kao br. 1, duga 17 cm., šir. $4\frac{1}{2}$. Teži 105 gr. S jedne strane kutevi su oblučni; a tu je otraga po sriedi pribita željezna kopča mjesto tučane opale. Ukrasu na licu jedva traga.

γ. Sa tri gumba na oba kraja.

1. Podpuna ploča četverouglasta, debela, duga $10\frac{1}{2}$ cm., šir. 4. Teži 53 gr. Lice je ukrašeno sa tri reda od osam dubčastih okrugića sa piknjom po sriedi, rub je pako naokolo a oblato podignut. Na jednom kraju otraga stoji kuka kao kopča.

2. Ploča kao br. 1, nego malko oblučna, duga 18 cm., šir. 3. Teži 36 gr. Uz rub po duljini izdubena po jedna crta, a pri krajevih po širini niz oduljastih četvorina.

3. Ploča kao br. 1, nego podosta oblučna, duga 25 cm., šir. od 3 do $3\frac{1}{2}$. Teži 105 gr. Uz rub po duljini teče dvostruka crta.

4. Još osam komada s jednog kraja prebitih, te se rupice za čavlice na novo napravile.

δ. Sa četiri gumba s jedne strane a jednim s druge.

1. Ploča kao gori, duga 16 cm., šir. od $4\frac{1}{2}$ do 5. Teži 106 gr. Na licu uz rub po duljini teče dvostruka crta. Sa strane, gdje je jedan gumb, kašnje bje pribita željezna kvaka.

ε. Sa četiri gumba s obojeg kraja.

1. Ploča kao gori, duga 24 cm., šir. 7. Teži 313 gr. Na licu uz rub po duljini teče dvostruka crta; a u ovoj urezani okrugići sa piknjom po sriedi. — **Tab. XXV, br. 8. (158).**

2. Ploča kao gori, duga $21\frac{1}{2}$ cm., šir. od 5 do $5\frac{1}{2}$. Teži 186 gr. Uz rub po duljini po dvije crte urezane. Na jednom kraju po sriedi kvaka iz iste ploče.

3. Ploča kao gori, polomljena, duga $15\frac{1}{2}$ cm., šir. $4\frac{1}{2}$. Uz rub po duljini teče trostruka crta. Na jednom kraju otraga okorušina željezna valjda od kašnje pribite željezne kvake.

4. Okrajak od ploče, na kom su dva reda gumba. Ovaj je dug 8 cm., šir. 4. Teži 27 gr. Uz rub po duljini jedna izdubena crta, a uz nju niz od piknjica.

θ. Sa pet gumba.

1. Odlomak od ploče, dug 10 cm., šir. $4\frac{3}{4}$. Teži 46 gr. Uz rub po duljini dvostruka crta. Na drugom manjkavom kraju kašnje su napravljene dvie rupe za čavlice.

2. Odlomak, dug $14\frac{1}{2}$ cm., šir. $4\frac{1}{2}$. Teži 81 gr. Uz ono pet gumba kašnje napravljene su tri druge rupice na trokut i još dvie na krnom okrajku za gumbke željezne, koji su pridržavali željeznu ploču otraga, na kojoj je i kvaka utvrđena bila. Uglovi su okrugljasti, dvostrukimi okrugli od dubčastih piknja urešeni. Uz rub po duljini teče dvostruka crta.

3. Odlomak od jednostavne ploče, dug $6\frac{1}{2}$ cm., $4\frac{3}{4}$ šir. Teži 19 gr.

4. Odlomak sa dvostrukim redom gumba, dug 13 cm., šir. $4\frac{1}{2}$. Teži 80 gr. Kašnje napravljene po dvie rupice na krajevih za željezne gumbke. — **Tab. XXV, br. 9. (159).**

η. Kvake od pojasnih ploča opale.

1. Kao poduljasta trokutna pločica, na jednom kutu zavinita. Na užjoj strani trokuta dvie rupice za čavlice. Lice je ukrašeno sa šest dvostrukih urezanih okrugića piknjom po sriedi. Duga 6 cm. Teži 7 gr. — **Tab. XXV, br. 10. (160)**

2. Kao br. 1, nego samo četiri okrugića. Zavinuti dio opao.

3. Ulomak jednostavne kvake. — **Tab. XXV, br. 11. (161).**

Uz ovo još više odlomaka raznih ploča i kvaka.

κ. Podpuni pojasi od tuča kao veoma široki pant.

Tri su istoga načina i radnje, svedeni na okrug, a malko čunjasti. Širina je u svih ista t. j. $10\frac{1}{2}$ cm, a duljina je ponješto razna, jer je jedan u naokolo dug 56 cm., drugi 53, a treći 50. Onaj teži 470 gr., a ovi po 430. Na krajevih su jim po tri čavlića, razito, koji imaju izvana glavu oblastu a otraga je nabita okruglja ta pločica valjda da neopadnu, ili bolje ova je pridržavala navučen remen na svezanje izada. I doli pri rubu ima do deset isto takovih čavlića, te je vjerojatno o njih visila pregača (Sравни sa Tab. XV.). Izvanjsko lice tih pojasa ukrašeno je sa redovi od piknja na odbit u celom prostoru. — **Tab. XXVI, br. 162.**

3. Pojasi od kože.

Mnogo se je ulomaka našlo u Prozoru od kožnih pojasa, ali nijedan do sada podpun, jer jih odveć vlažno tlo u dolini, a silne hrpe nabacena kamenja na briegu povrh tjelesa, ili oganj u izpaljenih izdrobilo ili uništilo. Jedva se spasio jedan poveći okrajni odlomak, na kom se učuvalo i tanko remenje, kojim se otraga pojas sveživao. Dug je 28 cm. a šir 3. Izvanjsko lice njegovo sve je malimi puceti u redovih od šest njih nakoso namješćenimi zastreno. — **Tab. XXVI, br. 163.**

J) S p o n e.

1. Spona sastavljena od panta podvostručena tako, da u pre-gibu, gdje se pant pretvara u oblastu žicu, ostane otvor na okrug, o kom visi kolut. Panti su među sobom utvrđjeni sa dva do pet čavlića sa glavom kao gumb. Najviše se nalaze uz pojas. Ima jih 29 prilično sačuvanih, i sijaset odlomaka. — **Tab. XXVI, 164. 165. 166.**

2. Spona kao pločica, sa ušicom gori. Na njoj je devet rupica, naime jedna gori izpod ušice po sriedi, a po četiri u dva reda po duljini, te je i ukrašena sa dva reda urezanih crtica. — **Tab. XXVI, br. 167.**

K) Narukvice.

a) Od ploče uvite na valj.

1. Tanka a široka četverouglasta ploča uvita na valj. Pri kraju gori i doli teku po tri reda piknja a sa strane po dva. Iza ovih sledi gori i doli trostruka crta a dvostruka po stranah; zatim uz zadnju crtu sve naokolo jedan red povećih piknja. Napokon u srednjem prostoru prikazuju se licem u lice kao dvie zmiije piknjami označene. Sva je radnja na odbit. Krajevi po dužini uviti su na cievčicu. Jedna je narukvica skoro ciela, a od njene družice ostaju samo dva povećea odlomka. Duga je 12 cm.; promjer pako na otvoru s jedne strane po prilici 5, a s druge 6 $\frac{1}{2}$ cm. — **Tab. XXVI, br. 168.**

2. Kao br. 1, ali je drugako ukrašena. Cijeli prostor dieli se po širini u četiri pojasa piknjastimi crtami razstavljena. Prvi i treći pojas izpunjeni su piknjastimi crtami nakoso položenimi ali u protivnom pravcu; u drugom pojasu piknjaste crte su na trokute razporedjene, a u četvrtom na četvorine. Krajevi su po duljini i ovdje prigibljani samo, te na uglovih je po jedna rupica da se kopčom pridruže. — Samo jedna narukvica. Duga je 12 cm.; promjer na

otvoru s jedne strane po prilici 5 $\frac{1}{3}$ a s druge 7 cm. — **Tab. XXVI, br. 169**

3. Kao br. 1, ali je i ova drugako ukrašena. Od kraja do kraja po širini teče sedam trostrukih niza od piknja. Na uglovih i ovdje rupice. Ostaju samo poveći komadi. — **Tab. XXVI, br. 170.**

b) Od zasukane žice na valj.

1. Dvie istovietne narukvice na zasuk, veoma liepo sačuvane. Žica je obla i tanka; mota se oko sebe 16 do 17 put, te sastavlja valj 5 cm. dug, promjerom 4 $\frac{1}{2}$ s oboje strane. Okrajci žice svršuju na oko od plosnate žice. O oku visi kolutić. Jedna teži 109 a druga 111 gr. — **Tab. XXVI, br. 171.**

2. Narukvica od mal ne 1 cm. široke žice. Mota se oko sebe 14 put, i sastavlja valjak 12 $\frac{1}{2}$ cm. dug, promjerom od 6 $\frac{1}{2}$ do 7 cm. Izvana po sriedini žice teče kao hrbtica na zaoštren trokut. Okrajci se uvijaju na oko. Teži 364 gr. — **Tab. XXVI, br. 172.**

3. Dvie istovietne narukvice od 12 put zavojene žice na valjak 6 cm. dug, promjerom od 4 do 4 $\frac{1}{2}$ cm. Samo je jedan okrajak, na oko zavojen, ostao, a tri su opala, te su tako manjkave. Teži jedna 55 a druga 48 cm.

4. Narukvica od plosnate žice 11 put zavojene na valjak dug 5 cm., promjerom 4 $\frac{1}{2}$. Čini se, da su okrajci svršavali oblasto, ako je ciela. Teži 39 gr.

5. Narukvica od plosnate žice 12 put zavojene na valjak dug 15 cm., pošto je žica razvlačena, promjerom od 4 $\frac{1}{2}$ do 5 cm. Jedan okrajak svršuje na oko, a drugi je opao. Teži 68 gr. — **Tab. XXVI, br. 173.**

6. Ostanci od dvaju drugih ovim sličnih narukvica.

L) Koluti.

a) koji su služili kao narukvice ili za koju drugu porabu.

α. Nerazstavljani.

1. Od široke žice (do 1 $\frac{1}{2}$ šir.) kao pant, s jedne strane plosnati a s druge oblasti, hrbticom po sriedi naokolo. Četiri su. Promjer od 7 do 8 cm. Teže od 22 $\frac{1}{2}$ do 48 gr.

2. Kao br. 1, ali s oboje strane oblasti, bez hrbtice. Njekoji su s nutra malko izlizani, s čega se vidi, da je o njih nešto visilo.

Ima jih 15. Promjer od $5\frac{1}{2}$ do $7\frac{1}{2}$ cm. Teže od 11 do 31 gr. — **Tab. XXVI, br. 174.**

3. Kao br. 1, nego bez hrbtice. Oblasta strana ukrašena je trostrukim crtami na kut. Promjer $7\frac{1}{2}$ cm. Teži $14\frac{1}{2}$ gr. — **Tab. XXVI, br. 175.**

4. Kao br. 2, ali od uzke žice, i urezanimi crtami na hrpice popreko urešen. Promjer $7\frac{1}{4}$. Teži 12 gr. U dva komada razstavljen.

5. Široki pant, s oboje strane plosnat. Na jednoj strani medju dva niza od crtica piknjicami označene su gušćice jedna za drugom na trku sve naokolo. Odpao komad. Promjer $7\frac{1}{4}$. Teži ovako 10 gr. **Tab. XXVI, br. 176.**

6. Kolut s jedne strane plosnat a s druge jedva oblast. Iz ruba izvanskoga prodiru vani sve naokolo kao zubići, 15 na broju. Visi kao privjesak mala zavojica. Promjer 6 cm. Teži $8\frac{1}{2}$ gr.

7. Kao br. 6, ali zubići većinom opali. Promjer $5\frac{1}{2}$ cm. Teži 6 gr.

8. Dva koluta kao br. 6 sblížena i sdružena pantom od kože. Po sriedi povrh panta okrugla ploča kao veliko puće. Čavlić s oblom glavicom držao je ploču skopčanu sa pantom. Promjer koluta $5\frac{1}{2}$ cm. a ploče $4\frac{1}{4}$. Sve teži 24 gr. — **Tab. XXVII, br. 177.**

9. Kolut od oble unutra prazne žice. Malko manjkav. Liepo urezanimi crtami po duljini i popreko ukrašen. Promjer $7\frac{1}{2}$ cm. Teži 14 gr.

10. Kolut od staklene tvari, iznutra ravan a izvana oblast. U tri komada razbijen, a nješto manjka. Promjer 6 cm. Teži ovako 27 gr.

β. Razstavljeni.

1. Od tanke oble žice, švršujuće s jedne strane na okno a s druge šiljasto. Pet jih, ali jedan se od ostalih razlikuje u tom, što i okno je od oble žice, dočim je u drugih od plosnate, a šiljak je utvrđen na kolutu trostrukim pantićem. Jedan je iznutri plosnat a izvana crtami popreko urešen. Promjer od $4\frac{1}{2}$ do $5\frac{1}{2}$. Teže od 3 do 6 gr.

2. Od debele žice iznutra plosnate a izvana oblasti. Izvana uz rub gori i doli naokolo jaružica, dočim je sredina ukrašena trostrukim crtami nakoso. Na krajevih manjkav. Promjer $6\frac{1}{2}$. Teži ovako 15 gr. — **Tab. XXVII, br. 178.**

3. Kao br. 2, ali nema jaružica, te je razno crtami ukrašen. Krajevi leže jedan preko drugoga. Promjer 6 cm. Teži 19 gr. — **Tab. XXVII, br. 179.**

b) Koji nisu mogli služiti kao narukvice, jer su pomniji, te su njekeji rabljeni na razne ukrase, a njekeji za prstenje.

Ovi su od veoma različitoga načina, te su razstavljeni ili nerazstavljeni, sa rupicom za visenje ili ne. Većina je njih od s oboje strane oblasti žice; njekeji su od plosnate s jedne a oblasti s druge strane, na kuteve, na zasuk i t. d. Tri su s oštrom hrbtinom, jedan izvana sve naokolo pilast, njekeji umotani sve naokolo tanjom plosnatom žicom i t. d. Dva imaju otraga još komad kože, na kojoj su prišiti bili. Svega 145 komada. Promjer od $1\frac{1}{2}$ do 4 cm. Teže od 2 do 30 gr. — **Tab. XXVII, br. 180. a. b. c. d. e. f. g. h**

M) Kolića.

1. Okrug sa dvie pruge na krst, sve spreda oblasto a zada ravno. Otraga kvake. Promjer 3 cm. Teži 5 gr.

2. Dva okruga, jedan u drugom, spojena sa četiri pružice na krst; sve plosnate. Zada ušica i odlomljena kvaka kao u zapinjači. Promjer $3\frac{1}{2}$ cm. Teži $6\frac{1}{4}$ gr. — **Tab. XXVII, br. 181.**

3. Kao br. 2, nego izada samo kvaka, a ušica opala. Cielo je koliće ponješto oblasto. Promjer 5 cm. Teži 15 gr. — **Tab. XXVII, br. 182.**

4. Kao br. 2, ali okrugi su spojeni sa 6 pružica. Zada samo kvaka. Promjer $4\frac{1}{2}$ cm. Teži 9 gr.

5. Okrug, komu je nutrnjost izpunjena sa 4 dvostruka polukruga. Otraga je sve ravno a s preda izbočito na kut. Zada samo kvaka i ušica kao u zapinjači. Promjer $4\frac{1}{2}$ cm. Teži 15 gr. — **Tab. XXVII, br. 183.**

6. Kao br. 1, nego u sredini kao plosnati gumb. Sa dvie kvake od široka panta, jedna prama drugoj. Promjer 5 cm. Teži 14 gr.

7–10. Kao br. 1, nego po sriedi s jedne strane cievčica, a s druge kvaka i ušica. Promjer $4\frac{1}{2}$ cm. Teži svako koliće od $10\frac{1}{2}$ do 14 gr. — **Tab. XXVII, br. 184. a. b.**

N) Zavojčice.

Zavojica ili cievčica od zavojene žice, našlo se mnogo, ali u lošom stanju, te se većim dielom razdrobilo. Njke su sastavljene od okrugle žice, njke od izvana okrugljaste ili na kut a iz nutri plosnate, a njke su s oboje strane plosnate. Obično je promjer s jedne strane veći, do preko 12 cm. te se postupno snizuje do najmanjega. Razne su dužine, te su naše i do 14 cm. duge. Njke svršuju s okrajkom uvitim na oko za učvršćenje. U nutri se njke nalaze izpunjene sa drvenom palicom. Našle su se više put viseći na prsuh, valjda nanizane na zapinjačah ili na lancih ili odjelu. — **Tab. XXVII, br. 185. 186.**

O) Puceta.

1. Puce na način kapice. U sredini izvana diže se dug šiljak, koj je kadkada tup a kadkada zaoštren. Izada preko šupljine stoji pružica kao ušica. Ima jih 224. Promjer do 2 cm. Teže do 4 gr. **Tab. XXVII, br. 187.**

2. Kao br. 1, ali u sredini izvana samo guka. Ima jih 47. Promjer do $1\frac{1}{2}$ cm. Teže do 1 gr.

3. Kao br. 2, ali izada popreko ušica kao pantić sa četiri rupice. Samo 2 komada. Promjer $2\frac{1}{2}$ cm. Teže 3 gr. svaki. — **Tab. XXVII, br. 188.**

4. S preda kao kapica, a zada pružica preko šupljine. Ovakovih je sjaset od najdrobnijih do $1\frac{1}{2}$ cm. u promjeru Težina jedva do siže do 1 gr.

P) Veružice.

Veružica od tučanih kolutića, promjerom manjim od 1 cm., našlo se mnogo u Prozoru. Kolutići se spajaju veoma različito, te sastavljaju veružice razne dužine. Ove se nalaze ili same kao nizovi, ili među sobom spletene kao vrpca. Među raznim veružicama našega muzeja stoje dvie skupine tako udešene da su mogle služiti ili kao diademi na glavi ili kao ogrljaji na vratu. — **Tab. XXVII, br. 189. 190.**

Q) Razni predmeti.

a) Od tuča.

1. Pliskavica, samo desnom lopatom i okom, i ustima otvore-nima. Rep svršuje oblasto. Duga 5 cm. Teži 16 gr. — **Tab. XXVIII, br. 191.**

2. Okruglasta palica, krasno crtami izkićena. Obe su glave oploštene i sa rupicom. U rupici okruglic, o kom visi privjesak kao sićic. Duga 11 cm. Teži 11 gr. — **Tab. XXVIII, br. 192.**

3. Ručka sastavljena od dvie zavojite palice, koje doli svršuju na oka, a gori se giblju razito, jedna desno a druga lievo, te na kratko uvijajuć se na reckavicu, obe sastavljaju kao pletenicu, iz koje padaju dvostruke veružice. Palice bjahu zamotane plosnatom žicom. Sve dugo bez veružica 16 cm. Teži ovako $28\frac{1}{2}$ gr. — **Tab. XXVIII, br. 193.**

Uz ovaj predmet još dva druga ovomu slična, ali veoma osakaćena.

4. Valjak od žice, koj se na obih krajevih postepeno širi na način kupe. Žica je u valjku trouglasta, u kupi okrugla. Pet komada mal ne sasvim istih sastavljalo je niz oko vrata. Svaki je dug $7\frac{1}{2}$ —8 cm. Promjer na valjku $1\frac{3}{4}$ cm., na kupi 4. Teže tri po 73 gr., jedan 69, a jedan 65. — **Tab. XXVIII, br. 194.**

5. Korito na način zvonca. Nad njim se dižu kao dva poprieko ravno usječena roga. Ukrašen je izvana sve naokolo urezanimi okruglic. Nije jasno, jeda li je unutra u sredini visio klepac. Vis. 4 cm., promjer na otvoru $5\frac{1}{2}$ cm. Teži $70\frac{1}{2}$ gr. — **Tab. XXVIII, br. 195.**

6. Čunj sa užjim postavkom, na kom su dvie rupice za čavlice, da se bolje na čem učvrsti. Vis. čunj 4, postavak 1, u sve 5 cm. Promjer 2 cm. Teži $74\frac{1}{2}$ gr. — **Tab. XXVIII, br. 196.**

Uz ovaj još jedan mali iste vrsti, ali postavak mu užji, i bez rupica. Teži $2\frac{1}{2}$ gr.

7. Kruglja sa četverouglastom ušicom gori za visenje. Moguće da je težina. Promjer $2\frac{1}{2}$ cm. Teži $89\frac{1}{2}$ gr.

8. Debela palica; s jedne strane svršuje glavicom a s druge plosnato, kao da se rabila za dljeto ili ključ. Duga $3\frac{1}{2}$ cm. Teži $8\frac{1}{2}$ gr.

9. Štipnice; ima jih više, ali u zločestom stanju. Od dvaju, koje su bolje sačuvane, dajemo sliku na **Tab. XXVIII, br. 197. 198.** Prva je duga 7 cm., a teži $8\frac{1}{2}$ gr.; druga je u naravnoj veličini, a teži $2\frac{1}{2}$ gr.

10. Okrugle pločice, većinom u zločestom stanju; njke su plosnate, a njke više ili manje trulate, sa jednom rupicom po sriedi (jer čavlic opao) ili sa tri na rubu, a njke bez rupica; dvie su pako po svoj prilici služile kao poklopac malih posuda. — **Tab. XXVIII, br. 199. 200. 201.**

11. Našlo se odlomaka od lubanja, koji su podpunoma obloženi drobnimi puceti s ušicom zada, te bi se činilo na oko, da su ušice njihove u kost zabite. Povećalom točnije razmotrene opazuju se pako izpod njih ostanci tankih niti od koprene, koja je lubanju zastirala, i na kojoj jedno uz drugo bjahu puceta prišita. — **Tab. XXVIII, br. 209.**

b) Od kamena.

1. Krasna strielica iz kremenata, trouglasta, s preda zašiljasta, a zada na poluokrug. Duga 3 cm. Teži 1 gr. — **Tab. XXVI, br. 202.**

2. Sjekirica iz srpentina, glatka te na bridu još dobro zaoštrena. Duga $3\frac{1}{4}$, šir. na glavi $1\frac{1}{2}$ a na bridu 3 cm. Teži 14 gr. — **Tab. XXVIII, br. 203.**

3. Kao veliko zrno od boba iz željezne gline, gori probušeno za nosenje. Vis. 3 cm. Teži $10\frac{1}{2}$ gr. — **Tab. XXVIII, br. 204.**

4. Brusić kao pakocka, sa stranami ugnutimi. Dug $4\frac{1}{2}$ cm. Teži 21 gr. — **Tab. XXVIII, br. 205.**

5. Četverokutna ploča; strane su nakoso usječene. Duga $11\frac{1}{2}$, šir. 7, deb. $1\frac{1}{2}$ cm. Teži 342 gr. — **Tab. XXVIII, br. 206.**

c) Od staklene tvari.

1. Kratki valjak Cielo izvansko lice njegovo izpunjuju tri obraza donekle izrazena na propup i bojami. Rabljene su tri boje, modra, zelena i bjela. U sva tri obraza oči su i polje modri, dočim u dva nos i okolo očiju je zeleno, a u jednom je bijelo. Biele su i uši, te i točke naokolo ruba. Sam valjak je sastavljen od njeke staklene veoma tvrde tvari. U nutri po sriedi ostaju tragovi željezne palice, a okolo nje sve je izpunjeno nekim žutim mazom. Vis. 3 cm. a takav i promjer. Teži 32 gr. — **Tab. XXVIII, br. 207. a. b.**

2. Kao br. 1, ali ovdje su boje modra, žuta i bjela, te u dva obraza nos i okolo očiju je bjelo, a u jednom je žuto. Nutrnjost valjka je sasvim prazna. Vis. 3 cm., a promjer $1\frac{1}{2}$. Teži 7 gr. — **Tab. XXVIII, br. 208. a. b.**

d) Od željeza.

1. Mač sa tučanim balčakom, upravan. Mnogo je od liti opalo, jer u vlazi izhrđavila. Utvrđena je na balčaku sa dva čavla. Balčak je ukrašen gori sa tri izdubena okrugla, a doli sa dva obručica, te svršuje ravno. Ovako je dug 24 cm., a širok najviše 4. — **Tab. XXIX, br. 210.**

Uz ovaj još jedan sličan, dug $22\frac{1}{2}$ cm., ali slabije sačuvan; te pet odlomaka, na kojih se vide ostanci drvenih korica.

2. Mač sav od željeza malko oblučan. Sred teluća pravi kut, a do njega po duljini s oboje strane po dvie jaružice. Na balčaku tri čavla za utvrđenje korica. Dug je $38\frac{1}{2}$ cm., a šir. po sriedi $5\frac{1}{2}$. — **Tab. XXIX, br. 211.**

Uz ovaj još jedan, ali slabije sačuvan, i $23\frac{1}{2}$ cm. dug.

3. Mač sav od željeza i malko oblučan, ali mu lit užja a balčak krupan tako da nije imao korica. Pri hrtu, gdje je prostraniji bio, okrnjen. Dug je 24 cm., a najveća mu širina $3\frac{1}{2}$ cm. — **Tab. XXIX, br. 212.**

4. Mač malko oblučan, širji nego je lit na balčaku, na kom ostaju tragovi drvenih korica. Dug je 30 cm., a šir. na liti 3 cm. — **Tab. XXIX, br. 213.**

5. Kao br. 4, ali na hrtu svršuje oblato. Dug 30, šir. 4 cm.

6. Dolnji odlomak mača sa balčakom, koj svršuje oblato.

7. Upravni široki mač sa brkom doli, koj se u balčak nabađao. U komade. — **Tab. XXIX, br. 214. a. b.**

8. Samo lit od bodeža.

9. Lit teče oblučno, kao što i balčak, a hrt se uzvijao vani. Sve dugo 32 cm., šir. najviše $4\frac{1}{2}$ cm. — **Tab. XXIX, br. 215.**

10. Bodež od tanke ploče na trokut udešene, doli oblaste, gdje je naokolo čavličić u koricah utvrđena bila. Sredinom teče po duljini podignuta crta — **Tab. XXIX, br. 216 217.**

Ima jih više razne veličine i kao koplje.

11. Palice, koje su mogle služiti kao bodeži ili dljeta. — **Tab. XXIX, br. 218.**

12. Tučane korice od oblučastog noža, duge $16\frac{1}{2}$ cm. — **Tab. XXIX, br. 219.**

13. Tučani dio kožnatih korica upravnoga željeznoga mača ili noža, brnicami ukrašen, dug 30 cm. — **Tab. XXIX, br. 220.**

14. Strielica sastavljena od oblaste pločice sa dugačkim zaoštrenim šiljkom. Duga $10\frac{1}{2}$ cm. — **Tab. XXIX, br. 221.**

15. Strielica gori šiljasta i sa dvie kučice, a šupljim grličem za natakanje doli. Duga $11\frac{1}{2}$ cm. — **Tab. XXIX, br. 222.**

16. Strielica na hrtu šiljasta, četverouglasta, sa šupljastim grlom. Duga $5\frac{1}{2}$ cm. — **Tab. XXIX, br. 223.**

17. Sjekira oštarijem osovno i oblučno položenim, sa kljunom nuzdol. Uho je gori i doli malko produljeno. Duga je razito 12 cm., u oštariju 8, a na uhu otraga $6\frac{1}{2}$. — **Tab. XXIX, br. 224.**

18. Palica doli šiljasta, a gori na oko zavojena. Duga $14\frac{1}{2}$. — **Tab. XXIX, br. 225.**
19. Kao očnjak na luk sa rupicom otraga. Dug 6 cm. — **Tab. XXIX, br. 226.**
20. Kvaka obične forme. Duga 5 cm. — **Tab. XXIX, br. 227.**
21. Ključ sa tri šiljka ili zuba i rupom za visenje. Dug 6 cm. — **Tab. XXIX, br. 228.**
- Još jedan, ali mu zubi opali.
22. Prsten od četverouglaste žice, koja se na glavi širi na okruglicu, u kom je po svoj prilici zrno zasadjeno bilo. Promjer u šupljini $2\frac{1}{2}$ cm. — **Tab. XXIX, br. 229.**
23. Prosti okrug. Promjer mu ukupni 4 cm.
24. Ostruga osakaćena.
25. Svakovrstni čavli.

e) Od pečenice.

1. Velika žara oblastoga načina, podvršjem unutra ugnutim; doli svršuje malim valjkom, na kom stati ne može. Vis. 60 cm., promjer najveći 40, a na ušću 18. — **Tab. XXIX, br. 230.**
2. Dolnja polovica žare kao br. 1; ali je moguće, da je i kao takova rabljena za izgoriele kosti, jer je rub mal ne nepokvaren. Vis. 32 cm., promjer najveći na rubu 32. — **Tab. XXIX, br. 231.**
3. Žarica žutkaste boje, sa dvie ručke na dugački obluk od trbuha do podvršja. Sva gornja strana do izpod trbuha tamno-crveno je bojadisana. Na grlu joj tanki obručac. Stoji sama na podnožju. Vis. 16 cm, najveći promjer 13, na otvoru 10, a na dnu $5\frac{1}{2}$. — **Tab. XXX, br. 232.**
4. Žarica pepeljašte boje, čunjastoga načina, sa dvie ručke poduljaste od boka do izpod podvršja, koje je ravno. Doli nema podnožja, nego je dno obsežno i vodoravno. Vis. 13 cm.; promjer najveći $12\frac{1}{2}$, na podvršju $7\frac{1}{2}$, a na dnu 9. — **Tab. XXX, br. 233.**
5. Zdjelica sa jednom ručkom na poluokrug od trbuha do podvršja. Grlo je maleno, a podnožja nema. Vis 8 cm., promjer na trbuhu 14, na podvršju $11\frac{1}{2}$, a na dnu 8. — **Tab. XXX, br. 234.**
6. Zdjelica sa jednom ručkom mal ne na okrug, dižućom se iznad podvršja. Nema ni grlica ni podnožja; sva je polutkava. Vis. $4\frac{1}{2}$ cm; promjer najveći 10 cm, na podvršju $8\frac{1}{2}$ do $9\frac{1}{2}$, a na dnu $2\frac{1}{2}$ do 3. — **Tab. XXX, br. 235.**

7. Odlomak zdjelice sa ručicom mal ne oblucnom, ukrašene osnovno poredanimi a uzvišitimi prugami i piknjami. — **Tab. XXX, br. 236.**

8. Odlomak posude sa grlom visokim i ravnim do ruba, i sa ukrasom na trokute. — **Tab. XXX, br. 237.**

9. Agrašak na način malko zgnječena kruga, sa pet istovjetnih bočka po stranah, a po sriedi skroz probušen. Promjer tjela 4 cm., vis. 3. — **Tab. XXX, br. 238.**

R) Lubanje izkopane u Prozoru.

U dosadašnjih izkapanjih kod Prozora pošlo nam je za rukom do sada spasiti od propasti samo dvie prilično sačuvane lubanje, a od dvie druge samo gornju stranu, te jednu kapu od glave i još nješto kostiju i zubi od manje važnosti. Od onih dvaju koje imaju jedino gornju stranu, prilažemo nacrt samo od jedne na **Tab. XXXI, br. 1. (241)**, a od onih dvaju, koje su prilično sačuvane, dodajemo oba nacrt na istoj **Tabli pod br. 2 a. b. c. (242) i 3. a. b. c. (243)**¹⁾. Sve ove lubanje potiču iz grobišta mladje dobe, naime iz ravnice.

¹⁾ Ove tri lubanje poslali smo na razsudu slavno poznatomu anatomu gosp. Dru Zukerkandlu sada sveuč. profesoru u Beču, te evo, što nam o njih pisao:

»Bericht über die drei eingesendeten Schädel.

Von den 3 Schädeln stimmen 2 (die mit Theilen des Gesichtsskeletes versehenen) die Form anlangend gut überein und unterscheiden sich von dem dritten, der eine andere Form besitzt. Die Schädel vertreten demnach zwei wesentlich von einander verschiedene Typen und falls in jener Zeit eine Rassenreinheit existirt haben sollte, auch zwei verschiedene Völker.

Die Hirnschale (dem als dritter Schädel bezeichneten angehörend) representirt, soweit dies aus einem Fragmente ersichtlich sein kann, den *Reihen-gräbertypus* mit allen Charakteren. Es ist dies dieselbe Form, die in Reihen-gräbern germanischer Provenienz so häufig wiederkehrt, aber auch der alten Hallstätter Bevölkerung zum mindesten theilweise eigen war. Die Schädel dieser Form sind ausnehmend lang, dabei absolut schmal. Sehr charakteristisch ist ferner, dass die Höhe der Breite gleichkommt oder sie sogar übertrifft.

Der vorliegende Schädel dürfte gegen 190 Mm. lang und über 130 Mm. breit und hoch gewesen sein. Es handelt sich um einen extremen hypsicephalen Dolichocephalus.

Schädel 2. (der mit besser erhaltenem Unterkiefer) wahrscheinlich weiblich. Stirnnaht-Schädel. Zähne in typischer Anzahl vorhanden, stark abgenützt.

Obere Ansicht. Breites Rechteck mit gerundeten Winkeln. Der Breiten-durchmesser nimmt von vorne nach hinten, dem Augenmasse nach beurtheilt, nur wenig zu.

Seitliche Ansicht. Mittelhoch, viereckig, mit sehr langem horizontal gelagertem Scheitel. Stirncurve zwischen Nasenwurzel und Stirnhöckeln ziemlich

P r i l o g.

1. Načrt briega Vitla, i topografički plan njegove okolice.

Na Tab. XXX prilaže se pod br. 239 topografički plan okolice briega Vitla, a pod br. 240 načrt sama briega.

Brieg se širi naokolo mal ne u okrug. Najviši vrhunac prama sjeveru zove se *Veliki Vital*, a do njega prama iztoku, malko niži, *Mali Vital*. Po sriedi leži visočina, koja izgleda kao položina. Uz obronak prama jugu Velikog Vitla prvo otkrilo se je grobište starije dobe, gdje grobovi mal ne svi od izgorielih tjelesa i sa predmeti izključivo iz bronza ili mjeda; dočim na visočini po sriedi grobovi su mal ne svi sadržavali tjelesa na zakop iz nješto mlađe dobe, sa predmeti, ako i riedko, i iz željeza.

Topografički pako plan izradjen je po katastralnoj mapi, dozvolom presv. g. financ. ravnatelja Drag. bar. Skerlecza Lomničkoga, i pomoću činovnika katastralnoga arkiva, kojim najtoplija hvala.

2. Načrt odlomka grobišta u Prozoru.

Da se sve bolje razsvietli i razjasni položaj i stanje ovoga znamenitoga otkrića u Prozoru, na **Tab. XXXII, br. (244)** predstavljamo načrt grobova izkopanih lipnja 1888 po napatku muz. ravnateljstva od vriednoga muzeal. povjerenika u Prozoru i ondješnjega učitelja Matije Žagrovića na južnom obronku Velikoga Vitla na Kovačevićevom zem-

stark nach vorne geneigt, oberster Theil des Stirnbeins schon horizontal gelagert Hinter der Mitte der Scheitelbeine fällt die Sagittalcurve steil gegen das mehr senkrecht gestellte Hinterhauptbein ab.

Hintere Ansicht. Viereckig mit leicht gebogener oberer Seite. Schuppe des Hinterhauptbeines breit und wenig gewölbt. In Bezug auf das Gesichtsskelet lässt mir der Unterkiefer eine Beurteilung zu, da die übrigen Fragmente zu mangelhaft und dabei in falscher Weise der Hirnschale angefügt sind, der Unterkiefer ist zart, der Uebergang des Körpers in die aufsteigenden Fortsätze stumpfwinklich; der Kinntheil scharf modellirt, der Kinnwulst stark vortretend.

Schädellänge	169 Mm. von Glabella.
Grösste Länge	175 » intertaberal am Stirnbein.
Breite	145 »

Höhe nicht messbar

Längenbreiten-Index 83.0 beziehungsweise 85.5 demnach *tyrrhenischer* brachycephal.

Der 2-te Schädel *desselben* Typus, wahrscheinlich männlich, dürfte einen Längenbreiten-Index von 80–81 besessen haben. Über die anderen Maasse und über die Beschaffenheit des Gesichtsskeletes kann ich nichts aussagen.

In Bezug auf die letzten zwei Schädel möchte ich noch bemerken, dass ich Schädel aus der Bronze-Zeit Ungarns untersucht habe, die dieselbe Form zeigten.

Zuckerlandl.

Na južnom obronku Vel. Vitla, na Kovačevićevom zemljištu, po kom Žagroviću je i načrt sastavljen Dužina ovoga zemljišta

bjaše 33 metra a širina 18. Grobovi su ležali u tri sloja, jedan izpod drugoga, u zemlji, u dubljini naime od dva metra. Prvi sloj slazio je dakle do $\frac{1}{4}$ metra i manje izpod površja, drugi do preko jednoga metra, a treći do dva metra; tu dakle grobova *starih*, *starijih* i *najstarijih*. Stari su na načrtu označeni sa velikimi slovi.

Stariji su dvoje veličine, naime veći i manji, oni označeni sa arabskimi brojevi, ovi pako sa malimi slovi.

Najstariji su napokon označeni sa rimskimi brojkami.

Stari grobovi. — Od ovih većina bjaše se već vremenom uništila, stranom zlim vremenom a nješto težanjem one zemlje. U tom prvom sloju našao je g. Žagrović još na mjestu jedva 12 grobova oko 10 cm. duboko. Grobovi A. B. C. J. K. L. bjahu okrenutom glavom prama sjeveru, dočim grobovi D. E. F. G. H. I. napram sjevero iztoku. Popriečna širina grobova bjaše od 90 do 100 cm.; dužina od 1.60 do 2 m.; a dubljina od 10 do 15 cm. Zemlja crnica. Na grobovih kamenje. Okostnice sasvim sdobljene.

Stariji grobovi. — U drugom sloju našasto je s jedne strane 31 grob od većih, a s druge 20 od malenih, naime od djece. Veći, označeni na načrtu arabskimi brojevi, bili su pokriti prvo malim kamenjem a zatim omašnim, tako da je svaki imao nad sobom do 50 cent. kamena, dočim manji, označeni malenimi slovi, bjahu bez kamena nad sobom. Izpod okostnica nalazila se je čista zemlja ilovača. Mnoge su lubanje imale kamen za jastuk, te nije se ni jedna ove godine spasiti mogla. Grobovi su ležali bez ikakvoga reda. Tako u većih grobovih 1. 2. 3. 20. 21. glave su okrenute bile napram zapadu; 5. 9. 10. 11. 12. 17. 18. 19. 22. 26. 27. 28. 29. 30. 31. napram sjeveru; 8. 13. napram iztoku; 4. 6. 7. 14. 15. 16. 23. 24. 25. napram sjevero-iztoku. Tako isto i svi mali grobovi. Napram jugu nije ni jedan okrenut bio, pošto se obronak Vitla spuštao napram jugu.

Najstariji grobovi. — U trećem sloju, na dubljini mal ne od dva metra, našao je g. Žagrović na treći sloj ili red grobova, ali je našao samo 12 malih u goloj ilovači, sprva uhićeni kosti sa glavi okrenuti napram sjevero-iztoku, od kojih najviše 10 cm. dugi i 5 cm. široki.

Predmeta u prvom sloju imalo je biti dosta, kao što je bilo i drugdje po Vitlu, gdje se do sada kopalo, ali bjaše od prije većim djelom izrovani. Mnogo više se našlo u grobovih drugoga sloja, na vlastito svakojakih zapinjača, te se i to čuva u nar. muzeju. U trećem pako sloju ne bijaše predmetom ni traga.

b) Nalazište u Grobniku.

A) Zapinjače.

1. *Zapinjača* na dugoljasti luk, koj je sav obaviti cievčicom od žice. Stremen se širi, te se na okrajku njegovu diže na malom postavku kao puca. Na glavi pako mota se dva put, a trećim sastavlja jezičac. — Duga 14 cm. Teži 104 gr. — (Sr. Tab. VIII, 18. XX, 95.)

2. Kao br. 1, ali manjka jezičac. — Duga 14 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 98 gr.

3. Kao br. 1, ali o jezičcu vise dva okruga razstavljena tako da se šiljasti kraj zabadao u drugi na ciev udesen, a posred njih ukras sastavljen od dvie malene toke medju sobom spojene oblukom od iste žice (Sr. Tab. VIII, 49.). — Duga 14 cm. Promjer okruga 5 $\frac{1}{2}$ –6, toke 1 $\frac{1}{3}$ cm. Teži sve 128 gr. — Tab. XXXIII, br. 245.

4. Kao br. 1, ali bez cievčice na luku. Stremen odozgo ukrašen crtami na kut. Na luku ulomljena. — Duga 13 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 40 gr.

5. Kao br. 1, nego bez cievčine, a na luku trostruka kvrga. Puce ukrašeno sa obluci. Jezičac odlomljen. — Duga 12 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 40 gr.

6. Kao br. 5, ali se luk po sriedi više širi, kvrga je peterostruka, a ukras na stremenu i na pucetu same crte na kut. Jezičac fali. — Teži 22 gr.

7. *Zapinjača* na polukrug dviema zavojčicama na glavi, iz kojih polazi jezičac. Stremen svršuje žicom, koja se diže gori te giblje naprvo na pravi kut, svršujući dvama puljkama i okrugici. — Duga 8 cm. Teži 17 gr. Dar Filipa Juretića umir. svećenika u Zagrebu.

8. *Zapinjača* na trokut sa dvie zavojčice na glavi, iz kojih polazi jezičac. Glava je četverouglasta, debela. Stremen sa dva okna, svršuje krugljicom. Rastresena na glavi. — Duga 5 $\frac{1}{3}$ cm. Teži 10 $\frac{1}{2}$ gr.

9. *Zapinjača* na polukrug. Na glavi četverouglasta ploča, pod kojim pričeku u koju je zavučena jezičac. Stremen svršuje krugljicom. Oblika rimskoga. — Dvie su, jedna bez jezičca. Duga 14 cm. Teži 61 gr.

10. Kao br. 9, ali je luk plosnat, i njegovom sredinom izvana teče naokolo kao jedno rebarce, te na njekojih i više njih. — Šest komada, ali su svi osakaćeni ili ulomljeni. — Duge od 4 do 6 cm. Teže od 5 do 8 gr.

11. Iste vrsti kao br. 10, ali je jedna oblučna. Jezičac opao. — Još jedan u komadnih. Ona je duga 4 cm. Teži 3 gr.

12. Kao br. 9, ali luk kao da je sve naokolo prepilen. Manjka jezičac. — Duga 4 cm. Teži 4 gr.

13. *Zapinjača* na polukrug, dvama zavojčicama na glavi, iz kojih polazi jezičac. Stremen se uzvija gori i sastavlja glavu od konja nazad okrenutu i dugim noskom sa lukom spojen. O jezičcu visi okrugic spojen sa pločicom. Na gornjih uglovih pločice stoji po jedna glava konjska, a uz donji rub devet rupica uzporedo položenih, iz kojih pada po jedna veružica sa podugačkim piljkom na kraju. — *Zapinjača* je duga 6 cm., a ukupno sa privješci 12 cm. Teži sve 51 gr. — Tab. XXXIII, br. 246.

14. *Polukružna ploča*, koja je visila kao ukras o zapinjači. Ploča nije puna, nego od pruga sastavljena, koje prave četiri velike raznolike šupljine. Uz donji rub uzporedo deset rupica, iz kojih padaju veružice sa okruglim šupljim piljkom na krajevih (tri opala); piljak je dugačak i četverouglast. — Ploča je duga 5 $\frac{1}{2}$ cm. vis. 4 $\frac{1}{2}$; a veružice sa piljkom duge 5 $\frac{1}{2}$. Teži sve 56 gr. — Tab. XXXIII, br 247.

15. Samo *ploča*, kao pod br. 13, nego komad okrugica manjka. Doli uz rub samo 7 rupica, a jedna veća prama sriedi, iz koje visi okrugic iz plosnate žice. Još jedan okrugic u jednoj rupici. — Duga doli na rubu 4 $\frac{1}{2}$, a vis. 5 $\frac{1}{2}$. Teži 17 gr.

16. Predmet na dva luka na krst položena. Moguće da nije zapinjača nego ručka koje posude. — Dug jedan luk 7 $\frac{1}{4}$ cm., a drugi 5 $\frac{3}{4}$. Teži 23 $\frac{1}{2}$ gr.

17. Dvie *toke* medju sobom spojene istom plosnatom žicom na obluk. — Duge 8 $\frac{1}{2}$ cm. Teže 34 gr.

18. Kao br. 17, ali žica okrugla. — Duga 5 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 18 gr.

19. Kao br. 18, ali samo jedna polovica. — Teži 5 $\frac{1}{2}$ gr.

B) Posude.

a) Od tuča.

1. *Lonac* bez ručica. — Visok 11 $\frac{1}{2}$ cm., u okolo 35 $\frac{1}{2}$, a promjer u otvoru 5. Teži 128 gr. — Tab. XXXIII, br. 248.

2. Kao br. 1, sa dva uha (jedan opao) čavli utvrđjena, i sa povrslom od željeza. Na dnu je zakrpan. — Vis. 13 $\frac{1}{2}$ cm., u okolo 45, a promjer u otvoru 9 $\frac{1}{2}$ do 10 $\frac{1}{2}$. Teži 258, a povrslu 83 gr.

3. *Tava* sa razitom ručkom, malko sa strane ozledjena, uzvisitimi okrugići, jedan u drugom, na dnu ukrašena. Na okrajku plosnate ručke luknja za visenje. — Vis. 10 cm., duga sa ručkom 29, a promjer u otvoru $13\frac{1}{2}$. Teži 627 gr.

4. Kao br. 3. — Vis $9\frac{1}{2}$ cm., duga sa ručkom 29, a promjer u otvoru $13\frac{1}{2}$. Teži 804 gr. Dar Aug. Durbešića iz Grobnika — **Tab. XXXIII, br. 249.**

5. Kao br. 3, nego svršuje doli plosnatim okrugom kao podnožje, a sa strane je jako ozledjena, i ručka je polomljena. — Vis. $8\frac{3}{4}$ cm., duga s ručkom $24\frac{1}{2}$, a promjer u otvoru 12. Teži 443 gr. Dar istoga Durbešića.

6. Veći dio *tavice*. Ručka je pribita te polomljena. Na okrajku ručke poluobručić za visenje — Promjer u otvoru $6\frac{1}{2}$ cm. Teži ovako 40 gr.

7. Dvie *palice* plosnate, valjda ulomci od ručice. — Teže 6 i 11 gr.

8. *Pokrovac* posude, trulat, sa dvie školjice pri rubu s jedne, a sedam pomanjih s druge strane i jednom većom po sriedi. Ukrašen je s vana sa dva okruga. — Promjer $7\frac{1}{2}$ cm. Teži 35 gr.

9. Kao br. 8, ali sa dvie samo školjice sa jedne i sa druge strane. — Promjer $7\frac{1}{2}$ cm. Teži 34 gr.

10. Kao br. 8, nego s noskom. — Promjer 5 cm Teži 35 gr.

11. *Pokrovac* pri rubu plosnat a po sriedi dvostrukim trulom. Uz rub samo jedna školjica. Malko okrnjen. — Promjer $3\frac{1}{4}$ cm. Teži 350 gr.

b) Od stakla.

1. *Čaša* načina ulomljena čunja. Pri dnu vija se oblato, a malo joj dno dubčasto. — Promjer na otvoru 6 cm., a vis. 6. — **Tab. XXXIII, br. 250.**

✓ 2. *Kupa* obla, samo doli donekle plosnata. Osobito je naokolo nakićena. Ponješto manjkava. — Vis. $4\frac{3}{4}$, a promjer u otvoru 15 cm — **Tab. XXXIII, br. 251.**

3. Gornji dio četverouglaste *boce*, i nekoliko ulomaka. Iz ruba preko grlića slazi ručica na bok. — Strane su široke $5\frac{1}{2}$ cm

4. Jedanaest tako zvanih *suznih bočica*, rimskim sličnih, ali lošijeg posla, na dnu veoma debelih. — Dar Aug. Durbešića.

5. Ručica žljebasta od ogromne *boce*. — Duga 9 cm.

C) Razni predmeti.

1. *Igla* s uši. Šiljak je razstavljen, a uši poduljaste. — Duga 17 cm. Teži $5\frac{1}{2}$ gr.

2. *Bodača*. Samo jabučica bakrena, a ostali komad jegle iz željeza. — Duga $5\frac{1}{2}$ cm. Teži 5 gr.

3. Poveći odlomak *bodače* od *kosti* zlo sačuvane. — Dug $8\frac{1}{2}$ cm Teži 5 gr.

4. *Prsten* iz oblaste žice, razstavljen. — Promjer $1\frac{3}{4}$ cm. Teži 1.48 gr.

5. *Prsten* iz plosnate žice, nerazstavljen. — Promjer $2\frac{1}{4}$ cm. Teži $12\frac{1}{2}$ gr. Tu odlomak prstena iste vrsti.

6. Kao br. 5. — Promjer 2 cm. Teži 6 gr.

7. Kao br. 5, ali izvana na rubu pet guka. — Promjer $1\frac{1}{4}$ cm. Teži 5 gr.

8. *Narukvica* razstavljena, od tanke oble žice, u dva komada. — Teži 3.50 gr.

9. *Narukvica* nerazstavljena, plosnato-krupna, na vanjskom rubu zubata, u dva komada. — Teži 7.27 gr.

10. Kao br. 9, ali samo komad. — Teži 2 gr.

11. *Puceta* kao kapice sa ušicom otraga popreko. Ima jih 219 razne veličine. Najveća imaju s preda po sriedi gukicu. — Promjer od $\frac{1}{2}$ do 2 cm. Teže od $\frac{1}{2}$ do 3.20 gr.

12. *Puce* bez ušice otraga, u spodobi žlicice, po sriedi probušeno. — Promjer $1\frac{3}{4}$ cm Teži 1.26 gr.

13. Dva *zrnca* od niza iz školjke napravljena, biela kao bisnica. — Teže 51 mgr.

14. *Krugljica* sa gukicom s jedne, a ušicom s protivne strane. Služila kao privjesak. — Promjer 1 cm. Teži 3 gr.

15. Šest *zrna* od jantara; 4 su okrugljasta, jedno kao ulomak od valjka, a jedno dugasto; sva su skroz probušena. — Promjer $1\frac{1}{2}$ do 4 cm. Teže od $1\frac{1}{2}$ do 13 gr.

16. *Zavojka* u dva komada, od dosta široke plosnate žice, ali manjkava na okrajcih. — Promjer 2 cm. Teži 20 gr.

Svi ovi predmeti iz Grobnika, bez osobite oznake, izkopani su bili od muzeal. ravnatelja S. Ljubića južno od Grobnika, gdje brieg pravi malu uvalu. Predmeti pomješano našasti pokazuju na dvostruku kulturu, narodnu i rimsku.

Kornopolje

c) Nalazište izpod Crkvine kod Brloga.

1. *Zapinjača* od oble krupne žice na prosti polukrug, crtami izkićena. Opala glava i jezičac, i sgrčena je. — Ovako teži 32.20 gr. — **Sravni Tab. XX, br. 56.**

2. *Zapinjača* četverouglasta, sva od jedne oble žice. Na glavi su dvie cievčice, jedna nad drugom. Iz dolnje polazi jezičac, a iz gornje pruga, koja teče uzporedno s jezičcem, i na kraju pravi cievčicu, te ravno pada doli da sastavi stremen. Na toj pragi nanizano je sada pet zrna okrugljastih, dva modra i tri žuta. Žuta su ukrašena modrima očima razno položenima, a modra izdubjenima crtami na reckavicu. — Duga 9 cm. Teži 27.60 gr. — **Tab. XXXIII, br. 252.**

3. *Zapinjača* na prosti luk, žicom na zasuk obložen. Na glavi joj četverostruka zavojka, a u sred luka nanizano valjasto zrno od jantara. — Duga 6 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 8.30 gr. — **Sr. Tab. XIX, br. 64.**

4. *Zapinjača* kao na str. 128 br. 2. **Tab. XX, br. 95.**, ali bez jezičca. — Duga 9 cm. Teži ovako 22.50 gr.

5. *Životinja* kao na str. 132 br. 1. **Tab. XXII, br. 116.** — Duga 6 cm. Teži 50 $\frac{1}{2}$ gr.

6. *Toka* od oble žice. — Promjer 3 cm. Teži 10.70 gr.

7. Odlomak *ukrasa*, na kom dvie male toke od plosnate žice. — Sve teži skoro 3 gr.

8. *Puce*, na kom otraga mjesto ušice pružica, na kojoj tri škuljice razito položene. — Promjer 2 cm. Teži 6.80 gr. **Sr. Tab. XXVII, br. 188.**

9. *Cievčica* od plosnate žice. — Duga 2 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 1.10 gr.

10. Tri komada proste oble žice. — Teže 11.40 gr.

11. *Celt* od željeza, čunjastom cievi otraga i uhom sa strane. Od uha dalje do brida širi se na trokut. — Dug 13 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 693 gr.

Ovi su predmeti izkopani iz humca ležeća usried ravnice zapadno od briega Crkvine. Dar g. Luke Marasa.

d) Nalazište kod Munjave.

1. *Naušnica zlatna*, sastavljena od oble žice, koja je na jednoj strani uvita na zasuk s oknom na okrajku, a na drugoj šiljasta, te se šiljak u okno zabadao. Na žici je jedna krugljica, koja je žicom spojena i polukrugom ukrašena. — Duga je žica naokolo oko 10 cm. Teži 2.42 gr. — **Tab. XXXIII, br. 253.**

2. *Privjesci od niza*. Ima jih sada jedanaest, i po sriedi jedan kotač na četiri guke. Privjesci su sastavljeni od jedne kruglje sa grličem i cievčicom poprieko. — Sve teži 26.55 gr. — **Tab. XXXIII, br. 254.**

3. Tri odlomka debele oble žice na zasuk, koja su sastavljala *ogrljaj*, a nješto manjka. Okrajci se izvana uzvijaju na okno. — Teže 60 gr.

4. *Narukvica* od debele žice s nutri plosnate a s vana oble. Krajevi su kao ravno usječeni. — Promjer 9 – 10 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 145 gr.

5. *Narukvica* kao br. 4, nego se krajevi uzvijaju na okno, od kojih jedan opao. Ukrašena je izvana sa urezanimi crticama. — Teži 41.40 gr.

6. Odlomak okrajni *narukvice* kao br. 5, bez ukrasa. — Teži 7.25 gr.

7. *Narukvica* nerazstavljena, s nutri plosnata s vana oblata. U dva komada. — Promjer 6 cm. Teži 17.90 gr.

8. Odlomak *rukobrana* od podeblje žice, s nutri plosnate, a s vana uglaste. — Teži 46.30 gr.

9. Tri *zavojka* od tanke žice. Jedan je okrajak nepodpun a drugi svršuje šiljasto. Iz njih pada priviesak od plosnate tanke ploče trokutne sa brnicom gori. — Promjer 4 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 13 gr.

10. Komad debele oble žice sa kvrgom po sriedi a na luk. — Dug 10 cm. Teži 46 gr.

11. Odlomak debele oble žice izrezane na zasuk. — Dug 2 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 10.5 gr.

12. Dva odlomka debele žice s nutri plosnate a s vana oble. — Duga 15 cm. Teže 88 gr.

13. Odlomak plosnate žice, s jedne strane po sriedi nadignute. — Dug 2 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 2 $\frac{1}{2}$ gr.

14. Veći dio malena *prstena*. — Promjer 1 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 50 cgr.

15. *Puce* od tanke pločice. Izvana mu po sriedi krugljica, a iznutra ušica. Sdrapan. — Promjer 5 $\frac{1}{2}$ cm. Teži ovako 7.75 gr.

16. *Zavojčica* od žice. — Duga 4 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 4.85 gr.

17. Dva odlomka od *posude*. — Teže 42.70 gr.

18. Odlomak od *zemljene posude* slabo pečene.

19. *Agrsak* na dva protivno položena čunjia iz pečenice, probušeni. — Promjer 4 $\frac{1}{2}$ cm., a vis 3. Teži 40 gr.

20. Nelični komad *olova*, na kom udaren kao četverokutni znak — Teži 340 gr.

Svi ovi predmeti osim zadnjega, našasti su na južnoj strani brda Treskovca, gdje ovo pada nakoso kod Munjave. Zadnji, komad olova, nadjen je u briegu Čakovcu. Sve je pako dar g. ondješnjeg učitelja Jakova Pavelića osim zlatne naušnice, koja je nabavljena.

e) Nalazišta kod Ozlja, Radoboja, Sv. Jakova, Zagreba i Pitomače.

A) Kod Ozlja.

1. *Zapinjača* na polukrug. Na polukrugu ima jedanaest oblastih kvrga kao zrna. Jezičac i stremen opali su. — Duga 6 cm. Teži 12.10 gr. — **Tab. XXXIII, br. 255.**
 2. Kao br 1, ali iz *željeza* i veoma iztrošena. — Duga 6 cm Teži 12.35 gr.
 3. Obla devet put zavojena žica kao *rukobran*, i mnogo ulomaka od iste. — Promjer 5 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 87 gr.
 4. Odlomak tanke plosnate *žice* zavojene. — Teži 1.30 gr.
 5. Mali *okrugić* sa tri guke. — Teži 1.85 gr.
 6. Njekoliko malenih *okrugića*.
 7. *Bodača* sa krugljicom na glavi i dva obručića izpod nje. Šiljak opao. — Duga 10 cm. Teži 5.10 gr.
 8. *Bodača* sa krugljicom na glavi i urezanimi okrugići izpod nje. Polomljena je. — Duga 10 cm Teži 1.65 gr.
 9. Kao na palici plosnata *lopatičica* zahrdjavljena, i komad od druge. — Sve teži 3.65 gr.
 10. *Puce* sa šiljkom s preda, a ušicom zad. — Teži 2.60 gr.
 11. Četiri kotačića, jedno modro sa tri oka, jedno zelenkasto, a dva žuta; svi iz staklene tvari.
 12. Četiri *agršaka* raznoga načina iz *pečenice*.
 13. Dva odlomka od *zemljene posude*.
- Sve ove predmete izkopao je S. Ljubić iz ostanaka jedne mogile iznad Ozlja na zemljištu g. Jalića g. 1886.

B) Kod Radoboja

1. Modro zrno od staklene tvari, probušeno, na popriečne uvale naokolo, vjerojatno od niza. — Teži 2.75 gr.

C) Kod Sv. Jakova.

1. Okružna *pločica*, po sriedi probušena. Medju dva okruga tekuća naokolo umetnut je ukras od srebra na 6 lukova i nekoliko drugih nakita. — Promjer pločice 3 $\frac{3}{4}$ cm. Teži 13.12 gr.
 2. Ukasni komad na obluk. — Teži 3.30 gr.
- Sve našasto na Siljevici kod Sv. Jakova blizu Kraljevice.

D) Kod Zagreba.

1. *Zapinjača* rimskoga načina, ali veoma osakaćena (Vidi dalje: predmeti kod Pitomače br. 1).
 2. Samo glava *zapinjače* na dvie cievčice popriečno položene.
 3. *Narukvica* od tanke uglaste žice. Krajevi su malko deblji i kao ravno usječeni. — Promjer 5 cm. Teži 4.32 gr.
 4. Dva odlomka *cievčice*. — Teže 3.40 gr.
 5. Zrno od staklene tvari, kockasto, probušeno — Teži 60 egr.
- Sve našasto u polju izpod Zagreba blizu klaonice, kad se željeznica gradila.

E) Kod Pitomače.

1. *Zapinjača* rimskoga načina. Luk maleni. Na glavi poprečna pruga sa krugljicama na krajevih i po sriedi. Iz te pruge doli, gdje je zaboden, polazi jezičac. Stremen je veoma dug, doli obao a gori plosnat. Stremen, luk i poprečna pruga ukrašeni su urezi. — Duga 8 $\frac{1}{2}$ cm., a poprečna pruga 5.
 2. Malena *spona*, naime okrugić, o kom visi jezičac.
 3. *Prsten* plosnatim okom medju dvie kvрге.
- Ovi su predmeti našasti skupa sa drugimi od željeza dalje opisanimi u kopanju grabe, kad se popravljao put od Pitomače prema šumi Gjurština. Dar kr. kotar. oblasti u Gjurjgevcu.

f) Nalazište u Trešerovcu. Groblje od žara.

Ovdje se radi o prvom otkriću groblja od žara u Hrvatskoj god. 1885 (V. Viestnik 1885 str. 65—72). Toga radi označili smo na **Tab. XXXIV.** najprije topografski položaj groblja (br. 1. A), a zatim i položaj dotičnih grobova (br. 2). Velike žare (br. 3 i 4) sve se sdobile, a od manjih nješto se uz veliku pomnju sačuvalo. Evo što je iz toga nalazka došlo u zem. muzej:

1. *Žarica* sa ravnim dnom, diže se na obratni čunj mal ne do izpod grla, koje se oblučno širi i uzvija. Na podan grla medju dva urezana okruga teče niz od crta na trokut, a odmah izpod okruga

isto sve naokolo trostruki kutovi. Poveći dio grla manjka. — Vis. 14 cm., promjer na ušću i na trbuhu 22, a na dnu 9 (br. 5).

2. *Žarica* sa malenim podnožjem. O boku joj dva kuka, jedno prama drugomu. Diže se oblasto kao zdjela. Grlo je malko nakoso. Bez nakita. Grlo sve naokolo ponješto obrubljeno. — Vis. ovako 9 $\frac{1}{2}$ cm., promjer na trbuhu 14, na dnu 5 $\frac{1}{2}$ (br. 7).

3. *Žarica* sa ravnim dnom, diže se na obratni čunj mal ne do izpod grla, koje je opalo. Isti ukras kao na br. 1. — Vis. ovako 8 $\frac{1}{2}$ cm., promjer na trbuhu 14 $\frac{1}{2}$, na dnu 6 $\frac{1}{2}$ (br. 9).

4. *Žarica* sa malenim podnožjem. Dolnja strana je na način zdjele, te se uvija pram grlu, koje stoji nakoso, ali je većinom opalo. Na trbuhu umah izpod grla teče naokolo urezan dvostruki pás na rezkavicu veoma neuredno. Od pasa pada do dna šest vrpca nakićenih sa prutaranimi trokuti ili crtami na kut. — Vis. 9 cm., promjer na ušću 13 cm., na trbuhu 15, na dnu 5 $\frac{1}{2}$ (br. 10).

5. *Žarica* po prilici kao br. 4, od koje samo komadi, iz kojih se razaznaje, da je izpod grla tekao naokolo dvostruki niz na reckavicu, a ~~pa~~ ovim drugi jednostavan i manji (br. 11).

6. Samo dolnja strana *žarice*, sa malenim podnožjem. (br. 12).

7. *Vrčić* sa malenim podnožjem. Ima jednu ručku na poluokrug osovno od polovice grla do boka. Bez ukrasa. Grlo povišoko i nakoso, a dno ravno bez podnožja. Samo se polovica sačuvala. — Vis. 11 cm., promjer na ušću i na trbuhu 14, na dnu 6 $\frac{1}{2}$ (br. 14).

8. Odlomak grla od *vrčića* bez ručke, na kom medju dva na okolo tekuća okruga teku prutarani trokuti, te izpod njih još jedan okrug, a medjutomno polje siečeno je osovno sa dvostrukom crtom. — Vis. 5 cm., promjer na ušću 9 $\frac{1}{2}$ a doli 5 (br. 22).

9. Odlomak trbuha i grlo od *posude*. Grlo se do polovice diže upravno, pa se uzvija spoljašno. Izpod grla urezan okrug, iz koga padaju trokuti (br. 23).

10. Razni komadi od velikih *žara*. Jedan sa ručkom vodoravno položenom, i pasom oko boka (br. 25); a jedan sa ručkom osovno i ukrasi naokolo (br. 26) i t. d.

11. Četiri *bočke* nadjene o boku velikih *žara* razdrobljenih

12. Komadi od *žarice* raznim ukrasi.

13. *Zdjela* izvana i u nutri crno bojadisana. Na rubu bočka kao ručka vodoravno probušena zato da se provuče konac za visenje. Uz rub teku poprieko crte u niz. Dno ravno. — Vis. 8 $\frac{1}{2}$ cm., promjer na otvoru 28 cm., na dnu 11 $\frac{1}{2}$ (br. 15).

14. *Zdjela* kao br. 13, nego na rubu bočka osovno probušena, bez ukrasa i sa malim postavkom. — Vis. 7 $\frac{1}{2}$ cm., a promjer na otvoru 18 $\frac{1}{2}$ (br. 17).

15. *Zdjela* kao br. 13, nego bočka dvostruka. Dno se u nutri diže na čunj, izvana se pako čini ravno. — Vis. 6 $\frac{1}{2}$, a promjer na otvoru 19 (br. 20).

16. *Zdjela* bez bočka a podnožjem povišokim unutra praznim. Sva je crtami razno povučeni ukrasena. — Vis. 8 $\frac{1}{2}$ cm., promjer na otvoru 17 (br. 19).

17. *Zdjelica* sa polukružnom ručkom osovno, koja se diže malko iznad ruba. Na dnu je izvana dubčasta, a iznutri čunjasta. Bez ukrasa. — Vis. 4—5 cm., promjer na otvoru 10 $\frac{1}{2}$ (br. 16).

18. Kao br. 17, ali je na otvoru oblasta, te joj promjer 9—11 cm.

19. Kao br. 18.

20. Odlomak od *zdjelice* kao br. 18.

21. Odlomak *zdjele* kao br. 13, ali bočka osovno probušena (br. 28).

22. Odlomci *zdjele* kao br. 13.

23. Odlomci *zdjela* sa pljosnatom palicom izradjenih (br. 21).

24. Komadi *zdjela* raznim ertanjem ukraseni (br. 13. 18. 24. 27. 29. 30.).

25. Pet *agršaka* (fusajuole), 4 na način čunja, jaružicom na osnovici, a jedna kao od dva čunja na obrat sastavljena. — Vis. 2—4 cm. (br. 32. 33).

26. Bakreni predmeti: *jegla* nepodpuna, tri podvostručene *žice* i ulomak *cievi* od zavojite žice (br. 6. 8. 31).

II. Predmeti iz Slavonije.

1. *Dragulj*. O jednom, dva milimetra-debelom, zlatnom okrugu, koj je istom žicom na zavoj utvrđen, i komu je promjer 18 milim., visi osam pomanjih duguljastih, od pol do jednoga milim. debelih zlatnih okrugića, na isti način utvrđenih. O sedam tih okrugića visi pako po jedan predmet; osmi je okrugić bez predmeta, nego je vjerojatno, da je i o njem nešto visilo, ali se iztrgnulo i propalo. Šest je od tih privjesaka istom onom žicom, od koje je i dotični okrugić sastavljen, privezano i utvrđeno; a jedan, žljebastoj krugljici, u nutri praznoj, priličan, utvrđen je na okrugiću spajalim mazom, što pokazuje na ponješto veći stepen umjetnosti. Ovaj zadnji

jest od zlata promjerom od devet milim.; jedan je raztrošeni okrugljasti jaspis promjerom od 6 mil., tri su od kosti, od kojih je jedan podpun phallus, 17 milim. dug, a ostala dva, 13 milim. duga, s jednoga kraja prikazuju se kao phallusi, a s drugoga kao ručne pesti; jedan predstavlja četverouglastu, 22 milim. dugu a 9 m. široku, tanku zlatnu pločicu sa pet oblutaka s oboje strane; a zadnji je napokon komad zlatne rude u naravi, šestokrat žicom obložen, ali je sve to jedna te ista žica, koja se ozdo na čvrst uzao svija, te krajevi njezini uzlaze i gube se u pričku, iz koje gori jedva vire. Kosteni predmeti i jaspis probušeni su, te kroz njihove rupice prolazi zlatna žica okrugljiceva. Sve to teži ukupno 12,0995 gram. — Našao Damian Stanković iz Surduka u Sriemu na obali Dunava, nedaleko Surduške skele. Dar Vis. krajiške zem. uprav. Oblasti u Zagrebu (Mollinari). V. Viestnik 1879. — **Tab. XXXIII, br. 256.**

2. *Žica sa dvie zavojke.* O jednoj visi gornji dio nekog prijevjeska. Vjerojatno odlomak zapinjače. — Teži 7 1/2 gr. Izorao iz mogile kod Ilače S. Lovrić, a poslao u dar Ante Bogetića.

3. *Zapinjača* veoma krupna na polukrug, rimskoga načina. Na glavi popriečno položena debela pruga svršujuća s oboje strane na kruglju, pred kojom zubati okrug. Nad prugom po dva okna sa svake strane a peti po sriedi, iz koga je opala treća kruglja. Jezičac, koj je opao, bjaše naboden u sredini iste popriečne pruge doli. Stremen je veoma dug i krupan, gori plosnat a doli obao, na rubu ukrašen s oboje strane sa šest erknja, po dvie na obrat. — Duga 8 cm., na popriečki 6 1/2. Teži 124 gr. Našasta kod Svogara u Sriemu od zadruge Jurišić pri čišćenju tako zvane rimske jaruge.

4. *Posudica* na način rogčica, po duljini razpolovljena, ukrasi i ocaklinom razne boje bogato nakićena. Ovaka je opisana na str. 67 br. 15, nego se na ovoj sačuvao ustroj u obluku, na kom mala spona za trag, o kom je visila. Ni ova nema zaklopca — Duga preko obluka 9 cm., u obluku vis. 5 1/2. Teži 82 gr. Našasta gdje i br. 3. — **Tab. XXXIII, br. 257.**

5. *Zapinjača* po prilici kao br. 3, ali joj i treća kruglja na mjestu, a stremen je ozgora okruglić ukrašen. — Duga 8 cm., na popriečki 5. Teži 37.40 gr. Našasta u Rumi.

6. *Ručka* čunjasta, ostrim šiljkom. — Duga 3 1/2 cm. Teži 25.20 gr. Našasta u Kukujevcih. Dar A. Bogetića.

7. *Ručka* okrugljasta, obručicem zada i tupim šiljkom. — Duga 2 1/2 cm. Teži 8.20 gr. Našasta u Kukuljevcih. Dar A. Bogetića.

8. *Ključić* načina rimskoga, naime pružica zavrnutu gdje tri zubića, a s druge strane razstavljeni okrug kao ručka. — Dug 3 1/2 cm. Teži 5 gr. Našast u Kukuljevcih. Dar A. Bogetića.

9. Komad *ploče* od *olova*. — Teži 175 gr. Našast u mogili kod Jankovcih od S. Ljubića.

10. Odlomeci od raznih *posuda*. — Iz mogile u Jankovcih.

11. *Okrug željezni* nerazstavljeni kao narukvica. — Promjer 4 1/2 cm. Teži 9 gr. Iz mogile kod Jankovaca.

12. Dva *puceta* na način žličice, bez ušice, a po sriedi probušena. — Teže po 1 gr. Našasta u Samotovcu.

13. Ulomak kao od plosnate *ručke* od tavnice, razno urezane.

14. *Glava od ovna* sa vratom, sve šupljo, valjda ručka od stapa. — Duga 6 1/2 cm. Teži 136 gr. Našasta u Samotovcu.

15. *Jabučica* sa rubom, valjda ručka od stapa, sva jamicami zasuta. — Duga 3 cm. Promjer u otvoru 2. Teži 32 gram. Našasta u Samotovcu kod Bizovca.

16. Odlomeci kao od plosnata *prstena*. — Našasti u Samotovcu.

17. Mali odlomak kao od *celta* sa prugami na trokut. — Teži 17 gr. Našast od A. Bogetića kod Račinovaca na mjestu Lotun zvanu, gdje riečica Gnjica teče u Savu.

18. Komad od tučane tvari. — Teži 50.40 gr. Našast kao br. 17.

19. Četrnaest *puceta* sa ušicom zada. Najveći je plosnat, a ostala su trulata. — Promjer najvećega 4 1/4 cm. a teži 7 gr. Našasta su kao br. 17.

20. *Prsteni* od oble žice nerazstavljeni, 34 na broju. — Najveći promjer 2 cm., a najveća težina 2 gr. Našasti kao br. 17.

21. Kao *šeširić* zašiljen. Na šiljku skroz probušen. — Šir. na otvoru po duljini 3 cm., po širini 1 1/2, vis. 3 1/2. Teži 13.40 gr. Našast kao br. 17.

22. *Podliast* od *olova*, po sriedi probušena. — Teži 13.40 gr. Našasta kao br. 17.

23. *Zapinjača* od *olova*, razno urezana i na žljebice naokolo. — Promjer 1 1/2 cm. Teži 4.40 gr. Našast kao br. 17.

24. Petnaest probušenih *kotačića* od žute staklene tvari bez ukrasa, a 7 isto takovih sa modrim mrljama. Najveći teži 3.80 gr. a najmanji 60 egr. Našasti su u okolici Rume. Dar presv. g. Bude Budisavljevića.

25. Dva *kotačića*, jedan iz staklene tvari, visok, modrast, na

žljebiće naokolo; drugi iz jantara, plosnat. — Prvi teži 3.40 gr, drugi 85 cgr. Našasti su na gradini Turskoj u Punitovcih.

26. Dvie *grudice olovne*. — Jedna teži 521 gr., druga 15 16. Našaste na otoku Adi u Savi kod Broda.

III. Predmeti iz Dalmacije.

a) Iz raznih mjesta.

1. *Zapinjača* na dva luka kao na str. 130 br. 6. **Tab. XXI, br. 104**, ali manjka veći dio gornjega luka. — Ovako duga 6 1/2 cm. Teži 13.40 gr.

2. Kao br. 1, ali samo ulomak.

3. *Klještica* na podugački trokut, urezanimi crtami i sa pet dvostrukih okruglića s oboje strane ukrašena. — Duga 12 cm. Teži 28.25 gr. — **Tab. XXXIII, br. 258**.

4. Pet *kolobara*. — Promjer u najvećem 5 1/2 cm., a u najmanjem 3 1/2. Teži najveći 23.80 gr, a najmanji 10.

5. Plosnata *pločica* podugačka i četverouglasta. Strane su kao pant, a sredinu izpunjuju male pruge na reckavicu. Kutevi se pružaju nješto dalje. Uz rub po duljini sedam školjica. Jedan je kut opao, i prelomljena je. — Duga 7, a šir. 2 3/4 cm. Teži 9 gr. — **Tab. XXXIII, br. 259**.

6. Kao br. 5, nego se kutevi nepružaju dalje, a školjica samo šest. Ponješto manjkava. — Duga 5 1/2 cm., šir. 2 3/4. Teži 5.55 gr.

7. *Cievčica* od plosnate žice u dva komada. — Teži 2.70 gr.

8. *Kolobarić* plosnati sa školjicom po sriedi. — Teži 1.30 gr.

Svi ovi predmeti nadjeni su na Cresu kod Beloga, a dar su Mih. Mužine župnika Belskoga.

9. Njekoliko *puceta* oblih sa ušicom zada. — Našasta u Zv...

10. *Pločica* iz koje izlaze tri školjice. — Duga 3 1/2 cm. Teži 8.60 gr. Našasta i darovana kao br. 10.

11. *Zapinjača* načina rimskoga, pločicom na glavi i krugljicom na koncu jezića. — Duga 3 1/2 cm. Teži 8.60 gr. Našasta i darovana kao br. 10.

12. *Cievčica* od zavojene tanke pločice. — Duga 9 cm. Teži 6.60 gr. Našasta i darovana kao br. 10.

13. *Ručica* na vijak. — Duga 2 cm. Teži 2.24 gr. Našasta u Starom Gradu na Hvaru.

14. *Posuda* bez ručke sa jamicama oko trbuha. — Vis. 12 1/2 cm. Promjer na ušću 3 1/2 cm., na trbuhu 8 1/2, a na dnu, kolobarići ukrašenu, 4. Teži 181 gr. Našasta u grobu izpod Mesline nedaleko od Trogira od Antuna Žulića. — **Tab. XXXIII, br. 260**.

b) Iz mogila na Garici kod Vrbnika na Krku.

A) Oružje.

1. *Bodež* na trokut, svršuje šiljasto. Sredina se diže s oboje strane oblato, a bridi su plosnati i zaoštreni. Doli svršuje na obratni trokut, na kom po dvie školjice sa svake strane, u kojih ostaje po jedan s oboje strane glavati čavlič. Ovimi se utvrđivala ručka — Dug 33 1/2 cm., šir. po sriedi 3 1/4, a doli pri ručki 4 1/4. Teži 205 gr. — **Tab. XXXIII, br. 261**.

2. *Bodež* na trokut, svršuje šiljasto. Sredina se s oboje strane diže kao kraljež. Doli svršuje na polukrug, na kom je uz rub 9 školjica, u kojih su zabodeni s oboje strane glavati čavlič (sada jih sedam) za utvrđenje drvene ručke, od koje ostanci bjahu vidljivi, kad se bodež izkopao. — Dug 21 cm., šir. po sriedi 3 1/2, a doli 5 1/2. Teži 137 gr. — **Tab. XXXIII, br. 262**.

3. *Rukobran* na zasuk, sastavljen od plosnate žice, po sriedi široke do 1 cm., a prama krajevima sve užje. Sredinom žice teče izvana kao kraljež. Nepodpun i ulomljen. — Dug 10 cm., promjer 5 1/2. Teži 195 gr.

B) Zapinjače.

1. *Zapinjača* od oble krupne žice na prosti polukrug. Žica se na glavi dva put uvija i pravi jezić, koj je opao. Stremen je sastavljen od okrugljaste pločice prigibljene i pik... oboje strane urešene. Obluk je krasno izkićen svakojakimi crtami... 13 1/2 cm., a vis. u sred obluka 8. Teži 65 gr.

2. *Zapinjača* na polukrug načina rimskoga (Sr. Grobnik A. br. 9, str. 152). Na njoj ostaju očiti tragovi pozlate. Sgnječena je. — Duga po prilici 5 1/2 cm. Teži 6 1/2 gr.

3. Kao br. 2, ali dobro sačuvana. Na glavi izvana u gornjih kutevih četverouglaste pločice i po sriedi urezana je po jedna brnica, a oko središnje teče nadpis K ARHLIV. Slova su rimska ali iz najstarije dobe. Valjda je prvo slovo K ili M kao prezime, te *Aurelia*. I obluk je polukružnimi crtami ukrašen. — Duga 5 1/2 cm. Teži 23 gr.

4. *Zapinjača* kao ona našasta u Grižanih (V. str. 15, br. 3. **Tab. X, br. 36.**), nego joj luk obratno položen, plosnat i oblast, te drugako ukrašen. Stremen je opao. — Ovako duga 8 cm. Teži 23 gr.

5. *Zapinjača*, u kojoj je obluk sastavljen od 4 cievčice, koje su od tri put zavojene oble žice. Pred stremenom ta se obla žica pretvara u plosnatu i sastavlja pliticu. Jezičac opao (Sv. Romer 110). — Duga 6 cm. Teži 6 gr. — **Tab. XXXIII, br. 263.**

6. *Zapinjača* sastavljena od okrugića, u kom je navučen jezičac, koj se sve naokolo kreće. — Promjer okrugića $1\frac{1}{4}$ cm. Teži 75 egr.

7. *Zapinjača* osobitoga lika, ali veoma osakaćena, te se teško opredjeliti daje. — Duga $8\frac{1}{2}$ cm. Teži $12\frac{1}{2}$ gr.

C) Razni predmeti.

1. Dva *ogrljaja* od jednostavne oble a tanke žice *zlatne*, našasta ciela, ali od seljaka u šest komada razlomljena. — Oba teže ukupno 42.65 gr. Promjer 21 i 25 cm. Nabavljena za muzej pomoću g. Zahije župnika u Vrbniku. Žicu je izpitao Dr. Gustav Janušek, i našao: 78.89% zlata i 21.11% srebra.

2. *Bodača* okrugljaste glave, usred koje jamica, gdje je nešto zabodeno bilo. Izpod glave četverouglasta kvrga, a zatim se vuče jaružica na zasuk. Šiljak je otrgan. — Ovako duga 15 cm. Teži 43 gr.

3. *Bodača* male glavice čunjaste. Izpod glave okrugić, a zatim četiri juže na zasuk, te dalje na šiljak. — Duga 14 cm. Teži 30 gr.

4. *Bodača* jednostavna, glavom na dva protivno položena čunja. — Duga $8\frac{1}{2}$ cm. Teži 7 gr.

5. *Jezičac* od zapinjače na toke, na glavi zavojen kao cievčica, a u ostalom šiljast. — Dug $16\frac{1}{2}$ cm. Teži 10 gr.

6. Kao br. 5, ali u dva komada. — Dug 18 cm. Teži 8 gr.

7. Kao br. 5, ali bez glave i u dva komada. Tu još komadić.

8. Jedno bodać od *ostruge*. Palica na zasuk svršuje na okrug, na kom dva šiljka. — Dug $5\frac{1}{2}$ cm. Teži 9 gr.

9. Odlomci od *pása*, koj je po duljini žljebići ukrašen bio. Na jednom odlomku vidi se nekoliko dvostrukih okrugića sa piknjom po sriedi. — Teže ukupno 103 gr.

10. Prednji odlomak *sarpa*. — Dug $9\frac{1}{2}$ cm. Teži 29 gr.

11. *Ključ* načina rimskoga, po sriedi četverokutan sa školjama i sa dvie pruge izlazeće iz protivnih uglova. — Dug $6\frac{3}{4}$ cm. Teži $11\frac{1}{2}$ gr.

12. *Prsten*, s nutra plosnat a s vana malko oblast. — Promjer 2 cm. Teži $2\frac{1}{4}$ gr. Priložena su dva ulomka od isto takova.

13. *Prsten* obao, sve naokolo s urezanimi okrugići popreko ukrašen. — Promjer 2 cm. Teži $2\frac{1}{3}$ gr.

14. *Prsten* plosnat. — Promjer $2\frac{1}{2}$ cm. Teži $2\frac{1}{2}$ gr.

15. *Narukvica* od oble tanke žice, razstavljena. Jedan okrajak šiljast, a drugi je dokončavao na cievčicu, koja je opala — Promjer $5\frac{1}{2}$ cm. Teži $3\frac{1}{2}$ gr.

16. Odlomci od dvie druge *narukvice* kao br. 15.

17. Dva komada *zapinjače* od krupne žice na zasuk. — Teže 16 gr.

18. *Naušnica* od oble žice na zasuk. — Promjer 3 cm. Teži skoro 2 gr.

19. Kao br. 18, ali je žica s nutra plosnata a s vana oblasta. — Promjer 2 cm. Teži 72 gr.

20. *Naušnica* od veoma tanke žice. — Promjer $1\frac{1}{2}$ cm. Teži jedva 20 egr.

21. *Puce* oblato sa ušicom zada. — Promjer $3\frac{3}{4}$ cm. Teži 8 gr.

22. Četiri malena *pućeta* kao br. 21. — Teže 3.42 gr.

23. *Puce* plosnato u spodobi žličice, po sriedi probušeno. — Teži 1.71 gr.

24. *Ploča* sljevena za ukras, osobitom vještinom izradjena. Predstavljaja čovjeka gola, sjedeća na tlu, držeća u rukuh po jedan bat. Živince među nogama njegovima zabio glavu. — Duga 5 cm. Teži 9 gr. — **Tab. XXXIII, br. 264.**

25. *Cievčica* od tanke žice u dva komada. — Duga $4\frac{3}{4}$ cm. Teži $2\frac{1}{4}$ gr.

26. Poveći dio *okrug*a od plosnate žice, sa nekoliko guka uz rub. U dva komada. — Promjer u praznini $2\frac{1}{2}$ cm. Teži ovako $3\frac{1}{4}$ gr.

27. *Čaparčica* za vrata ili za ladjicu. — Duga 11 cm. Teži $14\frac{1}{4}$ gr.

28. Sedam komada *toka* od oble žice, koje su po dvie sdužene bile istom žicom po sriedi ugnutom na luk. — Teže 39 gr. (V. Grobnik str. 153, A. br. 17).

29. Više komadića od oble žice.

30. Tri *čavla*; najveći dug $12\frac{1}{2}$ cm.

31. *Kotačić* od jantara, okrugljast, probušen, ali mu školjica veoma malena. — Promjer 2 cm. Teži 7.40 gr.

IV. Predmeti željezni iz raznih naših strana.

A) Koplja.

1. S preda duga trouglasta lit, po sriedi duljinom malko deblja; zada pako čunjasta ciev za natakanje držala. Na cievi doli dvie rupice za čavle. — Dugo 31 cm., šir. na otažnje kuteve liti 4 cm. Našasto negdje u Hrvatskoj.

2. Kao br. 1, nego lit kratka i otrgnuta hrta, a ciev veoma duga, i na njoj samo jedna rupica. — Dugo 26 $\frac{1}{2}$ cm., šir. 2 $\frac{1}{3}$. Našasto u Liki, a dar udove Starčević iz Medka.

3. Kao br. 1, ali krupnije. Mjesto rupica doli na cievi su pribite s protivne strane dvie van uvite bočke. — Dugo 34 cm., a šir. 5 $\frac{1}{2}$. Našasto u Bublanu prve banske pukovnije, a dar Željka Ključeca liečnika ondje. — **Tab. XXXV, br. 265.**

4. Lit oblata i plosnata, a ciev čunjasta bez rupica. — Dugo 29 cm., a najveća širina 3 cm. Iz mogile u Orasju kod Tolise u Bosni. Podosta iztrošeno.

5. Kao br. 4, ali još slabije sačuvano i manjkavo. — Dugo 22 $\frac{1}{2}$ cm., a šir. 3 $\frac{1}{3}$. Našasto na gori Moseć kod Drnisa, a dar I. Milića-Strkalja Drnisanina.

6. Kao br. 4, ali u dva komada i jednom rupicom na cievi doli. — Dugo 27 cm., šir. 3 $\frac{1}{2}$. — Iz gornje Krajine; a dao u zamjenu Alek. Shauff.

7. Lit oblata, veoma duga, sa zaoštrenom hrbtenicom po sriedi od kraja do kraja. Ciev malena, a ponješto čunjasta, i bez rupica. — Duga 55 cm. Najveća širina 5 $\frac{3}{4}$ cm. Našasta u mogili na Malunju blizu Jaske, a dar podžupana V. Mažuranića. — **Tab. XXXV, br. 266.**

8. Kao br. 7, nego hrbtenica slabo izražena. — Dugo 40 $\frac{1}{2}$ cm. šir. 5 $\frac{1}{4}$.

9. Kao br. 7. — Dugo 38 cm. šir. 4 $\frac{3}{4}$. Malko na bridih okrnjeno.

10. Kao br. 7. — Dugo 28 cm. šir. 4 $\frac{1}{2}$. Na bridih okrnjeno.

11. Kao br. 7. — Dugo 30 cm. šir. 4 $\frac{1}{2}$. Prednji dio liti uvinut.

12. Kao br. 7. — Dugo 29 cm. šir. 5. Prednji dio liti uvinut i jako iztrošen.

13. Kao br. 7, ali je lit obsečnija i sav komad jako hrdjom okružen, tako da se nevidi ima li rupica na cievi. U cievi ostaju tragovi drvene štapa. — Dugo 37 $\frac{1}{2}$ cm., šir. 7. Našasto na Gardošu kod Zemuna, a dar V. Lapainea.

14. Kao br. 7, ali je lit po duljini užja, na bridih izbata, a hrbtenici jedva trag. — Dugo 38 cm., šir. 4. Iz otoka Ada u Savi kod Broda. Dar V. Bratelja.

15. Kao br. 7, ali hrbtenica je široka i plosnata kao debeli pant, te su na njoj otraga urezane četiri crte poprieko. — Dugo 49 $\frac{1}{2}$ cm. Našasto na Gardošu kod Zemuna. Dar V. Lapainea. — **Tab. XXXV, br. 267.**

16. Lit kao od dva trokuta zajedno sružena. Ciev je čunjasta, ali izvana na deset lica naokolo po duljini podjeljena i sa rupicom skroz za učvršćenje na štapu. — Dugo 28 $\frac{1}{2}$ cm., a šir. 4. Našasto u Suvaji. Dar zidara Quadri. — **Tab. XXXV, br. 268.**

17. Lit četverouglasta, t. j. na četiri lica, a ciev čunjasta i bez rupica. — Dugo 21 cm. Našasto kod Drežnika a dar ondješnjega župnika I. Vukelića. — **Tab. XXXV, br. 269.**

18. Kao br. 17, nego gdje se lit i ciev sružuju grlič. Ciev okrnjena, te se rupica ne vidi. — Dugo 26 cm. Našasto u Udbini, a dar Jov. Omčikusa.

19. Kao br. 17, ali ciev dugačka i okrnjena. — Dugo 24 $\frac{1}{2}$ cm. Iz Hrvatske.

20. Kao br. 17, nego medj liti i cievom kao dva zaoštrena krila na polukrug. — Dugo 17 $\frac{1}{2}$ cm. Iz Hrvatske. — **Tab. XXXV, br. 270.**

21. Kao br. 17, ali se lit izkazuje kao šiljak. Na cievi rupice. — Dugo 13 $\frac{1}{2}$ cm. Našasto u Gardunu iznad Cetine. — **Tab. XXXV, br. 271.**

22. Kao br. 21, ali tupa brka i bez rupica. — Dugo 9 $\frac{1}{2}$ cm. Iz Malunja kao gori, a dar podžupana V. Mažuranića.

23. Obla palica, s jedne strane poravnana i uvita na ciev, a s druge brk valjda opao. — Dugo 17 $\frac{1}{2}$ cm. Našasto u Goljaku, a dar kap. Mat. Sabljara.

B) Strielice.

a. Sa cievčicom otraga za natakanje.

24. Četverokutna lit, na četiri istovietna lica, svršuje šiljasto s preda; otraga čunjasta cievčica. — Duga 6 $\frac{1}{2}$ cm. Našasta izpod gradine na Trsatu. Dar M. Sabljara. — **Tab. XXXV, br. 272.**

25. Kao br. 24, ali cievčica valjasta. Na hrtu je izbijena. — Duga 6 $\frac{1}{2}$ cm. Našasta izpod gradine na Trsatu.

26. Kao br. 25, ali je podpuna. — Duga 9 cm. Iz sбирke Dra Ljud. Gaja.

27. Kao br. 26, ali je lit na dvie protivne strane plosnatija i širja. — Duga $8\frac{1}{2}$ cm. Iz sbirke Dra Lj. Gaja. — **Tab. XXXV, br. 273.**

28. Kao br. 26. Na cievi je ozledjena. — Duga $7\frac{1}{2}$ cm. Našasta u humcu iznad Radobolja.

29. Lit plosnata, četverokutna, samo na dva istovietna lica. Ploča zavita na okrug sastavlja cievčicu otraga. Prednji kut liti jedva je dužji od otražnjih. — Duga 6 cm. Našasta u Grobencu srbsko-banatske pukovnije. Dar četnika Šaravca. — **Tab. XXXV, br. 274.**

30. Kao br. 29. — Duga 11 cm. Našasta u Banatu. Dar Luke Ilića. Na cievčici okrnjena.

31. Kao br. 29. — Duga 8 cm. Našasta blizu Starog Grada na Hvaru.

32. Kao br. 29. — Duga $8\frac{1}{2}$ cm. Nadjena u Banatu Dar Luke Ilića. Manjkava na liti.

33. Kao br. 29. — Duga $6\frac{1}{4}$ cm. Našasta u Šklopu više Martinbroda u Liki. Dar M. Sabljara.

34. Kao br. 29. — Duga 10 cm. Iz Solina.

35. Kao br. 29. — Duga $10\frac{3}{4}$ cm. Našasta u Bielombriegu u srbsko-banatskoj pukovnji. Dar Ivana Trnskoga.

36. Lit plosnata t. j. na dva istovietna ali oblata lica, sa cievčicom otraga čunjastom. — Duga $7\frac{3}{4}$ cm. Našasta u Banatu. Dar Luke Ilića.

37. Kao br. 36. — Duga $6\frac{1}{2}$ cm. Našasta u Bielombregu u srbsko-banatskoj pukovnji. Dar Ivana Trnskoga.

38. Lit oblata, ali na četiri istovietna lica, i čunjastom cievčicom otraga. — Duga $10\frac{1}{2}$ cm. Iz gornje Krajine. Dao u zamjenu Alež. Shauff. — **Tab. XXXV, br. 275.**

39. Lit plosnata na tri kuta, sva tri zašiljena, otražna dva kao kvake, i sa čunjastom cievčicom. — Duga $7\frac{3}{4}$ cm. Dar Petra Končića. — **Tab. XXXV, br. 276.**

40. Plosnata strielica na trokut sa dva čekljuna naotražke okrenuta, i sa cievčicom čunjastom otraga za natakanje. — Duga $7\frac{3}{4}$ cm. Našasta kod Biele Crkve u srbsko-banatskoj krajiškoj pukovnji. Dar Luke Ilića. — **Tab. XXXV, br. 277.**

41. Kao br. 40. — Duga $10\frac{1}{4}$ cm. Okrnjena na cievi.

42. Kao br. 40. — Duga $8\frac{1}{2}$ cm. Iz Hrvatske.

43. Kao br. 40. — Duga $7\frac{3}{4}$ cm. Veći dio jednoga čekljuna opao. Našasta izpod Kopanika u Vel. Popini u Liki. Dar M. Sabljara.

44. Kao br. 40. — Duga 8 cm. Našasta na Bielom Bregu u srbsko-banatskoj pukovnji. Dar Iv. Trnskoga

45. Kao br. 40. — Duga $8\frac{1}{2}$ cm. Nad cievčicom ukras na zasuk. Našasta na Bielom Bregu kao gori. Dar Iv. Trnskoga.

46. Kao br. 40. — Duga $8\frac{1}{2}$ cm. Našasta u Grobencu srbsko-banatske pukovnije. Dar satnika Šaravca.

47. Kao br. 40, ali je više šiljasta spreda. Čekljuni stoje otraga te i kraći su. — Duga 12 cm. Našasta u Topuskom. Dar Šism. pl. Etinghausena.

β. Sa šiljkom mjesto cievčice.

48. Četverokutna lit na četiri istovietna lica svršuje s preda šiljasto, a otraga čunjastim šiljkom. — Ima jih 14. Duge su od 8 do 11 cm. Našaste skupa kod Krapine. Dar Nestora pl. Kipaha. — **Tab. XXXV, br. 278.**

49. Kao br. 48. — Ima jih 18, te su duge od $7\frac{1}{2}$ do 12 cm. Iz sbirke Dra Lj. Gaja.

50. Kao br. 48. — Četiri su, duge od $8\frac{1}{2}$ do 10 cm. Našaste u Susedu. Dar P. Horvata vlastelina u Budindolu.

51. Lit kratka ali veoma krupna kao od dva pilja, naopako sdružena, sastavljena, sa dugim šiljkom otraga. — Duga 10 cm. Našasta u Gardunu. — **Tab. XXXV, br. 279.**

52. Kao br. 48, ali je šiljak otraga veoma dug. — Duga 11 cm. Iz Garduna.

53. Kao br. 52. -- Dvie su, od kojih jedna duga $9\frac{1}{2}$, a druga $10\frac{1}{2}$ cm. Našaste u Starom Gradu na Hvaru.

54. Kao br. 52, ali s preda svršuje krugljicom. — Dvie su. Jedna duga $8\frac{1}{2}$ a druga 14 cm. Našaste u Starom Gradu. — **Tab. XXXV, br. 280.**

55. Lit plosnata, naokolo oblata, sa šiljkom otraga. — Duga $11\frac{3}{4}$ cm. Našasta u Banatu. Dar Luke Ilića.

56. Kao br. 55. — Duga $6\frac{1}{2}$ cm. Izkopana u Solinu. Šiljak otraga okrnjen.

57. Kao br. 55, ali sa grličem. — Duga $7\frac{3}{4}$ cm. Nadjena u Banatu. Dar Luke Ilića

58. Kao br. 55. — Duga $5\frac{1}{2}$ cm. Iz Solina.

59. Kao br. 55, ali je lit četverokutna. — Duga $7\frac{1}{2}$ cm. Našasta na gradini Kozjak kod Plivničkih jezera.

60. Kao br. 55, ali na polovici liti iz brida prodiru kao dvie kučice. — Duga $9\frac{1}{2}$ cm. Našasta u Banatu. Dar Luke Ilića. — **Tab. XXXV, br. 281.**

61. Sulica plosnata, na dva trokuta obratno položena. Trokut s preda svršuje ostracem, a onaj zada šiljkom. — Duga 14 cm. Našasta u Banatu. Dar Luke Ilića. — **Tab. XXXV, br. 282.**

62. Kao br. 61. — Duga 9 cm.

63. Kao br. 61. — Duga 8 cm.

64. Kao br. 61. — Duga $7\frac{1}{2}$ cm.

65. Kao br. 61. — Duga $6\frac{1}{2}$ cm.

66. Kao br. 61, ali otraga, gdje počima šiljak, kao četverouglasti prsten. — Duga $13\frac{1}{4}$ cm. Iz zbirke Diericheve iz Siska.

67. Kao br. 61. — Duga $7\frac{3}{4}$. Našasta na Bielombriegu srbsko banatske pukovnije. Dar Iv. Trnskoga.

68. Kao br. 67. — Duga 7 cm.

69. Kao br. 67, ali trokut s preda manji napram onomu otraga. — Duga je $6\frac{1}{2}$ cm.

70. Kao br. 67, ali trokut s preda još manji napram onomu otraga. — Duga je $14\frac{1}{2}$ cm. — **Tab. XXXV, br. 283.**

71. Kao br. 70, ali širja. Komad šiljka opao. — Duga $7\frac{1}{2}$ cm.

72. Kao br. 70, ali trokut s preda nema ostraca, nego je ravno usječen na četverokut. — Duga 7 cm.

73. Plosnata lit na trokut. Prednja je strana trokuta tako usječena, da svršuje na dva oblučasta šipa. Kotačić gdje počima šiljak. — Duga 14 cm. Našasta u Bielombriegu sa prednjami. Dar Ivana Trnskoga. — **Tab. XXXV, br. 284.**

74. Kao br. 73. — Duga 11 cm. Našasta u Banatu. Dar Luke Ilića.

75. Na tri kreljuti svršujuće u šip s preda, a šiljkom otraga. Stražnji dio kreljuti usječen je na dva obluka. — Duga $11\frac{1}{2}$ cm. Dar Luke Ilića.

76. Kao br. 75, lit samo kraća a širja. — Duga $9\frac{1}{2}$ cm. Dar Luke Ilića. — **Tab. XXXV, br. 285.**

77. Kao br. 75, ali na kreljutih otraga samo jedan obluk. — Duga $8\frac{1}{2}$ cm. Našasta na Bielombriegu u srbsko-banatskoj pukovnji. Dar Ivana Trnskoga.

78. Kao br. 75, nego su kreljuti otraga ravno usječene i sa grličem. — Duga 7 cm. Našasta u Bielombriegu. Dar Trnskoga.

79. Kao br. 78, ali grličem kratkim. — Duga $10\frac{1}{2}$ cm. Dar Luke Ilića.

80. Kao br. 78, ali bez grlića. — Duga $4\frac{3}{4}$. Dar Luke Ilića. — **Tab. XXXV, br. 286.**

C) Mačevi.

81. *Mač* sa jednim ostracem. Lit je bez ukrasa, osim što uzduž telut jaružica. Oko balčaka nalegla pjeskovita gromada, koja ga zastrla. Ova donekle odbijena, prikaza se balčak plosnat i na kraju oblast. Isti je balčak ponješto uduben, da se korice bolje utvrde. Sa strane liti vire izpod pjeska ostanci drvenih korica te i kože, koja je balčak pokrivala. Pri kraju na balčaku okrugla rupica za čavao; a još jih, nego su pjesjem pokrite. Lit svršuje s preda oblo-šiljasto. — Dug je sav mač 91 cm.; lit je pako široka pri balčaku $5\frac{3}{4}$, po sriedi 5, pri kraju gdje postaje oblata $2\frac{1}{2}$ cm. Na teluti je $\frac{1}{3}$ cm. debela. Širina na balčaku 3 cm. Dar g. Jos. Thunharta mjernika u Mitrovici, gdje je u pjesju našast. — **Tab. XXXV, br. 287.**

82. *Mač* sa dva ostraca. Lit svršuje s preda oblo-šiljasto. Mjesto balčaka prodire dalje iz liti, koja se tu lomi na dva kuta razito, plosnati šiljak kao bridak, koj se u ručku drvenu ili kostenu zabadao. — Dug je sav mač sa šiljkom otraga 91 cm. Lit je široka otraga 5 cm., po sriedi $4\frac{1}{2}$, pri hrtu $2\frac{1}{2}$. Našast na Solinu, a kupljen u Ant. Katića iz Spljeta. — **Tab. XXX, br. 288.**

83. Istoga načina kao br. 2, samo na bridu ponješto oštećen. — Dug $79\frac{1}{2}$ cm. Lit je široka otraga $4\frac{3}{4}$ cm., po sriedi $3\frac{1}{2}$, pri hrtu $2\frac{1}{2}$. Našast je u Sisku, a dar preuz. g. bisk. Štrosmajera.

84. Kao br. 82, ali lit, gdje pravi bridak za ručku, jedva da se giblje na kuteve; a i bridak je drugačiji. — Dug $78\frac{1}{2}$ cm. Lit je široka otraga 4 cm., po sriedi $3\frac{1}{2}$, naprvo 3, ali je hrt opao. Našast u Molunju bližu Jaske u ogromnoj mogili. Dar Dra Vladoja Mažuranića.

85. Kao br. 82, nego sredinom liti teče kao podignuta žilica, a gdje iz liti izlazi šiljak balzaka, ostaje na mjestu navučen branik. Na liti pokorušeni su ostanci željeznih korica, koje su većinom opale. Šiljak otraga svršuje u puce. — Dug 81 cm. Lit je široka otraga $4\frac{3}{4}$, po sriedi $4\frac{1}{2}$, pri hrtu 3. Dva je put uvinut. Našast kao br. 84. — **Tab. XXXV, br. 289.**

86. Kao br. 85, ali branik opao, i mač na dvoje prelomljen. Gori pri hrtu, gdje ostaju jasni tragovi željeznih korica, vide se i ostanci

bakrene pločice, koja je valjda korice krasila i učvršćivala. — Dug 80 cm. Lit je široka otraga $4\frac{1}{2}$ cm., po sriedi $4\frac{1}{4}$, pri kraju $3\frac{1}{4}$. Jedan put uvinut. Našast kao br. 84.

87. Tri komada od korica, spadajuća po svoj prilici na korice gori navedenih mačeva pod br. 4—6., jer s njima skupa nadjena. Na jednom od tih komada ostaje otvor, kud je mač u korice slazio; na drugom uho, kuda je pás polazio.

88. Odlomak olovne ploče, $6\frac{1}{2}$ cm. duge, a $3\frac{3}{4}$ široke, s oboje strane zaoštrene; te se čini kao odlomak mača.

D) Štitovi.

89. Poduljasta trulica kao kapica po sriedi, duga $18\frac{1}{2}$ cm., a šir. 11, sa plosnatim oblastim krilom s oboje strane, dugim 24, a šir. $10\frac{1}{2}$. Na svakom krilu uz trulicu po sriedi rupica, u kojoj je zaboden čavao, trulatom glavom s preda a zada pognut na četverokut kao kvaka. Ostaje samo na jednom mjestu, a drugi opao. — Našast u Molunju blizu Jaske u mogili, a dar podžupana Dra Vlodoja Maržuranića. — **Tab. XXXVI, br. 290.**

90. Sve kao br. 89, nego su krila povećala, t. j. duga 26 cm., a šir. 11, te rupice bez čavla.

E) Noževi.

91. Nož veoma široke liti, iz koje slazi otraga užja plosnata pruga kao pant, da sastavi ručku. Na kraju ove pruge druga je popriečke položena. Na prugi nema traga rupicam za čavlice. — Dug 30 cm. a šir. na liti $5\frac{1}{2}$. Našast u mogili izpod Grižana, a dar Cvietka Grubera.

92. Kao br. 91, ali slabo sačuvan i manjkav otraga.

93. Kao br. 91, ali sa zarubom gdje se lit spaja sa ručkom. — Dug $28\frac{1}{2}$ cm., a šir. na liti $5\frac{1}{2}$. Našast u mogili izpod Grižana, a dar Cvietka Grubera. — **Tab. XXXV, br. 291.**

94. Kao br. 93, ali slabo sačuvan i manjkav otraga.

95. Ploča kao široki pant. Lit je malko širja i s oboje strane oblucasta. Na ručki vide se dva čavlića, koja su korice pridržavala. — Dug $21\frac{1}{2}$ cm., šir. na liti najviše 4 cm., a na ručki 3. Našast u mogili izpod Grižana, a dar Cvietka Grubera. — **Tab. XXXV, br. 292.**

96. Veliki jednostavni nož. Ručka je malko užja, i na njoj dva čavla, koja su korice pridržavala. — Dug 43 cm., šir. na liti najviše

5 cm. a na ručki 3. Našast na Gardošu kod Zemuna, a dar V. Lapaine. — **Tab. XXXV, br. 293.**

97. Kao br. 96, ali manjkav na oba kraja te slabo sačuvan. — Ovako dug 15 cm. a šir. $2\frac{1}{2}$. Iz mogile u Orašju kod Tolise u Bosni. Dar Aleksandra Oršulića.

98. Kao br. 97, ali ručka okrugljasta, i manjka veći komad liti. — Ovako dug $16\frac{1}{2}$ cm. a šir. na liti $3\frac{1}{2}$. Našast u kopanju grabe od Pitomače prama šumi Gjurstina. Dar kotar. oblasti u Gjurgjevcu.

99. Lit četverokutna. Na ručki do liti kao pás, te nizdol tri rupice za čavlice. Uz telut teče jaružica. — Dug 22 cm., šir. na liti $2\frac{1}{4}$, a na ručki $1\frac{1}{4}$. Našast u mogili kod Selišta blizu Drežnika.

100. Upravan šiljasti nožić. Gdje se lit sa ručicom spaja kao pantom obaviti, a pant glavičom i uresi ukrašen. Na ručki mjesto čavlića dvie cievčice. — Dug 12 cm., šir. 1. — **Tab. XXXV, br. 294.**

101. Kao br. 100, u dva odlomka slabo sačuvana. Dar Ant. Bogetića, koj ga izkopao u mjestu Letun kraj Save blizu Račinovaca.

102. Kao br. 100. Dva odlomka našasta u Samotovu od S. Ljubića.

103. Kao br. 100. Samo držak. Iz sbirke Solitrove u Spljetu

104. Nožić kao pant. Gori mu brk opao, a doli svršuje u šiljak, koj se u korice zabadao. — Ovako dug 12 cm., šir. 1. Izkopan u Letunu kraj Save blizu Račinovaca, a dar Antuna Bogetića.

105. Kao br. 104, ali malko naoblučit. — Dug 12 cm., šir. $1\frac{1}{4}$. Izkopan u Gradini na Kozjaku (Plivnička jezera) od S. Ljubića. — **Tab. XXXV, br. 295.**

106. Kao br. 105, ali bez brka, i slabo sačuvan. — Iz Hrvatske.

107. Kao br. 104, ali pakrugastog lika. Opao gornji dio. — Izkopan u Letunu kraj Save blizu Račinovaca, a dar Ant. Bogetića. — **Tab. XXXV, br. 296.**

108. Pognut na luk, sa šiljkom zada, koj se u korice zabadao. — Dug 19 cm., šir. najviše 2. Iz gradine Udbinja, a dar M. Sabljara. — **Tab. XXXV, br. 297.**

109. Kao br. 108, ali mu uvijen samo gornji dio. — Dug 18 cm., šir. najviše 2. Našast u Suvaji kod unskoga mosta, a dar M. Sabljara.

110. Od polovice dalje lit se giblje na obluk. Na ručki dva čavlića, koja su korice pridržavala. Iz zučke polazi dalje debela žica

pognuta na okrug za visenje. — Dug $26\frac{1}{2}$ cm., šir. najviše 3. Iz sbirke Diericheve iz Siska. — **Tab. XXXV, br. 298.**

111. Sav na luk. Na ručki do liti, koja se ovdje rubom dončavala, željezni pant na okrug, popriečnim urezi ukrašen. Dalje na ručki dva čavlića za učvršćenje korica. I uzduž liti s jedne strane dvie urezane crte i dva reda piknjica. — Dug 26 cm., šir najviše 3. Našast na Gardošu kod Zemuna, a dar V. Lapainea — **Tab. XXXV, br. 299.**

112. Malko oblučan; odzada šiljkom, koj se u korice zabadao. — Dug 26 cm., šir. najviše 3. Iz gornje Krajine, a kupljen u Aleksandra Schauffa. — **Tab. XXXV, br. 300.**

113. Mal ne na trokut, jer mu za ručku mali repić. Brk malko okrnjen. — Dug 14 cm., šir. najviše $4\frac{1}{2}$. Iz mogile u Molunju kod Jaske. Dar podžupana V. Mažuranića. — **Tab. XXXV, br. 301.**

114. Kao br. 113, ali ponješto pognut. Na repiću čavlić, valjda od opalih korica. — Dug 15 cm., šir. najviše $3\frac{1}{2}$. Iz mogile u Orašju kod Toliše u Bosni. Dar Aleks. Orsulića.

115. Kao br. 112, ali mu se ručica svinula otraga, te obla načina. Na brku okrnjen. — Dug ovako $9\frac{1}{2}$, šir. najviše $2\frac{3}{4}$. Našast u Hrvatskoj. — **Tab. XXXVI, br. 302.**

116. Kao br. 115, ali slabo sačuvan.

117. Nožić sa svinutim brkom i ručkom otražke zakrenutom, na kojoj dvie rupice za utvrđenje korica. — Dug 9 cm., šir najviše $1\frac{3}{4}$. Iz mogile kod Selišta blizu Drežnika. — **Tab. XXXVI, br. 303.**

118. Kao br. 117, ali mu brk opao, te malko veći.

119. Kao br. 117, ali prednji dio više šiljast, te manji.

120. Nožić veoma šiljast i uzak sa drugom ručkom, koja se pri kraju širi kao pant, te se zavrća. — Dug $21\frac{1}{2}$ cm. (lit 10, a ručka $11\frac{1}{2}$ cm.). Iz sbirke Diericheve u Sisku. — **Tab. XXXVI, br. 304.**

121. Duga lit s jedne strane oštrcem kao nož a s druge kao pila. Otraga plosnati šiljak, koj se u korice zabadao. — Duga $28\frac{1}{2}$ cm., šir. najviše $2\frac{3}{4}$. Našast na otoku Adi kod Broda a dar V. Bratelja. — **Tab. XXXVI, br. 305.**

F) Sjekire, bradve i tesle.

122. Sjekira jednostavna. Rupa joj podaleče od glave, te je okrugljasta. Gornja strana teče upravno, a donja na dugački obluk. Glava je četverokutna, a oštarje osovno napram rupi položeno. — Duga $12\frac{1}{2}$ cm., u oštarju 4. Našasta kod Starog Grada na Hvaru. — **Tab. XXXVI, br. 306.**

123. Kao br. 122, ali rupa pri kraju otraga. — Duga 19 cm., u oštarju $6\frac{1}{2}$. Sva je przinom obložena. Ostaje na mjestu komad drvenoga držka Našasta u potoku Fruške Gore. Dar prof. Fr. Š. Kuhaća. — **Tab. XXXVI, br. 307.**

124. Kao br. 123. — Duga 22 cm., u oštarju po prilici 8. I ova je sva przinom obložena. Dar Jos. Thunbarta mjernika u Mitrovici.

125. Kao br. 123, ali otražna strana rupe na zadku prodire malko dalje s gornje i donje strane. — Duga 21 cm., u oštarju 6. Izkopana u Pakracu. Dar Dragutina Franića

126. Sve kao br. 125. — Duga $18\frac{1}{2}$ cm., u oštarju $5\frac{1}{2}$.

127. Na dva trokuta. S preda je dug, zada kratak. Rupa je jajasta. — Duga 17 cm., na oštarju 7, a na glavi otraga $7\frac{1}{2}$. Našasta u Hrvatskoj.

128. Kao br. 127, ali je rupa okrugljasta i sa ušicama po stranah. — Duga $17\frac{1}{2}$ cm., otraga 8, a na oštarju 7. Nadjena u kopanju grabe od Pitomače prama šumi Gjurstina. Dar kotarske oblasti u Gjurgjevcu.

129. Kao br. 127, samo okrajci na zadku veoma se protežu dalje s oboje strane. — Duga $18\frac{1}{2}$ cm., na oštarju 7, a na glavi 13. Našasta u Hrvatskoj. — **Tab. XXXVI, br. 308.**

130. Lit je kratka i na obsežni trokut. Rupa je okrugljasta i kao kljunasta, a glava otraga malko oblata. — Duga 15 cm., a u oštarju $9\frac{1}{2}$. Našasta u Zagrebu dva metra duboko na Potoku. — **Tab. XXXVI, br. 309.**

131. Lit oblučna s gornje i donje strane, a glava trokutna, te otraga ravna. — Duga 17 cm., a na oštarju 5. Izkopana u Staroj gori kod Virja skupa sa Galienusovimi novci. Dar Gavrila Kisa.

132. Lit oblučna s gornje i donje strane, ali na glavi do rupe gori i doli dižu se po stranah kao ušice, a na zadku je oblata. — Duga $18\frac{1}{2}$ cm., a na oštarju $4\frac{3}{4}$. Našasta na Samotovu, blizu Petrievcih.

133. Kao br. 132, ali je sve bolje izraženo i sačuvano — Duga 20 cm., a na oštarju $6\frac{1}{2}$. Iz sbirke Fr. Diericha u Sisku. — **Tab. XXXVI, br. 310.**

134. Bradva sa jednim kljunom, koj se uvija na polukrug, s gornje strane ravna, kao što i na glavi otraga, a rupa jajasta. — Duga 25 cm. U brku malko manjkava. Našasta u Kozarevcu belovarske županije kod Gradića (u temeljih staroga Rušpangrada). Dar Fr. Sav. Gabrića. — **Tab. XXXVI, br. 311.**

135. Kao br. 134. — Duga 23 cm. U brku ponješto odbijena. Našasta u Budindolu, a dar Petra Horvata ondješnjega vlastelina.

136. Kao br. 134. — Duga 32 cm. U brku podosta manjkava. Našasta u Bosni, a dar duhovne mladeži bosanske u Djakovu.

137. Kao br. 134. — Duga po prilici 17 cm. Sva pržinom obložena. Dar Jos. Thunharta mjernika u Mitrovici. U rupi ostaju tragovi drvenog držka.

138. Kao br. 134, ali sa zaoštrenim kljunom i zada. Glava je sa strane trokutna, a otkazke diže se iznad rupe. Rupa sa ušicama na brk. — Duga 14 cm., na bridu 16. Izkopana iz Save, te pržinom donekle obložena. Dar župnika Bežlića iz Stare Gradiške. — **Tab. XXXVI, br. 312.**

139. Kao br. 134. — Duga 11 $\frac{1}{2}$ cm., na bridu 16 $\frac{1}{2}$. Izkopana u Staroj Gori kod Virja, gdje i novi cara Galjena. Dar Gav. Kisa. Slabo sačuvana.

140. Kao br. 134. — Duga 12 cm., na bridu 16 $\frac{1}{4}$. Našasta u Kozarevcu kao gori, nego veoma iztrošena.

141. Odlomak bradve plosnate, našast u Samotovcu.

142. *Tesla* malko oblučna. Lit je trokutna i plosnata. Oštarje stoji razito. Iznad rupe gori i doli postrance kao šiljasta uha. Otraga plosnati četverokut. Rupa je jajasta. — Duga 29 $\frac{1}{2}$ cm., a na bridu 17. Izkopana na Staroj Gori kod Virja, a dar Gavr. Kisa. — **Tab. XXXVI, br. 313.**

143. Sve kao br. 142. — Duga 23 cm., a na bridu 12 $\frac{1}{2}$. *Nije*

144. Kao br. 142, ali je više oblučna, te svršuje otraga zaoštreno. — Duga 23 cm., a na bridu 6 $\frac{1}{2}$. *Nije*

145. Kao br. 142, ali veoma oblučna. Ušice su samo otraga i ravne. — Duga 15 $\frac{1}{2}$ cm., a na brku 6 $\frac{1}{4}$. Našasta u belovarskoj županiji, a dar Lovra Balokovića župnika u Bizovcu.

146. Dugačka četverouglasta ploča malko oblučna, s preda zaoštrena. Iz sredine polazi otraga kao četverokutna ciev piljasta za držak. Na njoj s preda četverokutna rupa, a sa strane kolut za svezanje. — Duga po sriedi 12 $\frac{1}{2}$ cm., na bridu 30. Nadjena blizu Knina. Dar sudca Josipa Alačevića. — **Tab. XXXVI, br. 314.**

147. Po prilici kao br. 146, nego ploča je oblučna i s oboje strane svršuje šiljasto. Ciev je otraga čunjasta. — Duga 12 cm., šir. 16 $\frac{3}{4}$. Našasta u kopanju grabe od Pitomače pram šumi Gjurstina. Dar kotar. oblasti u Gjurgjevcu. — **Tab. XXXVI, br. 315.**

G) Razni predmeti.

148. *Zapinjača* na dva luka po prilici kao ona bakrena na str. 130 br. 6, nego ovdje jezičac stoji po sebi i sružen je na glavi dvostrukim obavijanjem njegova okrajka. Na glavi je manjkava. — Duga je 10 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 29.40 gr. Našasta u mogili na Molunju kod Jaske, a dar podžupana V. Mažuranića. — **Tab. XXXVI, br. 316.**

149. Po prilici kao br. 148, ali tanja. Manjka dio glave i jezičac. — Duga 11 $\frac{1}{2}$ cm. Iz Molunja kao gori.

150. *Zapinjača* na dva luka i sa dvie cievke na glavi poprieko položene po prilici kao ona bakrena na str. 129 br. 1, nego na gornjem luku jedan čvor. Opala jedna cievka i jezičac, a i na stremenu manjkava. — Duga 8 $\frac{3}{4}$ cm. Iz Molunja kao gori. V. **Tab. XXI, br. 103.** — Uz ove tri željezne zapinjače našli su se odlomci od dvie druge bakrene iste vrsti, po prilici kao one na str. 130, br. 8. i 9. Ti odlomci djelomice su sliveni, a to kaže, da je mrtac bio spaljen.

151. Dvie pružice razito položene, s jedne strane tvrdo spojene a s druge otvorene. Gornja je od mjeda a dolnja od željeza. Na gornjoj se diže konj, dviema zvjezdama s preda i zada i drugimi urezi s oboje strane ukrašen. Možda *zapinjača*. — Duga 4 $\frac{1}{2}$ cm. Teži 12.45 gr. Iz Krka. Dar dra Gržetića.

152. *Naruhvica* nerazstavljena od oble žice. — Promjer 6 $\frac{1}{2}$.

153. *Naruhvica* razstavljena od žice na 4 kuta. Jedan je okrajak zavinut, a drugi morao svršiti na oko, da se krajevi sapnu, ali tu komad fali. Pri koncu uvita je plosnata žica na čvor. — Promjer 4 $\frac{1}{2}$ cm.

154. Debela četverouglasta žica na okrug, ali je ovaj mal ne za treći dio otvoren. Okrajeji su na se svinuti kao kvake. — Promjer 7 cm. Iz Samotovca *potkovanica*

155. Plosnata žica na okrug, ali je ovaj za osmi dio otvoren. U sried okruga i na okrajciji izlazi vani po jedan plosnati šiljak ugubljen na oko. — Promjer 4 $\frac{1}{2}$ cm. Iz Krka. Dar Dra Gržetića.

156. *Spona* četverouglasta, manjkava. — Duga 5 $\frac{3}{4}$, šir. 3 $\frac{1}{2}$. Našasta u Starom Gradu na Hvaru.

157. *Palica* četverouglasta i šiljasta. Gori pri hrtu širi se oblučno, a doli na kraju trokutno. — Duga 21 $\frac{1}{2}$ cm. Izkopana u mjestu Letun kraj Save blizu Račinovaca. Dar Ant. Bogetića. — **Tab. XXXVI, br. 317.**

158. *Palica* čunjasta, svršuje gori na oštri šiljak, a doli pri kraju širi se na trokut, te je i ova valjda služila kao sulica. — Duga 17 cm. Našasta u Niemcih Dar Ant. Bogetića.

159. Kao *bodež*, ali bridi su tupi, niti su kad bili zaoštreni. Ručka je plosnata kao i lit, koja je trokutna. — **Tab. XXVI, br. 318.**

160. Kao *dljeto* koje se s preda do oštarja tanji i širi na trokut. Na polovici palice kao kvrga. — Dugo 15 cm. — **Tab. XXXVI, br. 319.**

161. Kao br. 160, ali je palica tanja, i nema na polovici kvрге. — Dugo 13 $\frac{1}{2}$ cm.

162. Kao br. 161. — Dugo 13 $\frac{1}{4}$ cm. Na oštarju manjkavo

163. Kao br. 161. — Dugo 13 $\frac{1}{2}$ cm.

164. Kao *dljeto* pločasto. Lit je na četiri kuta, ali po stranah usječena na obluk. — Dugo 19 cm., na oštarju 6 $\frac{1}{2}$. Ljusti se. — **Tab. XXXVI, br. 320.**

165. Osobiti predmet čunjasti, sve jedan komad. Iz hrta padaju doli razmjerno oko osriednje pruge četiri pružice kao panti, a na dvama od ovih protivno ležećima opet po dvie užje. Sve leži na okruglo podnožje. — Vis. 11 cm. — **Tab. XXXVI, br. 321.**

166. *Buzdovan* sa gukami sve naokolo razmjerno postavljenimi — Vis. 4 $\frac{1}{4}$ cm. Našast u Tomičića gradini kod Ričice u Liki. — **Tab. XXXVI, br. 322.**

167. Valjda *strugač* dugačkim oštarjem i ručkom na zasuk. — Dug 10 cm., a na oštarju 10. — **Tab. XXXVI, br. 323.**

168. *Strugač* za živine na obluk sa zubići iznutri. — Dug u obluku 23 $\frac{1}{2}$ cm. Našast u Gradini Srednjagora u Liki. — **Tab. XXXVI, br. 324.**

169. *Orudje* za siećenje sa zavnutom ručkom kao kosirić. — Dugo 27 cm. — **Tab. XXXVI, br. 325.**

170. *Ručka* čunjasta *bakrena* sa željeznim šiljkom polazećim iz nje otraga. — Duga 11 cm.

171. Kao br. 170. — Duga 4 cm.

172. *Ručka* oblata sa glavom kao od čavla i šiljkom. — Duga 7 cm.

173. *Ručka* četverouglasta kao piramida sa šiljkom. Valjda strielica. — Duga 12 cm.

174. Duga obla *palica*, ravno usječena na oba kraja. Pri jednom kraju uši dugačke kao na jegli. — Duga 18 cm. Našasta u Viničići kod Munjave. Dar Jakova Pavelića.

175. Četverouglasta *palica*, svršuje šiljasto. — Duga 11 cm. Našasta kao br. 174.

176. *Ključ* načina kako se i sada rabi. — Dug 15 cm. U dva komada. Našast u okolici mitrovačkoj. Dar Ž. Ogjića.

177. *Osti* sa pet zubi, ali je jedan opao. Ciev je otraga čunjasta, sa dvie rupice sprotivno položene za čavle. — Duge 26 cm. Našaste u Tresetu kod Plaškoga. Poklonio Dr. Pilar. — **Tab. XXXVI, br. 326.**

178. *Mlat* poduljasti. četverouglasti, mal ne ravan, sa komadom drvena držka. — Dug 21 $\frac{1}{2}$ cm. Našast u rudniku Petrovagora, u jami *sreća austrianska*.

179. Duga obla *palica*, na jednoj strani rubežom što se po njoj dugo mlatom udaralo, a na drugoj ostrmena kao na nekvojih dljetih. — Duga 38 cm. Našasta u Brku. Dar župnika Ivana Mihaljevića.

180. Debela valjasta *pruga*, na jednom kraju ravna, a na drugom na ciev, sa dvie rupice za čavle. — Duga 22 $\frac{1}{2}$ cm., promjer na glavi 3 $\frac{1}{2}$ a na cievi 4–4 $\frac{1}{2}$. Našasta u Niemcih. Dar Ant. Bogetića.

181. *Dva kotača* viseća o krajevih, na oko uvinutih, oblučne spone. — Dužina spone 12 cm. Promjer kotača 11. Nadjeno u Sisku, a dar biskupa Strosmajera.

182. Veliki jajasti *kotač* od četverouglaste debele žice. O njem visi pomanji kotač zgubljen na dvoje, a opet o ovom još jedan isto takovi (gužva). — Promjer velikog kotača u duljini 28 $\frac{1}{2}$ cm., a u širini 18; manji su dugi 11 i 15 $\frac{1}{2}$ cm. Našasto u Valijevcu kod Brka. Dar Iv. Mihaljevića župnika beračkoga.

183–186. *Nakovalo, malj, štipače* i ulomak široke pruge kao odlomljeno dljeto, sve kovačevo orudje. — *Nakovalo* dugo 29 $\frac{1}{2}$ cm, malj 23, štipače 6, pruga 11 duga, a 4 $\frac{1}{2}$ široka. Sve skupa našasto u Belovarskoj županiji. Dar Luke Balokovića župnika u Bizoveu. — **Tab. XXXVI, br. 327.**

187. *Trnokop* (mašklin) sa jajastom rupom po sriedi. S jedne strane svršuje šiljasto a s druge oblučnim oštarjem. — Dug 29 cm., šir. na rupi 4 $\frac{1}{2}$, a na oštarju 5 $\frac{1}{2}$. Našast u jami *Sloga* u Voiniću. Dar Željka Ključeca liečnika I. banske pukovnije. — **Tab. XXXVI, br. 328.**

188. *Lopata* s preda oblata, a zada, gdje se držak umeće, jedva sa strane ugnuta, da ga pridrži. — Duga 17 $\frac{1}{2}$ cm., šir. na liti 11, a otraga 9 $\frac{1}{2}$. Izkopana u Staroj Gori (Kostanjic) kod Virja, a dar Gavr. Kisa. — **Tab. XXXVI, br. 329.**

189. Kao br. 188, ali se je lit većinom izjela te opala. — Duga 13 cm., šir. na liti 10 $\frac{1}{2}$, a otraga 10. Izkopana kao br. 188.

190. Kao br. 188, nego prednja strana više obla, a otražna se uvija mal ne na ciev. — Duga 27 cm., šir. na liti 13 $\frac{1}{2}$, a zada promjer 7 $\frac{1}{2}$. Izkopao na Vasiljevu kod Brka St. Mitrović, a dar Iv. Mihaljevića berač. župnika.

191. Kao br. 188, ali je stražni diel užji, četverokutan i s gornje strane otvoren. — Duga 24 $\frac{1}{2}$ cm., šir. na liti 13. Izkopana kao br. 190.

192. Kao br. 191. — Duga 30 cm., šir. na liti 16. — **Tab. XXXVI, br. 330.**

193. *Motika* zgibljena na pravi kut. Od liti je mnogo opalo. Ručka je na ciev. — Duga u ručki 20 cm. Izkopana kod Siska. Dar. Iv. Tkalčića. — **Tab. XXXVI, br. 331.**

194. Vjerojatno *ertalo* od pluga, oblučno, šiljasto, s jedne strane zaoštreno. Dugo 49 cm., šir. na sredini 6. Izkopano u Staroj Gori (Kostanjić) kod Virja. Dar Gavriela Kisa. — **Tab. XXXVI, br. 332.**

195. *Crtalo* od pluga, oblučasto, šiljasto, na glavi duge četverouglaste pruge kao ručke. — Dug 49 $\frac{1}{2}$ cm. Našasto kao br. 194. — **Tab. XXXVI, br. 333.**

196. Duga *lit* šiljasta, svudi iste širine, jednim bridom, na jednom kraju zgibljena na pravi kut, kao da joj to ručka. — Duga 29 cm. Našasta kao br. 194. — **Tab. XXXVI, br. 334.**

197. Sve kao br. 196. Samo ručka protivno položena. — Duga 32 cm.

198. Ogromno *ertalo* od pluga, kao br. 195. — Dugo 83 cm., šir. na bridu 11, a na ručki 7. Našasto u Vasiljevu kod Brka, a dar beračkoga župnika Iv. Mihaljevića.

199. *Kosa* na polukrug za sjekanje dračeva grma sa ručkom na ciev, u koju se zabadao štap. — Duga 35 cm. Dar podžupanije vukovarske. — **Tab. XXXVI, br. 335.**

200. *Vinorizac* za siećenje pojače trave, na polukrug, šiljast, malim držkom. — U polukrugu duga 56 cm. Dar podžupanije vukovarske. — **Tab. XXXVI, br. 336.**

201. Predmet od četiri šiljaste palice 4 cm. duge svaka, jednim krajem skupa složene, tako da kakogod se kretao, uvijek leži na tri brka, a četvrti stoji komice.

202. Brodić ozgora otvoren. Jedino je krma donekle zatvorena. Zastava leprši na provi i na jarboru, koj se diže po sriedi, i nosi

jedro poluotvoreno. Pred jedrom stojeći čovjek hvatasekonopa. — Dug 14 cm. Izkopan u Sisku. Dar Iv. Waltera pl. od Walterthaler c. k. kapetana u miru. — **Tab. XXXVI, br. 337.**

V. Predmeti iz Magjarske od zlata.

1. Vitica razstavljena, pakrugaste forme. Krajevi se križaju, i šiljasto svršuju. Izvana je uglasta a iznutri užliebljena. — Našasta u Aranyos Maròth. Teži 3 90 gr. — **Tab. XXXIII, br. 338.**

2. Kao br. 1, ali krupnija, a unutra puna i ravna. — Našasta u Aranyos Maròth. Teži 15.35 gr.

3. Kao br. 1, ali je žica sasvim plosnata, a krajevi u nutri zavojeni. — Našasta u Szasz-Regen. Teži 3.75 gr.

4. Kao br. 3, ali je žica okrugljasta. — Našasta u Aranyos Maròth. Teži 19.35 gr. — **Tab. XXXIII, br. 339.**

5. Ukrašen na zavoj, izvana oblast, iznutri užliebljen. — Našast u Žaljki. Teži 3.75 gr. — **Tab. XXXIII, br. 340.**

6. Kao br. 4, ali je žica urezi na zasuk i drugako ukrašena. — Našasta u Žaljki. Teži 4.10 gr. — **Tab. XXXIII, br. 341.**

7. Kao br. 4, ali je žica djelomice plosnata. — Našasta u Maros Vasarhely. Teži 5 60 gr.

8. Kao br. 4, ali je žica četverouglasta. — Našasta u Jazbereny. Teži 3.35 gr.

9. Kao br. 8, ali slabija. — Našasta u Jazbereny. Teži 1.95 gr.

10. Dvie toke spojene po sriedi istom žicom na luk, ali su raztrešene. — Našaste u Magjarskoj ? Teže 3.45 gr. — **Tab. XXXIII, br. 342.**

Ovo se nabavilo putem veleuč. g. Dra Nik. Gržetića. Prof. Fr. Kiss u svom djelu: *Die Zahl- und Schmuck-Ringelder* (u Pešti 1859) izdao je nekoliko zl. predmeta ovim sličnih, u Magjarskoj našastih, te misli, da su se ovi u predhist. doba rabili kao novac.

VI. Posude staroslavenske

nabavljene od pokrajinskog muzeja u Berlinu.

1. Velika crvena žara, sa četiri reda izbočenih crta.
2. Velika žara bez ukrasa.
3. Velika žara vani crvena, iznutri crna.
4. Malena žara bez ukrasa.
5. Velika žara sa dvie ručice.

6. Isto takova, dvije rucice, na trbuhu vodoravne erte.
7. Malena žara sa dva uha bez ukrasa.
8. Isto takova, na trbuhu erte.
9. Isto takova na način zdjele, prosta, dvije ručice (1 manjka).
10. Isto takova, nalik zdjeli, prosta bez ručica
11. Isto takova. Pod rubom šest izbočina.
12. Isto takova, kao veća zdjela, sa 1 ručkom i 5 izbočina.
13. Isto takova, bez ukrasa, ručica manjka.
14. Isto takova, crna, sa jednom ručicom, ukrašena crtami.
15. Mala žara, crvenkasta, razbijena.
- 16—20. Malene žare, na način lonca, sa jednom ručicom.
- 21—23. Manje posude, kao zdjele, ručice manjkaju.
- 24—25. Manje posude, kao lonci, sa 1 ručicom.
26. Suzna boca, bez nakita, 1 ručica.
27. Suzna boca crna, ukrašena, sa 2 uha (jedno manjka).
28. Suzna boca, crna, ukrašena, sa šiljastom nogom
29. Posuda na način boce (flaše) sa debelim ukrašenim trbuhom.
30. Zdjela sa 1 ručicom.
31. Zdjela sa 1 ručicom.
32. Lonac sa 1 ručicom, utisnuti nokti.
- 33—37. Zdjele, djelomice odlomci.
38. Lonac sa 2 izbočine mjesto ručice
39. Mala žara sa 2 izbočine mjesto ručica, ukrašena crtami
40. Mala žara, 6 hrbta i 2 izbočine mjesto ručica.
41. Zdjela sa ručicom.
42. Zdjela bez ručice.
43. Zdjela bez ručice.

Br. 1—38 nadjeni su kod *Järitza*, a br. 39—43 kod *Droskana* u okružju *Sorau* u Marki Brandenburžkoj

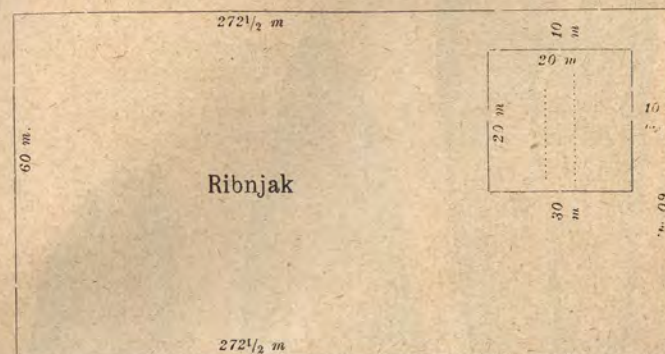
Dodatak.

1. Zgradjevina na pilovih.

Jošte se u našem nar. muzeju nalaze iz predhist. dobe:

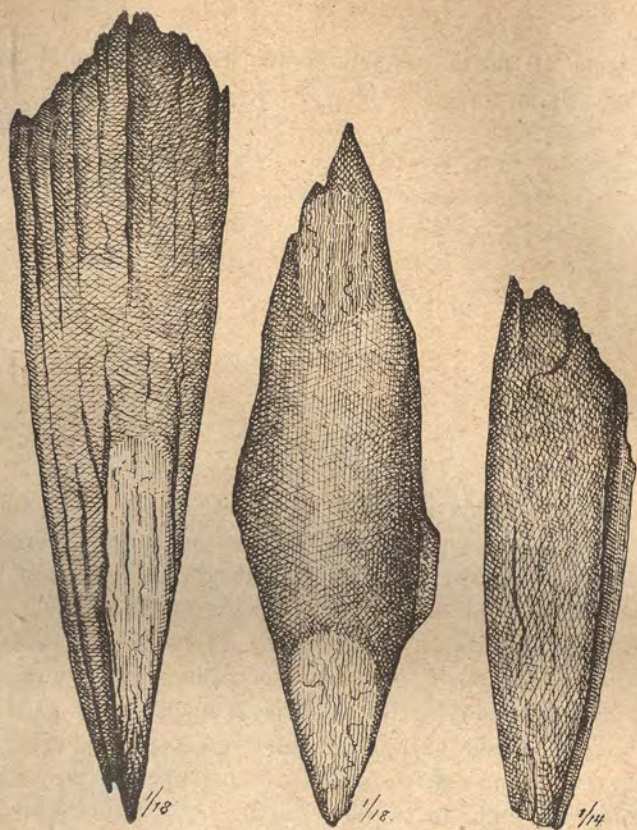
1. Tri kolca, koji potiču iz *Terramare*, koju smo g. 1885 otkrili na imanju g. Petra pl Horvata u Budinščini Zagorja. Tu se u dolini, ležećoj medju dva briega, nahodi blizu Horvatove kuće umjetno izdubljeni prostor nazvan Ribnjak. Ovaj je na podugački četverokut, u kom su dvie protivne strane dandanaska duge $272\frac{1}{2}$ metra, a ostale dvie 60. Terramara leži u jednom kutu toga četverokuta, podaleče od obale

sa dvie strane 10 m., i sastavlja pravu četvorinu, kojoj je svaka strana duga 20 m.

Prigodom čišćenja ribnjaka g Horvat naidje uz obalu terramare na lončić surova posla i na odlomke od bakra, i sve posla u dar nar. muzeju uz obavjest, da bi tu moglo biti još drugih važnijih starina. Cieneći, da bi se tu raditi moglo o Terramari na način emiljskih u gornjoj Italiji, pobitismo do Budinščine, i dadasmo terramaru sredinom prokopati. Na kratko otkrismo sjaset hrbina od raznih posuda i drugih predmeta, te napokon pomoliše se i očiti tragovi pilova ili kolja, naime okrugle praznine, gdje su kolci zasadjeni bili. Iz tih praznina sami izvukosino njihove ostanke već iztrunule. Našli smo dakako više njih, te su svi ležali na istoj duljini jedan od drugoga u redovih. Zapriečeni da radnju nastavimo, zamolismo g. Horvata, da ju tjera do dna, te mu podje za rukom izkopati donje djelove od nekoliko pilova, od kojih tri najbolje sačuvana posla nar. muzeju u dar. Svi su od hrastovine. Gornja njihova strana sva je pogorena, a u jednom komadu isto tako pogoreno je donekle i po stranah. Pilovi su doli dakako zaoštreni, ali na debelo, i svršuju na trokutne plohe. Jedino najmanji teče četverokutno do hrta, gdje je malko ozledjen. Veći dug je 1.90 m., a u naokolo, gdje je deblji, 0.86 m.; srednji je dug 1.35 m., a u naokolo 0.82 m.; a manji je dug 10 m., a u naokolo 0.65 m. (V. Viestnik 1885 str. 97, i 1887 str. 97).

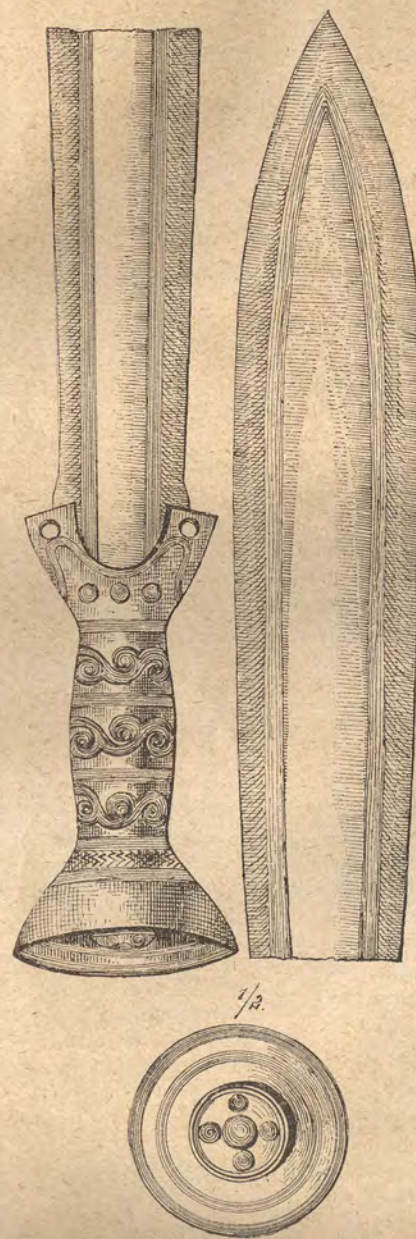
Komu od starodavnih naroda da ovaj spomenik dopitamo? Po našem mnienju ni Ilirum, ni Celtom, a tim manje Germanom, kod kojih nebijaše takova običaja. Moguće da su Staroitaljci za njihova slazenja iz sjevera u gornju Italiju, udarili preko našega Zagorja, te ovdje ostavili dokaz tomu dogodjaju.

2. Tučani veliki mač iz Ugarkse.

2. Tučani veoma višto izradjeni veliki mač iz Ugarske, ciel, nabavljen za naš muzej od pomenutoga Dra Gržetića. Dug je ukupno 48¹/₂ cm., od kojih spada 39¹/₂ na lit a 9 na držak. Lit, koja je ponješto jajasta oblika te široka do 4¹/₂ cm., ulazi šiljasto u držak, i svršuje otraga u sried zdjelice plosnatim pucetom, na kom je uz rub urezan dvostruki okrug. Sredinom liti teče kao hrbtenica, a medj ovom i bridom s oboje strane kao pant od osam fino urezanih crta. Držak gori, gdje se sdružuje sa liti, svršuje na polukrug, sa rupicom na okrajcih; a doli t. j. otraga na zdjelicu. Četiri pása, od šest urezanih okrugića svaki, diele sredinu držka u tri polja, koja su izpunjena zavojicami. Na zdjelici izvana uz rub vide se tragovi dvostrukoga okruga, a iznutri isto tako tragovi od tri pása isto od urezanih crtica sastavljena. Površina se ponješto izjela, te se ukrasi jedva razznaju. Ovomu našem mnogo je sličan onaj nacrtan u djelu: „Études sur l'age de bronze de la Hongrie par M. Inguald Undset, Christiania

1880 p. 119 fig. 21“, te i oni u Alterthümer der Bronzezeit in Ungarn herausg. v. Jos. Hampel. Budapest 1887. Taf. XXI. 2 XXIII. 2. 3 XXIV. 2.“.

Sadržaj.

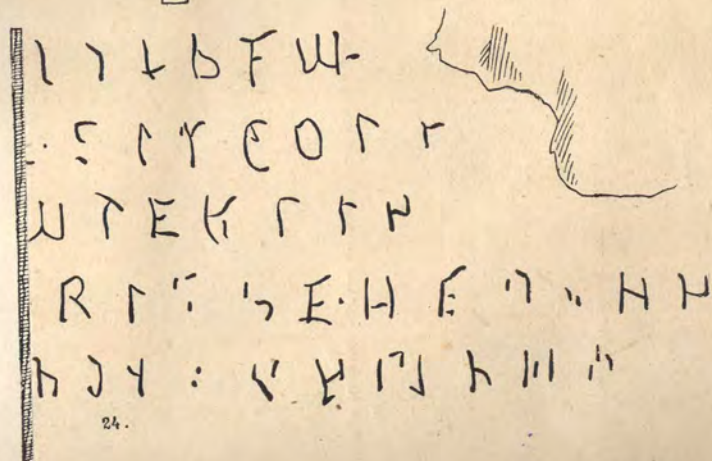
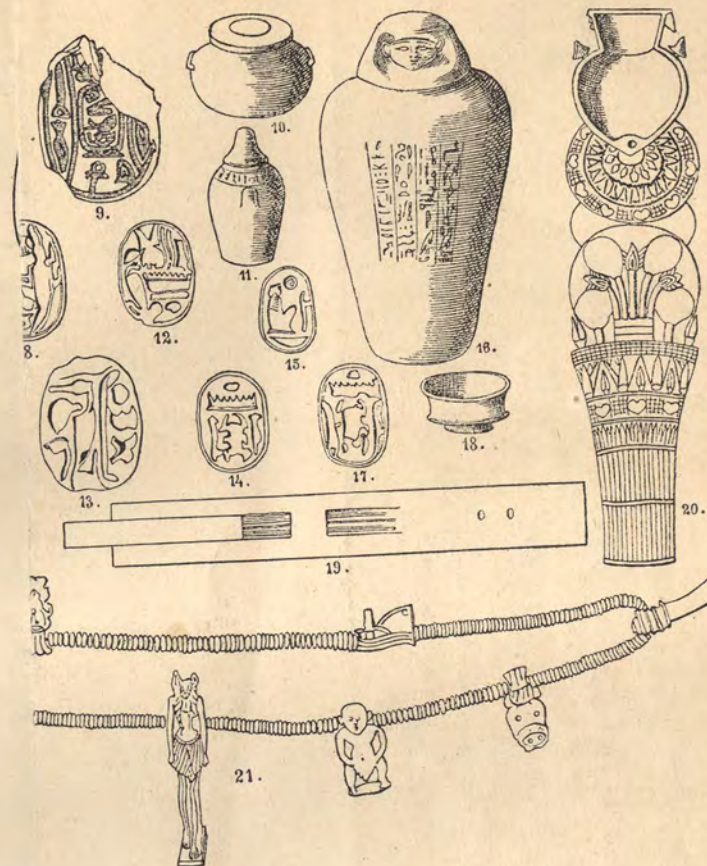
	Strana
I. Kollerova egipatska sbirka	1
Ormar br. I.	2
a) Kukci (skarabeji, znakovi tvorbe i poroda poslije smrti s nadpisi, koji sadržavaju poglavje mrtvačke knjige starih Egipćana	2
b) Kukci bez nadpisa	2
c) Razni predmeti	3
Ormar br. II. Razni predmeti	4
Ormar br. III. Razni predmeti	6
Ormar br. IV.	8
a) Kipovi boga Osirisa bez nadpisa	8
b) Kipovi Osirisa sa nadpisom	8
c) Razni predmeti	10
Ormar br. V. Razni predmeti	10
Ormar br. VI.	12
a) Knjige pisane na papirosu	12
b) Papirosi u okvirih pod staklom	12
Ormar br. VII.	13
a) Posude	13
b) Kanope sa nadpisom	14
c) Razni predmeti	16
d) Kanope bez nadpisa	17
e) Poklopi kanopa	17
Mumije	18
Staro egipatske nadgrobne ploče	20
II. Sbirka predhistorička	26
Kamenita doba.	
I. Predmeti iz kamena neizgladjeni	26
1. Kremeniti trunci	26
2. Kremeniti bodeži	26
3. Kremeniti noževi	27
4. Vršci strielica	28
5. Jedarke, udarači i obluci kao prvo orudje	28
II. Predmeti iz kamena izgladjeni	31
A. Neprobušeni.	
1. Sjekire, koje su se u drvenu ili kostenu ručku zabadale i užem učvršćivale.	

	Strana
z) S jednim bridom t. j. s jedne strane zaoštrene a s druge tupe	31
β) Sjekire sa dva brida	33
γ) Sjekire s jedne strane na brid a s druge na bodež	33
2. Dljeta	33
3. Glodala	34
B. Probušeni.	
1. Sjekire	35
z) Sa rupom pri zadku	35
β) Sa rupom po sriedi	39
2. Mlati	41
z) Sa oštrim predkom a tupim zadkom	41
Sa rupom pri zadku	41
Sa rupom po sriedi	43
β) Sa tupim predkom i zadkom	43
3. Kladivci na kotač	44
4. Batovi	46
5. Razni predmeti	47
III. Predmeti iz kosti	49
IV. Predmeti iz pečenice	50
V. Predmeti iz inozemstva	54
A. Iz Magjarske	54
B. Iz Kranjske	55
a) Predmeti iz kosti	55
b) Predmeti iz pečenice	55
c) Predmeti razni	56
C. Iz Švajcarske	56
D. Predmeti iz ostalih strana svijeta	57
Tučana doba.	
I. Predmeti iz Hrvatske	58
a) Iz raznih mjesta Bukovine Veliki Jaska, Kostel, Kutnjak, Lepoglava, Ludbreg, Miroš, Senj, Sisk, Toplice	58
b) Nalazište u Topličici	60
c) Nalazište u Podruth	62
d) Predmeti iz gornje Krajin	63
e) Predmeti iz Like	63
f) Predmeti iz okolice Drežnika	63
g) Predmeti iz Grižanih u Vinodolu	63
h) Predmeti iz sv. Jurja kod Senja	63
II. Predmeti iz Slavonije	74
a) Iz raznih mjesta	74
b) Predmeti izkopani u obsegu župe Mačkovačke	76
c) Predmeti iz mogile kod Pocrkavlja	78
d) Predmeti iz Nalazišta kod Samea	84
e) Predmeti iz nalazišta u Tenji	86

	Strana
f) Nalazak kod Jarčine u Mitrovačkom kotaru	90
III. Predmeti iz Dalmacije iz raznih mjesta	93
IV. Predmeti iz Bosne i Hercegovine	
a) Iz mogile kod Orasja blizu Tolise napram Županju	96
b) Iz okolice Jajca	97
c) Iz Krehina Graca blizu Mos ara	98
d) Iz raznih mjesta u Hercegovini	100
V. Predmeti iz ostavštine pok. Iv. Neuhausera	101
VI. Predmeti iz Magjarske	102
VII. Predmeti iz raznih mjesta u Austriji	104
<i>Željezna doba.</i>	
I. Predmeti iz Hrvatske	105
a) Nalazište u Prozoru	105
A) Krune	106
B) Pribodače i jegle	108
C) Češlji	110
D) Mindjuše	110
E) Ogrljaji	111
F) Zapinjače	112
1. Na dvie toke	112
z. Tjelo od dva okna, jedan pod drugim, ali oba sa tokama uzporedno	112
β. Tjelo od dva okna, jedan pod drugim, ali putašcem po sried toka i vrpcom odzada	114
γ. U kojih se tjelo diže komicie na prevrnuti luk	115
δ. Koje se od prednjih razlikuju	116
ε. U kojih su toke pravi lieveni krugovi	117
2. Zapinjače od žice na prosti luk	118
z. Sa jeglom razstavljenom i kratkim stremenom	118
β. Sa jeglom nerazstavljenom i kratkim stremenom	118
γ. Kao pod β, ali jantarskim znom na luku	119
δ. Sa jeglom nerazstavljenom a podugim stremenom	120
ε. Kao pod β, ali je luk u koliko nije pokrit zrnjem od razne tvari, plosnatom zicom na zasuk obložen	120
ζ. U kojih je luk od plosnate žice na način panta	121
η. Sa lukom na način pijavke	122
θ. Sa lukom otraga dubčastim na način plavčice	122
3. Zapinjače sa cievi	122
z. Sa dvie cievi samo na glavi	122
β. Sa dvie cievi na glavi a jednom na stremenu	124
γ. Na četiri cievi, dvie na glavi a dvie na stremenu	124
4. Zapinjače sa zavojkama	124
z. Sa jednom zavojkom na glavi i jednom nad stremenom	124
β. Sa dvie zavojke, jedna pod drugom, na glavi i sa jednom nad stremenom	125
γ. Sa cijelim lukom na zavojke	127

	Strana
5. Zapinjače, u kojih na koncu stremena diže se ravno ili nakoso na malenoj stalki putac, ili se stalka okreće natrag i svršuje šiljasto	127
6. Zapinjače sa krugljicami na luku i stremenu	128
7. Zapinjače na dva luka	129
z. Bez privjesaka	129
β. Sa privješci	130
8. Zapinjače razne	131
G) Privješci, našasti na prsih viseći o odjelu, zapinjači ili nizu, a nje koji su možda i sam niz sastavljali	132
H) Nizi	133
1. Od tuča	133
z. U spodobi čovjeka	133
β. Razne vrsti	134
2. Od jantara	135
3. Od staklene tvari	136
I) Pojasi	136
1. Od tuča kao ploče, koje su se po dvie s preda na podpunom pojasi od kože prebijale	136
a) Ploče sa likovi	136
b) Ploče bez likova	137
z. Sa dva gumba na krajevih	137
β. Sa dva gumba na jednom a tri na drugom kraju	137
γ. Sa tri gumba na oba kraja	138
δ. Sa četiri gumba s jedne strane a jednim s druge	138
ε. Sa četiri gumba s obojega kraja	188
θ. Sa pet gumba	139
η. Kvae od pojasnih ploča opale	139
2. Podpuni pojasi od tuča kao veoma široki pant	139
3. Pojasi od kože	140
J) Spone	140
K) Narukvice	140
a) Od ploče uvite na valj	140
b) Od zasukane žice	141
L) Koluti	
a) Koji su služili kao narukvice ili za koju drugu porabu	141
z. Nerazstavljeni	141
β. Razstavljeni	141
b) Koji nisu mogli služiti kao narukvice jer su pomahnj te su nje koji rabljeni na razne svrhe a nje koji za prstenje	143
M) Kolica	143
N) Zavojčice	144
O) Puceta	144
P) Veružice	144
Q) Razni predmeti	144

	Strana
a) Od tuča	144
b) Od kamena	146
c) Od staklene tvari	146
d) Od željeza	146
e) Od pečenice	148
R) Lubanje izkopane u Prozoru	149
Prilog. 1. Nacrt briega Vitla, i topografički plan njegove okolice	150
2. Nacrt odlomka grobišta u Prozoru	150
b) Nalazište u Grobniku	152
A) Zapinjače	152
B) Posude	153
a) Od tuča	153
b) Od stakla	154
C) Razni predmeti	155
c) Nalazište izpod Crkvine kod Brloga	156
d) Nalazište kod Munjave	156
e) Nalazište kod Ozlja, Radoboja, Sv. Jakova, Zagreba i Pitomače	158
f) Nalazište u Trešerovcu, Groblje od žara	159
II. Predmeti iz Slavonije	161
III. Predmeti iz Dalmacije	164
a) Iz raznih mjesta	164
b) Iz mogila na Garici kod Vrbenika na Krku	165
A) Oružje	165
B) Zapinjače	165
C) Razni predmeti	166
IV. Predmeti željezni iz raznih naših strana	168
A) Koplja	168
B) Strielice	169
α. Sa cievčicom otraga za natakanje	169
β. Sa šiljkom mjesto cievčice	171
C) Mačevi	173
D) Štitovi	174
E) Noževi	174
F) Sjekire, bradve i tesle	176
G) Razni predmeti	179
V. Predmeti iz Magjarske od zlata	183
VI. Posude staroslavenske nabavljene od pokrajine Berlinu	183
Dodatak. 1. Zgradjevina na pilovih	184
2. Tučani veliki mač iz	186

Handwritten Cyrillic text, likely a transcription of an inscription, numbered 24. The text is: 7 H H 1 H H 7 1 0 X M H H 1 E 7

1.

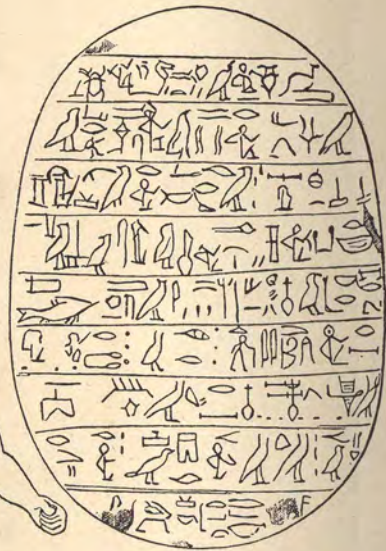
2.

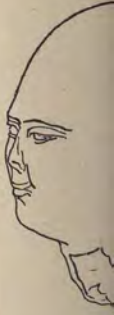
3.

4.

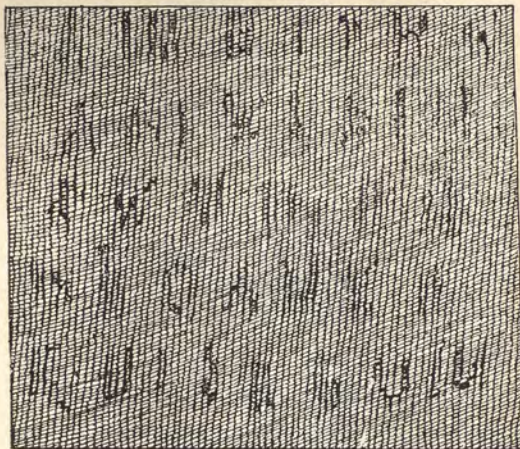
5.

7.

5a.

22.

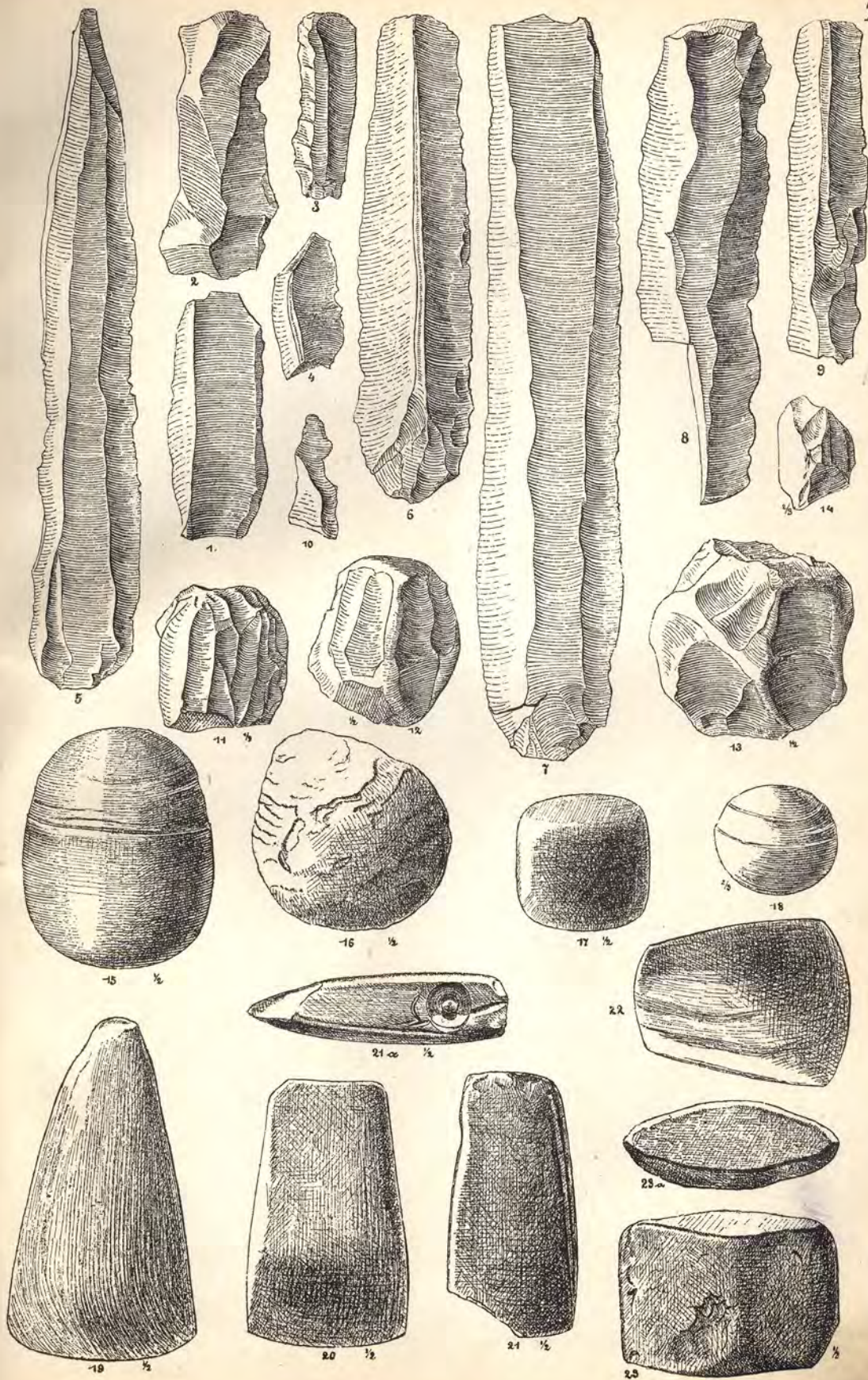
23.

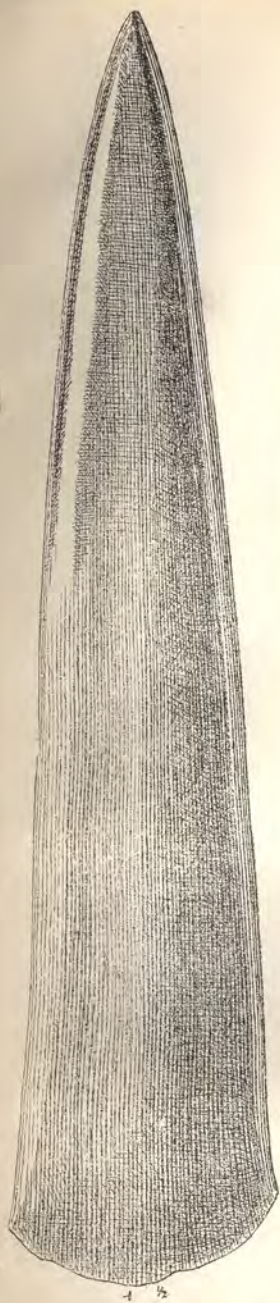
С П О Г И Т И
Г С С И Н . И
М А И П К Н
Г И И У Т
Ш Е О Р И

Н И С Т О Н О У П У Н
Г , 5 J F T I I C O H
I Г И Т У О С I W

25.

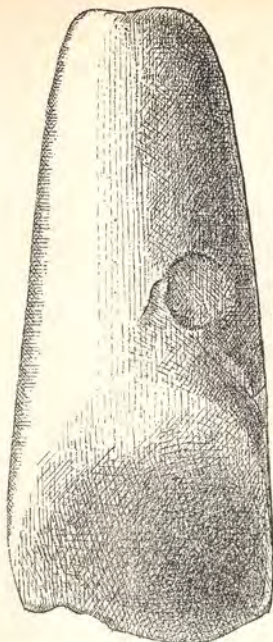

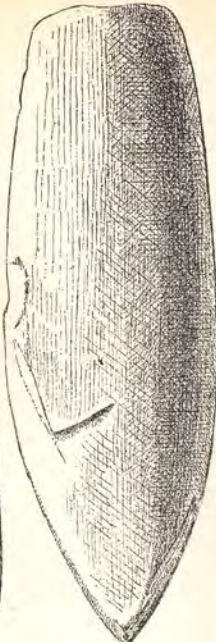
1 1/2

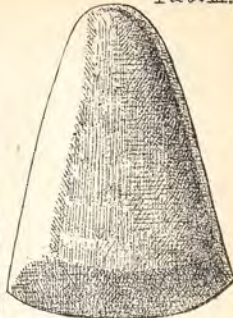
1a

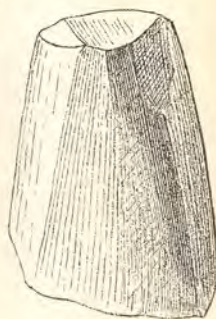
2 1/2

2a

3

3a

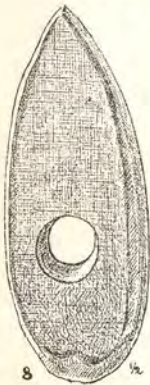
5 1/2

5a

6

8 1/2

9 1/2

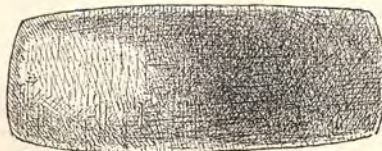
9a

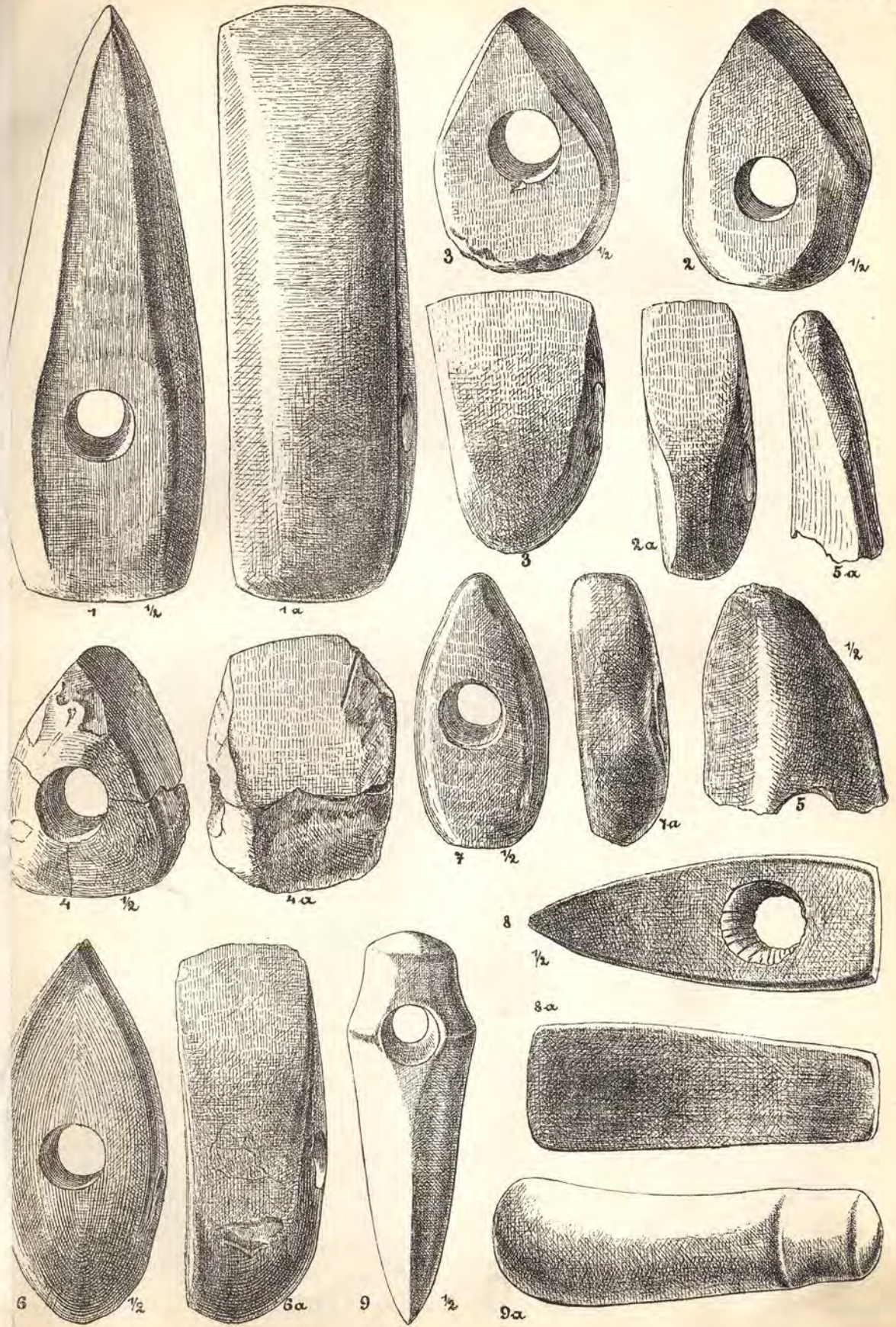
7 1/2

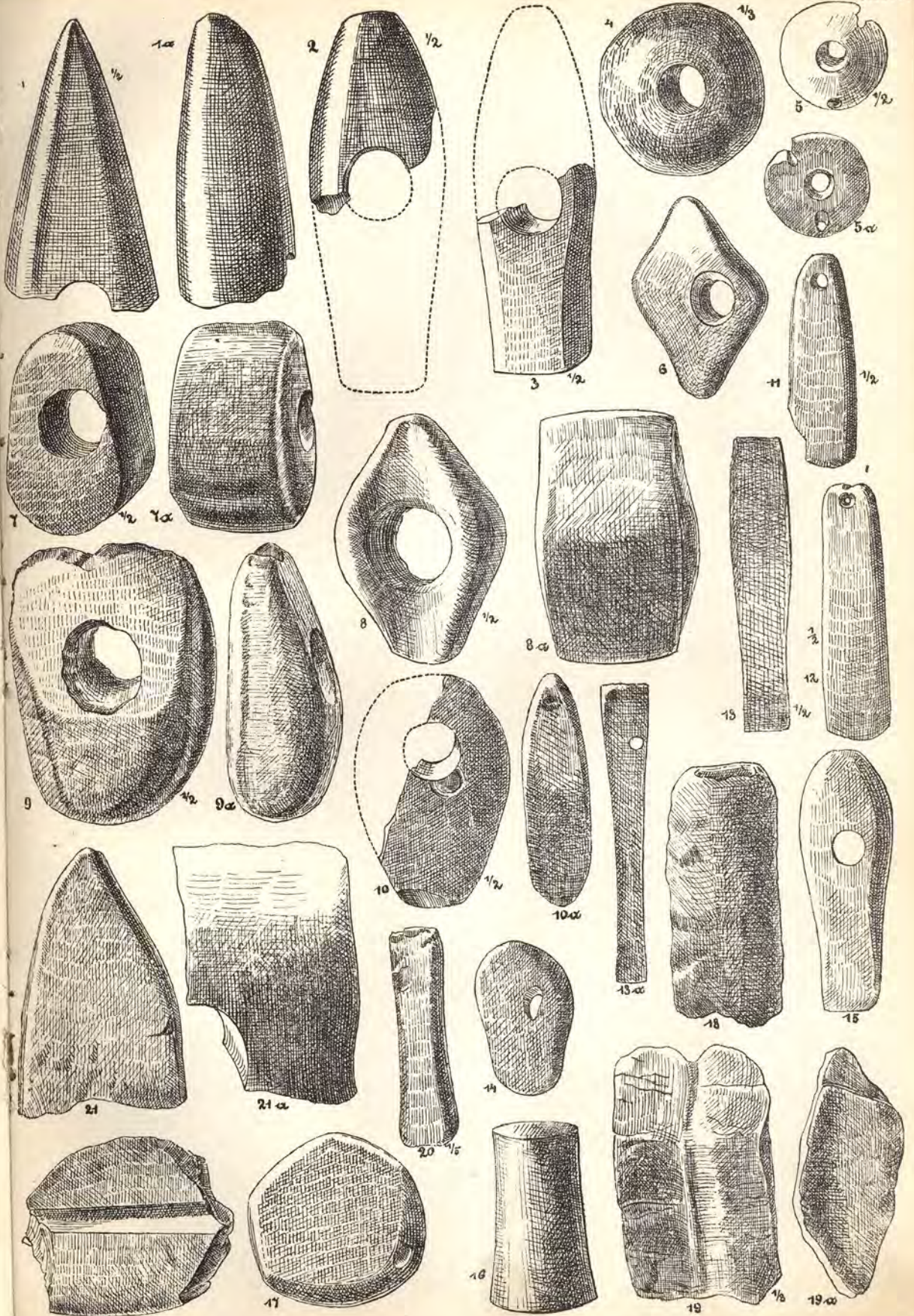

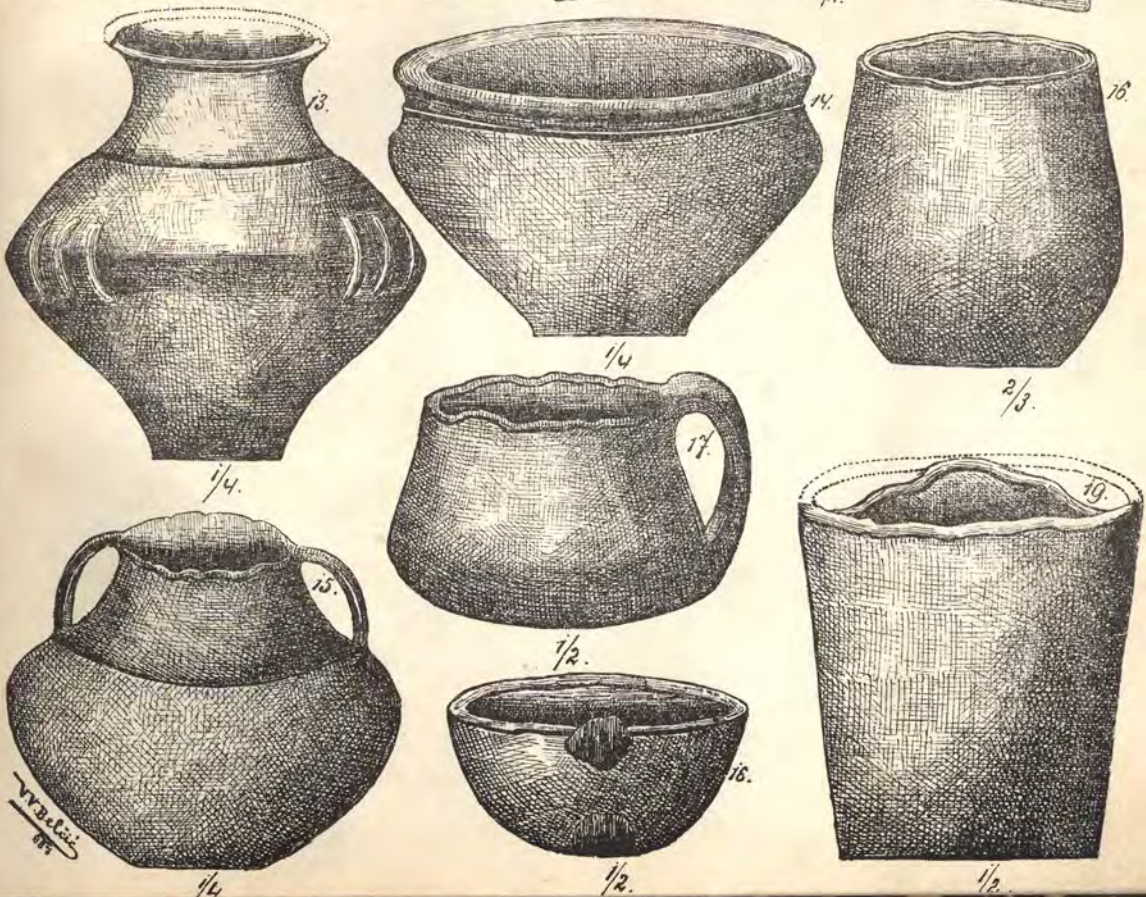
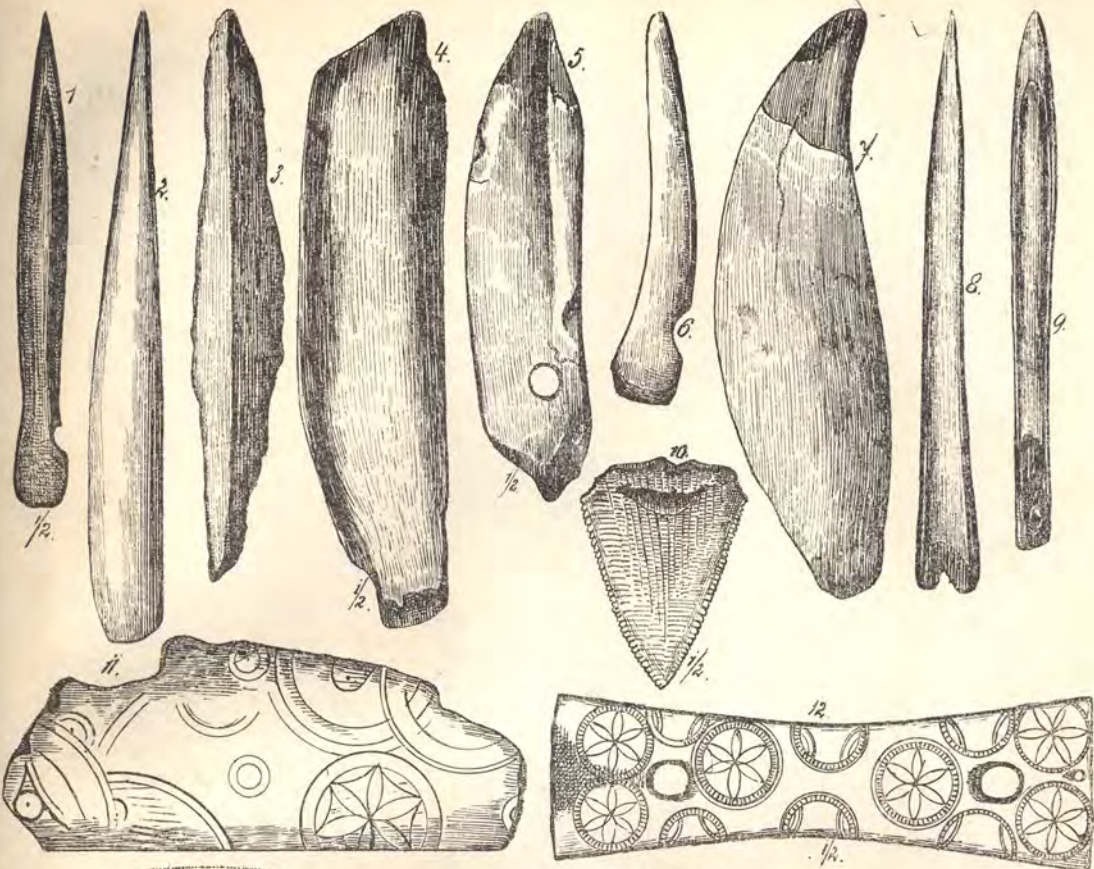
7a

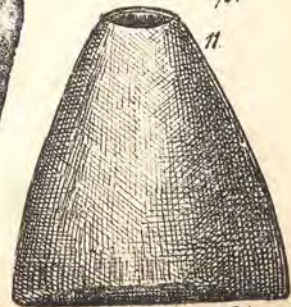
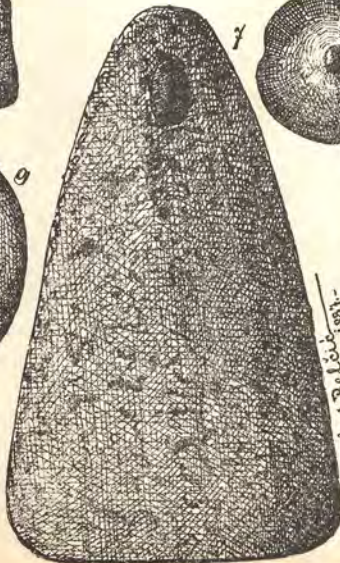
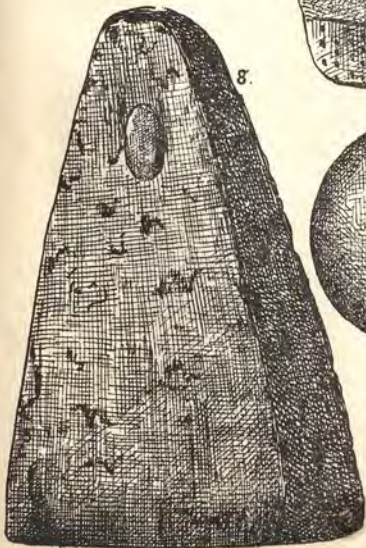
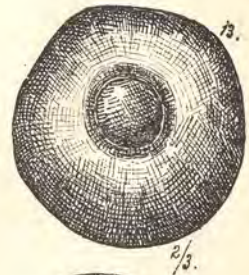
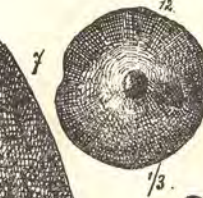
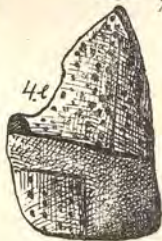
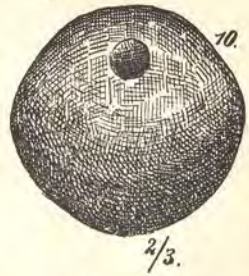
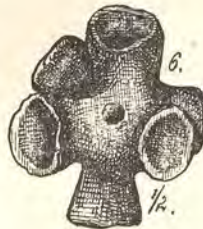
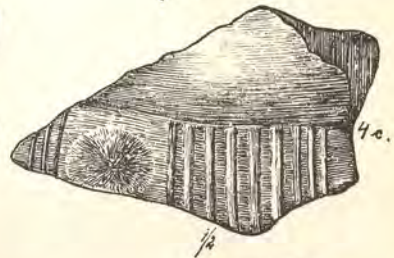
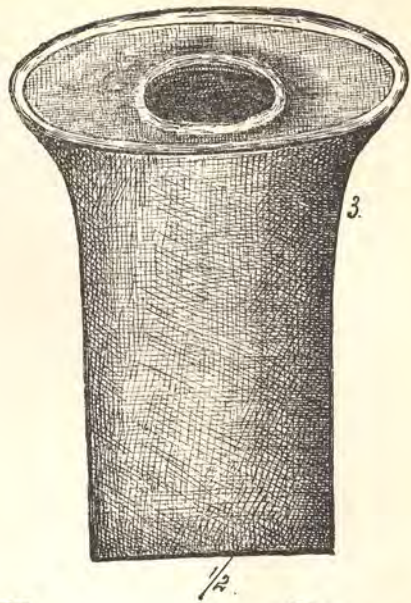
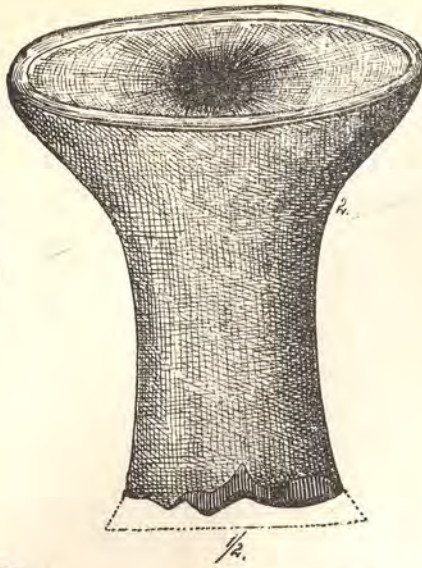
8a

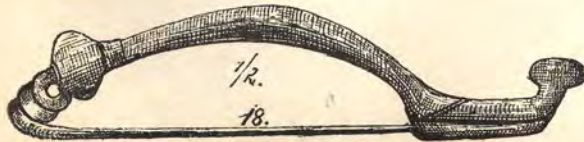
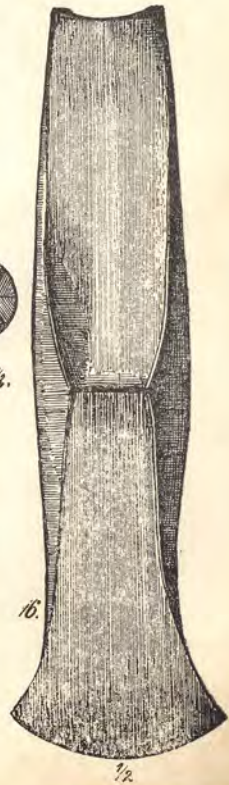
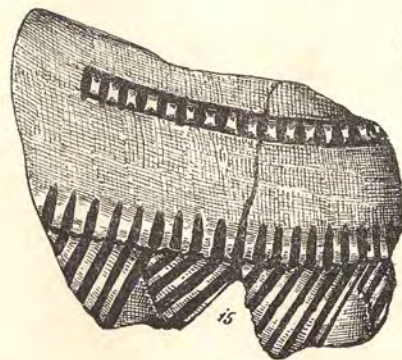
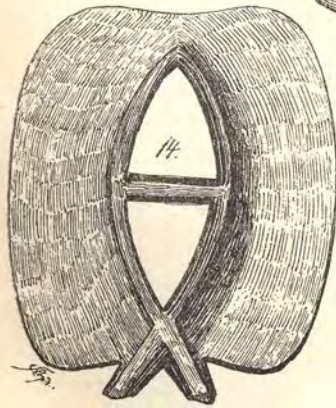
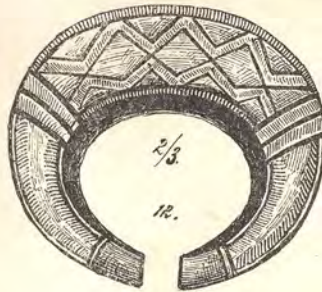
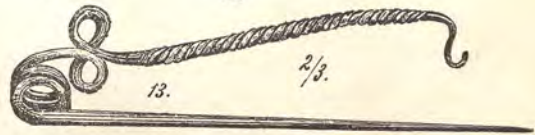
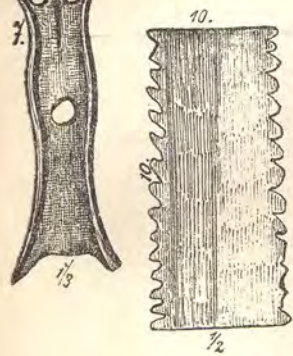
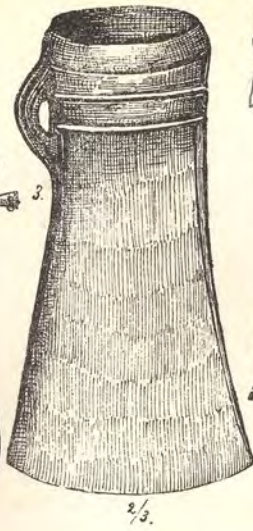
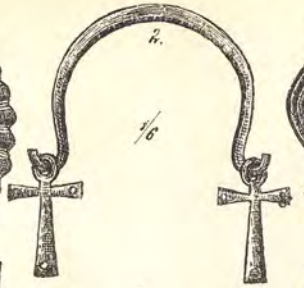

W. B. Smith

Belgian 1881

virje

Brusacci

Tizova Kucha

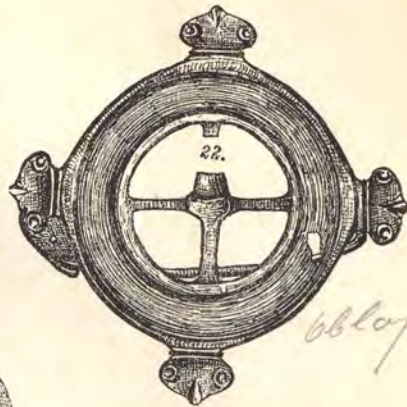
19.

GBAJAC

$\frac{2}{3}$

21.

22.

bblojac

27.

26.

sk. 68

udbina

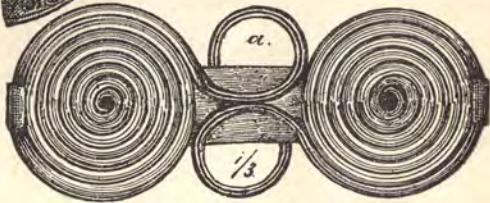

Louimac

20.

28.

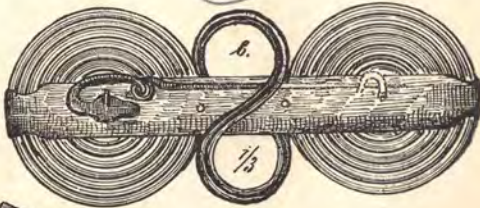

a.

$\frac{1}{3}$

24.

Li.TRUOVAC

b.

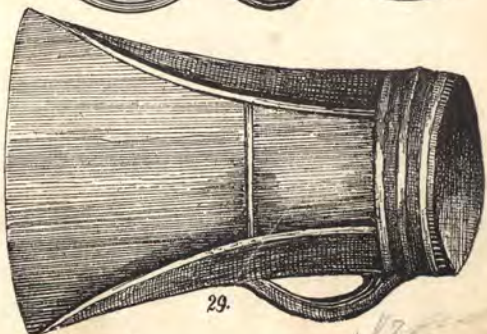
$\frac{1}{3}$

23.

$\frac{1}{2}$

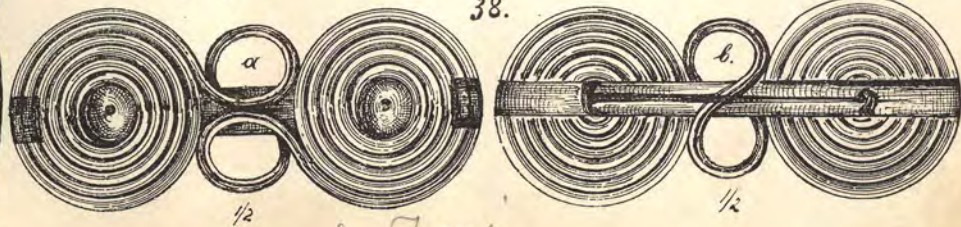
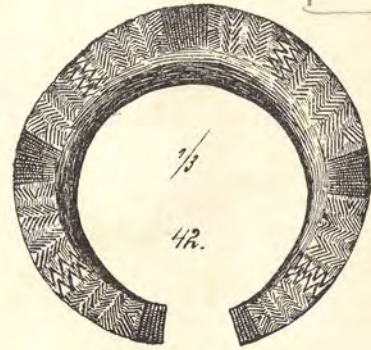
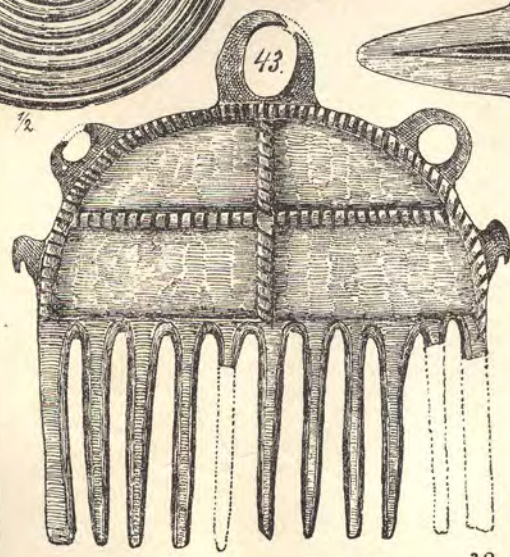
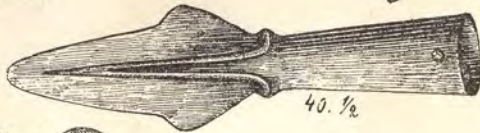
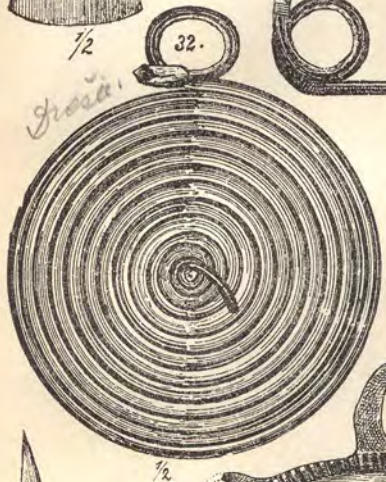
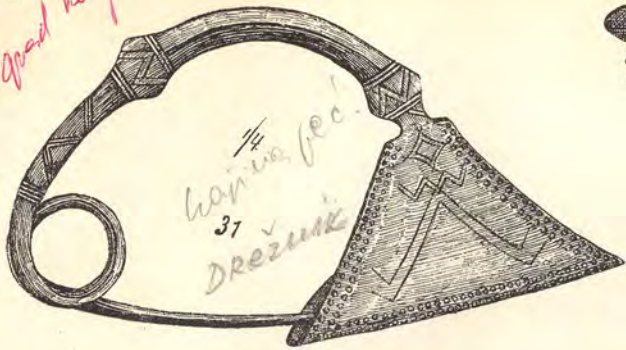
Kel. Pofimar

29.

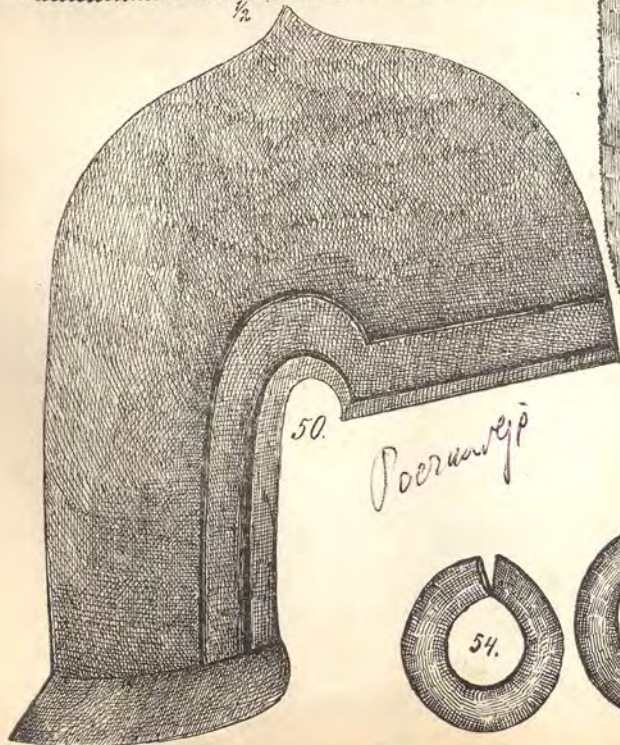
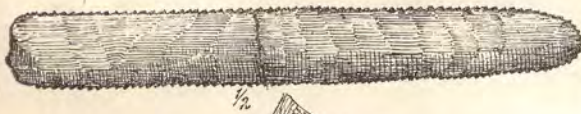
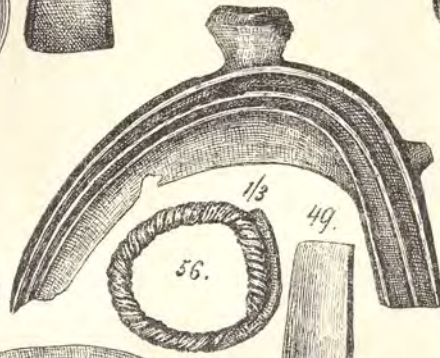
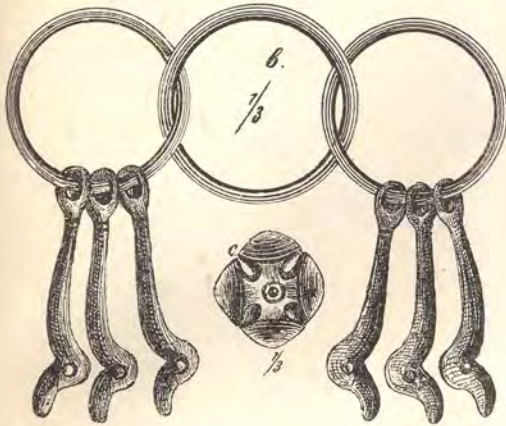
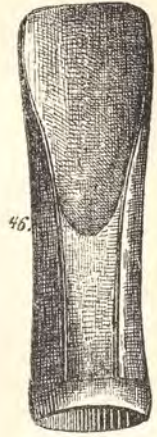
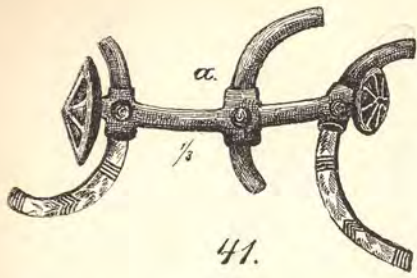
Dovesux / pofimar

*- Plihmee
quad Kojjak*

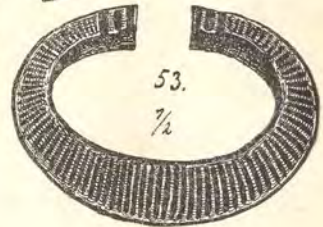

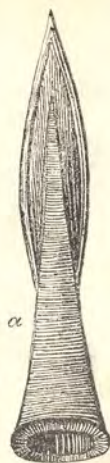
Fr. Juray, and others

Fr. Juray

Paeruaup

59.

60.

61.

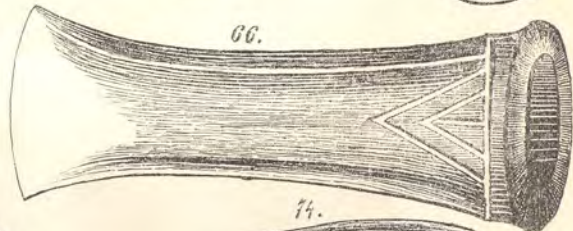
62.

63.

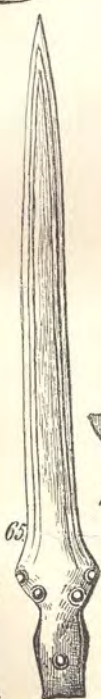
64.

66.

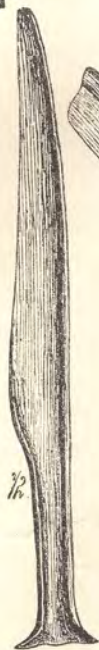
64.

65.

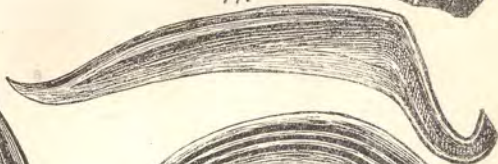
71.

72.

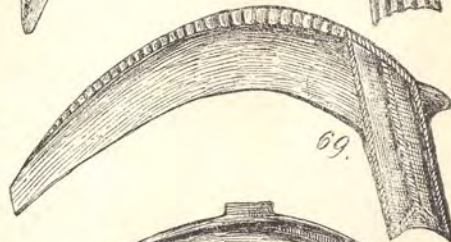
75.

74.

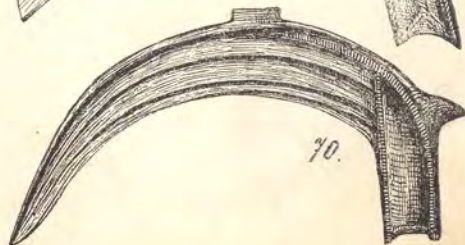
68.

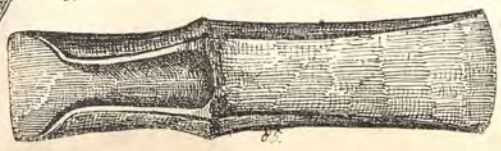
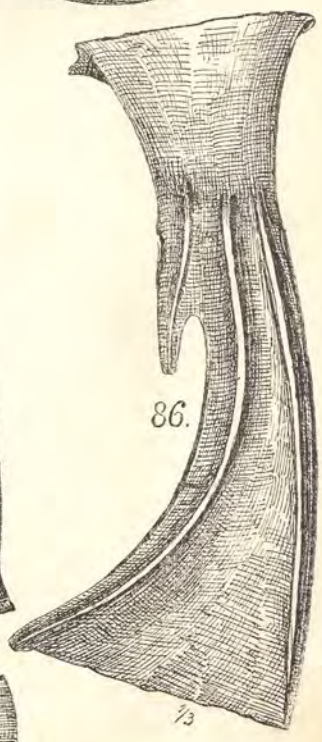
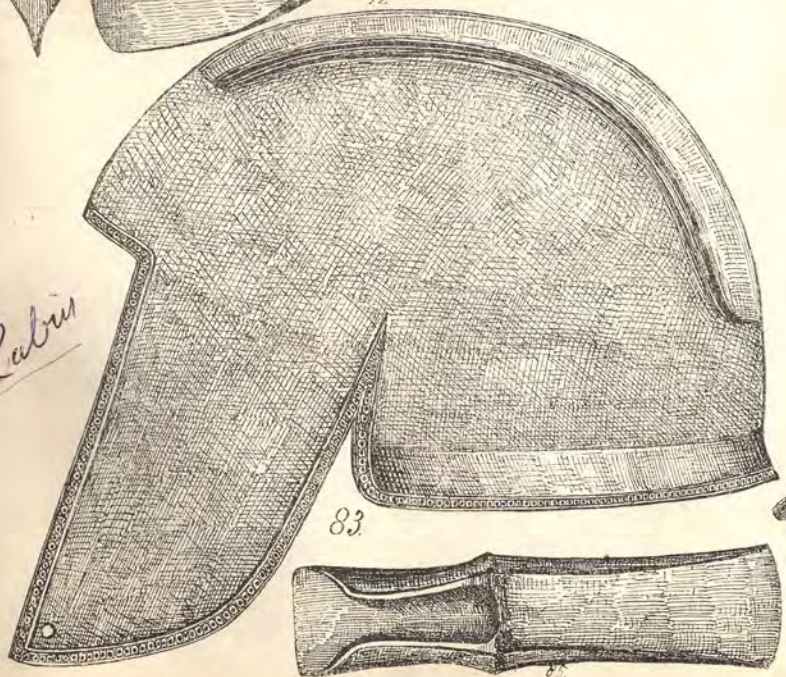
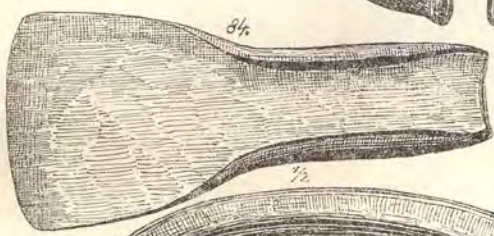
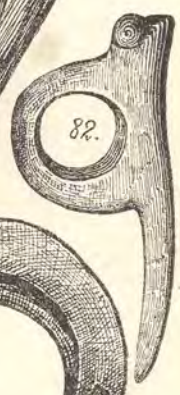
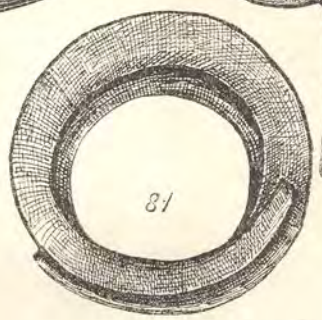
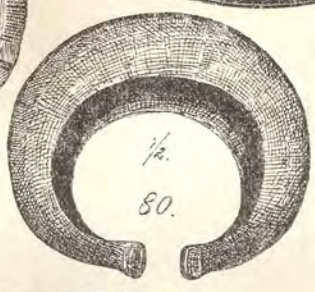
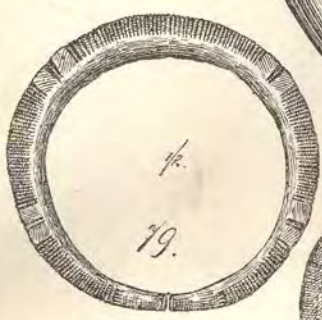
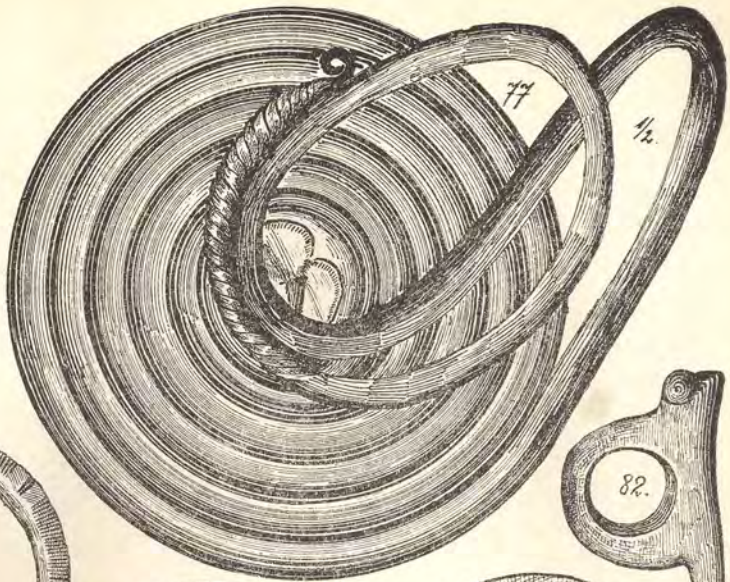
69.

73.

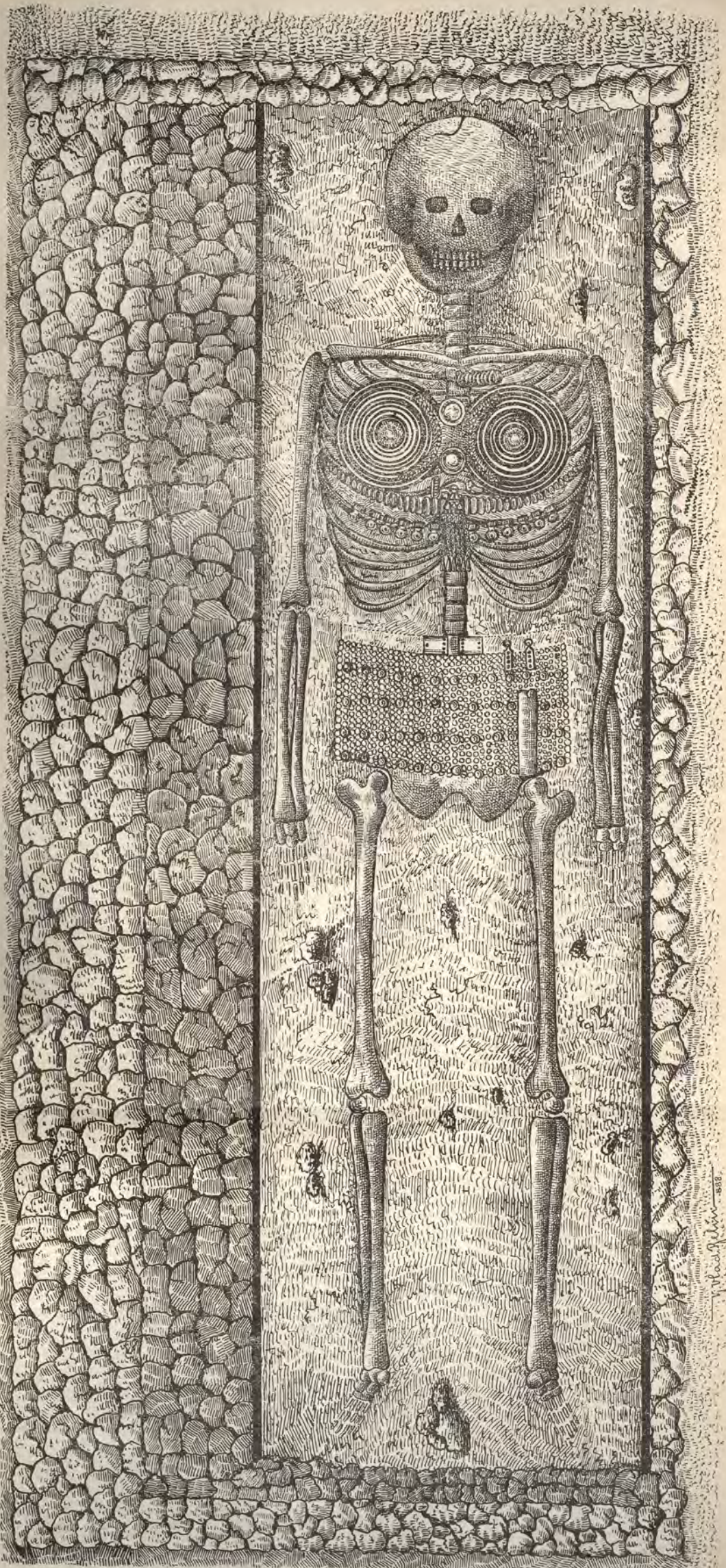

70.

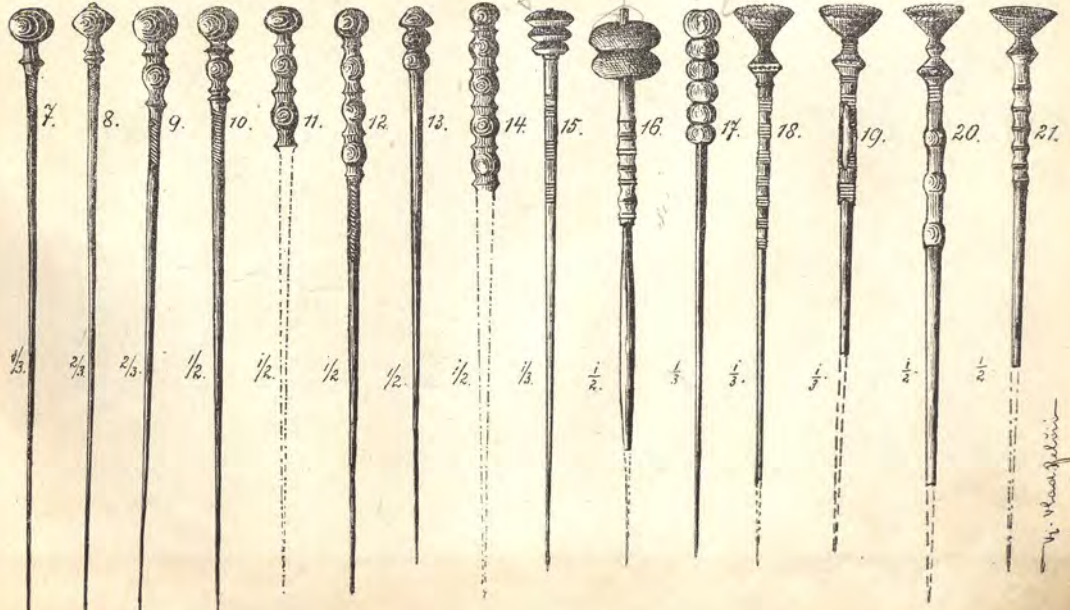
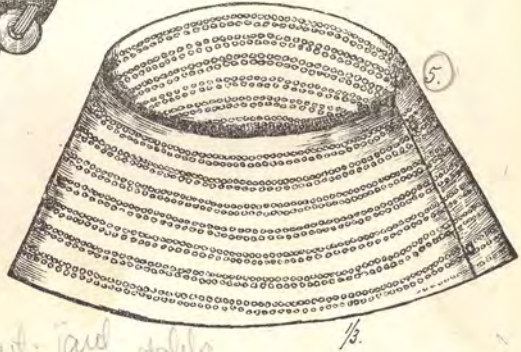
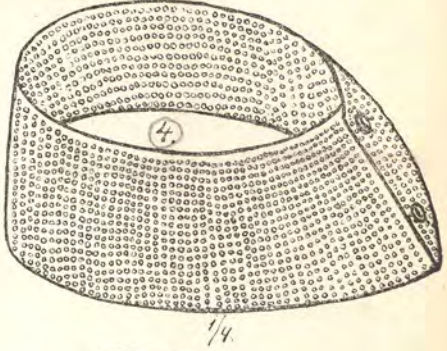
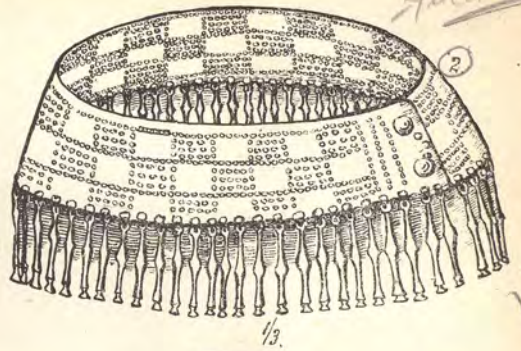
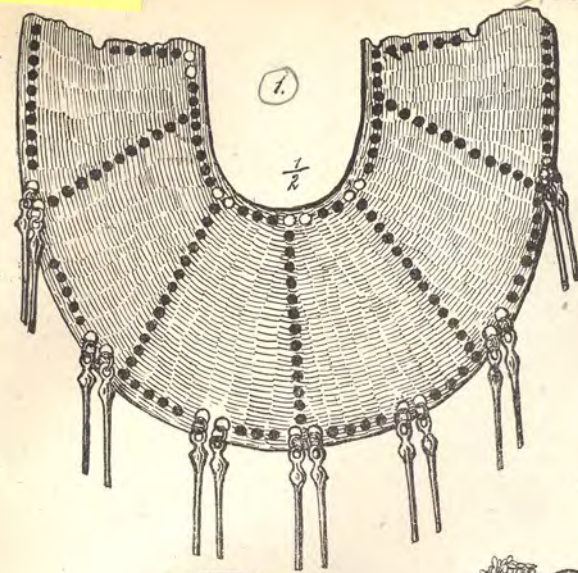

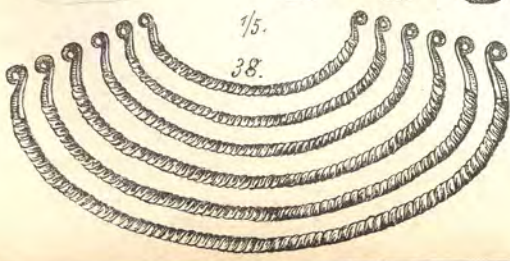
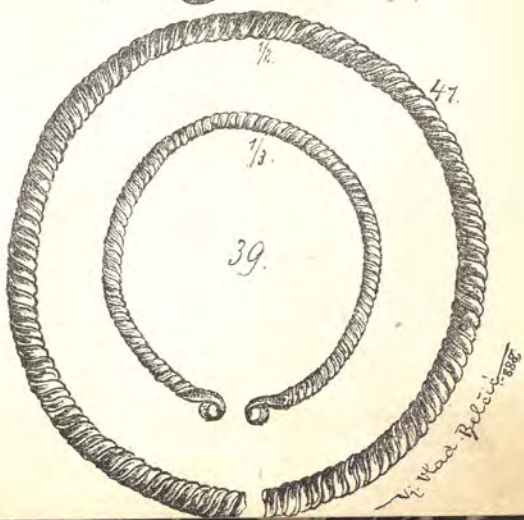
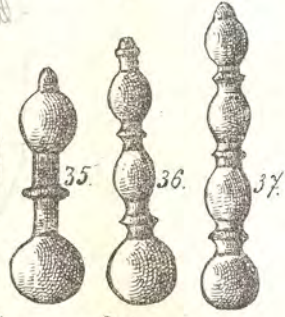
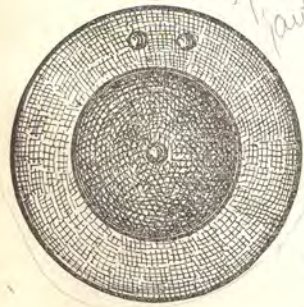
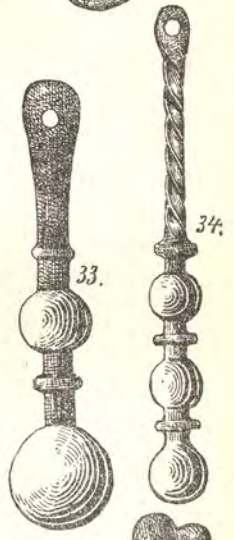
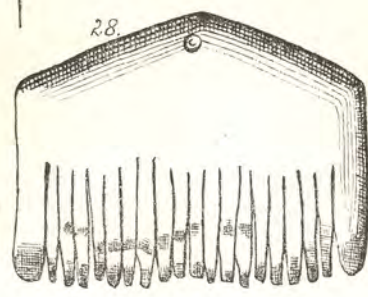
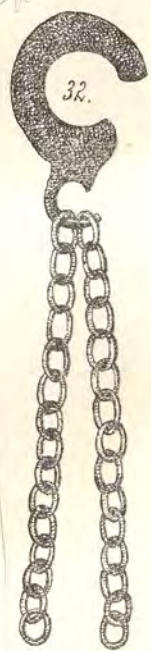
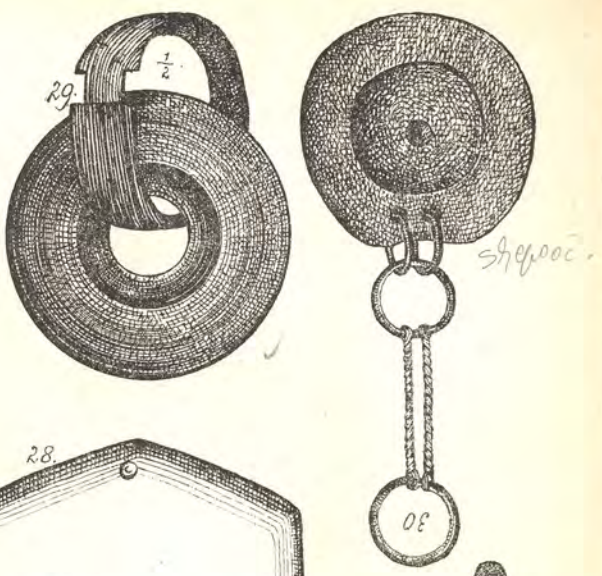
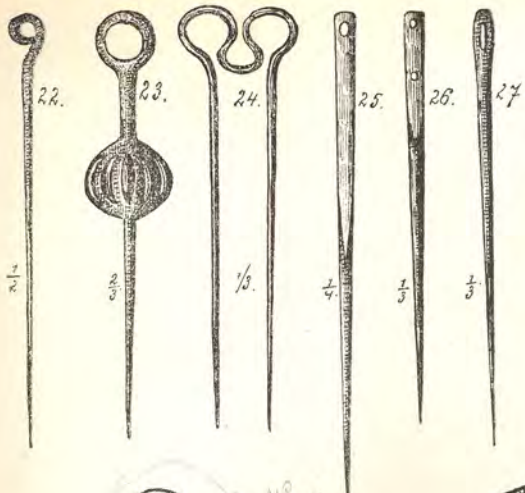
Latus

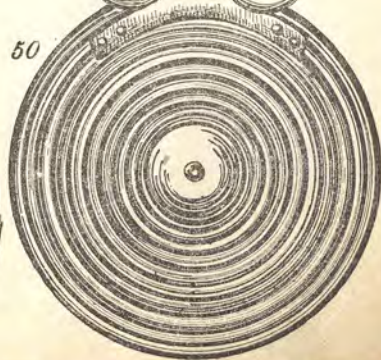
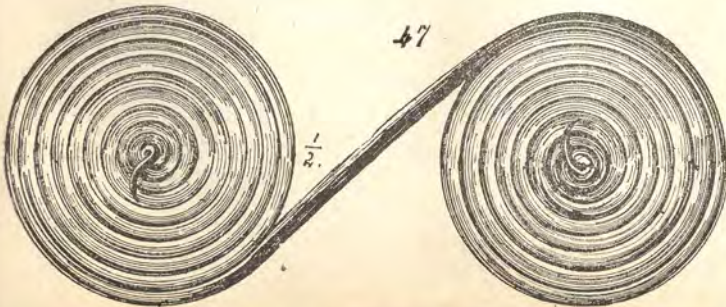
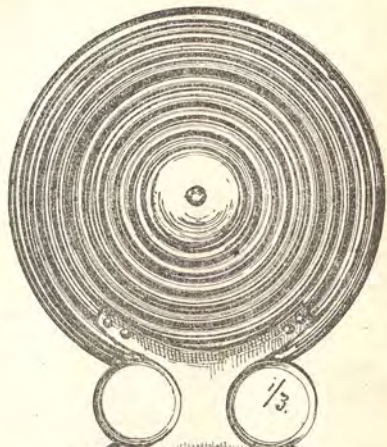
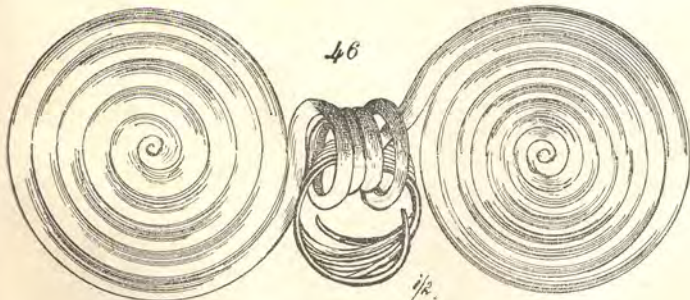
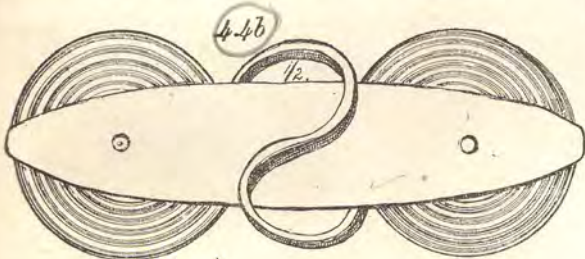
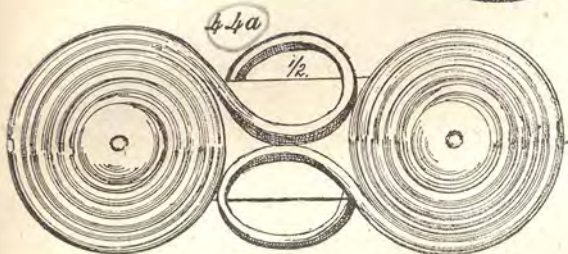
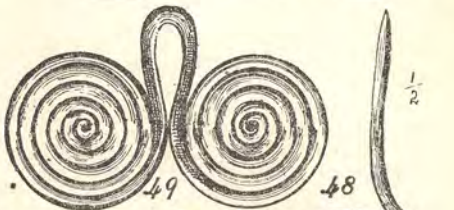
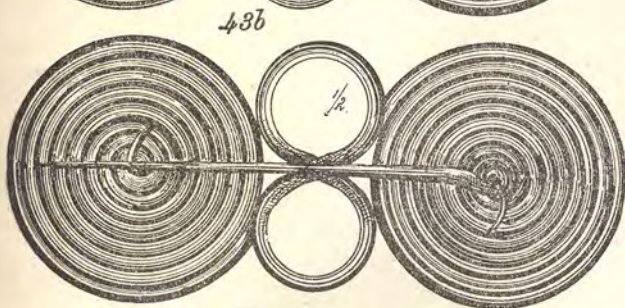
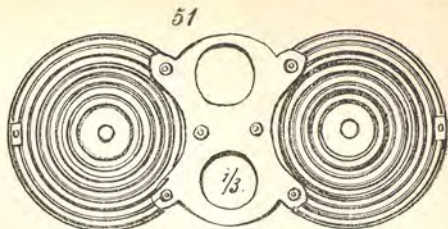
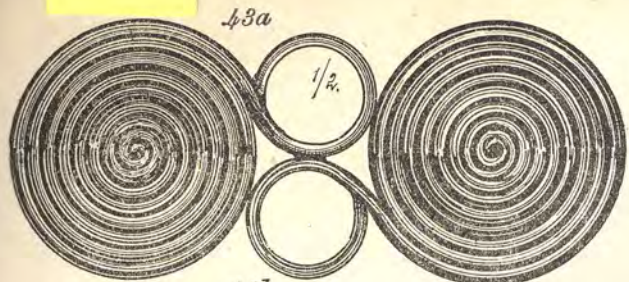

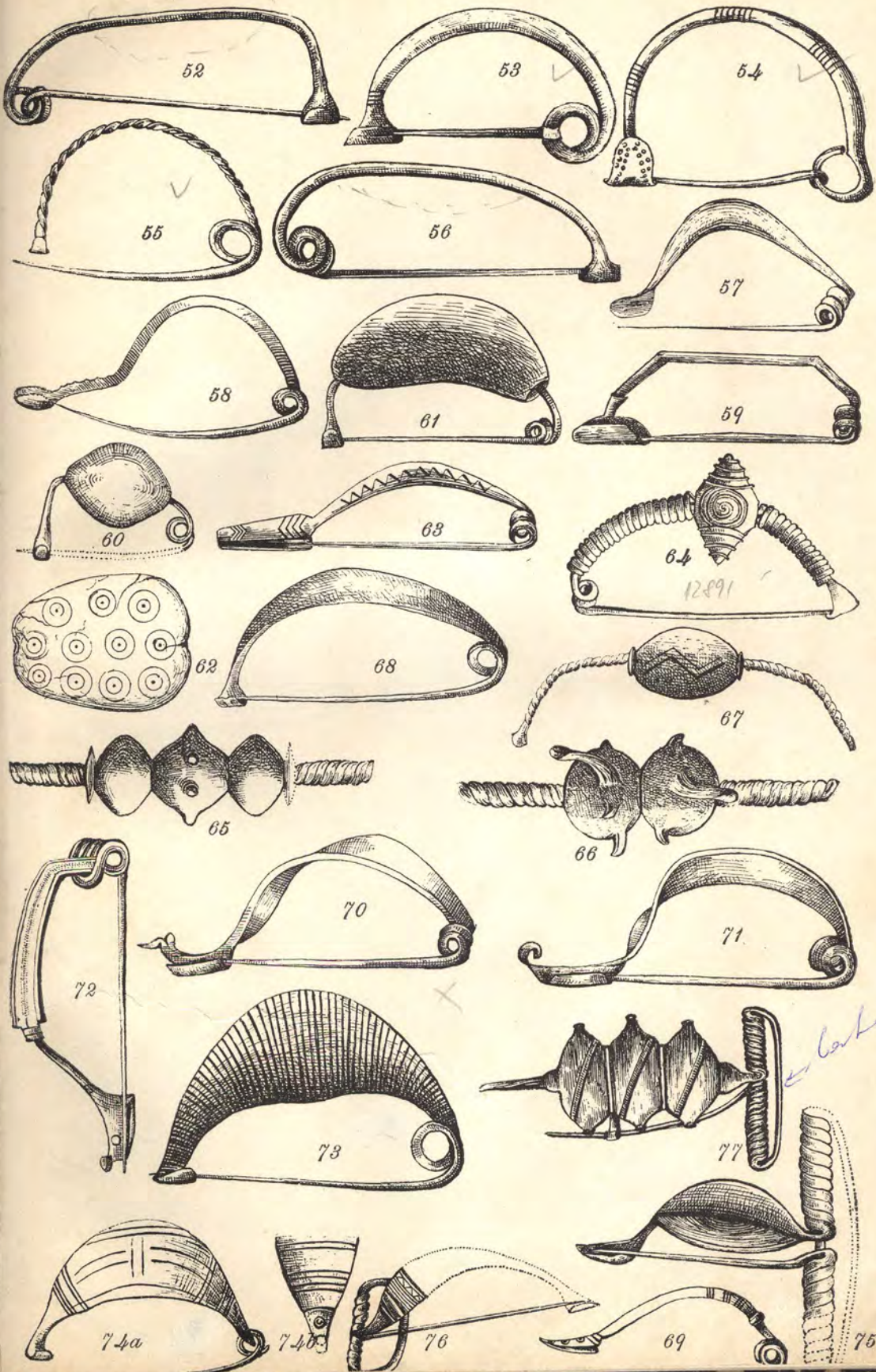

рудате

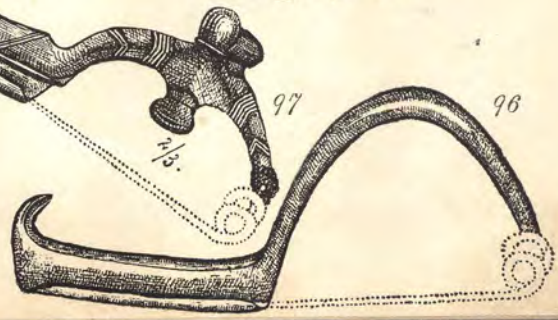
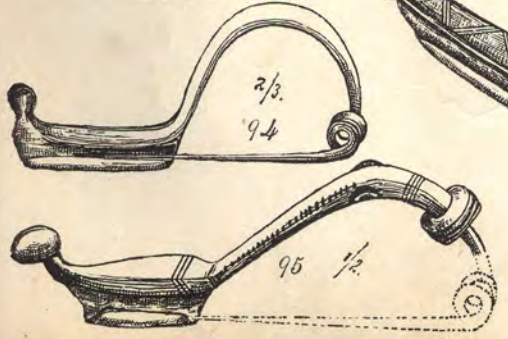
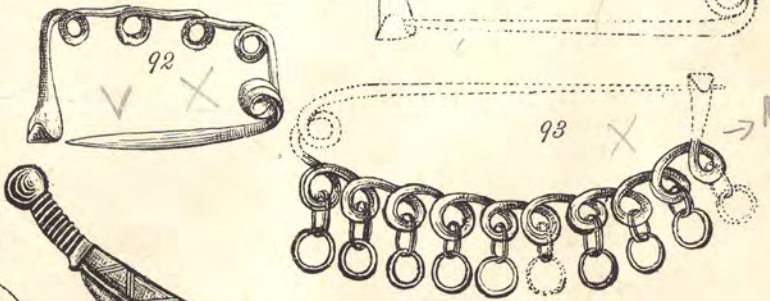
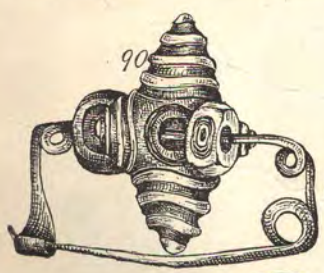
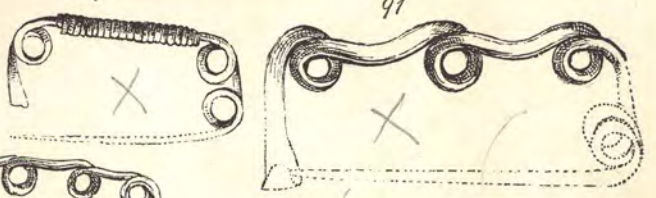
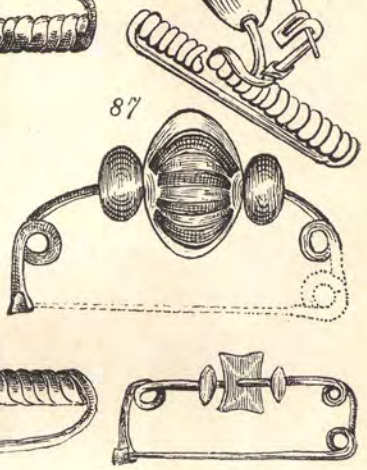
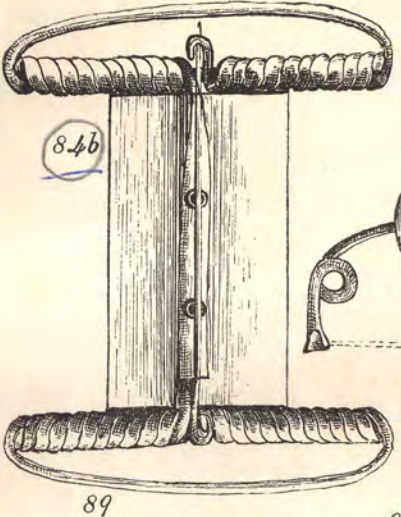
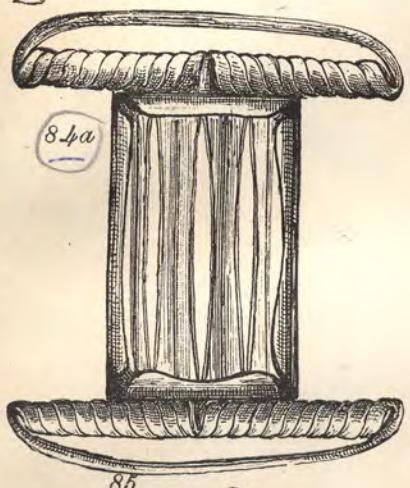
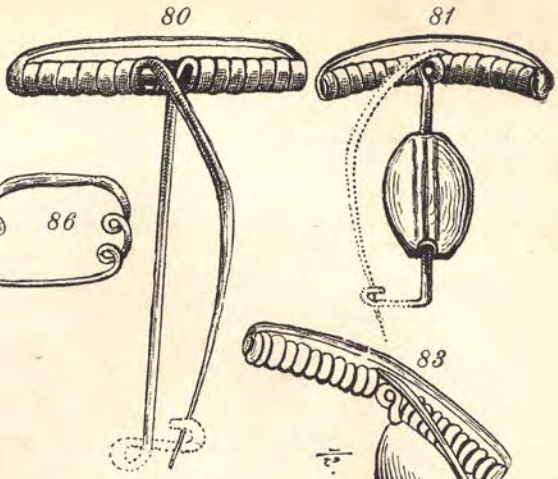
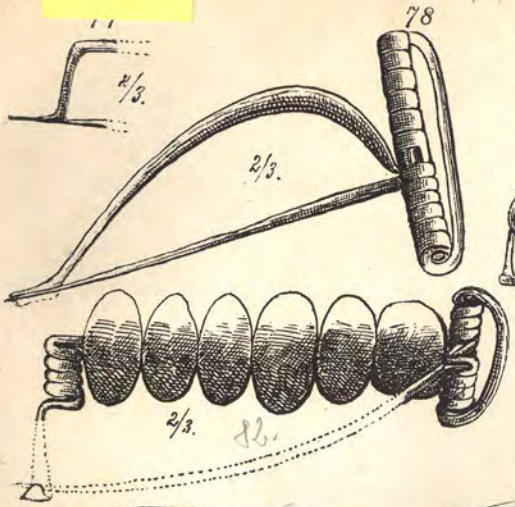

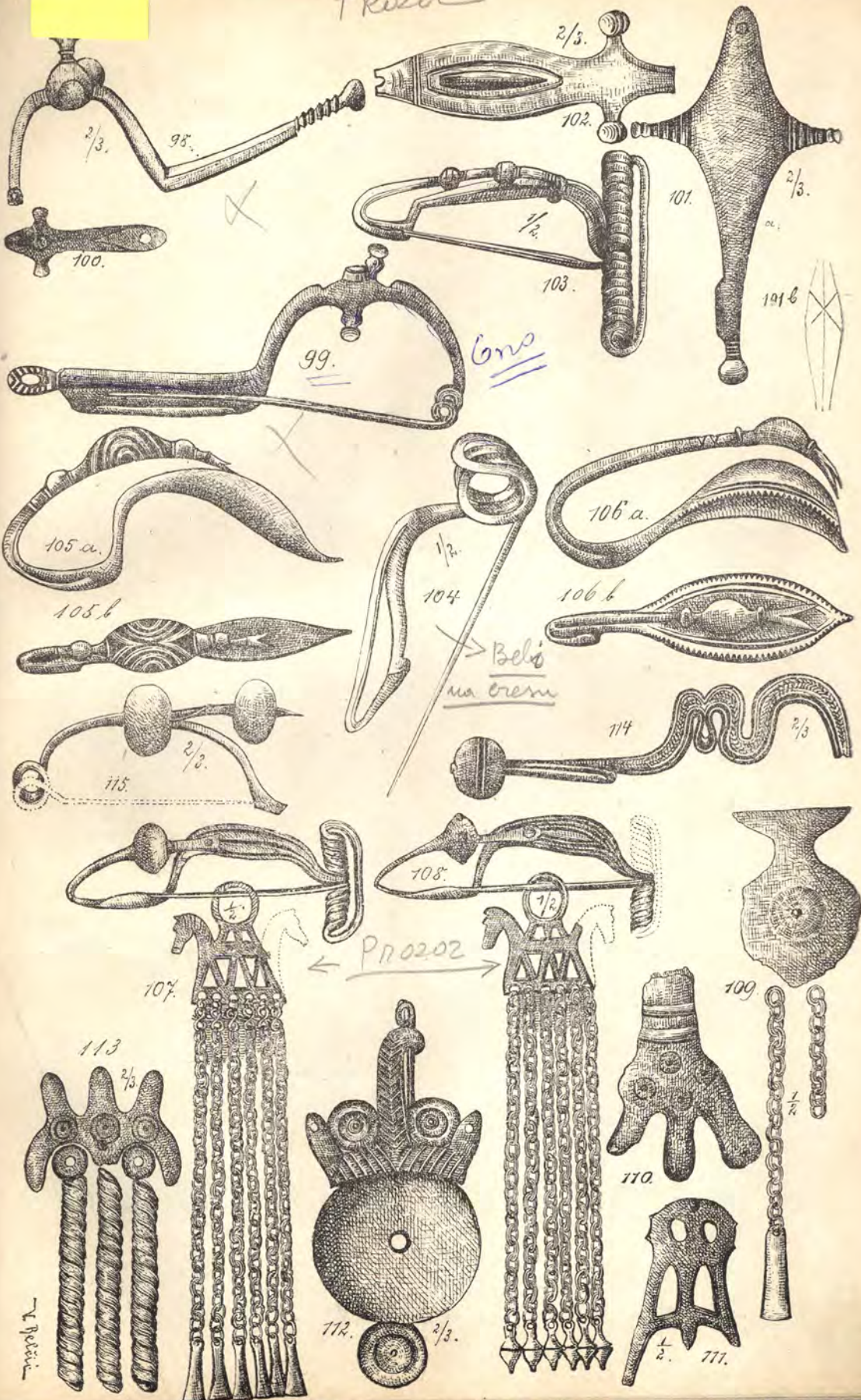
✓

↳ later

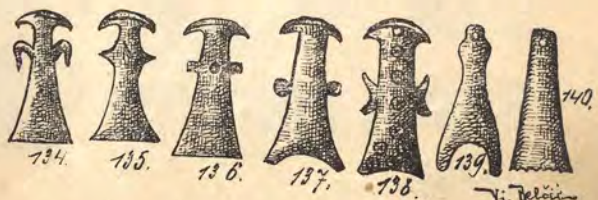
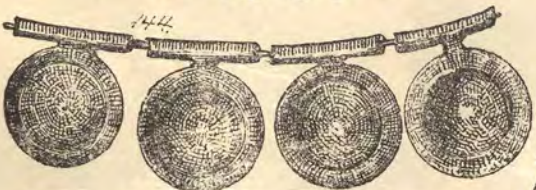

M.K. 56
213. EST
14 B

Prigor

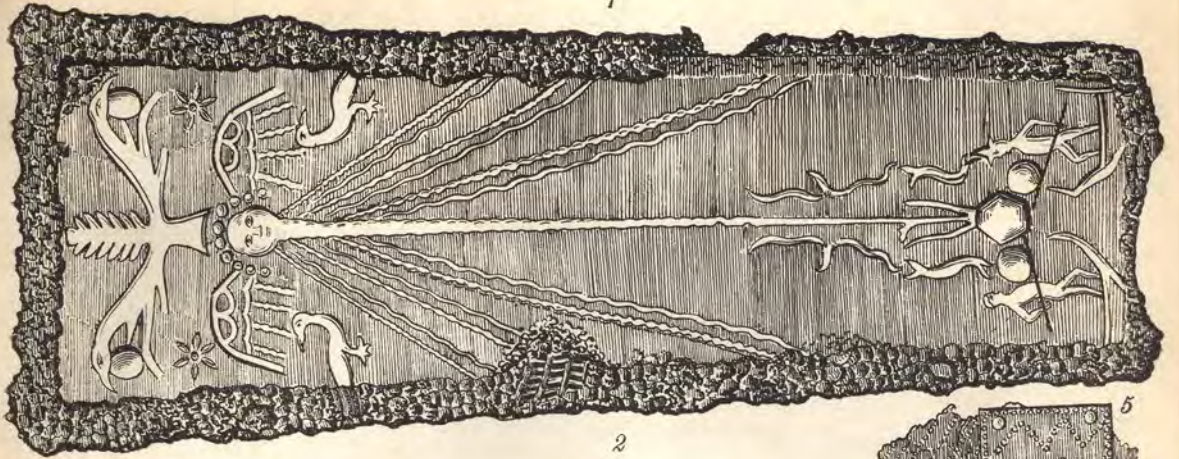

M. Perini

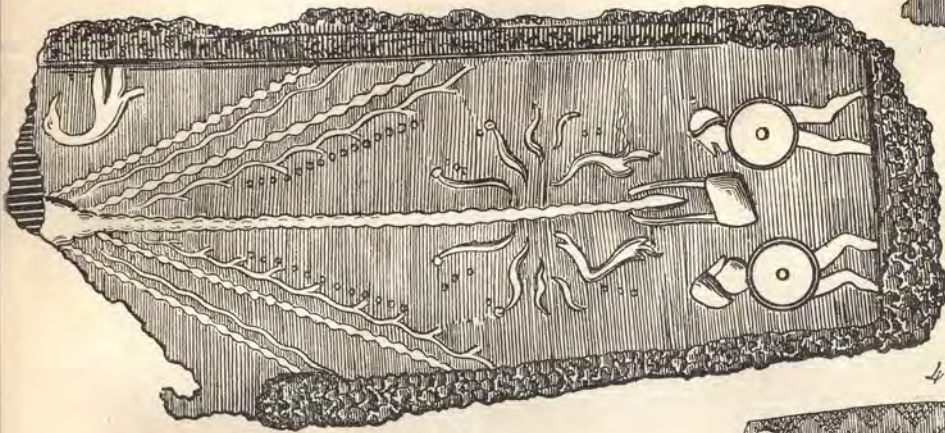

1

2

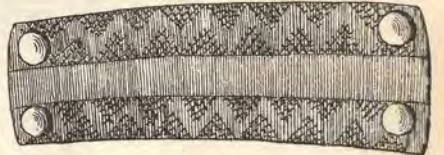

5

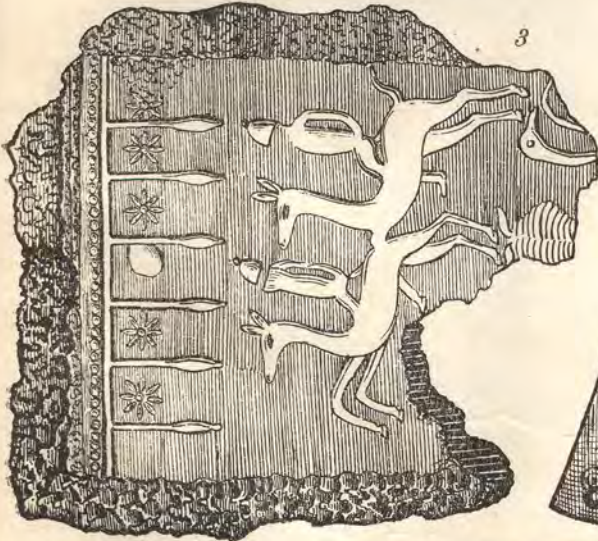

6

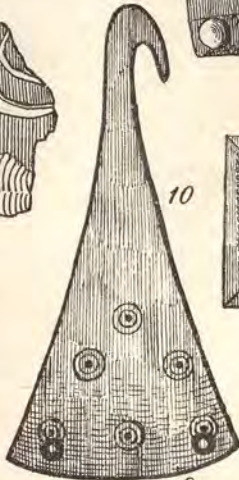
4

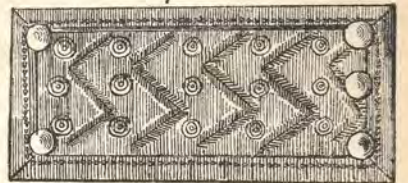
3

10

8

7

9

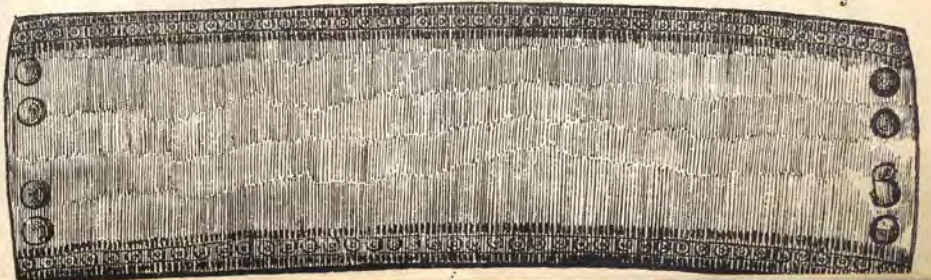
5

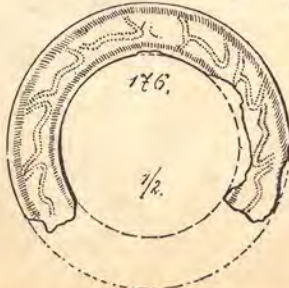
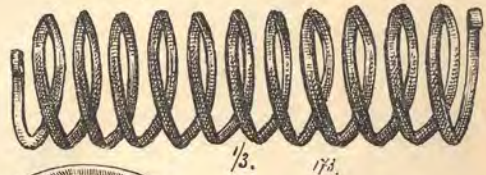
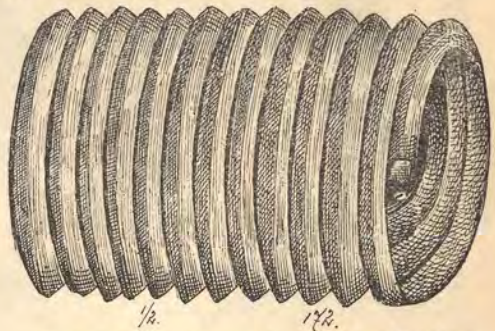
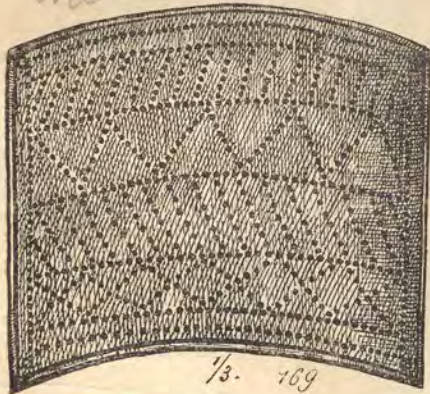
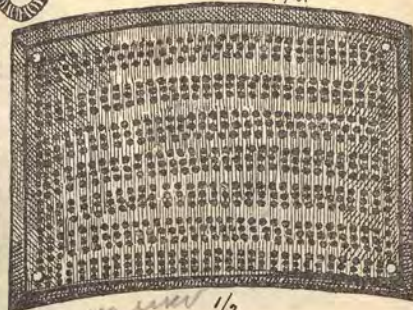
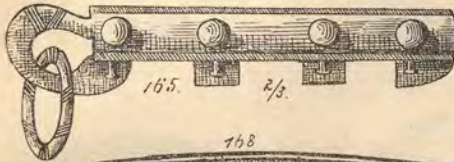
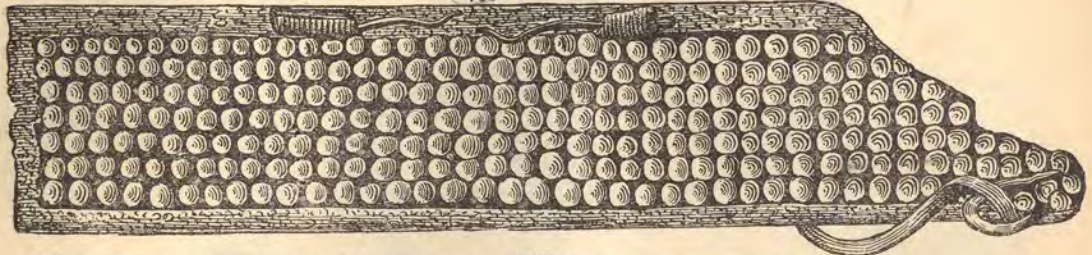
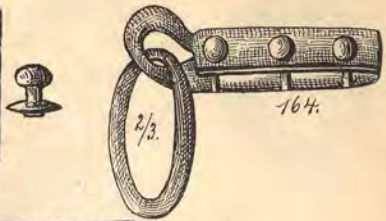
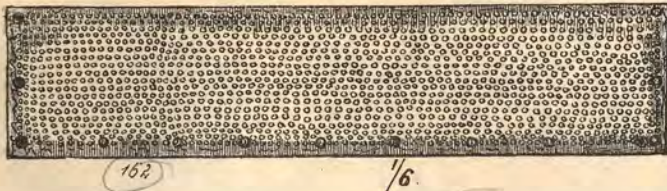
Ejeli 456.

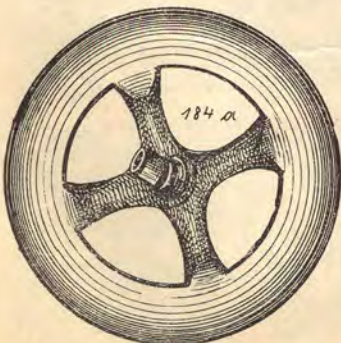
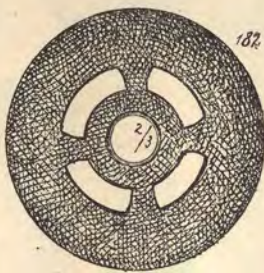
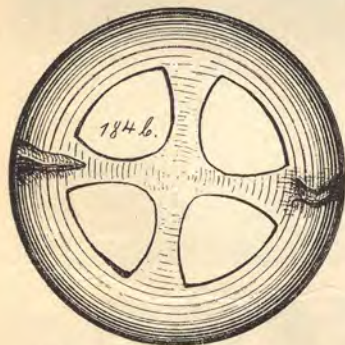
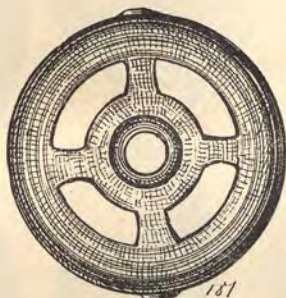
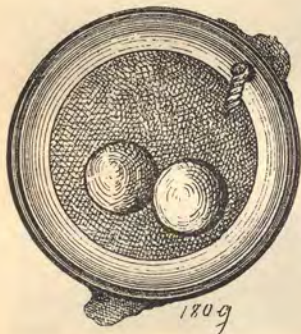
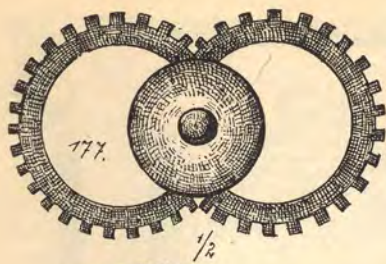
11

2/3.

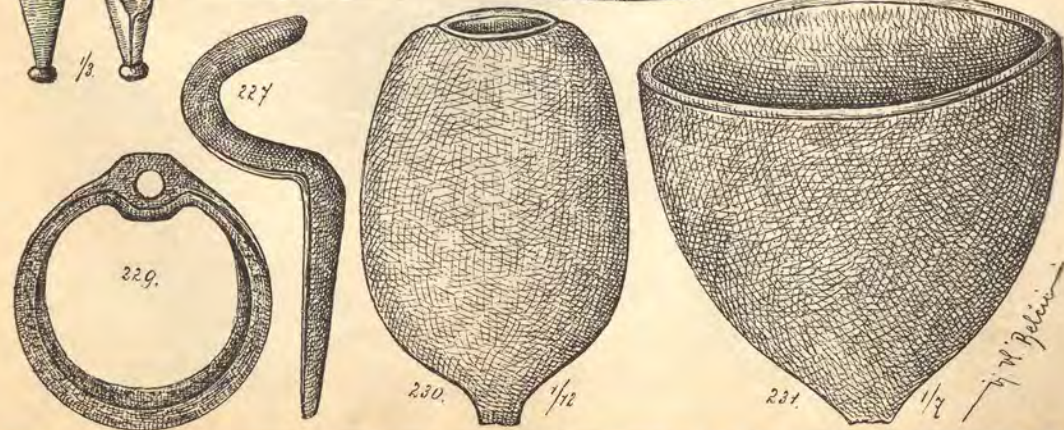
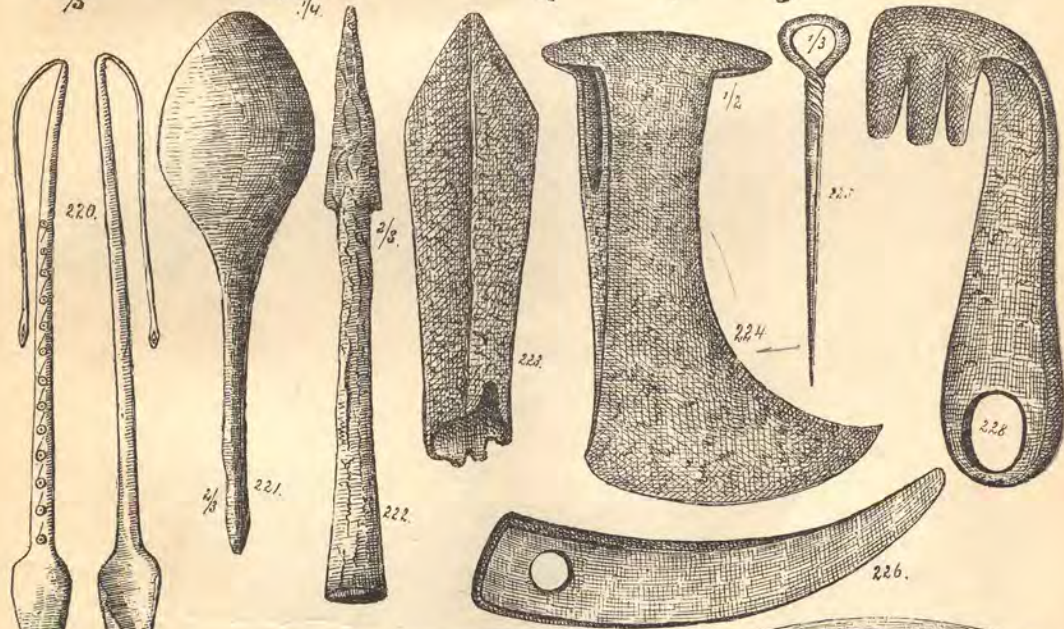
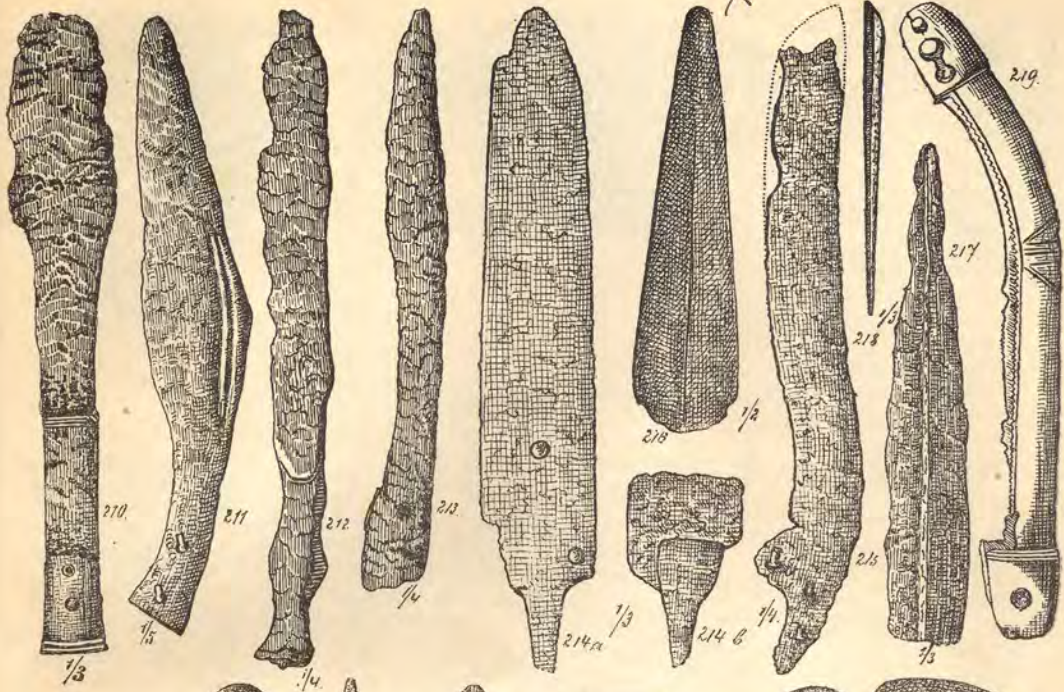

Prüfung

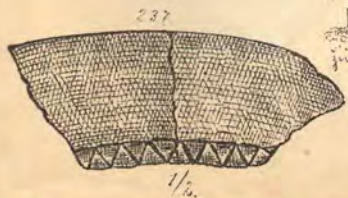
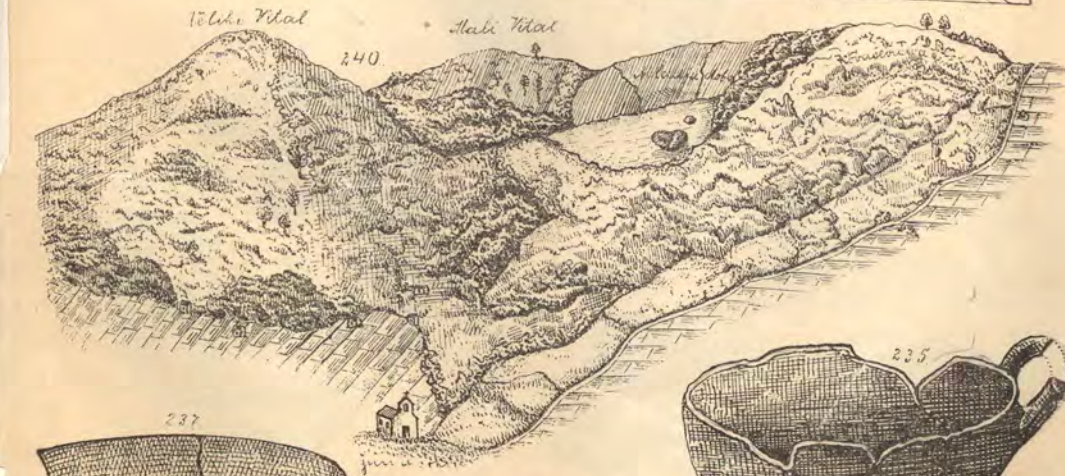
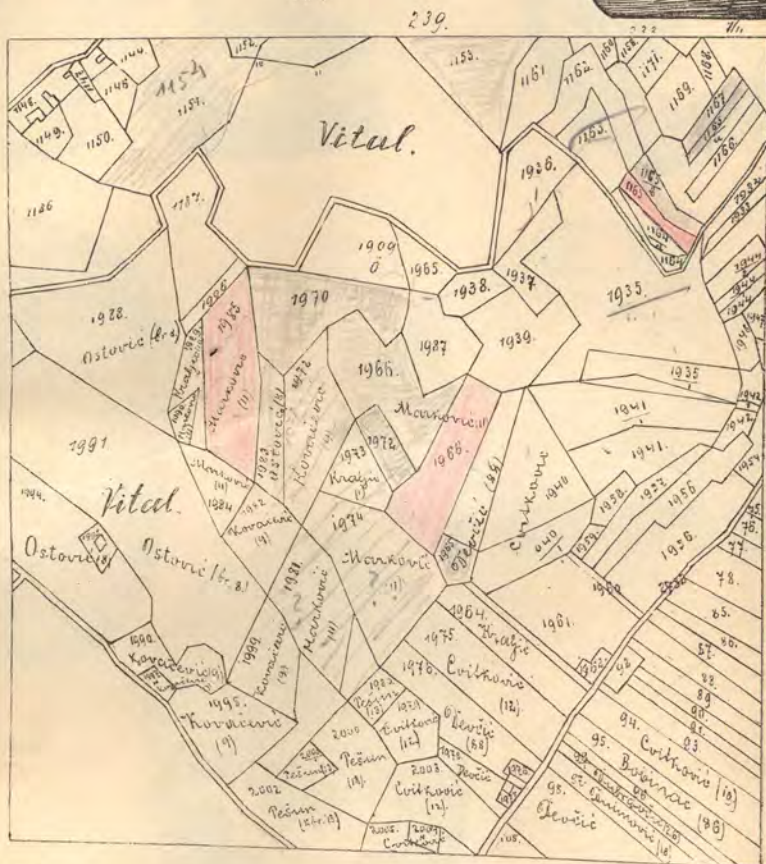
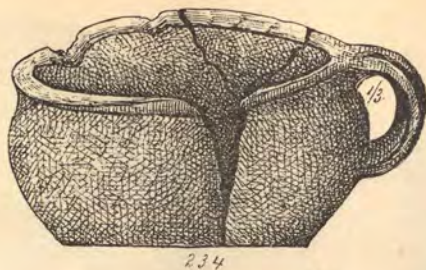

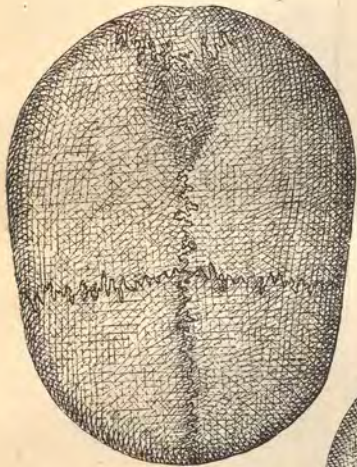
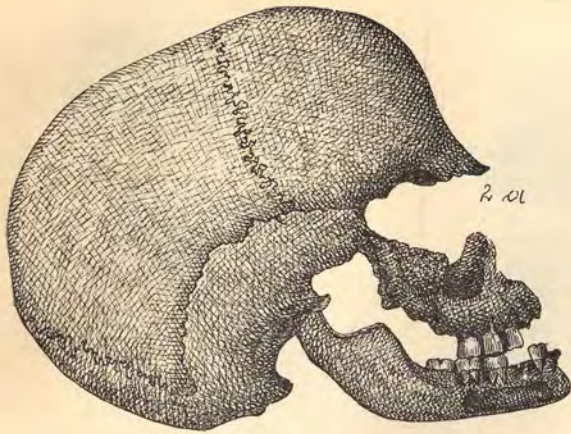
184

v. Belin

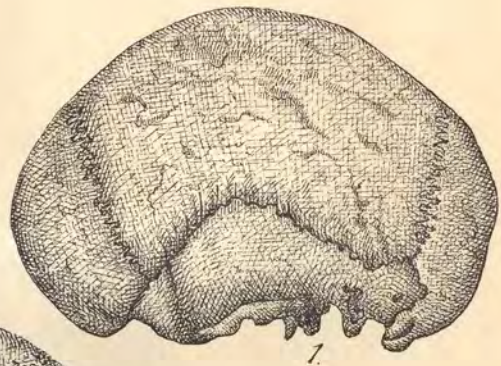

J. V. Pelicani

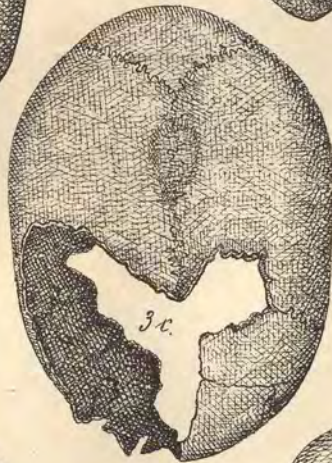

2.02

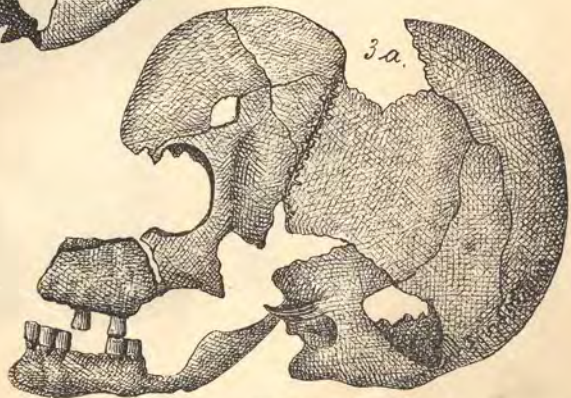
2.03

3.01

3.02

3.03

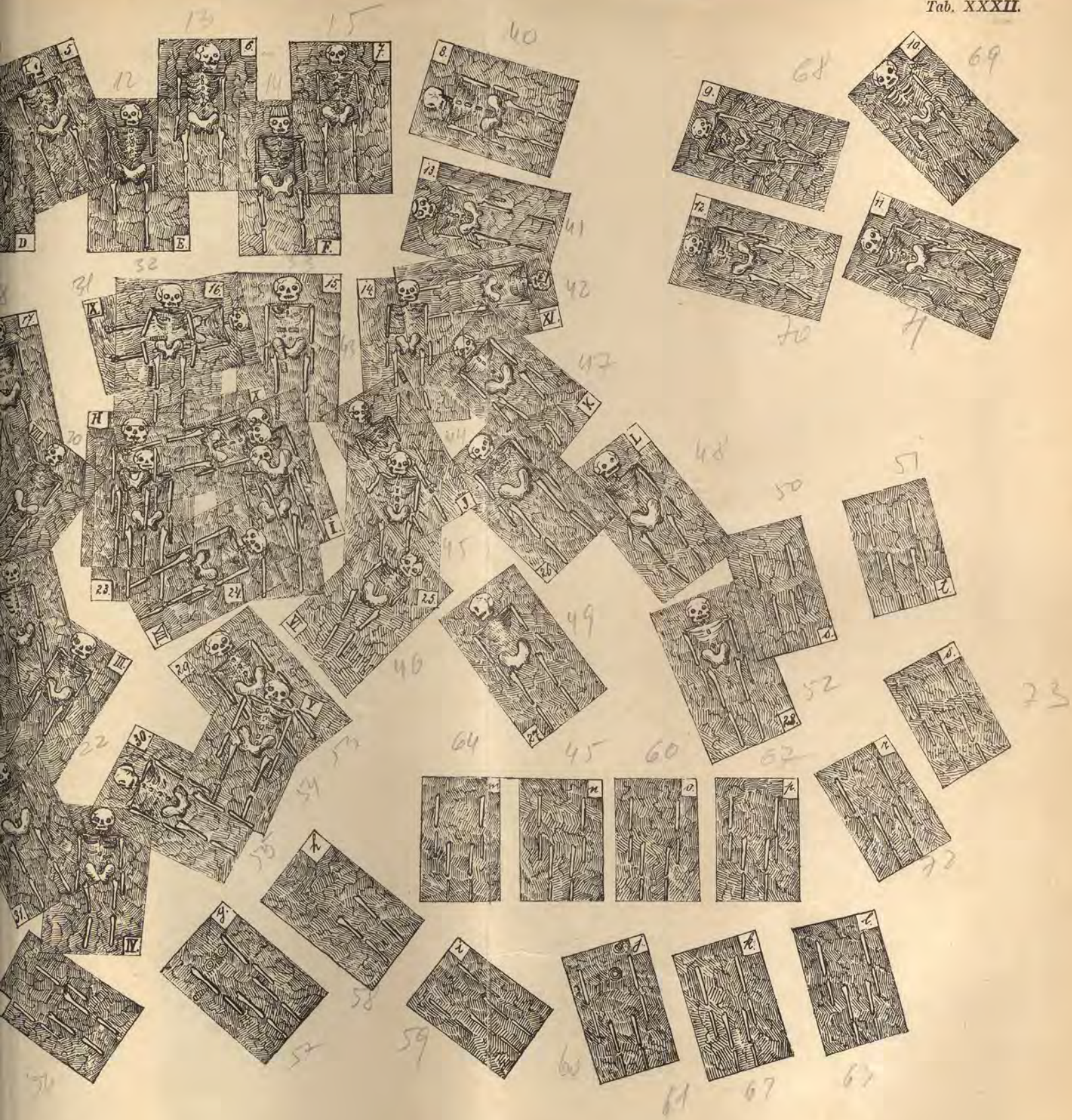
H. Mac Bellii

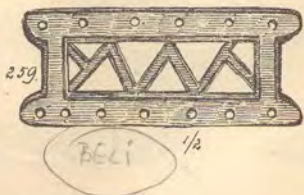
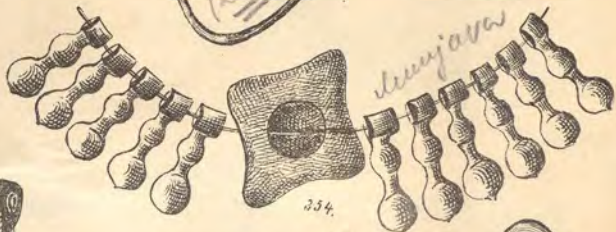

74 groba

V. Madžbelič

50

Poljska cesta kroz vlastelinstvo D^{ca} A Jordana

